

**ZEYTİNYAĞI
&
SOFRALIK ZEYTİN
&
PİRİNA YAĞI
DURUM VE TAHMİN
2004/2005**

**Olive Oil -Table Olive and Olive Pomace Oil
Situation and Outlook
2004/2005**

Z-SZ-PY-D&T /128 / Mart 2005

Proje Ekibi

Dr. Renan TUNALIOĞLU
Tarımsal Ekonomi Araştırma Enstitüsü

Pervin KARAHOCAGİL
Tarımsal Ekonomi Araştırma Enstitüsü

Bu raporun basım, yayım ve satış hakları
Tarımsal Ekonomi Araştırma Enstitüsü'ne aittir.
Raporun bütün hakları saklıdır.
Kaynak gösterilmek suretiyle alıntı yapılabilir.

“Zeytinyağı - Sofralık Zeytin ve Pirina Yağı Durum - Tahmin Raporu” ile ilgili olarak 2004/2005 kampanya dönemine ait öngörü rakamları TEAE tarafından en küçük kareler yöntemi ile hesaplandıktan sonra 14 Ocak 2005 tarihinde TEAE'nde toplanan Tartışma Kurulu'nda görüşüldükten sonra kesinleştirilmiştir.

ZEYTİNYAĞI- SOFRALIK ZEYTİN VE PİRİNA YAĞI TARTIŞMA KURULU
14 OCAK 2005

- Tarımsal Ekonomi Araştırma Enstitüsü-
Ankara
- Ankara Üniversitesi Ziraat Fakültesi Tarım
Ekonomisi Bölümü-Ankara
- Araştırma Planlama ve Koordinasyon Kurulu
Başkanlığı-Ankara
- Atatürk Bahçe Kültürleri Araştırma Enstitüsü-
Yalova
- Devlet İstatistik Enstitüsü Başkanlığı- Ankara
- Ege İhracatçı Birlikleri Genel Sekreterliği-İzmir
- Koruma ve Kontrol Genel Müdürlüğü- Ankara
- Ege Üniversitesi Ziraat Fakültesi Tarım
Ekonomisi Bölümü-İzmir
- İhracatı Geliştirme Merkezi-Ankara
- İzmir Ticaret Borsası- İzmir
- İzmir Ticaret Odası-İzmir
- Marmarabirlik-Bursa
- Tarımsal Üretim ve Geliştirme Genel
Müdürlüğü- Ankara
- Türkiye Ziraat Odaları Birliği-Ankara
- Doğu Akdeniz Zeytin Birliği-Adana
- Ankara Üniversitesi Ziraat Fakültesi Bahçe
Bitkileri Bölümü-Ankara

Bu rapor Zeytinyağı- Sofralık Zeytin ve Pirina Yağı Tartışma Kurulu'nun 14 Ocak 2005 tarihli toplantısında görüşülmüştür. Raporunda yer alan görüşlerin sorumluluğu yalnızca TEAE'ye ve Proje Ekibi'ne aittir.

İletişim

Tel : (90) (312) 418 59 25 **Fax :** (90) (312) 418 62 09

web sitesi: www.aeri.org.tr

Dr.Renan TUNALIOĞLU: renan@aeri.org.tr

Pervin KARAHOCAGİL: pervin@aeri.org.tr

YAYIN NO :128
ISBN 975-407-172-1
ISSN 1305-5321

İÇİNDEKİLER

ÖNSÖZ.....	vi
Proje Ekibi'nin Önsözü.....	vii
ÖZET.....	1
ABSTRACT.....	3
RESMÎ GAZETEDE ZEYTİN.....	5
BASINDA ZEYTİN.....	10
DÜNYADA ZEYTİN.....	13
DÜNYADA ZEYTİNYAĞI.....	14
DÜNYADA ZEYTİNYAĞI DURUM-TAHMİN-ÖNGÖRÜ.....	15
DÜNYADA SOFRALIK ZEYTİN.....	18
DÜNYADA SOFRALIK ZEYTİN DURUM – TAHMİN - ÖNGÖRÜ.....	19
DÜNYADA PİRİNA YAĞI.....	21
DÜNYADA PİRİNA YAĞI DURUM-TAHMİN-ÖNGÖRÜ.....	24
TÜRKİYE'DE ZEYTİN.....	26
TÜRKİYE'DE ZEYTİNYAĞI.....	28
TÜRKİYE'DE ZEYTİNYAĞI DURUM-TAHMİN-ÖNGÖRÜ.....	30
TÜRKİYE'DE SOFRALIK ZEYTİN.....	50
TÜRKİYE'DE SOFRALIK ZEYTİN DURUM-TAHMİN-ÖNGÖRÜ.....	52
TÜRKİYE'DE PİRİNA YAĞI.....	57
TÜRKİYE'DE PİRİNA YAĞI DURUM-TAHMİN-ÖNGÖRÜ.....	58

BİLGİ NOTLARI

BİLGİ NOTU 1- TÜRKİYE'NİN UZK'YA TEKRAR ÜYELİĞİ.....	13
BİLGİ NOTU 2- AB ORTAK PİYASA DÜZENİNDE ZEYTİNYAĞI.....	25
BİLGİ NOTU 3- TÜRKİYE'DE ZEYTİNYAĞI FİYAT POLİTİKASI.....	35
BİLGİ NOTU 4- TÜRKİYE'DE ZEYTİNYAĞINDA FİYAT UYGULAMALARI.....	36
BİLGİ NOTU 5- TÜRKİYE'DE ZEYTİNYAĞINDA DEVLET ÖDEMELERİNİN TARİHSEL GELİŞİMİ... 36	36
BİLGİ NOTU 6- TÜRKİYE'DE ZEYTİNYAĞI İHRACATI.....	37
BİLGİ NOTU 7- TÜRKİYE ZEYTİNYAĞI VE DÜNYA TİCARET ÖRGÜTÜ.....	38
BİLGİ NOTU 8- ZEYTİNYAĞI DIŞ TİCARETİNDE MEVZUAT (2004 / 2005).....	39
BİLGİ NOTU 9- TÜRKİYE'DE DÖKME ZEYTİNYAĞI.....	40
BİLGİ NOTU 10- TÜRKİYE'DE ZEYTİNYAĞINDA STANDART.....	40
BİLGİ NOTU 11- TÜRK GIDA KODEKSİ.....	41
BİLGİ NOTU 12- TÜRK GIDA KODEKSİ YEMEKLİK ZEYTİNYAĞI VE YEMEKLİK PİRİNA YAĞI TEBLİĞİNDE DEĞİŞİKLİK YAPILMASI HAKKINDA TEBLİĞ.....	43
BİLGİ NOTU 13- YEMEKLİK ZEYTİNYAĞLARI VE YEMEKLİK PİRİNA YAĞLARININ KALİTE VE SAFLIK KRİTERLERİ.....	44
BİLGİ NOTU 14- REVİZE EDİLEN TS 341 YEMEKLİK ZEYTİNYAĞI STANDARDI VE TS 342 YEMEKLİK ZEYTİNYAĞI-MUAYENE VE DENEY YÖNTEMLERİ STANDARDININ DIŞ TİCARETTE ZORUNLU UYGULAMAYA KONULMASINA İLİŞKİN TEBLİĞ.....	46
BİLGİ NOTU 15- TÜRKİYE'DE SOFRALIK ZEYTİNDE İHRACAT VE FİYAT.....	55
BİLGİ NOTU 16- TÜRKİYE'DE SOFRALIK ZEYTİNDE STANDART.....	55
BİLGİ NOTU 17- TS 5269 RAFİNE YEMEKLİK PİRİNA YAĞI STANDARDI REVİZYON ÇALIŞMALARI	58

GRAFİKLER

Grafik 1- Dünyada Zeytinyağı Üretimi (1990/1995-2004/2005).....	14
Grafik 2- AB’de Zeytinyağı Üretimi (1990/1995-2004/2005).....	14
Grafik 3- Dünyada Sızma Zeytinyağı Fiyatları.....	15
Grafik 4- Dünya Rafine Zeytinyağı Fiyatları.....	16
Grafik 5- Dünyada Ülkeler Bazında Sofralık Zeytin Üretimi (1990/1995-2004/2005).....	18
Grafik 6- Dünya Sofralık Zeytin İhracatı (1990/95-2004/05).....	18
Grafik 7- Dünya Pirina Yağı Üretimi (1990/95 - 2003/04).....	21
Grafik 8- AB’de Zeytinyağı ve Pirina Yağı Üretimi (2002/2004).....	22
Grafik 9- Türkiye’de Önemli Zeytinci İllerin Ağaç Sayıları (2003).....	26
Grafik 10- Türkiye’de Yağlık ve Sofralık Zeytin Üretimi.....	27
Grafik 11- Türkiye’de Zeytinyağı Üretim, Tüketim ve İhracatı.....	28
Grafik 12- Türkiye’de Zeytinyağı Üretimi ve Tüketiminin Karşılaştırılması.....	28
Grafik 13- Türkiye Zeytinyağı İhracatının Dünya İhracatındaki Payı (%).....	28
Grafik 14- Türkiye’de 5° asit Zeytinyağı Destekleme ve Serbest Piyasa (Borsa) Fiyatları.....	32
Grafik 15- Türkiye’de Kutulu Zeytinyağı İhraç Fiyatları (Dolar/Ton).....	32
Grafik 16- Türkiye’de Varilli Zeytinyağı İhraç Fiyatları (Dolar/Ton).....	32
Grafik 17- Türkiye’de Dökme Zeytinyağı İhraç Fiyatları (Dolar/Ton).....	32
Grafik 18- Türkiye’de Hususi Şartlı ve Müstahsil Satış Ham Muhtelif Zeytinyağı Borsa Satış Fiyatları.....	33
Grafik 19- Türkiye’de Sofralık Zeytin Üretim, Tüketim ve İhracatı.....	50
Grafik 20- Türkiye’de Sofralık Zeytin Üretici Eline Geçen Fiyatlar (Marmarabirlik).....	53
Grafik 21- Türkiye Siyah ve Yeşil Sofralık Zeytin İhracat Fiyatları –(\$/Ton).....	54
Grafik 22- Türkiye Pirina Yağı İhracat Fiyatları (2000/2001) -\$/Ton.....	58

ŞEKİLLER

Şekil 1- Pirina Yağı Üretim Aşamaları.....	23
Şekil 2- Türkiye’de Zeytinyağı Pazarlama Organizasyonu.....	29
Şekil 3- Türkiye’de Sofralık Zeytin Pazarlama Organizasyonu.....	51

TABLolar

Tablo 1- Dünya Zeytinyağı Arzı ve Kullanımı (2001/2002 -2004/ 2005).....	15
Tablo 2- Dünya Sofralık Zeytin Arzı Ve Kullanımı (2001/2002 - 2004/ 2005).....	19
Tablo 3- Dünyada ve Türkiye’de Zeytinyağı - Yemeklik Pirina Yağı - Endüstriyel Pirina Yağı Üretimi.....	21
Tablo 4- Dünya Pirina Yağı Arzı Ve Kullanımı (Endüstriyel+Yemeklik) (2001/2002 - 2004/ 2005).....	24
Tablo 5- Türkiye’de Zeytin Ağaç Sayısı, Zeytin, Sofralık Zeytin ve Zeytinyağı Üretimi.....	27
Tablo 6- Türkiye Zeytinyağı Arzı ve Kullanımı (2000/2001 - 2003/2004).....	30
Tablo 7- Türkiye’deki Mevcut Zeytinyağı Fabrikaları ve İllere Göre Dağılımı (1995).....	33
Tablo 8- Türkiye Zeytinyağı Fabrika Sayısı ve Kapasite Kullanım Oranı.....	33
Tablo 9- Türkiye’de Zeytinyağı ve Sofralık Zeytin İmalat Sanayi.....	34
Tablo 10- Dünyada ve Türkiye’de Farklı Kalitede Zeytinyağlarının Sınıflandırılması.....	34
Tablo 11- Türkiye’de Zeytinyağında Prim Ödemeleri.....	36
Tablo 12- Zeytinyağında Uygulanan Gümrük Tarifeleri.....	38
Tablo 13- Türkiye’de 2004/2005 Kampanya Döneminde Tiplerine ve Ambalajlarına Göre.....	38
Zeytinyağı İhracatında Mevzuat.....	38
Tablo 14- AB’nin Zeytinyağı İle İlgili Geçiş Döneminde Değişen Uygulamaları.....	38
Tablo 15- 2004/05 Ham Zeytin Ve Zeytinyağı Üretim Maliyeti (YTL).....	49
Tablo 16- Türkiye Sofralık Zeytin Arzı ve Kullanımı (2000/2001 - 2004/2005).....	52
Tablo 17- Türkiye’de İller Bazında Sofralık Zeytin İşletmeleri (1995).....	54
Tablo 18- Sofralık Ham Zeytin Üretim Maliyeti 2004/05 (Milyon YTL).....	56
Tablo 19- Türkiye’de Mevcut Pirina Yağ Fabrikaları.....	57
Tablo 20- Türkiye’de Pirina Yağı Arzı Ve Kullanımı (Endüstriyel+Yemeklik) (2001/2002 - 2004/ 2005).....	58

EK TABLOLAR

Ek Tablo 1- Dünya Zeytinyağı Arz Kullanım ve Ticareti (1000 ton) 2004/05	60
Ek Tablo 2- Dünya Zeytinyağı Arz Kullanım ve Ticareti (1000 ton) 2003/04	61
Ek Tablo 3- Dünya Zeytinyağı Arz Kullanım ve Ticareti (1000 ton) 2002/03	62
Ek Tablo 4- Dünya Zeytinyağı Arz Kullanım ve Ticareti (1000 ton) 2001/02	63
Ek Tablo 5-Dünya Sofralık Zeytin Arz Kullanım ve Ticareti (1000 ton) 2004/05	64
Ek Tablo 6- Dünya Sofralık Zeytin Arz Kullanım ve Ticareti (1000 ton) 2003/04	65
Ek Tablo 7- Dünya Sofralık Zeytin Arz Kullanım ve Ticareti (1000 ton) 2002/03	66
Ek Tablo 8- Dünya Sofralık Zeytin Arz Kullanım ve Ticareti (1000 ton) 2001/02	67
Ek Tablo 9- Avrupa Birliği Zeytinyağı ve Sofralık Zeytin Üretim, Kullanım ve Ticareti (1000 ton)	68
Ek Tablo 10- Avrupa Birliği Zeytinyağı ve Sofralık Zeytin Üretim, Kullanım ve Ticareti (1000 ton)	69
Ek Tablo 11- Türkiye’de Zeytin Ağaç Sayıları, Dikim Alanı ve Üretim (2003)	70
Ek Tablo 12- Türkiye’de Zeytin Ağaç Sayıları, Dikim Alanı ve Üretim (2002)	71
Ek Tablo 13- Türkiye'nin Ülkelere Göre Ekstra Naturel Zeytinyağı İhracatı (kg)*	72
Ek Tablo 14- Türkiye'nin Ülkelere Göre Ekstra Naturel Zeytinyağı İhracatı (\$) *	73
Ek Tablo 15- Türkiye'nin AB Ülkelerine Ekstra Naturel Zeytinyağı İhracatı (kg)	74
Ek Tablo 16- Türkiye'nin AB Ülkelerine Ekstra Naturel Zeytinyağı İhracatı (\$) * 1995/2000	74
Ek Tablo 17- Türkiye'nin İnce Naturel Zeytinyağında Ülkelere Göre İhracatı (kg)	75
Ek Tablo 18- Türkiye'nin İnce Naturel Zeytinyağında Ülkelere Göre İhracatı (\$)	76
Ek Tablo 19- Türkiye'nin AB Ülkelerine İnce Naturel Zeytinyağı İhracatı (kg)	77
Ek Tablo 20- Türkiye'nin AB Ülkelerine İnce Naturel Zeytinyağı İhracatı (\$)	77
Ek Tablo 21- Türkiye'nin Riviera Zeytinyağında Ülkelere Göre İhracatı (kg)*	78
Ek Tablo 22- Türkiye'nin Riviera Zeytinyağında Ülkelere Göre İhracatı (\$) *	79
Ek Tablo 23- Türkiye'nin Avrupa Birliği Ülkelerine Riviera Zeytinyağı İhracatı (kg)	80
Ek Tablo 24- Türkiye'nin Avrupa Birliği Ülkelerine Riviera Zeytinyağı İhracatı (\$)	80
Ek Tablo 25- Türkiye'nin Rafine Zeytinyağında Ülkelere Göre İhracatı (kg)*	81
Ek Tablo 26- Türkiye'nin Rafine Zeytinyağında Ülkelere Göre İhracatı (\$) *	82
Ek Tablo 27- Türkiye'nin Avrupa Birliği Ülkelerine Rafine Zeytinyağı İhracatı (kg)*	83
Ek Tablo 28- Türkiye'nin Avrupa Birliği Ülkelerine Rafine Zeytinyağı İhracatı (\$) *	83
Ek Tablo 29- Türkiye'nin Diğer Zeytinyağlarında Ülkelere Göre İhracatı (kg)	84
Ek Tablo 30- Türkiye'nin Diğer Zeytinyağlarında Ülkelere Göre İhracatı (\$)	85
Ek Tablo 31- Türkiye'nin Avrupa Birliği Ülkelerine Diğer Zeytinyağları İhracatı (kg)	86
Ek Tablo 32- Türkiye'nin Avrupa Birliği Ülkelerine Diğer Zeytinyağları İhracatı (\$)	86
Ek Tablo 33- Türkiye'nin Ülkelere Göre Pirina Yağı ve Sabun Hammaddeleri İhracatı (kg)	87
Ek Tablo 34- Lampant Zeytinyağının Ülkelere göre İhracatı (kg)	87
Ek Tablo 35- Türkiye'nin Kalite sınıflarına Göre Zeytinyağı İhracatı (1994-2003)	88
Ek Tablo 36- Türkiye'nin Kalitelerine Göre Zeytinyağı İhracatı	89
Ek Tablo 37- Türkiye'nin Tiplerine Göre Zeytinyağı ihracatı (kg)	89
Ek Tablo 38- Türkiye'nin Ülkelere Göre Farklı Kalitelerde Zeytinyağı İthalatı (kg)	90
Ek Tablo 39- Türkiye'nin Ülkelere Göre Siyah Zeytin İhracatı (kg)	91
Ek Tablo 40- Türkiye'nin Ülkelere Göre Siyah Zeytin İhracatı (\$)	92
Ek Tablo 41- Türkiye'nin Avrupa Birliği Ülkelerine Siyah Zeytin İhracatı (kg)	93
Ek Tablo 42- Türkiye'nin Avrupa Birliği Ülkelerine Siyah Zeytin İhracatı (\$)	93
Ek Tablo 43- Türkiye'nin Ülkelere Göre Yeşil Zeytin İhracatı (kg)	94
Ek Tablo 44- Türkiye'nin Ülkelere Göre Yeşil Zeytin İhracatı (\$)	95
Ek Tablo 45- Türkiye'nin Avrupa Birliği Ülkelerine Yeşil Zeytin İhracatı (kg)	96
Ek Tablo 46- Türkiye'nin Avrupa Birliği Ülkelerine Yeşil Zeytin İhracatı (\$)	96
Ek Tablo 47- Türkiye'nin Diğer İşlenmiş Sofralık Zeytin İhracatı (kg)	97
Ek Tablo 48- Türkiye'nin Diğer İşlenmiş Sofralık Zeytin İhracatı (\$)	98
Ek Tablo 49- Türkiye'nin Avrupa Birliği Ülkelerine Diğer İşlenmiş Sofralık Zeytin İhracatı (kg)	99
Ek Tablo 50- Türkiye'nin Avrupa Birliği Ülkelerine Diğer İşlenmiş Sofralık Zeytin İhracatı (\$) 1995/2004	99
Ek Tablo 51- Türkiye'nin Sofralık Zeytin İhracatı (kg/\$)	100
Ek Tablo 52- Türkiye'nin Ülkelere Göre Siyah ve Yeşil Sofralık Zeytin İthalatı (TL/kg)	101
Ek Tablo 53- Türkiye'de İllere Göre Çiftçi Eline Geçen Yağlık Zeytin Fiyatları (TL/kg)	102
Ek Tablo 54- Türkiye'de İllere Göre Çiftçi Eline Geçen Sofralık Zeytin Fiyatları (TL/kg)	103
Ek Tablo 55- Türkiye'de İllere Göre Riviera Zeytinyağı Perakende Fiyatları (TL/kg)	104
Ek Tablo 56- Türkiye'de İllere Göre Siyah Zeytin Perakende Fiyatları (TL/kg)	105
Ek Tablo 57- Türkiye'de İllere Göre Yeşil Zeytin Perakende Fiyatları (TL/kg)	106
Ek Tablo 58- Zeytin ve Zeytin Mamülleri İmalatı	107

ÖNSÖZ

Beslenme, insanın yaşaması ve neslinin devamı için bir zorunluluktur. Bu nedenle, insanoğlunun geçmişten bugüne değin verdiği mücadelelerde beslenmenin; beslenmede de tarım ürünlerinin yeri ve önemi daima vazgeçilmez olmuştur.

İşte bu konum, tarıma dünya ülkelerinde stratejik bir önem kazandırmanın yanı sıra, güncelliğinin devamını da sağlamaktadır. Tarımın stratejik önemi gereği sağlam bir bilgi envanteri kadar, geleceğe yönelik “Durum - Tahmin ve Öngörü Çalışması” yapılması onun bu konumunu güçlendirmektedir. Konu ayrıca Envanter Çalışması (EÇ) veya Coğrafi Bilgi Sistemi (CBS) adı altında değerlendirilerek, Avrupa Birliği Ortak Tarım Politikasının da temel çalışmaları arasında bulunmakta ve önemini korumaktadır.

Durum ve tahmin çalışmaları; bir yandan onları gerçekleştiren Tarımsal Ekonomi Araştırma Enstitüsü (TEAE) tarafından gerçekleştirilen diğer bütün çalışmalara temel teşkil edecek bilgi ve veri tabanı oluşturulmasını sağlarken, diğer yandan sektördeki gelişmeleri yakından izleyecek ilgili kişi, grup ve kuruluşları bu gelişmelerden zamanında ve doğruya yakın olarak haberdar edip bilgilendirmeyi sağlayacaktır.

Bu çalışmalarda, bitkisel üretim gruplarında hasat periyodu (varsa buna paralel işleme periyodu) göz önüne alınarak bir önceki yıla ait üretim, kullanım (tüketim), ihracat, ithalat, fiyatlar ve yıl sonu stoklarında ortaya çıkan gerçekleştirmeler “ Durum ”, içinde bulunulan yıla ait gerçekleşen fakat tam netleşmeyen gelişmeler “Tahmin”, bir sonraki yıla ait muhtemel gelişmeler ise “ Öngörü ” adı altında sistematik olarak incelenmektedir. Bu incelemeler dünyadaki gelişmeler de dikkate alınarak yapıldığından, ürün grubu ile ilgili olarak dünya ülkelerindeki durum da gündeme getirilmektedir.

“Zeytinyağı Sofralık Zeytin ve Pirina Yağı Durum ve Tahmin Raporu” ise zeytinyağı ve sofralık zeytin üreticileri, ilgili kurum ve kuruluşlar, birlikler, sanayiciler, tüccarlar, üniversiteler ve konuyla ilgilenen tüm kesimlerin bilgileri dahilinde, ortak ve güvenilir bir bilgi kaynağı olma özelliğine sahip olarak hazırlanmaktadır.

Zeytin ve zeytinyağı üretimi, öncelikle sağlıklı beslenmede, öz kaynakların değerlendirilmesinde, istihdam yaratmada, diğer sanayi dallarına ve kendi alt sektörlerinden olan sofralık zeytin ve zeytinyağı alt sektörlerine hammadde temin etmede ve yüksek katma değeriyle tarım ekonomisi için ciddi bir öneme sahiptir. Zeytin, anavatanı olan Türkiye’de her yıl artan öneme sahip olmasına karşın, misafir olarak gittiği ülkelerde daha fazla geliştirilme imkanı bularak, Avrupa Birliğinin Ortak Piyasa Düzeninde temel stratejik ürünler içerisinde önemli bir konumda olduğu görülmektedir.

Bu aşamada Türk zeytincilik sektörü, istatistik verilerden başlayan yapısal ve ekonomik konuları içeren çok yönlü ve kararlı politikalar üretmek görevini üstlenmelidir. Zeytin ürün gruplarını içeren bu raporla temel politikalar oluşturulması aşamasında önemli katkılar sağlanacağı düşünülmektedir.

Bu çalışmadaki gayret ve emekleri nedeniyle, Proje Ekibine, Tartışma Kurulu’nda yer alan temsilcilere ve katkı sağlayan sektörün tüm değerli uzmanlarına teşekkür ederken, çalışmanın dünya ve ülkemizdeki durum ve gelişmeler hakkında sistematik ve güvenilir bilgi kaynağı olma niteliği sağlayacağını ve böylelikle sektörle ilgili kararlar verirken kullanılabilir bir kaynak olacağını umuyorum.

Günay KAYA
Enstitü Müdürü

Proje Ekibi'nin Önsözü

Tarımsal Ekonomi Araştırma Enstitüsü tarafından 2003 ve 2004 yıllarında Zeytinyağı ve Sofralık Zeytin Durum Tahmin Raporu olarak yayınlanan rapor, bu yıl ilk kez pirina yağının da ilavesi ile Zeytinyağı-Sofralık Zeytin ve Pirina yağı Durum Tahmin Raporu olarak hazırlanmıştır.

Bu raporun hazırlanması sırasında Proje Ekibinden katkılarını esirgemeyen ve Tartışma Kurulu'nda yer alan tüm temsilcilere; *Sayın Ayhan BARAN'a, Sayın Aynur DANACI'ya, Sayın.Dr. Mücahit Taha ÖZKAYA'ya, Sayın Mehmet GÜLER'e, Sayın Hasan KÖŞKLÜ'ye, Sayın Günnur BİNİCİ'ye, Sayın Nuray GEMALMAZ'a, Sayın Hatice ÇAKIR'a, Sayın Dr .Erdoğan GÜNEŞ'e, Sayın Hümevra ARSLAN'a, Sayın Ertuđrul DOĐANALP'e, Sayın Funda GENÇLER'e Sayın Figen KUTKAN'a, Sayın Nesrin AKTEPE TANGU'ya, Sayın Şenay EKEN'e, Sayın Selcen YÜCEL'e, Sayın İlyas ÖZDEN'e, Sayın Çađlar GÖKSU'ya, Sayın İsmnaz ÖZDEMİR'e, Sayın Mine HASDEMİR'e ve Sayın Deniz DÖNMEZ'e* teşekkür eder, çalışmanın ülkemize ve dünya zeytinciliğine faydalı olmasını temenni eder, saygılarımızı sunarız.

PROJE EKİBİ

*Dr. Renan TUNALIOĞLU
Pervin KARAHOCAGİL*

ZEYTİNYAĞI
SOFRALIK ZEYTİN
PIRİNA YAĞI

ÖZET

BASLICA GELISMELER ZEYTINYAGI

2002 /2003

- Dünya üretimi 2,4 milyon ton olmuş ve 891 bin ton dönem başı stokla birlikte kampanyaya başlanılmıştır. AB'nin en büyük üreticileri İspanya, İtalya ve Yunanistan'da önceki yıla göre üretim azalmıştır. Son yıllarda olumsuz iklim koşulları ve özellikle de kuraklık, Avrupa ve Afrika'nın Akdeniz'e kıyısı olan büyük zeytinyağı üreticisi ülkelerinde özellikle Tunus ve İtalya'da üretim dengesini değiştirerek, rekolteler üzerinde etkili olmuştur.
- 2002/2003 kampanya döneminin ilk öngörüsünde Türkiye zeytinyağı üretiminin 180 ile 220 bin ton olacağı varsayılırken, özellikle aşırı ve düzensiz yağışların etkisi ile hastalık ve zararlılardan kaynaklanan nedenler (özellikle zeytin güvesi, birincil ve ikincil mantar hastalıklarının yol açtığı şiddetli meyve dökümleri) ve yine aşırı yağışlar nedeniyle zeytinliklerde kontrolü zorlaşan yabancı ot artışı verim ve kalite kayıplarına sebep olmuştur. 2002/2003 kampanya döneminde zeytin Türkiye'de var yılını geçirmiş, ve zeytinyağı üretimi 140 bin ton olarak gerçekleşmiştir. Verim düşüklüğünün yanı sıra gerek sızma yağ üretiminde düşmeler, gerekse tüm zeytinci ülkelerde olduğu gibi istenen standartlarda zeytinyağı üretiminde bölgesel zorluklar yaşanmıştır.
- Bu kampanya döneminde zeytinyağı ihracatı ile ilgili dış ticaret mevzuatı hasadın başlamasıyla birlikte Dış Ticaret Müsteşarlığı tarafından karara bağlandı ve alınan bu kararların sezon boyunca değişmeyeceği belirtildi. Buna göre sızma zeytinyağı (1asit), naturel zeytinyağı (1-2 asit) riviera ve rafine zeytinyağının kutulu, varilli ve dökme ihracatının serbest olacağı, ham (lampant) zeytinyağının varili veya dökme ihracatının ise Dış Ticaret Müsteşarlığı'nın izniyle yapılabileceği belirtilmektedir.
- TARİŞ Zeytin ve Zeytinyağı Birliği 5 asit ham zeytinyağı fiyatlarını 2,6 milyon TL/kg olarak açıkladı. Bu fiyatların avans fiyat olduğu ve geçen kampanya dönemlerinde olduğu gibi piyasa gelişmelerine göre değişebileceği belirtilmektedir. Yağlık zeytin hasadı Şubat ayında bitmesine karşın, destekleme prim ödemelerine 175 bin TL/kg olarak Aralık ayında başlanılmıştır.

2003 /2004

- Dünyada bu kampanya döneminde 3.164,6 bin ton zeytinyağı üretimi, 635,5 bin ton ithalatı, 1.831,5 bin ton tüketimi ve 682 bin ton ihracat öngörülmektedir. Bir önceki kampanya dönemine göre daha düşük bir stokla kampanyaya başlanılacağı fakat dönem sonu stokların daha yüksek olarak biteceği tahmin edilmektedir.
- Dünya zeytinyağı üretimi, tüketimi, ihracatı ve ithalatında yine AB Ülkelerinin söz sahibi olacağı , AB içerisinde de en yüksek üretimin 1.400 bin ton ile İspanya'da olacağı öngörülmektedir. Yine diğer iki büyük üretici ülke İtalya ve Yunanistan'da bu kampanya döneminde üretimin bir önceki yıla göre düşük olacağı ve üretim miktarının 100 ile 150 bin ton arasında olacağı ifade edilmektedir. Diğer yandan AB dışındaki önemli ülke Tunus'ta bu kampanya 250 bin ton zeytinyağı üretilmesi beklenilmektedir. Tunus AB tarafından tanınan kota nedeniyle her yıl olduğu gibi bu yıl da 55 bin ton zeytinyağını doğrudan AB'ye ihraç etmektedir. Ayrıca AB tarafından bu kampanya itibari ile Suriye'ye 10 bin tonluk bir kota tanınacağı belirtilmektedir.
- Türkiye bu kampanya dönemi tipik yok yılı yaşanmaktadır. Türkiye'de zeytinyağı kampanyasına 23 bin ton dönem başı stok ile başlanılacağı, 79 bin ton üretim, 46 bin tüketim, 46 bin ton ihracat ve 10 bin ton dönem sonu stokla kapatılacağı öngörülmektedir.
- Türkiye'de bu kampanya döneminde hasat öncesinde ve sonrasında yaşanan olumsuz ve sıra dışı iklim değişiklikleri nedeniyle sofralık kalitesi düşmüş, bu da mevcut ürünün yağlığa ayrılması zorunluluğuna neden olmuştur.
- TARİŞ Zeytin ve Zeytinyağı Birliği 5 asit ham zeytinyağı fiyatlarını 3,2 milyon TL/kg olarak açıklamıştır. Bu fiyatların avans fiyat olduğu ve geçen kampanya dönemlerinde olduğu gibi piyasa gelişmelerine göre değişebileceği belirtilmektedir. Yağlık zeytin hasadı Şubat ayında bitmesine karşın, Mart ayı itibariyle henüz destekleme prim ödemeleri belli olmamakla birlikte, 250 bin TL/kg olarak belirlenen destekleme priminin Tarım ve Köyişleri Bakanlığına ayrılan bütçenin azaltılması nedeni ile 200.000 TL olacağı tahmin edilmektedir.

2004 /2005

- Dünyada bu kampanya döneminde 2.766 ton zeytinyağı üretimi, 643,0 bin ton ithalat, 2836,5 bin ton tüketim ve 582,5 bin ton ihracat öngörülmektedir. Bir önceki kampanya dönemine göre daha yüksek bir stok ile başlayan kampanyanın (1.009 bin ton) düşük bir stokla (998 bin ton) kapanacağı beklenmektedir.

- Bu kampanya döneminde, dünya zeytinyağı üretiminde söz sahibi önemli ülkelerden İspanya'da 900 bin ton, İtalya'da 350 bin ton, Yunanistan'da 250 bin ton, Tunus'da 120 bin ton, Türkiye'de 145 bin ton, Suriye'de ise 100 bin ton üretim beklenmektedir. Bu kampanya döneminde 3.3 asit zeytinyağı için ortalama dünya fiyatının ise 2.200 Euro/ton olacağı beklenmektedir.
- Türkiye'de Tarım ve Köyişleri Bakanlığı prim sistemi kapsamında 5 asit ham zeytinyağı için verilecek prim miktarını 250.000 TL/kg=25 YKrş/kg olarak belirlemiştir. TARIŞ Zeytin ve Zeytinyağı Birliği bu kampanya döneminde üreticisini dünya fiyatları açısından korumak amacıyla 5 asit ham zeytinyağı fiyatlarını açıklamamıştır.

SOFRALIK ZEYTİN

2002 /2003

- Dünya sofralık zeytin üretiminde büyük üretici ülkeler üretimde yine sıralarını korumuş fakat yağlık zeytin üretimindeki düşüş nedeniyle sofralığa ayrılması gereken üründen zeytinyağına işlenmek üzere kaymalar yaşanmıştır.
- Türkiye'de boş salamura havuzları mevcut kapasiteyi doldurmuş fakat yağ fiyatlarının yükselmesi ile salamuraya konulmuş zeytinlerin yağa dönüştürülmek üzere işlenmiştir.
- Sofralık zeytin ihracatında katma değer kaybına neden olunmaması amacıyla fermantasyonu tamamlanmamış zeytinin 25 kilogramdan büyük ambalajlarda ihracatının yapılmaması mevzuat olarak belirlenmiştir.

2003 /2004

- Dünya sofralık zeytin üretiminde, tüketiminde, ihracatında ve dönem sonu stoklarında kayda değer bir düşme öngörülmektedir. Genelde olduğu gibi dünya iklimindeki olumsuz değişimler sofralık kalitesini olumsuz etkilemekte ve bu nedenle de yağa ayrılan miktar artmaktadır.
- Türkiye'de dünyadaki beklentilere paralel olarak sofralık zeytin üretiminin düşmesi beklenmektedir. Bu kampanya döneminde Türkiye zeytininde yok yılını yaşadığı için bu son derece normal bir durumdur. Gerçekte üretim, tüketim, stok ve ihracat beklentileri bir önceki yok yılı verilerine göre oldukça iyimser bir tablo çizmektedir. Bu yıl Türkiye'nin 125 bin ton sofralık zeytin üretmesi, 51 bin ton ihraç etmesi öngörülmektedir.
- Türkiye'de iç piyasada sıkıntı yaratan sofralık zeytinde KDV oranı Bakanlar Kurulu Kararı ile 31.12.2003 tarih 25333 sayılı resmi gazeteyle göre %8'den %1'e indirilmiştir. Bu sorunun çözümlenmesinde üretici yöre milletvekillerinin katkısı olmuştur.
- Bursa'da yoğun kar nedeniyle çok sayıda zeytin ağacının kırıldığı ya da don zararına maruz kaldığı belirtilmektedir. Yetkililer -7 dereceye kadar düşen sıcaklığın 4 saatten uzun sürmesi ile don zararının başladığını belirtmişlerdir. Bazı ağaçlarda bu zarar dal kırılması bazılarında ise ağaç ölümü şeklinde gerçekleşmiştir. Bu durumda bölgede yetiştirilen Türkiye'nin en önemli sofralık siyah zeytin çeşidi olan "Gemlik" oldukça olumsuz etkilenmiştir.
- Marmarabirlik bu kampanya döneminde üreticiye Gemlik tipi siyah zeytine avans barem fiyatı olarak 2.300.000 TL/kg ödemiştir

2004 /2005

- Bir önceki kampanya döneminde olduğu gibi dünya sofralık zeytin üretiminde, tüketiminde, ihracatında ve dönem sonu stoklarında kayda değer bir düşme öngörülmektedir. Genelde olduğu gibi dünya iklimindeki olumsuz değişimler sofralık kalitesini olumsuz etkilemekte ve bu nedenle de yağa ayrılan miktar artmaktadır. Bu kampanya döneminde üretimin 1.466,5 bin ton, ithalatın 431 bin ton, tüketimin 1.588,5 bin ton ve ihracatın 413,5 bin ton olacağı öngörülmektedir.
- Türkiye'nin bu kampanya'ya 10 bin ton başlangıç stoğu ile başlaması ve 30 bin ton ile bitirmesi beklenmektedir. Üretimin 170 bin ton, tüketimin 96 bin ton, ihracatın 55 bin ton olacağı tahmin edilmektedir.
- Marmarabirlik bu kampanya döneminde üreticiye Gemlik tipi siyah zeytine olarak kalite farkına göre 1.450.000 TL/kg ile 3.650.000 TL/kg avans barem fiyatı ödemiştir.

PIRINA YAĞI

2004/2005

- Dünya pirina yağı üretiminin 214,5 bin ton, ithalatının 58 bin ton, tüketiminin 209 bin ton ve ihracatının 63 bin ton olacağı öngörülmektedir. Türkiye'nin ise dünya üretiminin ancak %5-6 s kadar pirina yağı üreteceği tahmin edilmektedir.

ABSTRACT**MAIN DEVELOPMENTS****OLIVE OIL****2002/2003**

- World production has been 2,4 million tons and campaign started with the 891 thousands tons beginning stock.
- Olive production has been decreased according to the last years production in EU's main producer countries; Spain, Italy, and Greece. Bad weather conditions, particularly drought have changed the balance of production and caused decreases in recent years in olive oil production in the main European and Africa-Mediterranean countries, especially in Tunisia and Italy,.
- It was first projected that olive oil production in Turkey would be between 180.000 and 220.000 tons, but heavy rains, diseases and harmful insects have caused loses in productivity and quality. 140.000 tons olive oil has been produced in Turkey during 2002/2003 campaign period.
- During this campaign period, the legislation on olive oil export has been adopted by Foreign Trade Undersecretary and it has been declared that those decisions would not be changed during the season. According to these decision; pure, naturel, riviera and refined olive oil export has been freed, but lampant olive oil export has been obliged to the permission from Foreign Trade Undersecretary.
- TARİŞ Olive and Olive Oil Cooperation announced the price of 5⁰ acid crude olive as 2,6 million TL/kg for 2002/2003 campaign period and informed that this amount will be in advance and due to changes. Incentive support payments have been paid as 175.000 TL/kg in December, despite the harvest began in February.

2003/2004

- It is projected that 3.164,500 tons olive oil will be produced, 635.500 tons will be imported, the olive oil consumption will be 2.831.500 tons and 682.000 tons will be exported. Campaign will be started with less stock amounts.
- EU countries will be again main producer, exporter, consumer and importer countries of World olive oil. Spain will be the first country with 1.400.000 tons in EU. Other two biggest producers; Italy and Greece will produce less than previous year, the production amount will be between 100-150.000 tons. On the other hand Tunisia, which is an important country outside EU, is expected to produce 250.000 tons of olive oil in this period. Tunisia will export 55.000 tons directly to EU countries in line with the quota put by EU Commission. EU will also implement 10.000 tons quota for Syria during this campaign period.
- This campaign period off production (typically alternate bearing) year for Turkey. It is projected that Turkey will start the campaign with 23.000 tons of beginning stocks, produce 79.000 tons, consume 46.000 tons and close the periods with 40.000 tons endings stocks.
- During the campaign period negative and unexpected climate changes before and after the harvest, have caused the loss of table olive quality, as a result high percentage of production is directed to olive oil production.
- TARİŞ Olive and Olive Oil Cooperation announced the price of 5⁰ acid crude olive as 3,2 million TL/kg for 2003/2004 campaign period. This is advanced price and due to change according to developments in the market. Olive harvest ended in February, but incentive support payments are not yet announced. An incentive support payment, which is fixed as 250.000 TL/kg, is estimated to decrease. Because the fund reserved for the Ministry of Agriculture has been reduced.

2004/2005

- It is projected that 2.766 thousand tons olive oil will be produced, 643,0 thousand tons will be imported, the olive oil consumption will be 2836,5 thousand tons and 582,5 thousand tons will be exported. Campaign will be started with high stock amounts (1.009 bin ton) and will be finished less stock amounts (998 bin ton).
- EU countries will be again main producer, exporter, consumer and importer countries of World olive oil. This campaign; Spain will be the first country with 900.000 tons in EU. Other two biggest producers; Italy 350.000 tons and Greece will produce 250.000 tons. On the other hand Tunisia, which is an important country outside EU, is expected to produce 150.000 tons, Turkiye 145.000 tons and Syria 100.000 tons of olive oil in this period. Tunisia will export 55.000 tons directly to

EU countries in line with the quota put by EU Commission. EU will also implement 10.000 tons quota for Syria last campaign period.

- TARİŞ Olive and Olive Oil Cooperation are'nt announced the price of 5⁰ acid crude olive for protect their producer against the World price. On the other hand; Ministry of Agriculture will pay as an premium price (as support), which as 250.000 TL/kg=25Krş/kg

TABLE OLIVE

2002/2003

- Main producer countries have saved their places in the world production, but the decrease in the production of olive for oil has caused table olive used for olive production.
- Table olive, which is not fermented yet and put in bigger than 25 kg barrels, has been prohibited to export by a decision to stop added value losses.

2003/2004

- It is projected that world table olive production, consumption, export and stocks will considerable decrease. Negative changes in world climate cause table olive quality badly and as a result olive reserved for oil increases permanently.
- Table olive production in Turkey is expected to decrease as it is in the world. It is very normal for Turkey since it is alternate bearing years. Actually production, consumption, stock and export projections are more optimistic than the last off production (typically alternate bearing) years data. Turkey is expected to produce 125.000 tons and to export 51.000 tons of table olive in this year.
- Value added tax (VAT) on table olive is decreased from 8% to 1% by a Council of Ministers decision. This important decision has been adopted by the efforts of olive producer regions' Member of Parliaments.
- It is informed that heavy snow and frost caused considerable loses in Bursa where the finest table olive type "Gemlik" is produced.
- Marmarabirlik targets to by 42.000 tons olive in this campaign period. But it is pointed out that the Marmarabirlik may unlikely reach its target, since olives become ripe very lately. Marmarabirlik paid to producers 2,3 millions TL/kg in advance Gemlik type black olive.

2004/2005

- This campaign is projected that world table olive production, consumption, export and stocks will considerable decrease same before campaign. Negative changes in world climate cause table olive quality badly and as a result olive reserved for oil increases permanently. It is proected that table olive production 1.466,5 thousand tons, import 431 thousands tons, consumption 1.588,5 thousands tons and export 413,5 thousand tons in this campaign.
- This campaign is projected that Turkiye will begin 10 thousand tons beginning stocks and finished 30 thousand tons ending stocks. And It is proected that table olive production 170 thousand tons, consumption 96 thousands tons and export 55 thousand tons in this campaign.
- .Marmarabirlik paid to producers between 1.450.000 TL/kg ile 3.650.000 TL/kg in advance Gemlik type black olive.

OLIVE POMACE OIL

2004/2005

- This campaign is projected that world olive pomace oil production 214,5 thousand tons, import 58 thousand tons, consumption 209 thousand tons and export 63 thousand tons. It is projected that Türkiye only will have 5-6% in the world olive pomace production.

RESMÎ GAZETEDE ZEYTİN
(1985- 2004)

Kanun Karar No	Konusu	R. G.Tarihi	R. G.Sayısı
	Gaziantep, Ankara, Nusaybin, Tarsus İhracat Kontrol Memurluklarında Çilek, Elma, Armut, Şeftali, Mahlep, Yerfıstığı, Sofralık Üzüm, Bakliyat, Yemeklik Zeytinyağı, Kuru Soğan, Yumurta, Turunçgiller, Pırasa, Domates, Taze Biber, Taze Fasulye Ürünlerinin İhracat Kontrollerinin Yapılacağına Dair Dış Ticarete Standardizasyon Sirküsü. No:85/5	<u>19.11.1985</u>	18933
	Marmara Birlik-Marmara Zeytin Tarım Satış Kooperatifleri Birliği İşyerinde Yapılan İşlerin Gıda Sanayii İfkoluna Girdiğine Dair İfkolu Tespit Kararı. No: 1987/4	<u>27.02.1987</u>	19385
	Zeytinyağı İhracatın İlk 10 Bin Tonuna Hazine ve Dış Ticaret Müsteşarlığından Ön Müsaade Alınması Kaydıyla Ödeme Yapılmasına Dair Tebliğ. Sıra No: 88/4	<u>26.01.1988</u>	19706
1988/12833	Uluslararası Zeytinyağı ve Sofralık Zeytin Anlaşması	<u>02.05.1988</u>	19802
1988/12833	Uluslararası Zeytinyağı ve Sofralık Zeytin Anlaşması	<u>02.05.1988</u>	19802
	İç Piyasada Zorunlu Olarak Uygulanmakta Olan TS/341 Yemeklik Zeytinyağı Standardının Tse Tadili Sonucu, Standardın 7. Sahifesindeki Çizelge-5 Teneke Kutu Ambalajları ve İşaretleme Büyüklüklerine Dair Dış Ticarete Standardizasyon No: 90/3	<u>02.07.1990</u>	20566
	Sovyetler Birliğine 31 Aralık 1990 Tarihine Kadar İhracı Öngörülen Domates Salçası'na Ait Kontejanın 800.000 Abd Dolarlık Kısmının İptali ve İptal Edilen Bu Meblağın Zeytinyağı Kontejanına İlave Edilmesine Dair Sirküler (Andaışmalar 90/4)	<u>29.11.1990</u>	20710
	Sovyet Sosyalist Cumhuriyeti ile Türkiye Arasında Bazı Sinaî Tesislerinin Kurulması ve Kuru Meyvelere Ait Kontejanın Bir Kısmının İptali ve İptal Edilen Bu Meblağın Zeytinyağı Kontejanına İlave Edilmesine Dair Karar. Anlaşmalar: 90/5	<u>25.12.1990</u>	20736
91/1998	Uluslararası Zeytinyağı ve Sofralık Zeytin Anlaşması'nın 17'nci Maddesinin Yedinci Fıkrasında Yapılan Değişikliğin Onaylanmasına Dair Karar	30.07.1991	20945
	Yemeklik Zeytinyağı TS 341 Standardında Değişiklik Yapılması Hakkında Sirküler. Dış Ticarete Standardizasyon: 91/5	25.09.1991	21002
	Zeytinyağı Destekleme Fiyatları ve Alımlarla İlgili Diğer Esaslar Hak-kında Tebliğ (Teşkilatlandırma Genel Müdürlüğü:91/3)	04.11.1991	21041
	Sofralık Zeytinin (1991 Yılı Ürünü) Destekleme Alım Fiyatı ve Alımlarla İlgili Diğer Esaslar Hakkında Tebliğ (Teşkilatlandırma Genel Müdürlüğü:92/1)	07.03.1992	21164
	Sofralık Zeytin (1992 Yılı Ürünü) Destekleme Alım Fiyatları ve Alımlarla İlgili Esaslar Hakkında Tebliğ (Teşkilatlandırma Genel Müdürlüğü:93/2)	25.01.1993	21476
	Zeytinyağı (1992 Yılı Ürünü) Destekleme Alım Fiyatları ve Alımlarla İlgili Esaslar Hakkında Tebliğ (Teşkilatlandırma Genel Müdürlüğü:93/3)	25.01.1993	21476
93/4439	Zeytinöğlü Eğitim,Bilim ve Kültür Vakfına Vergi Muafiyeti Tanınmasına Dair Karar	06.06.1993	21599
94/5221	Uluslararası Zeytinyağı ve Sofralık Zeytin Anlaşmasını (1986 Tarihli) Bazı Değişiklerle Uzatan 1993 Tarihli Protokolun	23.02.1994	21858

	Onaylanması Hakkında Karar		
	Sofralık Zeytin Standardının İhracatta Zorunlu Uygulamaya Konulmasına Dair Tebliğ (Dışticarete Standardizasyon: 94/2)	26.05.1994	21941
	Sofralık Zeytin Standartının(Ts/774) Zorunlu Uygulamaya Giriş Tarihinin2 Yıl Uzatılması Hakkında Tebliğ (No: 94/4)	31.08.1994	22037
	Sofralık Zeytinlerin Nitelikleri ile Zeytin Salamurahanelerinin ve Yarı Mamul Zeytin Muhafaza Ünitelerinin Teknik Şartları, Teknolojik Kontrol ve Muayeneleri ile İlgili Yönetmelik	25.11.1994	22122
4086	Zeytinciliğin Islahı ve Yabancılarının Aşılattırılması Hakkında 3573 Sayılı Kanunun Bazı Hükümlerinin Değiştirilmesi ve Yürürlükten Kaldırılması Hakkında Kanun	08.03.1995	22221
	Kümaş, Kütahya Manyezit İşletmeleri A.Ş. Hisselerinin % 99.74'ünün Zeytinoğlu Holding A.Ş.ne Satılması Hakkında Karar	05.09.1995	22395
95/7482	Zeytin Üretimini Desteklenmesi ve Geliştirilmesi Amacıyla Destekleme ve Fiyat İstikrar Fonundan Ziraat Bankasına Kaynak Aktarılmasına İlişkin Karar	31.10.1995	22449
	Yemeklik Zeytinyağlarının Sınıf Özelliklerine Dair Tebliğ. Dış Ticarete Standardizasyon: 95/9	01.12.1995	22480
	Tütün ve Tütün Mamulleri Kontenjanının, Bitkisel Yağlar (Zeytinyağı Dahil) Kontenjanına Aktarılmak Suretiyle Kullanılmasına Dair Dış Ticaret İşlerine Dair Sirküler (Anlaşmalar 95/2)	19.12.1995	22498
	Zeytin Hastalık ve Zararlıları ile Mücadele Birliklerinin Kuruluş ve Çalışma Esaslarına Dair Yönetmelik	31.03.1996	22597
	Zeytinciliğin Islahı ve Yabancılarının Aşılattırılmasına Dair Yönetmelik	03.04.1996	22600
	Yemeklik Zeytinyağı ile İlgili Dış Ticarete Standardizasyon Tebliği. No: 96/12	16.06.1996	22668
	Sofralık Zeytin TS 774 Standardının Yürürlük Tarihinde Değişiklik Yapılmasına Dair Tebliğ. Dış Ticarete Standardizasyon No: 96/18	05.10.1996	22778
	Sofralık Zeytin TS 774 Standardına Dair Dış Ticarete Standardizasyon Tebliği. No: 97/12	27.10.1997	23153
	Yemeklik Zeytinyağı, Ayçiçek ve Mısırozü Yağları İhracatında Teknik Düzenlemelere İlişkin Dış Ticarete Sandardizasyon Tebliği. No: 98/8	05.03.1998	23277
	Türk Gıda Kodeksi-yemeklik Zeytinyağı ve Yemeklik Pirina Yağı Hakkında Tebliğ No: 98/7	25.04.1998	23323
	Türk Gıda Kodeksi-Yemeklik Zeytinyağı ve Yemeklik Pirina Yağı Hakkında Tebliğ No: 98/7	25.04.1998	23323
98/10956	Taraf Olduğumuz "1993 Tarihinde Değiştirilen ve Uzatılan 1986 Tarihli Uluslararası Zeytin Yağı ve Sofralık Zeytin Anlaşması"ndan Ülkemizin Çekilmesi Hakkında Karar	22.05.1998	23349
	Vakıflar Genel Müdürlüğü Aydın ve Ayvalık Vakıf Zeytinlikleri İşletme Müdürlükleri Bayilik Yönetmeliği	08.06.1998	23366
	Mustafa Kemal Üniversitesi Zeytincilik Araştırma Merkezi Yönetmeliği	09.12.1998	23548
98/12122	Zeytinyağı Üreticilerinin Desteklenmesine İlişkin Karar	15.12.1998	23554
	Zeytinyağının Tarım Satış Kooperatifleri (1998 Yılı Ürünü) Ve Birlikleri ile Diğer Alıcılara Satışında Üreticilere Destekleme Primi Ödenmesi Ne İlişkin Bakanlar Kurulu Kararı Uygulama Tebliği Seri No: 1	02.02.1999	23599

	Zeytinyağının Tarım Satış Kooperatifleri (1998 Yılı Ürünü) Ve Birlikleri ile Diğer Alıcılara Satışında Üreticilere Destekleme Primi Ödenmesi Ne İlişkin Bakanlar Kurulu Kararı Uygulama Tebliği Seri No: 1	<u>02.02.1999</u>	23599
	Türk Gıda Kodeksi Yemelik Zeytinyağı ve Yemelik Pirina Yağı Tebliğinde Değişiklik Yapılması Hakkında Tebliğ. No: 2000/45	<u>01.12.2000</u>	24247
	Türk Gıda Kodeksi Yemelik Zeytinyağı ve Yemelik Prina Yağı Tebliğinde Değişiklik Yapılması Hakkında Tebliğ. No: 2000/45	<u>01.12.2000</u>	24247
2000/1561	Kütlü Pamuk, Yağlık Ayçiçeği, Soya Fasulyesi, Kanola ve Zeytinyağı Üreticilerine Destekleme Primi Ödenmesine Dair Karar	<u>05.12.2000</u>	24251
	Zeytinyağının (2000 Yılı Ürünü) Tarım Satış Kooperatifleri ve Birlikleriyle Diğer Alıcılara Satışında Üreticilere Destekleme Primi Ödenmesine İlişkin Bakanlar Kurulu Kararı Uygulama Tebliği. No: 2001/1	<u>02.02.2001</u>	24306
	Zeytinyağının (2000 Yılı Ürünü) Tarım Satış Kooperatifleri ve Birlikleriyle Diğer Alıcılara Satışında Üreticilere Destekleme Primi Ödenmesine İlişkin Bakanlar Kurulu Kararı Uygulama Tebliği. No: 2001/1	<u>02.02.2001</u>	24306
	Zeytinyağının (2000 Yılı Ürünü) Tarım Satış Kooperatifleri ve Birlikleriyle Diğer Alıcılara Satışında Üreticilere Destekleme Primi Ödenmesine İlişkin Bakanlar Kurulu Kararı Uygulama Tebliği. No: 2001/1	<u>02.02.2001</u>	24306
2001/2400	Doğu Akdeniz Zeytin Hastalık ve Zararları ile Mücadele Birliğinin (Merkezi Adanada Bulunan) Adının "doğu Akdeniz Zeytin Birliği" Olarak Değiştirilmesi Hakkında Karar	<u>01.06.2001</u>	24419
2001/3172	Kütlü Pamuk, Yağlık Ayçiçeği, Soya Fasulyesi, Kanola ve Zeytinyağı Üreticilerine Destekleme Primi Ödenmesine Dair Karar	<u>06.11.2001</u>	24575
2001/3271	Kütlü Pamuk, Yağlık Ayçiçeği, Soya Fasulyesi, Kanola ve Zeytinyağına Destekleme Primi Ödenmesine Dair 2000/1561 Sayılı Kararname ile Ziraat Bankası A.Ş., Halk Bankası A.Ş. ve Türkiye Emlak Bankası A.Ş.'nin Görev Zararı Alacaklarının Tasfiye Edilmesi Hakkında 2001/2312 Sayılı Kararnamede Değişiklik Yapılmasına Dair Karar	<u>20.12.2001</u>	24616
2002/3588	Antalya İli, Merkez İlçesi, Zeytinköy (Yeşildere) Mahallesinde Bulunan Mülkiyeti Hazineye Ait Taşınmaz Malların 4706 Sayılı Kanunun 5 inci Maddesi Çerçevesinde Kullanılmak Üzere Tespiti Hakkında Karar	<u>06.02.2002</u>	24663
	Zeytinyağı (2001 Yılı Ürünü)'nın Tarım Satış Kooperatifleri ve Birlikleri ile Diğer Alıcılara Satışında Üreticilere Destekleme Primi Ödenmesine İlişkin 2001/3172 Sayılı Bakanlar Kurulu Kararı Uygulama Tebliği. No: 2002/47	<u>15.03.2002</u>	24696
	Zeytinyağı (2001 Yılı Ürünü)'nın Tarım Satış Kooperatifleri ve Birlikleri ile Diğer Alıcılara Satışında Üreticilere Destekleme Primi Ödenmesine İlişkin 2001/3172 Sayılı Bakanlar Kurulu Kararı Uygulama Tebliği. No: 2002/47	<u>15.03.2002</u>	24696
	Zeytinyağı (2001 Yılı Ürünü)'nın Tarım Satış Kooperatifleri ve Birlikleri ile Diğer Alıcılara Satışında Üreticilere Destekleme Primi Ödenmesine İlişkin 2001/3172 Sayılı Bakanlar Kurulu Kararı Uygulama Tebliği. No: 2002/47	<u>15.03.2002</u>	24696
	Zeytinyağı (2001 Yılı Ürünü)'nın Tarım Satış Kooperatifleri ve Birlikleri ile Diğer Alıcılara Satışında Üreticilere Destekleme Primi Ödenmesine İlişkin Bakanlar Kurulu Kararı Uygulama Tebliği (No: 2002/47)'nde Değişiklik Yapılması Hakkında	<u>11.05.2002</u>	24752

	Tebliğ. No: 2002/50		
	Zeytinyağı (2001 Yılı Ürünü)'nin Tarım Satış Kooperatifleri ve Birlikleri ile Diğer Alıcılara Satışında Üreticilere Destekleme Primi Ödenmesine İlişkin Bakanlar Kurulu Kararı Uygulama Tebliği (No: 2002/47)'nde Değişiklik Yapılması Hakkında Tebliğ. No: 2002/50	<u>11.05.2002</u>	24752
	Zeytinyağı (2001 Yılı Ürünü)'nin Tarım Satış Kooperatifleri ve Birlikleri ile Diğer Alıcılara Satışında Üreticilere Destekleme Primi Ödenmesine İlişkin Bakanlar Kurulu Kararı Uygulama Tebliği (No: 2002/47)'nde Değişiklik Yapılması Hakkında Tebliğ. No: 2002/50	<u>11.05.2002</u>	24752
2002/4067	Antalya İli Merkez İlçe, Zeytinköy (Yeşildere) Mahallesinde Bulunan Mülkiyeti Hazineye Ait Taşınmaz Malların 4706 Sayılı Kanun Gereğince Kullanılmak Üzere Tesbiti Hakkında Karar	<u>28.05.2002</u>	24768
	Zeytinyağı (2001 Yılı Ürünü)'nin Tarım Satış Kooperatifleri ve Birlikleri ile Diğer Alıcılara Satışında Üreticilere Destekleme Primi Ödenmesine İlişkin 2002/47 Sayılı Bakanlar Kurulu Kararı Uygulama Tebliği'nde Değişiklik Yapılması Hakkında Tebliğ. Tebliğ No: 2002/54	<u>24.07.2002</u>	24825
	Zeytinyağı (2001 Yılı Ürünü)'nin Tarım Satış Kooperatifleri ve Birlikleri ile Diğer Alıcılara Satışında Üreticilere Destekleme Primi Ödenmesine İlişkin 2002/47 Sayılı Bakanlar Kurulu Kararı Uygulama Tebliği'nde Değişiklik Yapılması Hakkında Tebliğ. Tebliğ No: 2002/54	<u>24.07.2002</u>	24825
	Zeytinyağı (2001 Yılı Ürünü)'nin Tarım Satış Kooperatifleri ve Birlikleri ile Diğer Alıcılara Satışında Üreticilere Destekleme Primi Ödenmesine İlişkin 2002/47 Sayılı Bakanlar Kurulu Kararı Uygulama Tebliği'nde Değişiklik Yapılması Hakkında Tebliğ. Tebliğ No: 2002/54	<u>24.07.2002</u>	24825
2002/4842	Kütlü Pamuk, Yağlık Ayçiçeği, Soya Fasulyesi, Kanola ve Zeytinyağı Üreticilerine Destekleme Primi Ödenmesine Dair Karar	<u>25.10.2002</u>	24917
	Zeytinyağının (2002 Yılı Ürünü) Tarım Satış Kooperatifleri ve Birlikleriyle Diğer Alıcılara Satışında Üreticilere Destekleme Primi Ödenmesine İlişkin Bakanlar Kurulu Kararı Uygulama Tebliği. Tebliğ No: 2003/12 (08.05.2003 Gün ve 25102 Sayılı Resmî Gazete'de düzeltilmesi vardır)	<u>30.04.2003</u>	25094
	Zeytinyağının (2002 Yılı Ürünü) Tarım Satış Kooperatifleri ve Birlikleriyle Diğer Alıcılara Satışında Üreticilere Destekleme Primi Ödenmesine İlişkin Bakanlar Kurulu Kararı Uygulama Tebliği. Tebliğ No: 2003/12 (08.05.2003 Gün ve 25102 Sayılı Resmî Gazete'de Düzeltmesi Vardır)	<u>30.04.2003</u>	25094
	Zeytinyağının (2002 Yılı Ürünü) Tarım Satış Kooperatifleri ve Birlikleriyle Diğer Alıcılara Satışında Üreticilere Destekleme Primi Ödenmesine İlişkin Bakanlar Kurulu Kararı Uygulama Tebliği. Tebliğ No: 2003/12 (08.05.2003 Gün ve 25102 Sayılı Resmî Gazete'de Düzeltmesi Vardır)	<u>30.04.2003</u>	25094
2003/6197	Kütlü Pamuk, Yağlık Ayçiçeği, Soya Fasulyesi, Kanola ve Zeytinyağı Üreticilerine Destekleme Primi Ödenmesine Dair Karar	<u>01.10.2003</u>	25246
2003/6679	Kütlü Pamuk, Yağlık Ayçiçeği, Soya Fasulyesi, Kanola ve Zeytinyağı Üreticilerine Destekleme Primi Ödenmesine Dair Kararda Değişiklik Yapılmasına İlişkin Karar	<u>03.01.2004</u>	25335
	Yemelik Zeytinyağı (REvize Edilen) TS 341 Standardının Dış Ticarete Zorunlu Uygulamaya Konulmasına İlişkin Tebliğ. No: 2004/21	<u>09.03.2004</u>	25397

2004/6945	Kütlü Pamuk, Yağlık Ayçiçeği, Soya Fasulyesi, Kanola ve Zeytinyağı Üreticilerine Destekleme Primi Ödenmesine Dair Kararda Değişiklik Yapılması Hakkında Karar	<u>12.03.2004</u>	25400
2004/6946	Kütlü Pamuk, Yağlık Ayçiçeği, Soya Fasulyesi, Kanola, Dane Mısır ve Zeytinyağı Üreticilerine Destekleme Primi Ödenmesine Dair Karar	<u>12.03.2004</u>	25400
	Yemelik Zeytinyağı (Revize Edilen TS 341) ve TS 342 Yemelik Zeytinyağı (TS 342) Muayene ve Deney Standardının Dış Ticarete Zorunlu Uygulamaya Konulmasına İlişkin Tebliğ. No: 2004/30	<u>03.06.2004</u>	25481
2004/7828	Kütlü Pamuk, Yağlık Ayçiçeği, Soya Fasulyesi, Kanola, Dane Mısır ve Zeytinyağı Üreticilerine Destekleme Primi Ödenmesine Dair Karar	<u>11.09.2004</u>	25580
	Kütlü Pamuk, Yağlık Ayçiçeği, Soya Fasulyesi, Kanola, Dane Mısır ve Zeytinyağı (2004 Yılı Ürünü) Üreticilerine Destekleme Primi Ödenmesine İlişkin Bakanlar Kurulu Kararı Uygulama Tebliği. No: 2004/36	<u>22.09.2004</u>	25591

BASINDA ZEYTİN

(Ocak 2003-Aralık 2004)

- Türkiye’de zeytinyağı ithalatında ödenen %37 gümrük vergi oranının devamına karar verildi. Bu durum ithalat yoluyla ihracat olasılığını olumsuz etkiledi.
- TARİŞ “Zeytinyağında AB’ye uyum çalışmalarına” ilişkin olarak 3 kitap yayınladı.
- Üreticinin fiyatların yükselmesi beklentisi ile elindeki zeytinyağını stoklayarak yavaş yavaş piyasaya sürmesi kalite bozulmasını beraberinde getirme endişesi yarattı (Dünya Gazetesi).
- Zeytinyağında yüksek fiyat beklentisi bağlamında yaşanan fiyat istikrarsızlığı ve stok ihracata darbe vurdu (Dünya Gazetesi).
- TARİŞ dünyadaki yeni denilebilecek bir uygulamayı ülkemize taşımaya karar verdi. Zeytinyağının şarap gibi üretildiği bölgeye göre farklı tat ve aroma içerdiği, “damak tadının zevk işi olduğu” olgusu ile Çanakkale-Muğla arasında yer alan yöresel aromalı yağların üretimine başlanılacağı belirtildi
- 2002/2003 kampanya dönemi için zeytinyağında ödeneceği açıklanan prim (kg başına 175 bin TL) üretici tarafından yetersiz bulundu
- Sofralık zeytinde modernleşme anlamında yatırımlarına hız veren ve tamamlayan özel sektör bu yıldan itibaren yarı mamul zeytin ihracatından vazgeçerek, işlenmiş zeytin ihracatına başladı.
- Son bir kaç yıldır görülen verticillum (solgunluk hastalığı), kolay bulaşması ve hızlı yayılabilirliği sayesinde “ölmez ağaç” zeytini bu aylarda tehdit etti. Özellikle Aydın, Akhisar ve Manisa zarar gördü.
- “Tarımsal Ürünlerde İhracat İadesi Yardımlarına İlişkin Tebliğ” kapsamında 2003 yılında ihracat iadesinden yararlanacak GTIP numaraları 15.09-15.16.20.91.00.14-15.16.20.98.11 olan zeytinyağları ihracat iadesinden yararlandılar.
- Fındıktan sonra Türk zeytinyağları da Çin pazarına yerleşiyor. Geçen yıl bir özel sektör firması tarafından başlatılan girişim bu yıl da markalı ve kutulu olarak devam ettirildi.
- Haziran ayında ilk kez Adatepe’de bir araya gelen ve yaklaşık bir yıldır bilgisayar ortamında zeytinyağı sektörünün sorunlarını tartışan bir grubun öncülüğünde “Ulusal Zeytin ve Zeytinyağı Konseyi” kuruluş çalışmaları taslak raporla birlikte çalışmalarına hız veriyor.
- İzmir’in Urla ilçesindeki 2 bin 600 yıl öncesine dayanan dünyanın ilk zeytinyağı işliği olan Klazomenai’deki kazılar KOMİLİ’nin sponsorluğunda tamamlanmıştır. Firma yetkilileri bu kazıların ardından o zamanın yöntemleri ile “Antik Üretim” yapılacağını belirtmişlerdir.
- Zeytin ve Zeytinyağı İhracatçıları 2003/2004 sezonu öncesi rakip ülkelere: İspanya, İtalya, Tunus, Mısır ve Fas’a bu ülkelerin rekolte miktarları ve üretim politikalarını yakından öğrenmek üzere gezi düzenledi.
- İzmir-Çiğli’de **2-3 Ekim 2003’de Tarımsal Ekonomi Araştırma Enstitüsü tarafından TARİŞ’in** ana sponsorluğunda yapılan “**Türkiye I. Zeytinyağı Ve Sofralık Zeytin Sempozyumu**” basında özellikle de yerel basında bir hafta boyunca olumlu haberlerle yer aldı.
- Türkiye zeytinyağlarına İspanya, İtalya, Yunanistan ve Tunus’tan sonra Suriye’nin de yeni rakip olarak geldiği dikkat çekildi
- “İhraç etmek kaydıyla sofralık zeytin ithalatı yapılması” fikri basında yer aldı ve bu söylem ihracatçıların tepkisini çekti.
- TARİŞ yetkilileri “Zeytinyağı ihracatında yeni hedeflerinin Uzakdoğu ülkeleri” olduğunu belirttiler. Zeytinyağının da konu olduğu “yağda hilenin bini bin para” yazısı ile taşıdığı bir kez daha gündeme getirildi.
- TARİŞ 5 asit baz ön avans zeytinyağı fiyatlarını 3.200.000 TL olarak açıkladı (2003/2004).
- Dış Ticaret Müsteşarlığı ham sofralık zeytin (fermantasyonu tamamlanmamış) ihracatını yasaklandı. Bu karar ihracatçıları tarafından memnuniyetle karşılandı
- “Zeytin yerken Alzheimer oluyoruz” haberi gündemi sarstı. Tüketici organizasyonları harekete geçtiler
- TARİŞ Türk zeytinyağı imajı ile Japonya’da İtalya’nın tahtını salladı. “Ege’nin Sıvı Altını” Japonya’daki 600 İtalyan restoranına girmeyi başardı.

- Zeytin üreticilerine 2002/2003 prim ödemelerine başlandı. Ödemelerin 7 Ocak tarihine kadar devam edeceği belirtiliyor.
- “Ece Zeytin” Rusya, Romanya ve Çekoslovakya’dan sonra Macaristan ve Polonya pazarını hedef olarak seçti..
- Romanya salamura zeytinde Türkiye’ye uyguladığı %18.8’lik gümrük vergisini 2004 yılında kaldırmayı taahhüt etti. 3.5 ton olan kotanın da 5 bin tona çıkarıldığı belirtildi. Yılda Romanya’ya 17 bin ton salamura zeytin ihraç eden Türkiye böylece AB’ye karşı da önemli avantajlar elde etmiş oldu.
- EÜ. Ziraat Fakültesi Toprak Bölümü ile Yıldız Teknik Üniversitesi’nin ortaklaşa yürüttükleri bir proje çerçevesinde CIS kapsamında Türkiye’nin zeytin haritası çıkarılacak.
- **Uzun süredir gündemde olan ve iç piyasada sıkıntı yaratan zeytinde KDV oranı Bakanlar Kurulu Kararı ile 31.12.2003 tarih 25333 sayılı resmi gazeteye göre: Zeytinde KDV oranı %8’den %1’e indirilmiştir.**

(Ocak 2004-Mart 2005)

- Ayrıca Bakanlar Kurulu’nca 23.12.2003 tarihinde kararlaştırılan ve 03.01.2004 tarih ve 25335 sayılı Resmi Gazetede yayımlanarak değiştirilen kütlü pamuk, yağlık ayçiçek, soya fasulyesi, kanola ve zeytinyağında üreticilere destekleme primi ödemeleri bundan böyle çiftçi kayıt sistemine kayıtlı olma zorunluluğu getirilmiştir.
- 2004 Ocak ayının ilk haftasında toplanan TİM, 2003 yılının Türkiye ihracatında rekor bir yıl olduğunu ifade etti. Zeytin ve zeytinyağı da bu rekor artıştan payını alarak listenin sonunda da olsa 169.911 bin ton ile toplam ihracat içerisinde %0.35 pay ve yaklaşık 170 milyon dolar değerle yerini alarak “gizli kahraman” unvanına layık görüldü Bu orandaki ihracat miktarı geçen yıla göre %244.9 oranında bir artış getirmiştir.
- İGEME tarafından hazırlanan “ Türkiye’de ve AB’de Zeytinyağı Sektörü Raporuna” göre 2003/2004 döneminde zeytinyağı arzının 60-70 bin ton olması beklenmektedir.
- 2004 yılında Marmarabirlik gelen teklif üzerine Çin’e “Gemlik Tipi” sofralık zeytin numunesi gönderecek.
- **Bursa’da yoğun kar nedeniyle çok sayıda zeytin ağacının kırıldığı ya da don zararına maruz kaldığı belirtilmektedir. Yetkililer - 7 dereceye kadar düşen sıcaklığın 4 saatten uzun sürmesi ile don zararının başladığını belirtmişlerdir. Bazı ağaçlarda bu zarar dal kırılması, bazılarının da ise ağaç ölümü şeklinde gerçekleşmiştir (Dünya Gazetesi).**
- Gemlik yöresinde sofralık kalitedeki ürünün ağaçlarda donarak yağlığa gitmesinin, iç piyasada fiyatlar anlamında sıkıntı yaratacağını ifade eden Ege İhracatçı Birlikleri Yönetimi; ihracatta yaşanılacak sıkıntıların geçen yıldan kalan stoklarla çözülebileceğini vurgulamışlardır (Dünya Gazetesi).
- Kar ve -15 dereceye kadar düşen soğuk hava, Çanakkale’de 91 dekar zeytinliğin %70’ini yerle bir etti (Dünya Gazetesi).
- Uludağ Üniversitesi Bahçe Bitkileri Bölümü tarafından zeytin ağaçlarının dona karşı dayanıklı olmaları amacıyla iki yıl önce başlatılan çalışmanın gelecek yıl tamamlanacağı bildirildi. Özellikle bu yıl ocak ve şubat aylarında yörede yaşanan don bu çalışmanın önemini bir kez daha gündeme taşıdı
- İZFAŞ tarafından 2004 Mart ayında düzenlenen Vinolive Fuarı ile zeytin, zeytinyağı, şarap ve peynir ürünleri tüketicileri ve üreticilerinin bir araya getirilmesi hedeflendi. Fuarı çok sayıda yerli zeytin ve zeytinyağı üreticisi ve ihracatçısı firma katıldı. Düzenlenen “Zeytin ve Zeytinyağı” konulu panelde Uluslar arası Zeytinyağı Konseyine yeniden girilmesi konusunda görüş birliğine varıldı.
- TARIŞ Zeytin ve Zeytinyağı Yönetim Kurulu Başkanı Cahit ÇETİN; Dünya Ekonomi - Politika dergisine verdiği demeçte “2000 yılında çıkan özerklik yasası, çiftçinin gerçek yüzünü göstermemize vesile oldu” şeklinde açıklama yapmıştır.
- Zeytin ve Zeytinyağı İhracatçı Birlikleri 2004/2005 sezonu öncesi rakip ülkelere: İspanya, Tunus, Yunanistan ve Fas’a bu ülkelerin rekolte miktarları ve üretim politikalarını yakından öğrenmek üzere gezi düzenledi.

- Mayıs 2004’de TARIŞ ABD’de TA-ZE adı ile açtığı mağazada Türk zeytinyağlarını tanıtmaya başladı.
- Eylül- Ekim 2004 tarihleri arasında 2004/2005 zeytin ve zeytinyağı rekoltesini tesbit için İzmir Ticaret Borsası tarafından son on yıldan bu yana yapılan zeytin ve zeytinyağı rekolte gezisi yenilendi.
- **“5. Uluslararası Zeytincilik Sempozyum”u Ekim 2004’de İzmir’de yapıldı. Tarım ve Köyişleri Bakanlığı, Tarımsal Ekonomi Araştırma Enstitüsü sempozyuma “Panel” Organizasyonu ile destek verdi.**
- Kasım-2004’de Laleli zeytinyağlarına bir ödülde ABD’den geldi.
- **Türkiye Uluslararası Zeytinyağı Konseyine (UZK) katılım için Aralık 2004’de toplanan UZK Genel Kuruluna başvurdu. UZK Genel Kurulu tavsiye kararı aldı.**
- **8-10 Aralık 2004 tarihleri arasında İzmir’de Tarım ve Köyişleri Bakanlığı Tarımsal Üretimi Geliştirme Genel Müdürlüğü tarafından oluşturulan “Zeytin Danışma Kurulu ve Çalıştay”nın ardından “Zeytin Zirvesi” yapıldı.**
- İZFAŞ tarafından 2005 Mart ayında düzenlenen Vinolive Fuarı ile zeytin, zeytinyağı ve şarap ürünleri tüketicileri ve üreticilerinin bir araya getirilmesi hedeflendi. Fuarı çok sayıda yerli zeytin ve zeytinyağı üreticisi ve ihracatçısı firma katıldı. “Zeytin ve Zeytinyağı” konulu panel düzenlendi.
- **1 Ocak 2005’den geçerli olmak üzere 15 Mart’ta Resmi gazetede yayınlanan tebliğe göre; “Made in Turkey=Türk Malı” ambalajlı zeytinyağı ihracatına %100 destek verilecektir. 5 kg’a kadar ambalajlı zeytinyağına ton başına 150 dolar, tescilli bir Türk markası olursa 1 kg’a kadar ambalajda yapılacak ihracatta ton başına 300 dolar ihracat iadesi verilecektir.**

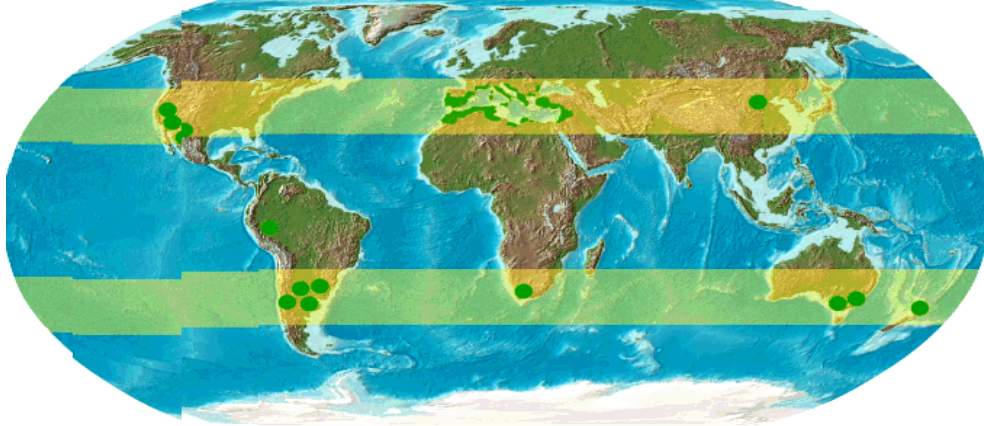
DÜNYADA ZEYTİN

Akdeniz Bölgesinde Zeytincilik

Dünyada yaklaşık 10 milyon hektar alan üzerinde, 890 milyon zeytin ağacı yetiştirilmekte olup, tarımı ekonomik olarak genellikle Türkiye'nin de içerisinde olduğu Akdeniz havzası ülkelerinde yapılmaktadır. Ağaç varlığının %97'sine sahip ülkeler; İspanya, İtalya, Yunanistan, Türkiye, Tunus, Suriye, Fas, Portekiz, Fransa ve Cezayir önemli üretici ülkeler olarak tanımlanmaktadır. Bu ülkelerin çoğu AB üyesidir. Bunların yanı sıra son yıllarda Avustralya, Japonya ve Arjantin gibi ülkelerde de zeytin üretimine başlanılmıştır. Zeytin, genetik özelliğinin yanı sıra kültürel işlemlerin tam olarak uygulanamayışi nedeniyle periyodisite (bir yıl ürün verme-diğer yıl az verme veya hiç vermeme olayı) gösterir. Ürünün periyodisite eğilimi, üretici ülkelerin yetiştirme politikalarında yer aldığı öneme göre değişen unsurlardan biridir

Dünya Coğrafyasında Zeytin Üretimi Yapılan Ülkeler

Zeytin, uluslararası platformda **Uluslararası Zeytinyağı Konseyi (UZK)** başta olmak üzere AB, FAO vb. kurumların işbirliği ile kurumsallaşmıştır. Türkiye UZK'ya 1963 yılında üye olmuş, fakat 1998 yılında hükümetin aldığı bir kararla üyelikten ayrılmıştır. Bu tarihten sonra Türkiye UZK tarafından yürütülen teknik ve ekonomik işbirliğinden yararlanamamış, kendisini de ilgilendiren kararlarda etkili olamamıştır. UZK'nın AB Mevzuatında da referans bularak özellikle, UZK-Kodeks standartlarının oluşmasında, promosyon faaliyetlerinde koordinatörlüğü üstlenmede ve teknik işbirliği programları ile üretimden tüketime kadar dünya zeytinciliğine yön vermedeki etkinliği düşünüldüğünde, bu platformda yer almayan Türkiye'nin uğrayabileceği fırsat kayıplarının neler olacağı gelecek yıllarda daha net görülebilecektir. Halihazırda Türkiye ile UZK ilişkilerinin yeniden başlatılması çabalarında bulunan TARIŞ ve Marmarabirliğin özerk kurumsal yapıları -16 Haziran 2000 tarihinden itibaren ise 4572 sayılı yasa ile birlikler mali ve idari yönden özerkleşmiştir- nedeniyle UZK'ya Gözlemci Üyelikleri bulunmaktadır. Diğer yandan TARIŞ'in UZK'nın promosyon faaliyetlerini sürdürdüğü ülkelerde pazarlanan zeytinyağlarının kalite kontrol anlaşmasına dahil olan ve kalite kontrol listesine dahil edilen ülkemizin tek kuruluşu olduğu da bilinmektedir. Bu anlamda Türkiye'nin AB müktesebatına uyum sürecinde olduğu da düşünülerek böylesi uluslar arası platformlarda yeniden yer alması ve alınacak kararlarda oy hakkının olması önemli görülmektedir.

BİLGİ NOTU 1- TÜRKİYE'NİN UZK'YA TEKRAR ÜYELİĞİ

Türkiye 1998 yılında üyelikten ayrıldığı UZK'ya, tekrar üyelik için, Aralık 2004 tarihinde başvuru yapmıştır. UZK Genel Kurulu bu başvuruyu tavsiye kararı olarak alarak, Türkiye'nin taahhüdlerini 2005 Haziran ayına kadar yerine getirmesi istemi ile kabul etmiştir. Türkiye'nin UZK'ya tekrar üyeliği özellikle AB sürecinin yaşandığı bu günlerde çok büyük önem taşımaktadır. Böylece Türkiye zeytin ve zeytinyağı sektörü AB-OTP'ye uyum çalışmaları kapsamında AB ile sürekli uyumlu çalışan UZK'nın kriterlerine de uyum sağlamış olacaktır. Dolayısı ile zeytincilik açısından AB'ye uyum sağlamak konusunda fazla sıkıntı yaşanmayacaktır.

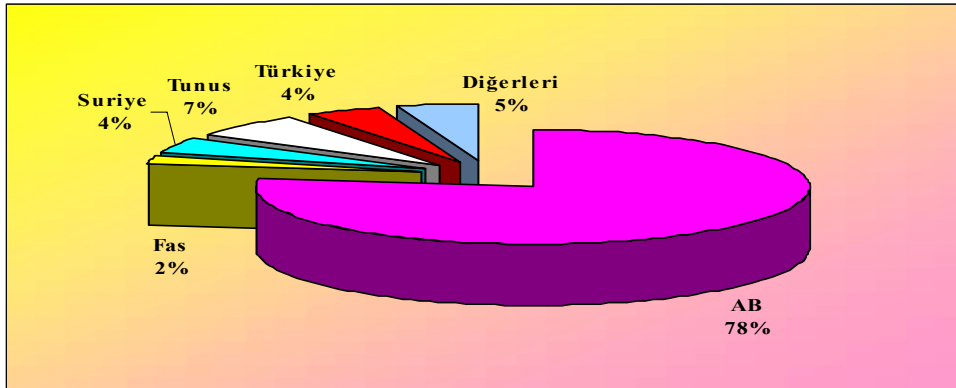
DÜNYADA ZEYTİNYAĞI

Zeytinyağı; zeytinin preslenmesiyle elde edilen, herhangi bir kimyasal işleme tabi tutulmadan doğrudan tüketilebilen tek yağdır. Zeytinyağı bu haliyle meyve suyuna benzetilir. Bitkisel yağlar içerisinde **fiziksel metotlarla üretilebilen tek yağ** olması **zeytinyağının sahip olduğu** bir ayrıcalıktır. Son yıllarda bu özelliği nedeniyle zeytinyağı sadece üretimi yapılan ülkelerde değil, sağlıklı yaşam idealini ilke edinen ülkelerde de tüketilmeye başlanmıştır.

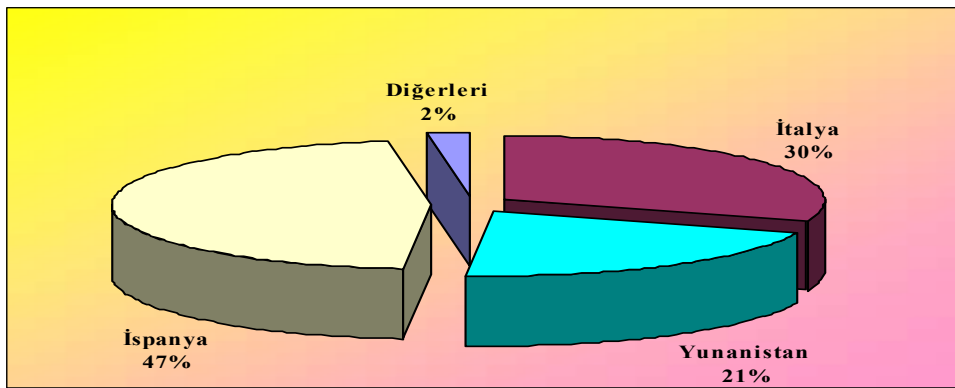
Yağlık zeytinin işlenmesi ile elde edilen bitkisel yağa **zeytinyağı** denir. Zeytin ağacının meyvelerinin (her zeytin meyvesi yaklaşık ağırlığının %20-30'u kadar yağ içerir) normal iriliğini aldığı ve yağ teşekkülünün en yüksek seviyeye ulaştığı dönemde hasat edilerek çeşitli metotlarla yağının çıkarılması ile **zeytinyağı** elde edilir. Dünyada ve AB'de zeytinyağı üretiminde önemli üretici ülkeler Grafik 1-2'de görülmektedir.

Grafik 1- Dünyada Zeytinyağı Üretimi (1990/1995-2004/2005)

Kaynak :Uluslararası Zeytinyağı Konseyi (UZK)

Grafik 2- AB'de Zeytinyağı Üretimi (1990/1995-2004/2005)

Kaynak :Uluslararası Zeytinyağı Konseyi (UZK)

DÜNYADA ZEYTİNYAĞI DURUM-TAHMİN-ÖNGÖRÜ

Tablo 1- Dünya Zeytinyağı Arzı ve Kullanımı (2001/2002 -2004/ 2005)

	2001/02	2002/03	2003/2004	2004/2005	
	Durum	Durum	Tahmin	Öngörü	
ARZ	Bin ton (1000 tons)				SUPPLY
Başlangıç Stokları (1 Ekim)	629,0	891,0	722,5	1009,0	Beginning Stocks (October)
Üretim	2.825,5	2.493,5	3.164,5	2,766,0	Production
İthalat	437,0	492,5	635,5	643,0	Import
Toplam Arz	3.891,5	3.877,0	4.522,5	4.418,0	Total Supply
KULLANIM	Bin ton (1000 tons)				DISAPPEARANCE
Tüketim	2.606,0	2.677,0	2.831,5	2,836,5	Consumption
İhracat	394,5	477,5	682,0	583,5	Export
Bitiş Stokları (30 Eylül)	891,0	722,5	1009,0	998,0	Ending Stocks (September31)
Toplam Kullanım	3.891,5	3.877,0	4.522,5	4.418,0	Total Disappearance
Stok/Kullanım Oranı (%)	22,8	18,6	22,3	14,0	Stocks/Total Disappearance

Kaynak :Uluslararası Zeytinyağı Konseyi

DÜNYADA DURUM: 2001/2002

Üretimde Artış

2001/2002 kampanya döneminde 2.825,5 bin ton olan dünya üretimi, uzmanlarca tarihi bir rekor olarak değerlendirilmektedir. Bu rakam son 4 kampanya ortalamasından 373,5 bin ton daha yüksektir. Bu üretim artışının %90'ı AB ülkelerinden sağlanmıştır. Bitiş stokları da ortalama olarak diğer yıllardaki stokların üzerinde olmuştur.

Tüketim Arttı

Dünya tüketimi, 2.606 bin ton ile bir önceki yıla göre %0.59 oranında artma eğilimi göstermiştir. Bu kampanya döneminde üretim ile tüketim arasındaki fark 219.5 bin tondur.

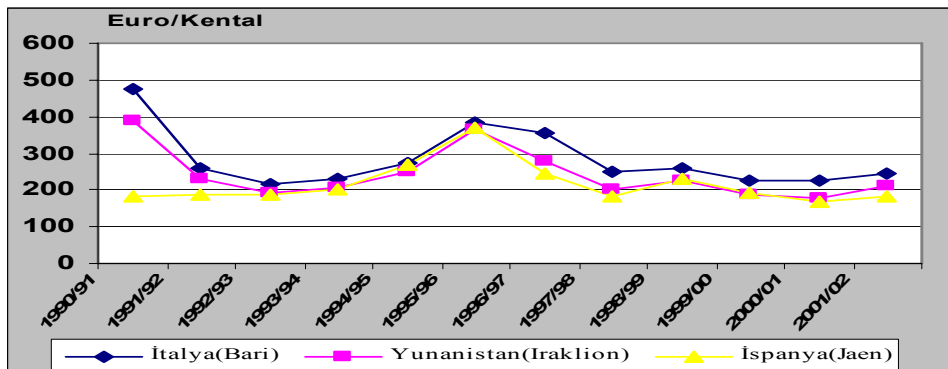
Uluslararası Ticaret Dengelenmiş, Stok Miktarı Yüksek Olarak Gelecek Kampanyaya Girilmiştir

İthalat 437 bin ton, ihracat ise 394.5 bin ton olmuştur. 2001/2002 kampanyasının geçmiş yıllara göre oldukça fazla miktarda bir stokla kapatılmıştır. Bu miktar 891 bin ton olup %88'i AB ülkelerine aittir.

Fiyatlar

2001/2002 kampanya döneminde önemli miktarda zeytinyağı üretim miktarına ulaşılmasına rağmen, temsilci pazarlarda geçen kampanyaya nazaran zeytinyağı fiyatlarında artış gözlenmiştir. Önce düşük başlayan kampanya fiyatları ocak 2002'de artmış, ağustos ayında ortalama 185 Euro/100 kg (100 kg=kental) olmuştur. Bari ve Jaen' deki 2002 yılı ekim ayı fiyatlarının 2001 yılı ekim ayına göre düşük olduğu da gözlenmiştir. Heraklion(Iraklion)/ Messenia da ise fiyatlar diğer iki pazarın aksine güçlü bir artışla başlayıp, daha sonra normal seviyeye inerek Bari'deki fiyatlara ulaşmıştır. 2001/2002 kampanya döneminde naturel (sızma) zeytinyağı fiyatlarındaki artış ise, rafine zeytinyağı fiyatlarından daha fazla olmuştur. 2001/2002 zeytinyağı kampanyası süresince Euro'nun Dolar ve Yen karşısında değer kazanmasından dolayı fiyatlar artmıştır. Diğer yandan 2002 yılının mart ayından itibaren Uluslararası Zeytinyağı Konseyi tarafından yürütülen promosyon çalışmalarının durması yeni tüketici ülkelerin ithalatı üzerinde olumsuz etki yapmıştır.

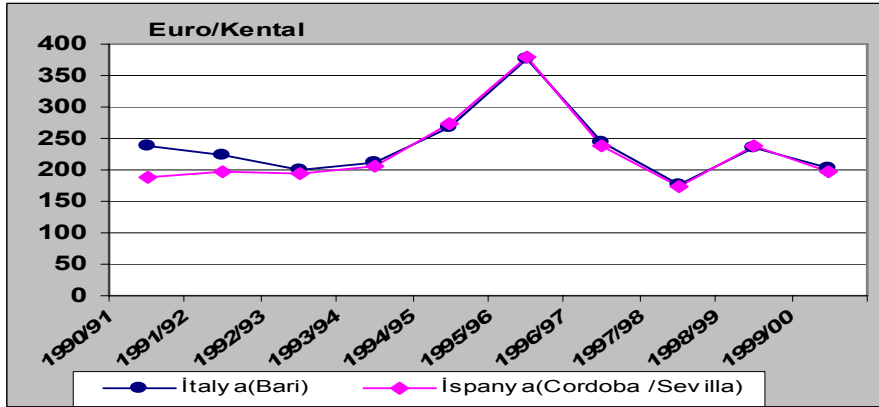
Grafik 3- Dünyada Sızma Zeytinyağı Fiyatları

Kaynak : UZK-Feuille d'Information - 1 Kental=100 kg'dır.

Dünya zeytinyağı fiyatlarında **sızma** zeytinyağı için referans olarak kullanılan üç Pazar; Bari-İTALYA, Heraklion/Messinia-YUNANİSTAN ve Jean-İSPANYA'dır. **Rafine** zeytinyağı için ise Bari-İTALYA ve Cordoba/Sevilla-İSPANYA'dır.

Grafik 4- Dünya Rafine Zeytinyağı Fiyatları

Kaynak : UZK-Feuille d'Information -1 Kental=100 kg. dir

Bu bölgelerdeki fiyat gelişmeleri, AB'nin başka bölgelerinde ve başka üretici ülkelerde uygulanan fiyatları özellikle de ihracat fiyatlarını etkilemektedir. Son dört kampanya döneminde dünya sızma zeytinyağı ve rafine zeytinyağı fiyatları düşmüştür.

DÜNYADA DURUM : 2002/2003

Üretim Düştü

2002/2003 kampanya döneminde üretimin 2.493,5 bin ton olacağı tahmin edilmektedir. Bu kampanya döneminde azalan üretimi kuraklık ve periyodisite ile açıklamak mümkündür. Özellikle dünya üretiminde 4. sırada yer alan önemli bir üretici ülke olan Tunus'da dört yıldan bu yana süren kuraklığın bu yıl en düşük seviyede üretimle kendini göstermesi dünya üretimini de olumsuz etkilemiştir.

Tüketimde Artış

Tüketimin 2001/2002 kampanya dönemine göre 71 bin ton artışla 2.677 bin ton olacağı tahmin edilmektedir. Daha önceki kampanya dönemleri incelendiğinde dünya tüketiminin istikrarlı bir artış eğiliminde olduğu görülmektedir. Bu eğilimde zeytinyağı tüketimine önem veren yeni tüketici ülkeler; ABD, Kanada, Japonya, Brezilya, Arjantin ve Avustralya'nın mutlak payı olduğu unutulmamalıdır. Uluslararası Zeytinyağı Konseyi'nin sağlıklı yaşam parolası ile zeytinyağı tüketimi bundan böyle sadece üretilen ülkelerde tüketilir konumundan çıkacaktır.

Dış Ticaret Hareketlendi

İhracat ve ithalatta bir önceki kampanya dönemine göre ihracatta %17, ithalatta ise %14 oranında artış beklenmektedir. Dış ticaretteki hareketlenme, AB ülkeleri ve tüketici ülkelerin artan ithalatlara ile gerçekleşecektir.

Stok Azaldı

Bu kampanyaya 2001/2002 kampanya döneminin yüksek miktardaki bitiş stokları ile girildiği düşünülürse, bu miktarın üretim azlığı ve artan tüketim nedeniyle kullandığı ifade edilebilir. 2002/2003 kampanya dönemi bitiş stoklarının bu nedenle bir önceki döneme göre %14 azalan bir oranla tamamlanması beklenilmektedir.

DÜNYADA TAHMİN: 2003/2004

Üretim ve İthalatın Artacağı Tahmin Ediliyor

Bu kampanya döneminde üretimin önceki yıl üretimine göre %21 artarak, 3.164,5 bin ton olması tahmin edilmektedir. Dünya rekoltesi ile ilgili tahminler olumsuz olmasına rağmen önemli üretici ülkelerden alınan son bilgiler üretimin oldukça iyi olacağı yönündedir.

2003/2004 kampanya döneminde başlangıç stokları bir önceki yıla göre %23 oranında azalarak, kampanyaya 722,5 bin ton stok ile başlanılacağı öngörülmektedir. Stok her ne kadar az ise de 635,5 bin ton ithalat beklentisi ve artan üretimin katkısı ile toplam arzın 4.522,5 bin ton ile son 5 yılın en yüksek miktarına ulaşacağı öngörülmektedir.

Dünya zeytinyağı üretimi, tüketimi, ihracatı ve ithalatında yine AB ülkelerinin söz sahibi olacağı, AB içerisinde de en yüksek üretimin 1.400 bin ton ile İspanya'da olacağı öngörülmektedir. Yine diğer iki büyük üretici ülke İtalya ve Yunanistan'da bu kampanya döneminde üretimin bir önceki yıla göre düşük olacağı ve üretim miktarının 100 ile 150 bin ton arasında olacağı ifade edilmektedir. Diğer yandan AB dışındaki önemli ülke Tunus'ta bu kampanya 250 bin ton zeytinyağı üretilmesi beklenilmektedir. Tunus, AB tarafından tanınan kota nedeniyle her yıl olduğu gibi bu yılda 55 bin ton zeytinyağını doğrudan AB'ne ihraç etmektedir. Ayrıca AB'nin bu kampanya itibari ile Suriye'ye de 10 bin tonluk bir kota tanıyacağı belirtilmektedir.

Tüketim ve İhracat Artacak

Bu kampanyada tüketimin geçen kampanyaya göre %15 artarak 2.831,5 bin ton, ihracatın ise %30 oranında artarak 682 bin ton olması öngörülmektedir. Bitiş stoklarının ise bir önceki var yılına göre %11,7 oranında düşüşle 1009,0 bin ton olacağı beklenmektedir.

DÜNYADA ÖNGÖRÜ :2004/2005

İthalatın, Stokların Tüketim ve İhracatın Artması Öngörülüyor

Toplam arz artışı tüketim ve ihracata olumlu olarak yansımakta, bitiş stoklarının geçen kampanyaya göre azalması beklenmektedir. Dünya tüketiminin istikrarlı bir şekilde artması ile stoklardaki artış dengelenebilecektir. Dünya zeytinyağı kampanyasına son dört yılın en büyük başlangıç stoğu ile girilmesi öngörülmektedir. Başlangıç stoklarında bir önceki kampanyaya göre %39 artış beklentisinin, bitiş stoklarında %1,09 düşüş ile sonuçlanacağı tahmin edilmektedir. Üretimdeki bir önceki yok yılına göre artış beklentisi ve stoklardaki artış, ithalat artışını gündeme getirecektir. Stoklar ve üretimdeki artışların tüketim ve ihracatıda olumlu etkileyeceği beklenmektedir.

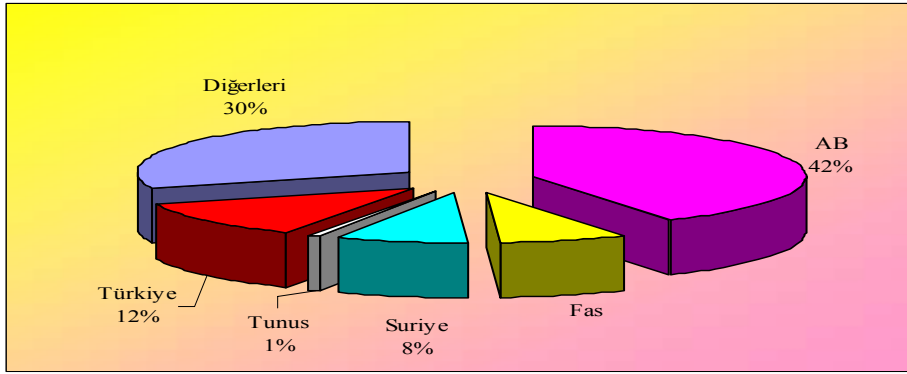
DÜNYADA SOFRALIK ZEYTİN

Sofralık zeytin; uluslararası standartta kültüre alınmış zeytin çeşitlerinin işlenebilecek olgunlukta hasat edilen temiz, sağlam meyvelerinin belirli teknik usullerle acılığı giderilmiş, –sofralık zeytin olarak değerlendirilebilmesi için içindeki “oleuropein” denilen acılık maddesinin bünyeden uzaklaştırılması gerekir– kullanımına izin verilen katkı maddeleri ile birlikte veya sade olarak ambalajlanmış, yeme olgunluğu kazanan zeytin daneleri olarak tanımlanmakta ve siyah, yeşil, rengi dönük olarak sınıflandırılmaktadır.

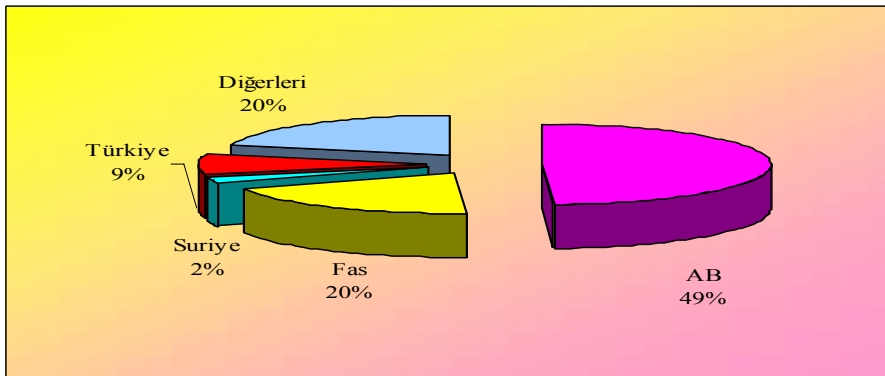
Dünyada sofralık zeytin üreten önemli ülkeler İspanya, Türkiye, ABD, Fas, Yunanistan ve İtalya’dır. **Türkiye dünya sofralık zeytin üretiminde ikinci, dünya siyah zeytin üretimde birinci sıradadır.** Dünya ihracatında İspanya ve Fas lider konumda bulunmakta, bu ülkeleri Türkiye ve Yunanistan izlemektedir.

Grafik 5- Dünyada Ülkeler Bazında Sofralık Zeytin Üretimi (1990/1995-2004/2005)

Kaynak: Uluslararası Zeytinyağı Konseyi (UZK)

Grafik 6- Dünya Sofralık Zeytin İhracatı (1990/95-2004/05)

Kaynak: Uluslararası Zeytinyağı Konseyi (UZK)

DÜNYADA SOFRALIK ZEYTİN DURUM – TAHMİN - ÖNGÖRÜ

Tablo 2- Dünya Sofralık Zeytin Arzı Ve Kullanımı (2001/2002 - 2004/ 2005)

	2001/02	2002/03	2003/04	2004/2005	
	Durum	Durum	Tahmin	Öngörü	
ARZ	Bin ton (1000 tons)				SUPPLY
Başlangıç Stokları (1 Ekim)	327,5	397,0	431,0	412,5	Beginning Stocks (October 1)
Üretim	1.473,5	1.773,5	1.581,0	1.466,5	Production
İthalat	400,0	449,0	459,0	431,0	Import
Toplam Arz	2.201,0	2.619,5	2.471,0	2.310,0	Total Supply
KULLANIM	Bin ton (1000 tons)				DISAPPEARANCE
Tüketim	1.382,5	1.728,0	1.603,5	1.588,5	Consumption
İhracat	421,5	460,5	455,0	413,5	Export
Bitiş Stokları (30 Eylül)	397,0	431,0	412,5	308,0	Ending Stocks (September 30)
Toplam Kullanım	2.201,0	2.619,5	2.471,0	2.310,0	Total Disappearance
Stok/Kullanım Oranı (%)	18,0	16,4	16,6	13,3	Stock/Total Disappearance (%)

Kaynak: Uluslararası Zeytinyağı Konseyi

DÜNYADA DURUM: 2001/2002

Üretim ve Tüketimde Artış

Sofralık zeytin üretiminin bir önceki kampanya dönemine göre %9.7 oranında artarak 1.473,5 bin ton olduğu görülmektedir. Genel anlamda her zaman olduğu gibi dünya sofralık zeytin bilançolarının hazırlanmasında zorluklar yaşanmaktadır. Bu zorluk net toplam ağırlık veya net sulu ağırlığın farkından kaynaklanmaktadır. Nitekim bunun sonucu olarak dönem başı ve dönem sonu stok miktarlarında geçen kampanya dönemiyle uyumsuzluklar olduğu gözlenmektedir. Tüketim ise bir önceki kampanyaya göre %6.06 oranında artış ile 1.382,5 bin tona ulaşmıştır.

Stoklar ve Dış Ticaret

Geçmiş kampanya dönemlerinde olduğu gibi stoklar bu yıl da artmıştır. 327,5 bin ton dönem başı stok ile başlayan kampanya, 397 bin ton stok ile kapatılmıştır. Zeytinyağına göre daha fazla gelişen bu üretim ve stok artışı bazı riskleri beraberinde getirecektir. Bir an önce yeni tüketici ülkelerde ve üretici ülkelerde promosyon faaliyetlerine yönelilmelidir. Farklı sunumlarla çeşitli zevklere hitap edecek şekilde tüketicilere ulaşacak yeni damak zevkleri oluşturulması gerekmektedir. Bu kampanya döneminde bir önceki kampanya dönemine göre ithalat ve ihracat artmıştır.

DÜNYADA DURUM: 2002/2003

Üretim, Stoklar ve Tüketimde Artış

Bu kampanya döneminde üretimin bir önceki kampanya dönemine göre %16,9 oranında artarak 1.473,500 tondan, 1.773,5 bin tona yükselmesi beklenmektedir. Tüketimde ise %20 oranındaki artış ile 1.382,5 bin tondan 1.728 bin tona ulaşılma beklentisi vardır. Bir önceki kampanya dönemine göre dönem başı stokta %17,5 dönem sonu stokta ise %17,8 oranında artış beklenmektedir.

Dış ticaretteki hareketlilik özellikle bu kampanya dönemi dikkat çekmektedir. Bir önceki kampanyada 400 bin ton olan ithalatın %10,9 oranında artarak 449 bin ton; 421,500 ton olan ihracatın ise %8,5 oranında artarak 460,5 bin tona ulaşacağı tahmin edilmektedir.

Sofralık zeytinde de zeytinyağında olduğu gibi geleneksel tüketici ülkelere yeni tüketici ülkelerin dahil olması özellikle ihracatın canlandırılması açısından etkili olmuştur.

DÜNYADA TAHMİN: 2003/2004

Üretimde Azalış İthalat ve Başlangıç Stoklarında Artış

Bu kampanya döneminde üretimin önceki yok yılı üretimine göre %1.05, bir önceki var yılına göre ise %16,5 oranında azalarak, 1.581 bin ton olması öngörülmektedir. Dünya sofralık zeytin üretimi ve ithalatındaki azalışın, dane zeytinden yağlığa ayrılma oranındaki artışa, dolayısı ile zeytinyağı üretim artışı ile olan ilgisine bağlanması söz konusudur. İthalatın ise bir önceki kampanya dönemine göre %3,5 artarak 459 bin ton olacağı ve dönem başı stoklarında bir önceki kampanyaya göre %2.9 artış ile 431 bin ton stok ile kampanyaya başlanılacağı öngörülmektedir.

Tüketim, İhracat ve Dönem Sonu Stoklarında Azalış

Bu kampanyada tüketimin geçen kampanyaya göre %4,5 azalarak 1.633,5 bin ton olması, ihracatın ise %4,94 oranında azalarak 455 bin ton olması ve dönem sonu stoklarının dönem başı stok miktarına göre %40 oranında bir azalışla 412,5 bin tona düşmesi öngörülmektedir.

DÜNYADA ÖNGÖRÜ: 2004/2005

Üretim - İthalat - Tüketim ve İhracatta Azalma Öngörülüyor

Bu kampanya döneminde dünya sofralık zeytin üretiminde hem bir önceki kampanya dönemine göre hemde bir önceki yıla göre düşüşler yaşanacağı böylece toplam arzın da geçen iki yıla göre daha az olacağı öngörülmektedir. Bu düşüşün aynı şekilde tüketim ve dolayısı ile ihracata da yansıtacağı dolayısı ile bitiş stoklarının son dört kampanya dönemine göre en az stok miktarı ile kapanacağı tahmin edilmektedir. Dünya sofralık zeytin arz-talep denge tablosundaki bu düşüşlerin son yıllardaki zeytinyağı tüketimi ile yakından ilişkilendirildiğini ifade etmek mümkündür.

DÜNYADA PİRİNA YAĞI

Zeytin meyvesi, doğasından gelen özellikleri nedeniyle doğrudan tüketilememektedir. Bu nedenle, öncelikle sofralığa ve yağa işlenerek **gıda sanayine** ve zeytinyağı üretim aşamasında, pirina - pirina yağı ve karasu gibi yan ürünler elde edilmesiyle diğer sanayi dallarına hammadde kaynağı oluşturmaktadır.

Yan ürünler arasında yer alan yağlı pirina, ya da diğer bir adı ile yağlı zeytin küspesi önemli bir zeytin yan ürünüdür.

Teknik tanımı ile zeytinyağı fabrikalarında zeytinlerin sıkılmasından sonra arta kalan zeytin küspesine **Pirina** (Yağlı Pirina); pirinadan organik çözücülerle ekstraksiyon sonucu elde edilen yağa **Pirina Yağı**, bu yağın elde edilmesiyle ilgili fabrikaların çalışma şekilleri, kapasiteleri ve faaliyet sonuçlarının tümüne ise **Pirina Sanayi** denilmektedir. Pirina sanayinin temeli, pirinanın bünyesindeki yağı elde

etmek için önce pirinayı kurutmak, sonrada yağ çözücü bir solventle ekstraksiyona tabi tutmak esasına dayanmaktadır. Pirina yağının üretim tekniği dünyada ülkelere farklılık göstermemekle birlikte, Türkiye’de üretilen pirina yağı, hammadde ve teknolojiden kaynaklanan nedenlerle yemeklik kalitede olamamaktadır.

Pirina yağı üretim miktarı, zeytinyağı eldesinden sonra elde edilen ikincil bir yağ olduğu için, zeytinyağı üretimi ile doğrudan ilişkilidir. Zeytinden elde edilecek pirina ve pirina yağı miktarları her ne kadar zeytinin yetiştirme tekniğine, iklim, toprak, çeşit özelliğine zeytinin işleyiş şekillerine ve uygulanan teknolojik işlemlere bağlı ise de genellikle zeytinyağı fabrikalarında üretilen **zeytinyağı miktarının iki katı ağırlıkta pirina** elde edilmektedir. Pirina, içerisinde yağ dahil olmak üzere; su, çekirdek ve pulp kısımlarından oluşmaktadır.

Zeytinyağı fabrikalarının tipi ve işleyiş biçimleri, her ne kadar pirinanın içeriğini değiştiriyorsa da **yağlı pirina ortalama %5-8 yağ ve %20-30 rutubet** içermektedir.

Böylece **100 kg pirinadan ortalama 6-8 kg pirina yağı, 60-70 kg yağsız kuru pirina elde edilmektedir.** Elde edilen pirina yağı, pirinanın hemen işlenmesi ve çıkan yağın rafine edilmesi şartıyla ancak yemeklik olarak kullanılabilir. Pirina yağı kendine has kokusu olan koyu yeşil renkli bir yağdır. Kimyasal olarak, asit bileşimi bakımından zeytinyağına oldukça benzemektedir fakat daha fazla miktarda sabunlaşan maddelere ve serbest yağ asitlerine sahip olmaktadır.

Dünya zeytinyağı üretiminde söz sahibi ülkeler olan AB’nin büyük üretici ülkeleri, pirina yağı üretiminde de söz sahibidirler. İspanya dünya yemeklik pirina yağı üretiminde %70, İtalya %15, Yunanistan %11, Portekiz %3 ve Tunus ise %1 pay almaktadırlar. Türkiye’nin yemeklik pirina yağı üretimi ise istatistiklere yansiyacak düzeyde değildir.

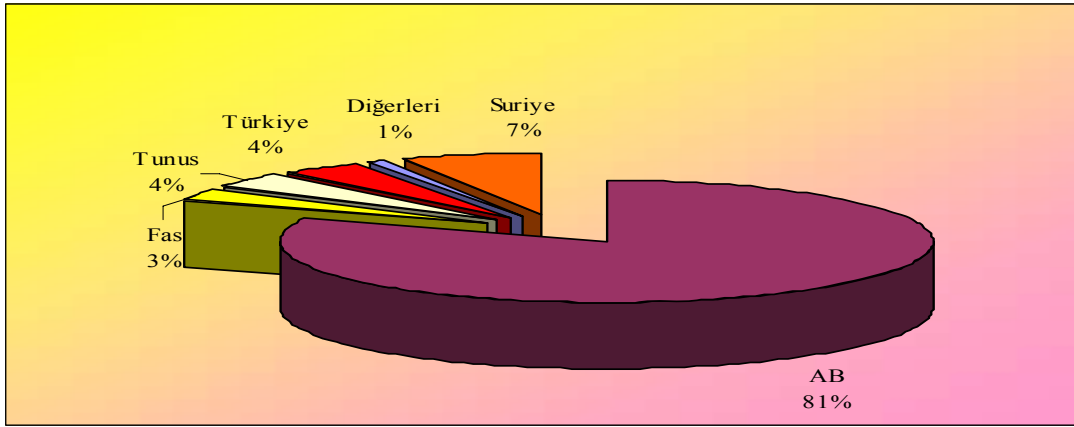
Dünya’nın ve AB’nin büyük zeytin üreticisi ülkeleri İspanya, İtalya ve Yunanistan’da üretilen pirina yağının sadece yemeklik kalitede olması ve bu ülkelerde endüstriyel pirina yağının üretilmemesi dikkat çekmektedir. Bunun nedeni, söz konusu bu ülkelerde zeytinyağı teknolojisi yanında, pirina yağı teknolojisinin de oldukça iyi olmasından kaynaklanmaktadır.

Tablo 3- Dünyada ve Türkiye’de Zeytinyağı - Yemeklik Pirina Yağı - Endüstriyel Pirina Yağı Üretimi

Kaynak: Uluslararası Zeytinyağı Konseyi (UZK)

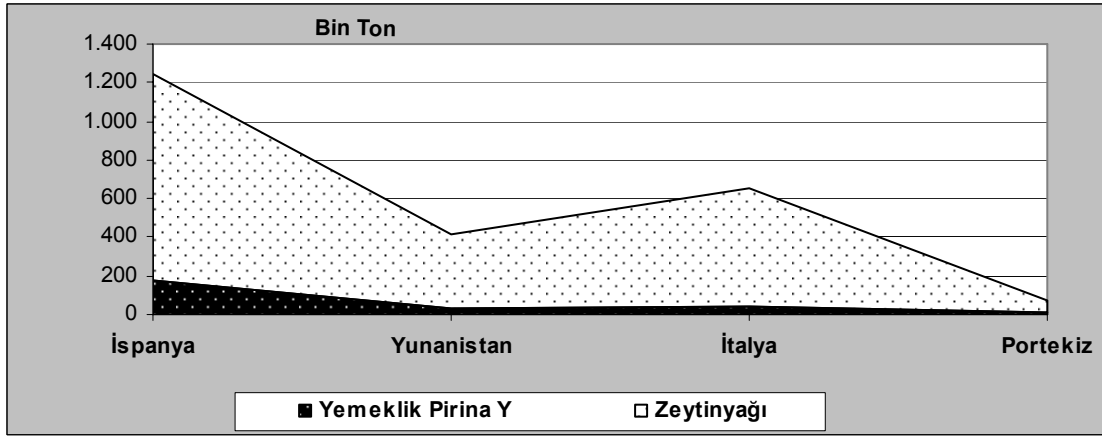
ÜLKELER/Yıllar	ÜRETİM (Bin Ton)					
	ZEYTİNYAĞI		YEMEKLİK PİRİNA YAĞI		ENDÜSTRİYEL PİRİNA YAĞI	
	2002-2003	2003-2004	2002-2003	2003-2004	2002-2003	2003-2004
İspanya	859	1300	68,7	104	0	0
Fransa	4,7	3,2	0	0	0	0
Yunanistan	414	367	25	31	0	0
İtalya	639	600	38,2	36	0	0
Portekiz	28,9	37	3	4	0	0
AB Toplamı	1942,6	2307,2	144,9	175	0,0	0,0
Tunus	70	180	2,5	3,5	3,5	9,5
Türkiye	160	60	0	0	12	11,5
Suriye	165	110	0	0	19,5	5
Diğerleri	174,4	201,8	2,5	6,5	1,5	3,5
Dünya Toplamı	2515	2859	139,9	185	36,5	29,5

Grafik 7- Dünya Pirina Yağı Üretimi (1990/95 - 2003/04)

Kaynak: Uluslararası Zeytinyağı Konseyi (UZK)

Grafik 8- AB’de Zeytinyağı ve Pirina Yağı Üretimi (2002/2004)

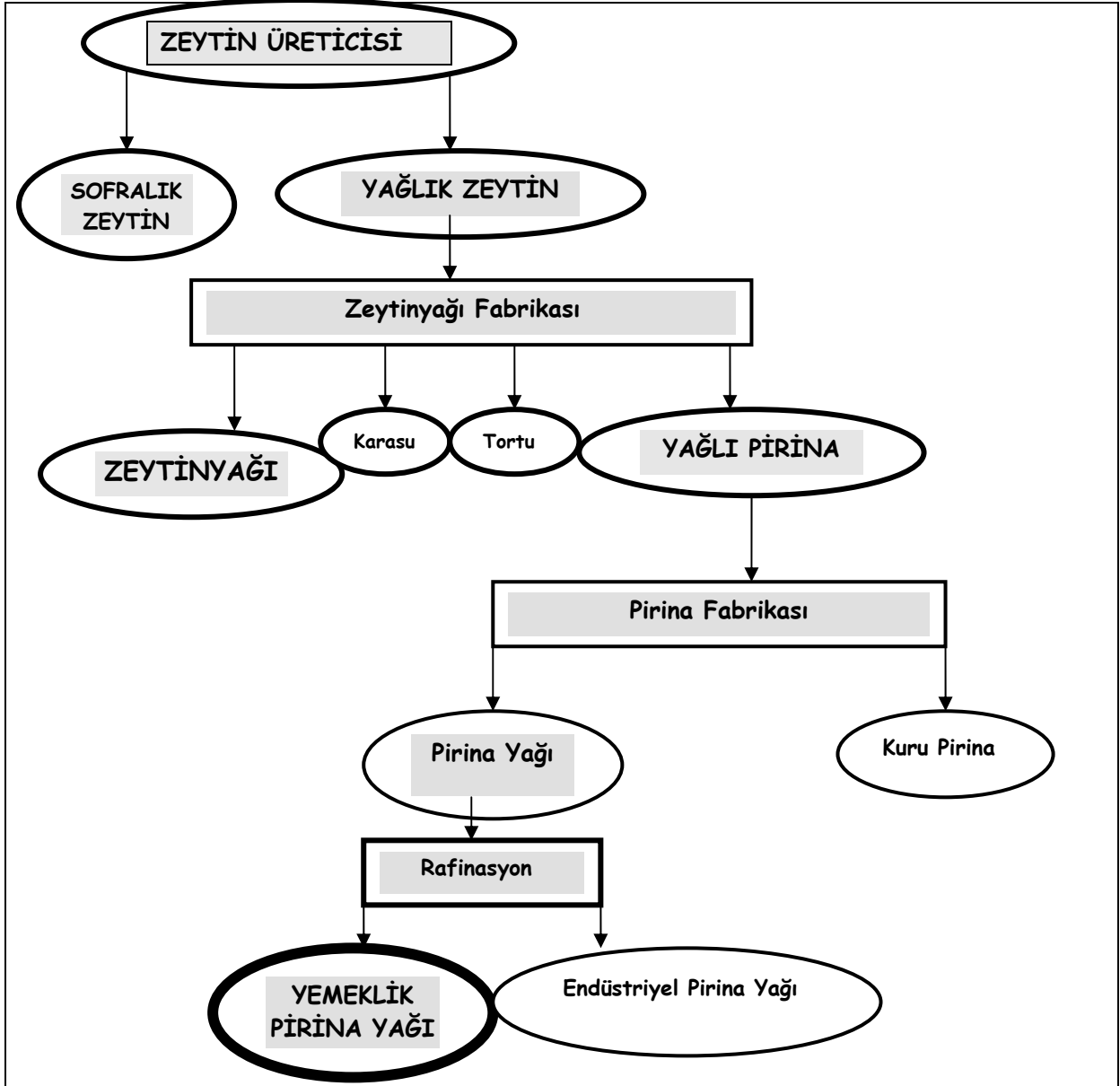
Kaynak: Uluslararası Zeytinyağı Konseyi (UZK)

Pirina yağı, Türkiye dahil, üretilen tüm ülkelerde aşağıdaki aşamalardan geçirilerek üretilmektedir. İşte bu üretim aşamalarındaki süreçte, hammadde ve uygulanan teknoloji, pirina yağının yemeklik yada endüstriyel vasıfta olup olmasına neden olmaktadır. **Kaliteli yada bir başka ifade ile yemeklik vasıftaki pirina yağ eldesi için hammadde ve teknoloji birbirinden ayrılmaz bir bütündür.**

Dünyada yemeklik vasıfta pirina yağı üreten ülkelerde, pirina fabrikaları zeytinyağı fabrikaları genellikle yan yanadır. Zeytinyağı fabrikaları modern (Kontinu sistem) olduğu gibi, pirina fabrikaları da modern sistemdir. Bir yandan zeytinyağı fabrikalarına sağlıklı zeytin (bekletilmemiş ve fermente olmamış hammadde) girişi yapılmakta iken, bir yandan pirina fabrikalarına da sağlıklı pirina (bekletilmemiş ve fermente olmamış hammadde) girişi olabilmektedir.

Sonuçta üretilen pirina yağı **yemeklik kalitede** olabilmektedir. Önemli zeytinyağı üreticisi AB ülkeleri ABD gibi bazı dış pazarlara zeytinyağından önce yemeklik pirina yağı ile girmektedirler. Çünkü yemeklik pirina yağının tadı hafif, fiyatı ucuz ve dahası zeytinyağı tüketim alışkanlığı açısından zeytinyağı türevi olan bir yağdır.

Şekil 1- Pirina Yağı Üretim Aşamaları

Kaynak: Tunalıoğlu;R. (2004) "Pirina ve Pirina Yağı" TEAE, Bakış, Sayı:5, Nüsha:12, Ankara

DÜNYADA PİRİNA YAĞI DURUM-TAHMİN-ÖNGÖRÜ

Tablo 4- Dünya Pirina Yağı Arzı Ve Kullanımı (Endüstriyel+Yemeklik) (2001/2002 - 2004/ 2005)

	2001/2002	2002/03	2003/04	2004/2005	
	Durum	Durum	Tahmin	Öngörü	
ARZ	Bin Ton (1000 tons)				DISAPPEARANCE
Başlangıç Stokları (1 Ekim)	74,0	101,0	81,0	57,0	Beginning Stocks (October 1)
Üretim	215,0	184,0	187,0	214,5	Production
İthalat	53,5	46,0	58,0	58,0	Import
Toplam Arz	342,5	331,0	326,0	329,5	Total Supply
KULLANIM	Bin Ton (1000 tons)				DISAPPEARANCE
Tüketim	185,0	204,5	210,0	209,0	Consumption
İhracat	55,5	45,5	59,0	63,0	Export
Bitiş Stokları (30 Eylül)	101,0	81,0	57,0	57,5	Ending Stocks (September 30)
Toplam Kullanım	341,5	331,0	326,0	329,5	Total Disappearance
Stok/Kullanım Oranı(%)	29,5	24,4	17,4	17,4	Stock/Total Disappearance (%)

Kaynak: Uluslararası Zeytinyağı Konseyi

DÜNYADA ÖNGÖRÜ: 2004/2005

Üretim- Tüketim ve İhracatın Artacağı İthalatın Değişmeyeceği Öngörülmektedir.

Pirina yağı üretimi zeytinyağı üretimi ile doğrudan bağlantılı olduğu için zeytinyağı arz-talep denge tablosundaki değişimde zeytinyağı arz talep denge tablosu ile doğrudan bağlantılı olmaktadır. Pirina yağında bu kampanya dönemine 57 bin ton başlangıç stoğu ile başlanılacağı ve üretimin 214,5 bin ton olacağı öngörülmektedir. İthalatın fazla değişmeyeceği, tüketimin aynı kalacağı, ihracatın ise artacağı beklentisi mevcuttur.

BİLGİ NOTU 2- AB ORTAK PİYASA DÜZENİNDE ZEYTİNYAĞI

Zeytinyağında Avrupa Birliği ülkeleri dünyanın en büyük üreticisi ve tüketicisi konumundadır. AB'ne üye üretici ülkeler içerisinde Akdeniz ülkeleri olan İspanya, İtalya, Yunanistan, Portekiz ve Fransa önemli üreticilerdir. Üretimde olduğu gibi AB'nin tüketici ülkeleri de aynı ülkelerdir. AB ülkeleri Roma Antlaşması uyarınca oluşturdukları Ortak Tarım Politikası (OTP) çerçevesinde **zeytinyağının** da içinde bulunduğu bir çok tarım ürünü için Ortak Piyasa Düzeni uygulamaktadırlar. Zeytinyağı rejiminde amaç; arzın devamlılığını sağlamak, üreticilere daha iyi bir yaşam seviyesi yaratmak, fiyat dalgalanmalarını önlemek ve ticaretin düzenlenmesi için politika oluşturmaktır. EEC 136/66 işaretli Konsey Yönetmeliği'nde zeytinyağı pazar düzenlemeleri ve ithalat korumalarına yer veren AB, reform amaçlı olarak Haziran 1998 tarihinde değişiklikler yapmıştır. Kısa bir geçiş döneminden sonra 1 Kasım 2001 tarihi itibarıyla 136/66/EEC işaretli Konsey Yönetmeliği ile ilgili çalışmalara tekrar hız verilmiştir. Bu reformun amacı, sektörün rekabetinin ve ürünün kalitesinin artırılması ile arz-talep arasındaki dengenin korunması yanında kurallarda sadeleştirmenin yapılmasıdır.

1987/88 kampanya döneminden itibaren AB'de üretilen toplam zeytinyağının yardım kapsamına alınacak miktarının belirlenmesi için **Garanti Edilmiş Azami Miktar (MGQ)** sistemi uygulanmaya başlanılmıştır. Buna göre garanti kapsamına alınacak azami üretim miktarı MGQ ile belirlenerek, kampanya sonunda bu miktarın aşılması halinde üretim yardımında aşılacak miktarla orantılı olarak kesinti yapılması öngörülmüştür. Geçiş dönemi ile birlikte MGQ sisteminde değişiklik yapılarak, daha önce 1.350,0 bin ton olan MGQ %31,6 oranında arttırılarak, 1.777,2 bin tona çıkartılmıştır. Buna göre AB'nin üretici ülkeleri farklı paylar almışlardır. Bunun sonucunda, zeytinyağı üretiminde MGQ'nun aşılması halinde, ulusal kotasını aşmış olan bir ülke üretim yardımında yapılacak kesintiden muaf olacak ve ulusal kotasını aşan diğer bir ülkenin sorumluluğunu paylaşmamış olacaktır.

Ortak Piyasa Düzeni içerisinde yer alan **Hedef Fiyat**, **Müdahale Fiyatı**, **Temsili Piyasa Fiyatı** diğer tarım ürünlerine uygulandığı gibidir. **Hedef Fiyat**; Üreticiler için adil bir gelir düzeyi sağlanması ve topluluğun üretim hacminin korunması amacıyla belirlenmiş fiyattır. **Müdahale Fiyatı**; pazarlama yılının son dört ayı boyunca müdahale kuruluşları tarafından alınacak olan standart kalitedeki zeytinyağı için belirlenmiş fiyattır. Bu fiyat, kampanya döneminden önce belirlenmektedir. Müdahale kuruluşları kendilerine teklif edilmiş olan zeytinyağını bu fiyattan almak zorundadırlar. **Temsili Piyasa Fiyatı**; bu fiyat üretim fazlasını elden çıkarmaya imkan verecek ölçüde ve her pazarlama döneminin başlangıcından önce bitkisel yağlar pazarındaki gelişmeler de dikkate alınarak belirlenmiş olan, zeytinyağının normal olarak elden çıkartılabileceği fiyattır.

Bunun dışında AB zeytinyağında, Dünya Ticaret Örgütü taahhütleri çerçevesinde sınırlandırılan **İhracat İadesi**, üretimi 500 kg.dan daha az olan üreticilere adil bir gelir düzeyi sağlamak amacıyla verilen **Üretim Yardımı** - bu sistem geçiş döneminde değişikliğe uğramıştır- ve geçiş döneminde kaldırılan **Tüketim Yardımı ki**; bu yardım zeytinyağı tüketimine özendirilmesi amacını taşıyarak suiistimale açık olması sebebiyle kaldırılmıştır. Bunların dışında **Özel Depolama Şeklinde Müdahale, Konserve Endüstrisi için Yardım ve Sofralık Zeytin Tüketiminin Arttırılması İçin Yardımlar** vardır. AB 2002/2003 kampanya dönemi itibarıyla Zeytinyağı için Üretim Hedef Fiyatı olarak 3.837,7 ECU/Ton, Üretim Yardımı olarak 1.322,5 ECU/Ton, Temsili Piyasa Fiyatı 2.515,2 ECU/Ton ve Stoklama Yardımı olarak 1.664,0 ECU/Ton olarak zeytinyağı üreticisine destek sağlamaktadır. **Garanti Edilmiş Azami Miktar (MGQ) sisteminde yapılan değişikliklerle Müdahale Fiyatı ve Tüketim Yardımı uygulamadan kaldırılmıştır.**

AB'nin büyük zeytinyağı üretici ülkeleri AB'nin desteklerinden yararlanmanın yanı sıra her biri kendi içerisinde kurumsal yapılarına önem vermişlerdir. Kurumsal yapı içerisinde yer alan üretici, sanayici ve ihracatçılar bazen bireysel olarak birlikler bazen de bir dernek altında büyük yapılanmalar oluşturmuşlardır. Böylece bu ülkeler üretimden - stoklara , tüketimden - dış ticarete dek dünya zeytinyağı ekonomisinde söz sahibi olmaktadır. Bunun yanında **Tunus** örneğinde olduğu gibi bazı ülkeler AB üyesi olmamalarına rağmen özellikle ihracatta bazı ayrıcalıklara sahiptirler. AB, Tunus'a her yıl 55 bin ton zeytinyağı alma garantisi vermiştir. Bu uygulama 1994 yılından bu yana devam etmektedir. 2003/2004 kampanya döneminden itibaren de aynı ayrıcalığın Suriye'ye tanınacağı belirtilmektedir.

Özetlemek ve özellikle belirtmek gerekirse; zeytinyağında büyük üretici ülkeler -Türkiye dışında- Avrupa Birliği (AB) ve Birleşmiş Milletler (BM) çatısı altında yer alan Uluslararası Zeytinyağı Konseyi (UZK) 'nin ekonomik, teknik ve tanıtım konularındaki koruyuculuğu altındadırlar.

*** Türkiye 2004 yılı Aralık ayı itibarı ile UZK'ya tekrar üyelik için resmi başvuruda bulunmuştur (Ayrıntılı bilgi için Bilgi Notu 1'e bakınız).**

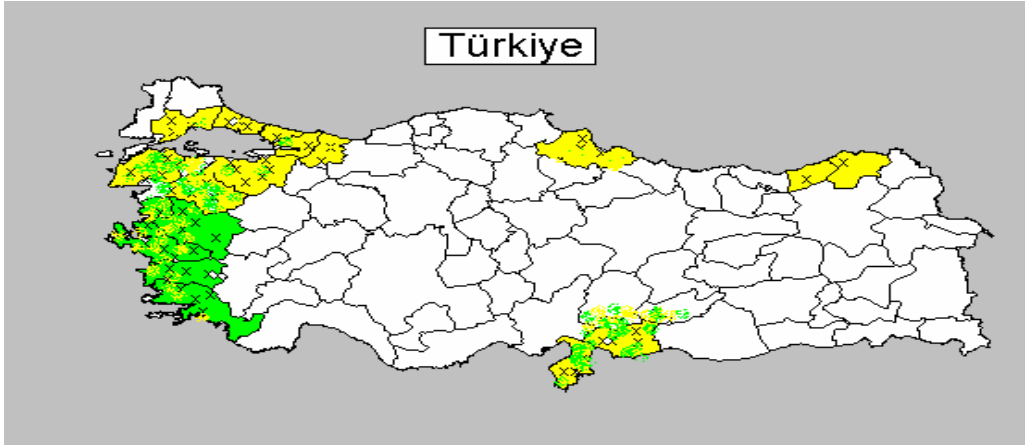
TÜRKİYE'DE ZEYTİN

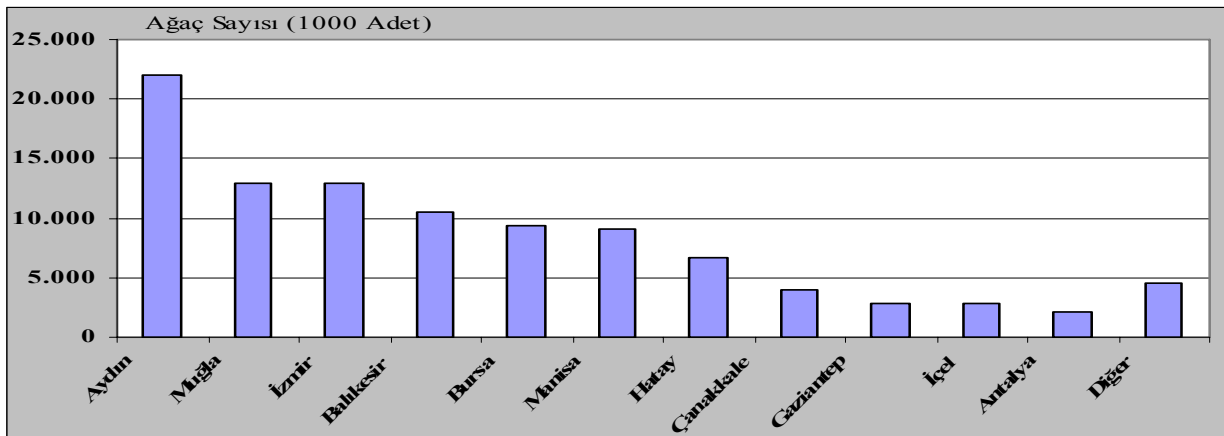
Dünyada olduğu gibi Türkiye'de de üretilen dane zeytinin yaklaşık %65-70'i yağlığa, %30-35'i sofralığa işlenir. Genelde tüketim zeytinyağı ağırlıklı olduğu için yağlık zeytin üretimi fazla olmaktadır. Türkiye'nin zeytin üretiminde periyodisitenin -bir yıl az, bir yıl- etkisi çok fazladır. Türkiye koşullarında kültürel işlemlerin yetersizliğinden kaynaklanan nedenlerle periyodisiteye eğilim maalesef artmaktadır. Türkiye'de DİE'nin 2002/2003 verilerine göre 101.600 bin zeytin ağacı bulunmakta, bu ağaçlardan var-yok yılı ortalaması olarak 196 361 işletme tarafından 1.200 bin ton dane zeytin, 130 bin ton zeytinyağı, 365 bin ton sofralık zeytin üretilmektedir. Türkiye'de Aydın, İzmir, Muğla, Balıkesir, Bursa, Manisa, Çanakkale, Hatay, Antalya, G.Antep ve İçel önemli zeytinci illerdir. Ege, Marmara, Akdeniz, Güneydoğu Anadolu Bölgeleri ise önemli zeytin üreten bölgelerdir.

Türkiye'de zeytincilik seferberliği Cumhuriyet döneminde ilk kez **Atatürk'ün** direktifleri doğrultusunda Tarım Bakanlığı'nın "Tarımda Tedrisatı İslah Kanunu" ile başlatılmıştır. Zeytincilik, günümüzde T.C. Başbakanlık Hazine ve Dış Ticaret Müsteşarlıkları, Tarım Bakanlığı, Sanayi Bakanlığı, Tarım Satış Kooperatifleri gibi üretici birliklerinin (TARİŞ, Marmarabirlik ve Güneydoğu Anadolu Birlik) yanı sıra özel sektörün ve üniversitelerin de yer aldığı kurumsal yapının içerisinde geliştirilmeye çalışılmaktadır.

Türkiye'de Zeytin Üreten Bölgeler

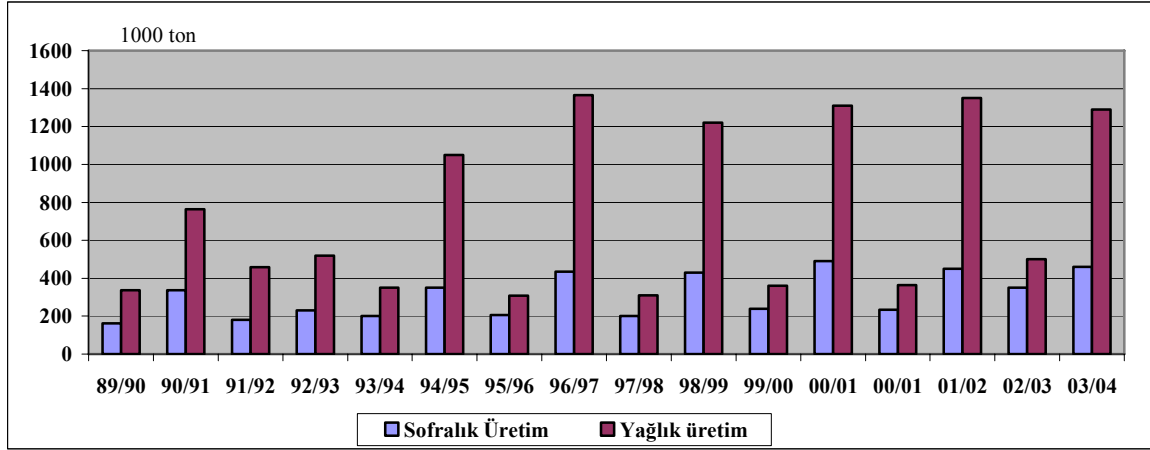

Grafik 9- Türkiye'de Önemli Zeytinci İllerin Ağaç Sayıları (2003)

Kaynak: DİE

Grafik 10- Türkiye’de Yağlık ve Sofralık Zeytin Üretimi

Kaynak: DİE

Tablo 5-Türkiye’de Zeytin Ağaç Sayısı, Zeytin, Sofralık Zeytin ve Zeytinyağı Üretimi

Yıllar	Meyve veren ağaç sayısı (Bin Adet)	Meyve vermeyen ağaç sayısı (Bin Adet)	Zeytin Dane Üretimi (Ton)	Sofralığa Ayrılan Dane (Ton)	Yağlığa Ayrılan Dane (Ton)	Zeytinyağı Üretimi(*) (Ton)
1989-90	79.460	6.250	500.000	162.000	338.000	35.000
1990-91	79.600	5.960	1.100.000	337.000	763.000	80.000
1991-92	81.520	6.185	640.000	181.000	459.000	60.000
1992-93	81.260	5.828	750.000	231.000	519.000	56.000
1993-94	81.703	5.460	550.000	200.000	350.000	48.000
1994-95	82.192	5.955	1.400.000	350.000	1.050.000	160.000
1995-96	81.437	6.144	515.000	206.000	309.000	40.000
1996-97	83.200	6.540	1.800.000	435.000	1.365.000	200.000
1997-98	85.700	10.000	510.000	200.000	310.000	40.000
1998-99	85.850	7.600	1.650.000	430.000	1.220.000	170.000
1999-00	87.130	8.370	600.000	240.000	360.000	70.000
2000-01	89.200	8.570	1.800.000	490.000	1.310.000	190.000
2001-02	90.000	9.000	600.000	235.000	365.000	65.000
2002-03	91.700	9.900	1.800.000	450.000	1.350.000	140.000
2003-04(**)	92.000	10.000	850.000	350.000	500.000	79.000
2004-05(**)	93.500	10.500	1.750.000	460.000	1.290.000	145.000

Kaynak: DİE Tarım İstatistikleri Özeti,

(*) Uluslararası Zeytinyağı Konseyi

(**)Tahminidir.

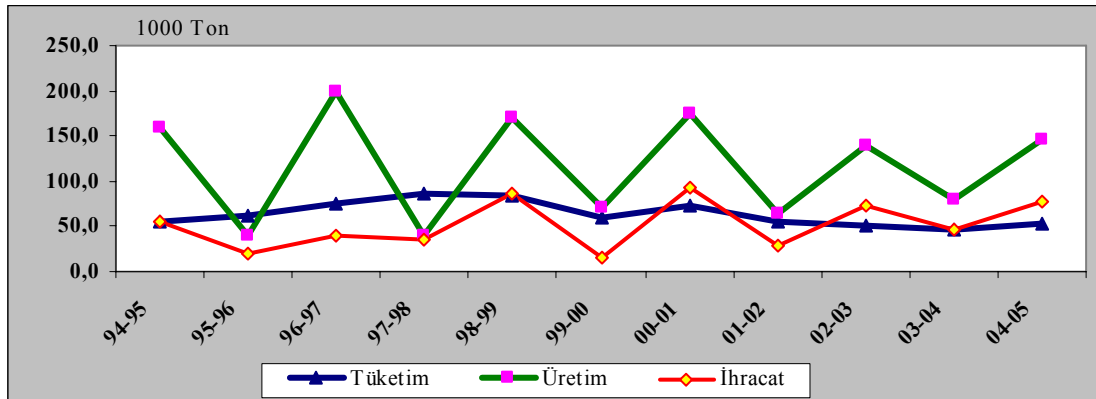
TÜRKİYE'DE ZEYTİNYAĞI

Türkiye'de var - yok yılı ortalamasına göre 130 bin ton zeytinyağı üretilmektedir. Bu miktar ile Türkiye zeytinyağı üretiminde İspanya, İtalya, Yunanistan ve Tunus'tan sonra beşinci sırada yer almakta ve dünya üretiminin %5'ini, ihracatının ise %9,5'ini sağlamaktadır.

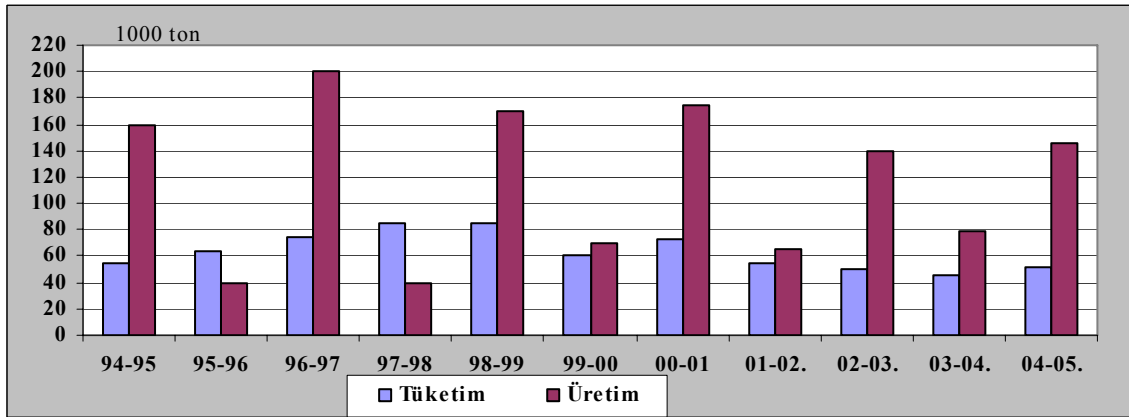
Türkiye'de zeytinyağı tüketimi Türk halkının gerek fiyat, gerekse alışkanlıkları nedeniyle istenilen düzeyde olamamaktadır. Tüketim adeta üretim bölgeleriyle sınırlı kalmaktadır. Zeytinyağında kişi başına tüketim diğer önemli üretici ülkelerde 10 kg ile 20 kg arasında değişirken, Türkiye'de yıllara göre 800 gr ile 1 kg arasında değişmektedir.

Grafik 11- Türkiye'de Zeytinyağı Üretim, Tüketim ve İhracatı

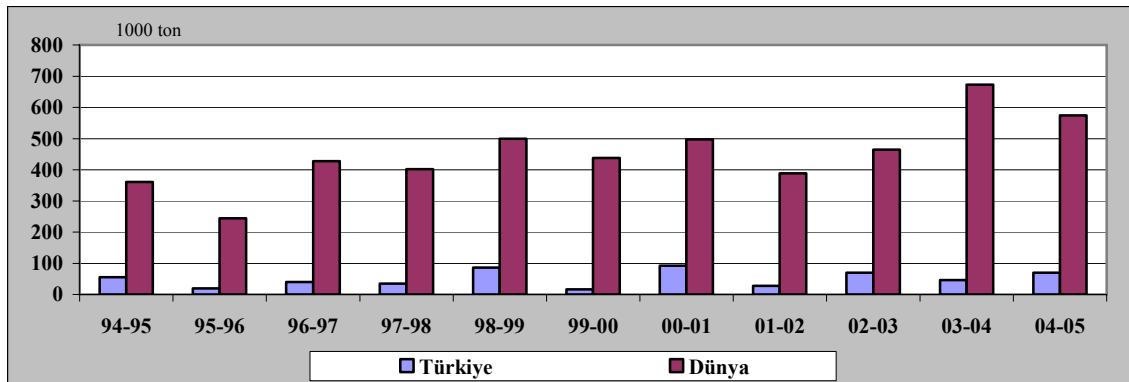
Kaynak:Uluslararası Zeytinyağı Konseyi (UZK)

Grafik 12- Türkiye'de Zeytinyağı Üretimi ve Tüketiminin Karşılaştırılması

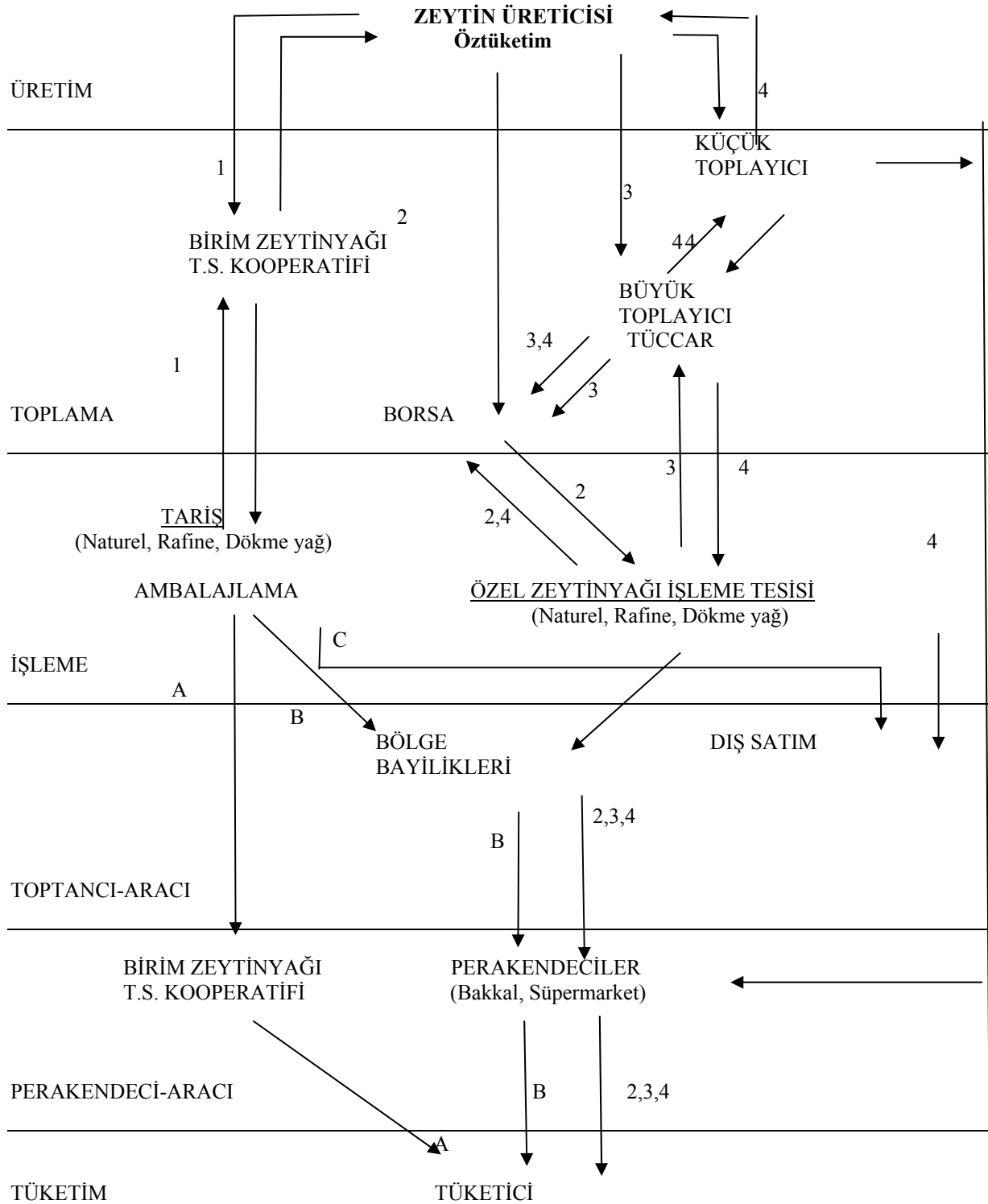
Kaynak: Uluslararası Zeytinyağı Konseyi (UZK)

Grafik 13- Türkiye Zeytinyağı İhracatının Dünya İhracatındaki Payı (%)

Kaynak:Uluslararası Zeytinyağı Konseyi (UZK)

Şekil 2- Türkiye’de Zeytinyağı Pazarlama Organizasyonu

Kaynak : Renan TUNALIOĞLU,(1995) “ Önemli Zeytin Üreticisi Ülkelerin Zeytinciliği ile Türkiye Zeytinciliğinin Bazı Yönlerden Karşılaştırılması” ,Basılmış Doktora Tezi, TC Başbakanlık.DTM-EİBGS Yayın No-1

TÜRKİYE'DE ZEYTİNYAĞI DURUM-TAHMİN-ÖNGÖRÜ

Tablo 6- Türkiye Zeytinyağı Arzı ve Kullanımı (2000/2001 - 2003/2004)

	2001/02	2002/03	2003/04	2004/2005	
	Durum	Durum	Tahmin	Öngörü	
Toplam Ağaç Sayısı (1000 adet)	99 000	101 600	104 000	100 430	Total Olive Trees Number (1000 Unit)
Toplam Dane Üretimi (1000 ton)	600 000	1 800 000	850 000	1 750 000	Total Olive (1000 tons)
Yağlık Dane Üretimi (1000 ton)	425 500	1 350 000	500 000	1 290 000	Olive for Olive Oil Production
ARZ	Bin ton (1000 ton)				SUPPLY
Başlangıç Stokları (1Ekim)	25,0	7,0	23,0	10,0	Beginning Stocks (October 30)
Üretim	65,0	140,0	79,0	145,0	Production
İthalat	0,0	0,0	0,0	0,0	Import
Toplam Arz	90,0	147,0	102,0	155,0	Total Supply
KULLANIM	Bin ton (1000 ton)				DISAPPEARANCE
Tüketim	55,0	50,0	46,0	52,0	Consumption
İhracat	28,0	74,0	46,0	78,0	Export
Bitiş Stokları (30 Eylül)	7,0	23,0	10,0	25,0	Ending Stocks (September 30)
Toplam Kullanım	90,0	147,0	102,0	155,0	Total Disappearance
Stok/Kullanım Oranı (%)	7,7	15,6	9,8	16,1	Stocks/Total Disappearance

Kaynak: Uluslararası Zeytinyağı Konseyi (UZK); DIE

TÜRKİYE'DE DURUM : 2001/2002

Zeytinyağında Üretim Azaldı

Türkiye'de 2001/2002 kampanya döneminde yok yılı yaşanmıştır. Üretim bir önceki yok yılına göre %7 azalarak 70 bin tondan 65 bin tona düşmüştür. Zeytinyağı üretimi Türkiye'de ilk kez 1994/1995 kampanya döneminde 160 bin ton ile genel ortalamanın iki katına çıkmış ve 1996/1997 kampanya döneminde 200 bin ton üretim ile zirveye ulaşmıştır. Daha sonra düşüş yaşanmasına rağmen Türkiye'de son yıllarda zeytinyağı üretiminde olumlu değişimler yaşandığı bir gerçektir.

Kişi Başına Düşen Tüketim Miktarı Arttı

Tüketimde normal yok yılı dışında bir önceki yok yılına göre de bir azalma söz konusu oldu. Bu kampanya döneminde 55 bin ton olarak gerçekleşen tüketim bir önceki yok yılına göre %8,3 oranında azaldı. Türkiye'nin artan nüfusu göz önüne alındığında - uzun yıllar kişi başına zeytinyağı tüketiminin 0,8 kg olduğu düşünülürse - kişi başına tüketimin ortalama 1 kg olduğu görülmektedir. Bu artış da dünyada olduğu gibi Türkiye'de de sağlıklı yaşamın gündemde olmasının etkisi büyüktür.

İhracat Azaldı

2001/2002 yok yılı kampanyasında ihracat normal yok yılı seyrini göstererek, 28 bin ton ile bitirilmiştir. Hatta bir önceki yok yılına göre %51,5 artan ihracat ile iyi bir yok yılı ihracat rakamına ulaşılmıştır. Bir önceki kampanya dönemi olan, 2000/2001 var yılında son on yılın en fazla ihracat rakamı olan 92 bin tona ulaşılmasına ve 2001 yılının ocak-ekim ayı itibarıyla sektörler bazında ihracatın en fazla arttığı sektör %324,5 oranında artışla zeytin ve zeytinyağı sektörü olmasına rağmen, bu artış Avrupalı alıcıların devalüasyonla birlikte alış fiyatını düşürmeleri ve Türkiye içerisinde işlerliği olan bir fiyat politikası olmaması nedeni ile değer olarak ülke ekonomisine yansımamıştır.

TÜRKİYE'DE DURUM: 2002/2003

Üretimin Bir Önceki Var Yılına Göre Aynı Olacağı Beklenmektedir

Bu kampanya döneminde bir önceki var yılı kampanya dönemine göre 140 bin ton olan üretimin yine aynı kalacağı beklenmektedir. Türkiye 1996/1997 var kampanya döneminde başlayan ve uzun yıllar rekoru olarak adlandırılan 200 bin ton üretime bir daha ulaşamamasına rağmen bundan sonraki var yıllarında üretim hiçbir zaman 150 bin tonun altına inmemiştir.

İhracatta Azalış, Tüketimde Değişme

İhracatın bir önceki var yılına göre %18,4 azalmasına karşın, tüketimin bir önceki kampanyaya göre %27 oranında artarak, 74 bin ton oldu.

Tüketici ve İhraç Fiyatlarının Artması

Bu kampanya başladığından itibaren yağlık zeytinin kilosu 500 bin TL ile 800 bin TL arasında, dip zeytini ise 450 bin TL olarak üreticiden alınmıştır. Beş asit ham zeytinyağı için TARİŞ'in alım fiyatı ise 2 600 000 TL/kg olarak ilan edilmiştir. Fakat geçen yıllarda olduğu gibi bu fiyatın değişmez fiyat olmayacağı piyasa gelişmelerine göre arttırılacağı bildirilmiştir.

2002/2003 kampanya dönemi zeytinyağı prim ödemelerine ancak 2003 aralık ayı itibari ile 175 bin TL/kg olarak başlanılmıştır.

Türkiye'de şu anda diğer tarım ürünlerinde olduğu gibi zeytinyağında da **AB kriterlerine** uyum söz konusudur. Bu kriterlere uyum çalışması çerçevesinde uygulanması gereken en önemli konu **fiyat politikalarıdır**. Çünkü fiyat üretim miktarını ve kalitesini doğrudan etkileyen bir unsurdur. Destekleme priminin belirlenmesi söz konusu olduğunda, IMF taahhütleri çerçevesinde ton başına **280 Euro'dan** daha fazla ödeme yapılacağı beklenmemekte ve ilk belirlemelere göre zeytinyağında kg başına 10 cent (175 000 TL) verileceği belirtilmiştir. Oysa üretici birlikleri en uygun alım fiyatının 60 cent olduğu konusunda ısrarlı olmaktadır. AB'nin önünde ise bu tür bir engel olmadığı için, **AB zeytinyağı üreticisi** her yıl daha kampanya başlamadan ton başına **1 300 Euro** alacağını bilerek hasada başlamaktadır.

Destekleme priminin üretimi arttırma, ihracat şansı oluşturma, **spekülatif amaçlı ürün saklanmalarını önleme**, sağlıklı envanter tutma, ve ürünün tüketiciye daha ucuza ulaşılması gibi yararlarının olduğu bilinmektedir. Nitekim Türkiye'de mart ayı itibariyle zeytinyağı üreticisi zeytinyağının %35-40'ını stoklamış durumdadır. Üreticiyi bu konuda haksız bulmak mümkün değildir. Mart ayı itibariyle kalite farklılıklarına göre ton başına 1.760 ile 1.910 Dolar arasında değişen ihracat fiyatlarının hasat ve kampanyanın bittiği nisan ve mayıs aylarında 2000 Dolar çıkması beklenirken, üretici bu tarihten önce zeytinyağını dış piyasaya satmak istememektedir. Çünkü AB'nin önemli üretici ülkelerinde ve Tunus'ta bu yıl üretimin düşük olması nedeniyle Türk zeytinyağları hiç değilse AB'nin gelecek yıl stokları için güvence olacağından talep edilecektir. Diğer yandan üretici, prim ödemesinin olmaması nedeniyle iç pazara da satmamaktadır. İç piyasada farklı kalite sınıflarına göre toptan zeytinyağı fiyatları 4 ile 7 milyon TL/kg arasında değişmektedir.

TÜRKİYE'DE TAHMİN: 2003/2004

Üretimde Bir önceki Yok Yılına Göre Azalış Bekleniyor

Türkiye zeytinyağı üretiminde bu yıl normal bir yok yılı yaşanılacağı hatta bir önceki yok yılına göre üretimin daha da artacağı öngörülmektedir. Üretimin bir önceki yok yılına göre %17,7 oranında artarak 79 bin ton olması beklenilmektedir.

Tüketim Fazla Değişmeyecek İhracat Artacak

Bir önceki yok yılında 50 bin ton olan tüketimin %8,7 azalarak 46 bin ton olacağı varsayılmaktadır. Buna göre tüketimde bir önceki var yılına göre de %9,2 azalma söz konusu olacaktır. İhracatın ise bir önceki yok yılına göre %39,1 artarak 46 bin tona ulaşması öngörülmektedir. Bu miktar doğal olarak bir önceki yıl 74 bin ton olan ihracattan % 60,8 oranında az olacaktır.

Fiyatlar

Bu kampanya döneminde TARİŞ barem avans fiyat olarak 5⁰ asit zeytinyağına 3.200.000 TL/kg ödemiştir. İlk belirlemelerde 250 bin TL/kg olan daha sonra 200 bin TL/kg olarak belirlenen ödeme Mart ayı itibari ile başlanmamıştır.

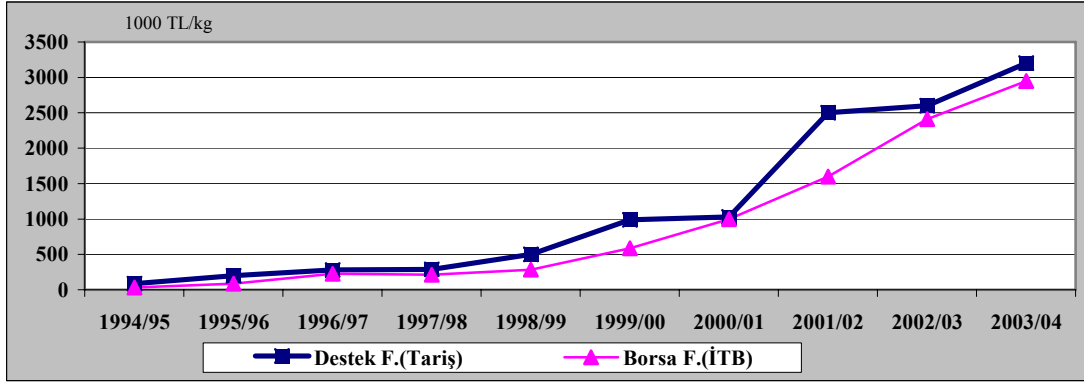
TÜRKİYE'DE ÖNGÖRÜ 2004/2005

İyi Bir Var Yılı Beklentisi İle Üretim – Tüketim ve İhracatın Artması Öngörülüyor.

Bir önceki var yılı kampanya dönemine göre üretimin artması öngörülmektedir. Bu artışın bir önceki var yılına göre 5 bin ton daha fazla olacağı, bu miktarında bitiş stoklarına yansıtacağı öngörülmektedir. İhracatın bir önceki var yılı kampanyası gibi olabileceği hatta Ocak ayında markalı zeytinyağına uygulanmasına karar verilen teşviklerden sonra daha da artabileceği yönündedir.

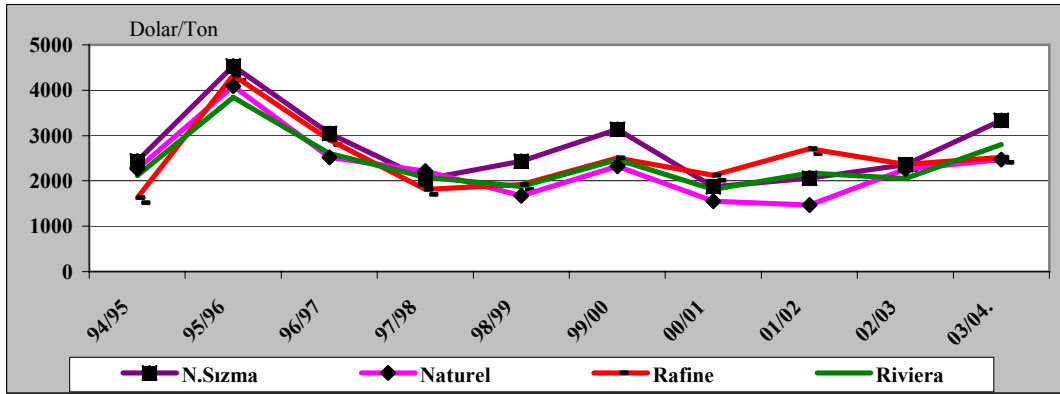
Bu kampanya döneminde TARİŞ barem avans fiyat olarak 5⁰ asit zeytinyağına fiyat belirlememiştir. Gerekçe olarakta bu kampanya döneminde Türkiye'de var yılı yaşanması nedeniyle ithalatçı ülkelere karşı üreticilerin korunması gerektiğidir. 2004 yılı boyunca zeytinyağı ihraç fiyatları 2,5 ile 3,0 \$/kg olmuştur.

Grafik 14- Türkiye'de 5° asit Zeytinyağı Destekleme ve Serbest Piyasa (Borsa) Fiyatları

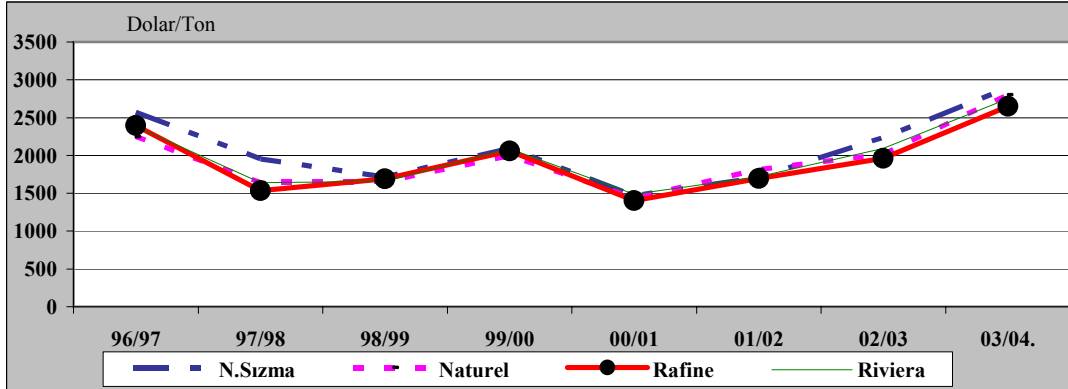
Kaynak: TARİŞ, İTO İktisadi Raporlar (2003) dan hazırlanmıştır.- İzmir

Grafik 15- Türkiye'de Kutulu Zeytinyağı İhraç Fiyatları (Dolar/Ton)

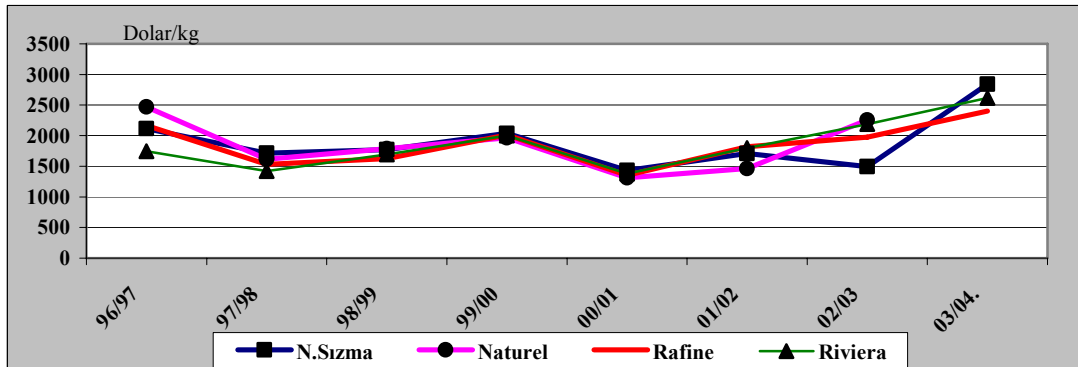
Kaynak: EİB Kayıtları,. İzmir

Grafik 16- Türkiye'de Varillik Zeytinyağı İhraç Fiyatları (Dolar/Ton)

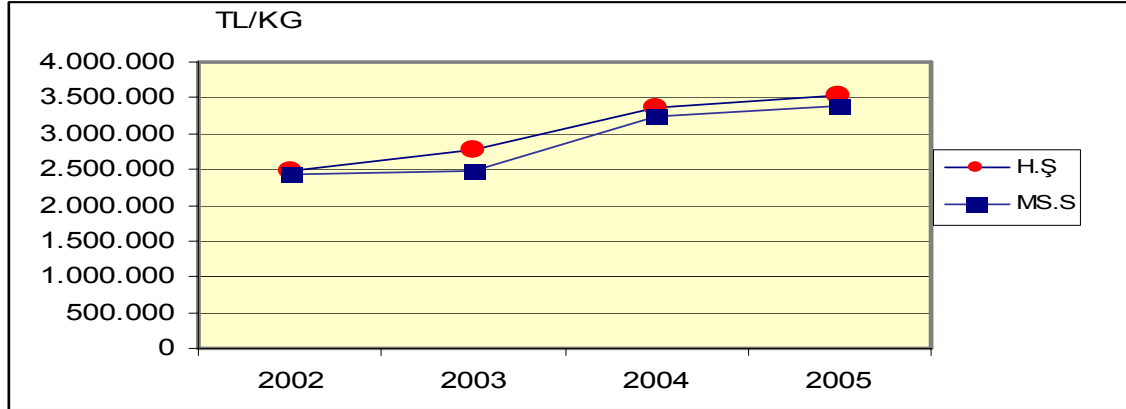
Kaynak: EİB Kayıtları,. İzmir

Grafik 17- Türkiye'de Dökme Zeytinyağı İhraç Fiyatları (Dolar/Ton)

Kaynak: EİB Kayıtları,. İzmir

Grafik 18- Türkiye’de Hususi Şartlı ve Müstahsil Satış Ham Muhtelif Zeytinyağı Borsa Satış Fiyatları

Kaynak: İTO –İTB Ar-Ge raporlarından hazırlanmıştır.- İzmir

HŞ: Hususi Şartlı işlemi ifade eder. Alışverişte alıcının veya satıcının koyduğu özel bir şarttır.

MS S.: Üreticiden tüccara satışı ifade eder.

Tablo 7- Türkiye’deki Mevcut Zeytinyağı Fabrikaları ve İllere Göre Dağılımı (1995)

İller	Fabrika Sayısı (Adet)	%	Hidrolik Pres (Adet)	Süper Pres (Adet)	Kontinü (Adet)	Kurulu Kapasite (1000 Ton)	%
İzmir	213	18,67	202	118	19	52	19,55
Aydın	173	15,16	175	61	28	46	17,29
Gaziantep	140	12,27	127	46	2	25	9,40
Balıkesir	135	11,83	116	60	26	36	13,53
Muğla	133	11,66	117	44	11	27	10,15
Çanakkale	95	8,33	81	41	7	20	7,52
Manisa	85	7,45	82	37	7	20	7,52
Hatay	67	5,87	51	17	24	21	7,89
Bursa	55	4,82	50	11	4	10	3,76
İçel	13	1,14	11	2	1	2	0,75
Antalya	8	0,70	5	7	1	2	0,75
Adana	7	0,61	2	4	1	1	0,38
Kocaeli	7	0,61	3	3	0	1	0,38
Kahramanmaraş	5	0,44	4	2	0	1	0,38
Tekirdağ	2	0,18	2	2	1	1	0,38
Diğerleri	3	0,26	2	2	0	1	0,38
Toplam	1141	100,00	1030	457	132	266	100,00

Kaynak: Zeytincilik Araştırma Enstitüsü, Bornova-İzmir.

Tablo 8- Türkiye Zeytinyağı Fabrika Sayısı ve Kapasite Kullanım Oranı

Yıl	Üretim UZK’ya göre (1.000 ton)	*Kurulu Kapasite (1.000 ton)	Kapasite Kullanım Oranı (%)	Klasik sistemler (pres sayısı)		Modern Sistem Kontinü (Santrifüj)	Fabrika Sayısı (Adet)
				Hidrolik Pres (Sulu)	Süper Pres (Kuru)		
1982/83	160	204,7	78,2	1.235	220	1	1.000
1992/93	56	225,6	24,8	900	200	150	935
1993/94	48	231,6	20,7	875	180	175	920
1994/95	160	243,0	65,8	825	155	220	900
1995/96	45	251,3	17,9	820	150	240	925
1996/97	200	292,8	68,3	675	130	375	940
1997/98	40	300,0	13,3	650	120	400	945
1998/99	170	303,6	56,0	600	110	425	950
1999/00	70	304,0	23,0	590	105	430	950
2000/01	201	317,6	63,3	585	105	460	960
2001/02	65	331,5	19,6	583	103	490	980
2002/03	175	343,0	51,0	580	102	515	1.005
Ort.	116	279,2	41,8				

Kaynak : Zeytincilik Araştırma Enstitüsü, Bornova-İzmir.

Tablo 9- Türkiye’de Zeytinyağı ve Sofralık Zeytin İmalat Sanayi

	Zeytinyağı Rafine Tesisleri		Sofralık Zeytin İşleme Tesisleri	
	İşyeri Sayısı (Adet)	Üretim (Ton)	İşyeri Sayısı (Adet)	Üretim (Ton)
1999	7	33.384	4	5.244
2000	7	20.407	4	6.872
2001	11	36.919	3	10.118
2002	12	29.708	4	34.929
2003	12	18.908	4	19.393

Kaynak: DİE

Bilgiler kamu kesimine ait tüm işyerleri ile 10 ve daha fazla kişi çalıştıran özel sektöre aittir

Zeytinyağında AB ortak piyasa düzeninin pazarlama standartları gereği özellikle kalite sınıflandırması, paketleme ve etiketleme ile ilgili 1 Kasım 2003 tarihine kadar yürürlükte olan sınıflandırma ile yeni sınıflandırma aşağıda görülmektedir.

Tablo 10- Dünyada ve Türkiye’de Farklı Kalitede Zeytinyağlarının Sınıflandırılması

Kalite Sınıfı: Naturel Zeytinyağları	Yürürlükteki Oleik Asit Değeri (gr/100gr)	Yürürlüğe Girecek Olan Oleik Asit Değeri (gr/100gr)
Sızma	≤ 1	≤ 0,8
Naturel Birinci	> 1 - ≤ 2	> 0,8 - ≤ 2
Naturel İkinci	> 2 - ≤ 3,3	Türkiye’de bu tip yürürlükten kaldırılmıştır. UZK standartlarında kaldırılmamıştır.
Lampant	> 3,3	> 2 - UZK standartlarında 3.3
Rafine	≤ 0,5	≤ 0,3
Riviera	≤ 1,5	≤ 1
Rafine Pirina	≤ 0,5	≤ 0,3
Karma Pirina	≤ 1,5	≤ 1

Kaynak: TARİŞ

BİLGİ NOTU 3- TÜRKİYE'DE ZEYTİNYAĞI FİYAT POLİTİKASI

Zeytinyağı 1990'lı yılların başına dek Türkiye'de tüketim alışkanlıkları ve yüksek fiyat inedeniyle - diğer bitkisel yağlarla olan fiyat makas nedeniyle - üretildiği bölgelerde tüketilen bir yağ olmuştur. 1970'li yıllarda margarinle olan savaşını kaybeden zeytinyağı, 1990'lı yılların ortasına doğru üretimdeki müthiş artışla tekrar bitkisel yağlar içerisinde olması gereken konuma kavuşmuştur. Son yıllardaki üretim artışı ile başlayan bu başarısına ve sektörün kendini yenilemesine karşın; düzenli ve kararlı işleyen bir politika içerisinde yer alamadığından üretimden dış ticarete, dış ticaretten tüketime ve fiyatlarla ilgili her konuda sorunları vardır. Üretim ve üretici aşamasında AB'de olduğu gibi **üreticiyi – sanayiciyi, ihracatçıyı ve tüketiciyi destekleyen** bir organizasyondan yoksun olduğu için ekonomisi ile ilgili verilmesi gereken kararlar kampanya dönemlerine göre hatta aynı kampanya döneminde bile farklılık göstermektedir. Bu durum sektörün her halkasını olumsuz etkilemektedir. **Çok yıllık bir bitki olması nedeniyle de bu yıl olan yanlış ya da eksik politikaların devamında bu ürünü seneye yetiştirmeme gibi bir olasılıkla bulunmamaktadır. Diğer ürünlerde olduğu gibi asıl olan üreticinin desteklenerek üretimin artırılması yanında üreticinin istikrarlı bir üretime teşvik edilmesidir. Çünkü organizasyon içerisinde yer alan tüm halkalar özellikle de ihracatçı için üretimdeki istikrarın önemi çok büyüktür.** Tüm bu olumsuzluklara rağmen umut verici olan; sektör kendi içerisinde Üretici Birlikleri başta olmak üzere (TARİŞ-Marmara Birlik-Güneydoğu Anadolu Birlik) Sanayi Odaları, Ticaret Odaları, Borsa İhracatçı Birlikleri, Tarım Bakanlığı ve Üniversiteler bireysel gayretleriyle zeytinyağının dinamiğini korumaya devam etmektedirler.

Zeytinyağı ilk kez 1966 yılında **Destekleme Alım** kapsamına alınan 24 üründen biri olarak, 1986 yılına dek aralıksız olarak desteklenmiştir. 1987-1990 yılları arasında Devlet Destekleme kapsamından çıkarılmıştır. 1991 yılında yeniden destekleme kapsamına alınan zeytinyağı, bu kez 5 Nisan 1994 kararlarıyla birlikte tekrar destekleme kapsamı dışı bırakılmıştır.

Dünya Ticaret Örgütü (DTÖ) ve AB Ortak Tarım Politikalarına uyum sağlamak, ekonomiyi kayıt içine alarak vergi gelirlerini arttırmak, tarımsal kayıt ve envanter tutulmasını sağlamak, üretici ve sanayiciyi aynı zamanda koruyup üretimi teşvik etmek, sanayiye dünya fiyatlarından hammadde sağlamak ve devlet hazinesine en az yük getirecek olan prim sistemine aşamalı olarak geçmek amaçlanarak zeytinyağında aşağıdaki ödemeler yapılmıştır.

5° asit zeytinyağı için prim ödemeleri:

*26. 11. 1998 tarih ve 98/12122 sayılı Bakanlar Kurulu Kararı 15.12.1998 tarih ve 23554 sayılı Resmi Gazete'de yayınlanmıştır. Karara ilişkin Uygulama Tebliği ise 2.02.1999 tarih ve 23599 sayılı Resmi Gazete'de yayınlanarak yürürlüğe girmiş ve 1998/1999 kampanya döneminde 1 kg zeytinyağı için 40 cent prim tutarı ile ortalama 500 bin TL/kg destekleme alım fiyatı ödenmiştir.

*1999/2000 kampanya döneminde zeytinyağına prim ödemesi yapılmamıştır.

*2000/2001 kampanya döneminde 27.10.2000 tarih ve 2000/1561 sayılı Bakanlar Kurulu Kararı'na ve 2.02.2001 tarih ve 24306 sayılı Resmi Gazete'de yayınlanan Uygulama Tebliği'ne ile 1 kg zeytinyağı için 28 cent prim tutarı belirlenmiştir.

*2001/2002 kampanya döneminde 6.11.2001 tarih ve 24575 sayılı Resmi Gazete'de yayınlanan Bakanlar Kurulu Kararı ve 15.03.2002 tarih ve 24696 sayılı Resmi Gazete'de yayınlanan Uygulama Tebliğine göre 1 kg zeytinyağı için 150 bin TL prim tutarı belirlenmiştir.

*2002/2003 kampanya dönemi için ise Bakanlar Kurulu Kararı 25.10.2002 tarih ve 24917 sayılı Resmi Gazete'de yayınlanmış olup henüz Uygulama Tebliği ile ilgili çalışmalar devam etmektedir Destekleme prim ödemelerine 175 bin TL/kg olarak Aralık ayında başlanılmıştır.

*2003/2004 kampanya ürünü zeytinyağı üreticisine destekleme primi ödenmesi ile ilgili olarak 2003/6197 sayılı Bakanlar Kurulu Kararı 01 Ekim 2003 tarih ve 25246 sayılı Resmi gazetede yayınlanmış olup, Uygulama Tebliğinin yayınlanmasına yönelik çalışmalar devam etmektedir.

*2004/2005 kampanya ürünü zeytinyağı üreticilerine destekleme primi ödenmesine ilişkin Bakanlar Kurulu Kararı Uygulama Tebliği (2004/36 no.lu) ise 22 Eylül 2004 tarih ve 25591 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanarak yürürlüğe girmiştir

BİLGİ NOTU 4- TÜRKİYE'DE ZEYTİNYAĞINDA FİYAT UYGULAMALARI**TÜRKİYE'DE ZEYTİNYAĞINDA DEVLET DESTEKLERİ****Ülkemizde Zeytin Üreticileri ;**

Diğer Ürünlerde de Geçerli Olan İki Yeni Destekleme Uygulaması **DGD** ve **Mazot Desteği** dışında Zeytinyağına **Prim Ödemelerinden** yararlanmaktadırlar. Bunlar sırasıyla ;

1. Doğrudan Gelir Desteği (DGD)

İlk kez 2000 Yılında Pilot Uygulama İle Başlanılmıştır (Pilot uygulamada zeytinyağı yoktur).

- 2000 yılında en fazla 200 dekar arazi için dekara 5 ABD Doları,
- 2001 yılında 200 dekar arazi için dekara 10.000.000 TL,
- 2002 yılında 500 dekar arazi için dekara 13.500.000 TL,
- 2003 yılında 500 dekar arazi için dekara 16.000.000 TL,

2. Mazot Desteği(MD) (Mazot İndirimi) (Azami 500 dekara)

- 2003 yılında dekara başına 3.900.000 TL verilmiştir.
- 2004 yılında dekara başına

3. Zeytinyağına Prim Ödemesi(PÖ)

Türkiye'de zeytinyağına Prim Ödemeleri İlk Kez 1998/1999'kampanyasında başlanılmıştır.

1 kg 5 asit Zeytinyağı İçin Prim Ödemesi+Birlik Alım Fiyatı

1998/1999=40 Cent+(Birlik Alım Fiyatı 500.00 TL/Kg)

1999/2000=------(Birlik Alım Fiyatı 990.000 TL/Kg)

2000/2001=28 Cent+(Birlik Alım Fiyatı 1.110.000 TL/Kg)

2001/2002=150.000 TL/Kg+(Birlik Alım Fiyatı 2.500.000 TL/Kg)

2002/2003=175.000 TL/Kg+(Birlik Alım Fiyatı 2.600.000 TL/Kg)

2003/2004=**200.000TL/Kg** + (Birlik Alım Fiyatı 3.200.000 TL/Kg)

2004/2005=250.000TL/Kg=25 YKrş olarak belirlendi(Birlik Alım Fiyatı belirlenmedi)

Türkiye'de zeytinyağı üreticisine ödenecek prim 2004/2005 yılı itibari ile 150 Euro/ton (250.000TL/kg) iken, bu miktar Avrupa Birliği'nde 1300 Euro/ton'dur. Üretim Yardımı Olarak (Hedef F---Temsili Piyasa F)

Tablo 11- Türkiye'de Zeytinyağında Prim Ödemeleri

2000/01			2001/02			2002/03			2003/04		2004/05	
Üretici sayısı	Prime esas üretim miktarı (ton)	Prim	Üretici sayısı	Prime esas üretim miktarı (ton)	Prim	Üretici sayısı	Prime esas üretim miktarı (ton)	Prim	Prime esas üretim miktarı (ton)	Prim	Prime esas üretim miktarı (ton)	Prim
		Cent/kg			(000) TL/kg			(000) TL/kg		(000) TL/kg		(000) TL/kg
51 600	115 000	28	7 738	12 000	150	40 604	97 000	175	15 000	200	120 000	250

Kaynak: TKB-TÜGEM Kayıtları

BİLGİ NOTU 5- TÜRKİYE'DE ZEYTİNYAĞINDA DEVLET ÖDEMELERİNİN TARİHSEL GELİŞİMİ

Türkiye'de Zeytinyağı Destekleme Fiyat Uygulamasına ilk kez 1966 yılında başlanılmıştır. Uygulama zaman zaman yerini Birlik alım fiyatlarına bırakmış, 1998 yılından itibaren de IMF taahhütleri çerçevesinde Destekleme Ödemeleri Prim ödemelerine dönüştürülmüştür.

1960									
6	7	8	9						
DD	DD	DD	DD						
1970									
0	1	2	3	4	5	6	7	8	9
DD	DD	DD	BF	DD	DD	DD	DD	DD	BF
1980									
0	1	2	3	4	5	6	7	8	9
DD	DD	DD	DD	DD	DD	DD	BF	BF	BF
1990									
0	1	2	3	4	5	6	7	8	9
BF	DD	DD	DD	BF	BF	BF	BF	PÖ	BF
2000									
0	1	2	3	4	5				
PÖ	PÖ	PÖ	PÖ	PÖ	PÖ				

Devlet Destekleme Fiyatları(DD); Üretici Birlikleri =Barem (BF); Prim Ödemeleri (PÖ)

Kaynak: TUNALIOĞLU R.,GÖKSU,Ç « Avrupa Birliği Ve Türkiye'de Zeytinyağında Değişen Fiyat Ve Dış Ticaret Politikaları » Türkiye I. Yağlı Tohumlar ve Bitkisel Yağlar Sempozyumu-22-23 Mayıs 2003-İstanbul

BİLGİ NOTU 6- TÜRKİYE'DE ZEYTİNYAĞI İHRACATI

Türkiye ilk kez 1966/67 kampanya döneminde zeytinyağı ihraç etmeyi başarabilmiştir. Diğer yandan Türkiye'de zeytinyağı ihracatında ilk kez 1972/1973 kampanya döneminde, rafinasyon ve ambalaj sanayindeki gelişmeler dikkate alınarak, varilli ve dökme zeytinyağı ihracatına son verilmiştir.

1994/1995 kampanya döneminde, ilk uygulamadan 22 yıl sonra rafine dökme ve naturel (sızma) dökme zeytinyağı ihracatı serbest bırakılmıştır. Bu uygulamanın Türkiye'nin rafine dökme zeytinyağı ihracatı için olumlu olduğu ifade edilebilirse de naturel zeytinyağı için durum farklıdır. Çünkü Naturel – dökme ihracatı AB üyesi büyük zeytinyağı üreticisi ülkeler İspanya, İtalya ve Yunanistan'a yapılmaktadır. AB ile Türkiye arasında Gümrük Birliği esaslarını belirleyen Ankara Antlaşması çerçevesinde hazırlanan 05.11.1984 tarih ve 18566 sayılı Resmi Gazete'de yayınlanan "Tarımsal Ürünlerin İhracatının Geliştirilmesi ve Tarımsal Yapının Bu Amaçla Düzenlenmesi Fonu Yönetmeliği" gereği AB'ye yapılacak dökme lampant ve dökme natürel zeytinyağı ihracatlarından, ihracatçı sorumlu tutulmak kaydı ile, ihraç bedelinin yaklaşık %10'u kadar prelevman kesilmesi zorunluluğu bulunduğundan, bu tutar da ürünün satış bedeline yansıdığından, naturel zeytinyağı ihracatında gelişme sağlanmamıştır (100 kg için 122 EURO ile 135 EURO arasında yağ çeşitlerine göre).

Dış Ticaret Müsteşarlığı'nın 19.03.1997 tarih ve 1484 sayılı yazısı uyarınca AB dışındaki ülkelere yapılacak dökme zeytinyağı ihracatından prelevman alınmaması talimatlandırılmıştır. Buna rağmen AB dışındaki ülkelere kayda değer ihracat yapılamamıştır.

Diğer yandan, Dış Ticaret Müsteşarlığı'nın 18.12.1997 tarih ve 6736 sayılı yazısı ile dökme lampant zeytinyağı ihracatı önce belirli koşullarla serbest bırakılmış, bilahare 02.03.1998 tarih ve 1023 sayılı yazı ile lampant zeytinyağı ihracatının 1 Kasım 1998 tarihine kadar herhangi bir ön koşul aranmaksızın serbest bırakıldığı bildirilmiştir. Ancak 138,6 ECU/Ton tutarındaki prelevman benzeri vergi kaldırılmadığı için dökme lampant zeytinyağı ihracatı istenilen düzeyde olmamıştır. Nihayet Dış Ticaret Müsteşarlığının girişimleri ile bu vergi yürürlükten kaldırılmış ve 2 Eylül 1998 tarih ve 23451 sayılı Resmi Gazete'de yayınlanmıştır. Zeytinyağı ihracatında 31.12.1998 tarihli Resmi Gazete'de yayınlanan Para Kredi Kurulu Kararı ile (PKKK) ton başına 200 ABD Doları ihracat iadesi verilmiştir. 29 Haziran 2002 tarih ve 24800 sayılı Resmi Gazete'de yayınlanan PKKK kararıyla 5 ve 6 kutulu olarak ihraç edilen zeytinyağına ise ton başına 180 ABD Doları ihracat iadesi uygulanmaktadır.

2000/2001 kampanya dönemlerinde ise dış ticaret mevzuatında tam anlamıyla bir karmaşa yaşanmış ve zeytinyağı ihracat ve ithalatında kararsızlıklar yılı olmuştur. 25 Aralık 2001 tarihinde, yani kampanya ortasında dökme zeytinyağı ihracatı tamamen yasaklandı.

10 Ocak 2002 tarihinde dökme zeytinyağı ihracatındaki yasak kısmi olarak kaldırılmış ve sadece 1-2 asit dökme naturel zeytinyağı ihracatı yasaklanmıştır. 18 Ocak 2002 tarihinde ihraç kaydıyla 10 bin ton zeytinyağı ithalatına izin verilmiştir. İhracatçılar bu kararlarla yurtdışındaki imajlarının büyük ölçüde zedelendiğini belirtmişlerdir.

Dış Ticaret Müsteşarlığı(DTM) 2000/2001 kampanya döneminde yaşanan olumsuzluklar nedeni ile 2002/2003 kampanya dönemi başlamadan 23.10.2002 tarih ve 120005682 sayılı yazı ile naturel 1. yemeklik (2-3,3 asit arası) zeytinyağının varilli halde ihracatının bütün ülkeler için serbest bırakılması, dökme halde ihraç yasağının devam etmesinin uygun görüldüğü bildirilmiştir. Özetlemek gerekirse Sızma, Naturel (1-2 asit) ve (2-3,3 asit), Rafine, Riviera zeytinyağlarının kutulu, varilli ve dökme ihracatı serbest bırakılmıştır. Sadece Naturel 2-3,3 asit yağın dökme ihracatı yasaktır. Ve Lampant (ham) zeytinyağının varilli ve dökme izni DTM'nin izni ile yapılması karara bağlanmıştır.

2002/2003 Ocak ayı sonunda zeytinyağı üreticileri, naturel 2-3,3 asit zeytinyağının dökme ve ham zeytinyağı ihracatının DTM'nin iznine tabi olmadan serbest bırakılması için Sanayi Bakanlığı, Tarım Bakanlığı ve İlgili Devlet Bakanlığına başvuruda bulunmuşlardır. Ege İhracatçı Birlikleri ise geçen yıl yaşanan olumsuzluklar dikkate alınarak, sezon ortasında verilen karardan dönülmemesi gerektiğini belirtmektedir.

2004/2005 Kampanya döneminde zeytinyağı ihracatı için DTM tarafından uygulanacak mevzuat Tablo 13'te belirtilmiştir. Bu mevzuat 2003/2004 Kampanya dönemi mevzuatının aynısıdır.

Tablo 12- Zeytinyağında Uygulanan Gümrük Tarifeleri

Yıllar	İthalattan Alınan Vergi (%)	İhracat Verilen Destek (\$ U.S. Ton)	İhracat Desteğinin Geçerli Olduğu Süre
1997	37.0	110	1-1-1997 / 31-12-1997
1998	37.0	96	1-1-1998 / 31-12-1998
1999	35.6	200 (%10)	1-1-1999 / 31-12-1999
2000	34.7	200 (%10)	1-1-2000 / 31-12-2000
2001	33.8	200 (%10)*	1-1-2001 / 31-12-2001
2002	32.9	180 (%10)*	1-1-2002 / 31-12-2002
2003	32.0	180 (%10)*	1-1-2003 / 31-12-2003
2004	31.2	180 (%10)*	1-1-2004 / 31-12-2004
2005	15.09 için 31.2 (Ambalajlıda) 35	150 (%10)	1-1-2005 / 31-12-2005

Kaynak : DTM Kayıtları

Tablo 13- Türkiye’de 2004/2005 Kampanya Döneminde Tiplerine ve Ambalajlarına Göre Zeytinyağı İhracatında Mevzuat

ZEYTİNYAĞI	Kutulu İhracat	Varilli İhracat	Dökme İhracat
Naturel Sızma	Serbest	Serbest	Serbest
Naturel Birinci	Serbest	Serbest	Serbest
Naturel İkinci	Serbest	Serbest	İhracatı Yasak
Rafine	Serbest	Serbest	Serbest
Riviera	Serbest	Serbest	Serbest
Lampant	DTM iznine tabidir.	DTM iznine tabidir.	DTM iznine tabidir.

Kaynak: Ege İhracatçı Birlikleri

Source: Aegean Exporters Union

BİLGİ NOTU 7- TÜRKİYE ZEYTİNYAĞI VE DÜNYA TİCARET ÖRGÜTÜ

Zeytinyağı prim desteği olarak DTÖ'nün kırmızı kutusunda, aynı zamanda DGD ve Mazot desteklerinden de yararlanarak yeşil kutuda da yer alan bir üründür. Üründe periyodisite eğilimi olması nedeniyle üreticiye yapılan bu desteklere devam edilmelidir. Fakat ihracat desteğinde DTÖ taahhütleri aşılmamalı, bunun yerine ambalajlı zeytinyağına sınırsız ihracat desteği yapılmalıdır.

İhracat desteğinde Türkiye'nin DTÖ taahhütü **100 \$/ton**, Türkiye'nin verdiği ihracat desteği Ocak 2005'den geçerli olmak üzere **150 \$/ton**'dur (5 kg'lık kutu için).

Zeytinyağı dünyada ve Türkiye'de doğal olarak üretilen tek yağdır ve periyodisite gösteren bir hammaddeye bağlı olduğu için her zaman **desteklenmek zorundadır**. Sadece üretim ve ihracata yönelik değil tüketime yönelik olarak da desteklemelerin yapılması zorunludur. Özellikle AB'ye üyelik aşamasında konu çok önemlidir, Tablo 14'te görüldüğü gibi AB zeytinyağını sürekli desteklemektedir ve desteklemeye de devam edecektir.

Tablo 14- AB'nin Zeytinyağı İle İlgili Geçiş Döneminde Değişen Uygulamaları

	1997/1998 (ECU/ Ton)	1998/2003/2004(ECU/ Ton)
Üretici Hedef Fiyat	3.837,7	3.837,7
Temsili Piyasa Fiyatı	2.295	2.515,2
Üretim Yardımı	1.422 (Küçük üreticiler için 1.514)	1.322,5
Müdahale Fiyatı	1.805,8 (AGM aşımı halinde 1.751,6)	Uygulamadan kaldırıldı
Tüketim yardımı	120,7	Uygulamadan kaldırıldı.

Kaynak: Göksu,Ç., a.g.e

BİLGİ NOTU 8- ZEYTİNYAĞI DIŞ TİCARETİNDE MEVZUAT (2004 / 2005)**Tarımsal Ürünlerde İhracat İadesi Yardımlarına İlişkin Para-Kredi ve Koordinasyon Kurulu Tebliği(Tebliğ No: 2005/1)**

Dünya Ticaret Örgütü Tarım Anlaşması çerçevesinde, Bakanlar Kurulu'nun 27/12/1994 tarihli ve 94/6401 sayılı "İhracata Yönelik Devlet Yardımları Kararı"na dayanılarak hazırlanan, bu Tebliğ, Para-Kredi ve Koordinasyon Kurulu'nun 2/3/2005 tarihli ve 2005/3 sayılı Kararı'na istinaden hazırlanmıştır.

2004/2005 kampanya döneminde geçerli olmak üzere Para Kredi ve Koordinasyon Kurulu'nun 02.03.2005 tarih, 2005/3 sayılı Kararı'na istinaden çıkarılan Tarımsal Ürünlerde İhracat İadesi Yardımlarına İlişkin 2005/1 sayılı Tebliğ'in yayımlandığı hakkındaki mevzuatta zeytinyağı ile ilgili düzenlemeler aşağıdaki gibidir.

Sıra No	Madde Adı	Armonize GTIP	İhracat İade Miktarı	Miktar Barajı	Azami Ödeme Oranı
9	Zeytinyağı	15.09,1516.20.91.00.14, 1516.20.98.00.11	150 \$/ton	% 100	% 10

Madde 6 - Bu Tebliğ kapsamında aşağıdaki giderler, kullanım oranları kadar mahsup edilecektir.
Giderler Kullanım Oranı (%)

- a) Vergiler, gecikme zammı ve gecikme faizi ile vergi cezaları 100
-Kurumlar Vergisi (geçici vergi dahil)
-Kurumlar Vergisi tevkifatı,
-Gelir Vergisi (geçici vergi dahil),
-Gelir Vergisi Tevkifatı.
-Katma Değer Vergisi
- b) SSK primleri, gecikme zammı ve faizi. 100
- c) Haberleşme Giderleri, gecikme zammı ve faizi. 100
(telefon, telefaks vb.)
- d) Enerji Giderleri, gecikme zammı ve faizi. 100
-Elektrik
-Doğalgaz

Madde 9 - a) Mahsup işlemleri, imalatçı/ihracatçı veya ihracatçılara Türkiye Cumhuriyet Merkez Bankası tarafından verilen hakediş belgeleri üzerinde alacaklı kuruluşlar tarafından yapılır. Bu işlemler tahsil hükmündedir. (Ancak vergilerin ödenmesinde, 6183 sayılı Amme Alacaklarının Tahsil Usulü Hakkında a ihracatçıların giderleri ile ilgili mahsuplar sonucu DFİF'den Türkiye Cumhuriyet Merkez Bankası kanalıyla ilgili kurumlara yapılacak ödemelerin uygulama usul ve esasları protokollerle belirlenecektir.

Madde 14 - Bu Tebliğ'in 4 üncü maddesinin 5 inci sıra numarasında yer alan ürünlerden 20.01, 20.03, 20.05, 20.06, 20.08 G.T.İ.P. altında yer alan maddeler (zeytin için Madde 15 dikkate alınır.), 10 kg'ın (net ağırlık) üzerinde ambalajlarda ihraç edilmeleri halinde, geçici konserve olarak mütalaa edilir ve mahsup hesabına dahil edilmez. 20.08 pozisyonundaki fındık mamulleri için ambalaj sınırı uygulanmaz.

Madde 15 - Bu Tebliğ'in 4 üncü maddesinin 5 inci sıra numarasında yer alan ürünlerden 20.01, 20.05 G.T.İ.P. altında yer alan zeytinlerin 10 kg'ın üzerinde ambalajlarda ihraç edilmeleri halinde 14. Madde'de belirtilen azami 10 kg (net ağırlık) sınırı, zeytinler için 18 kg (net ağırlık) olarak uygulanır.

20.01, 20.04 ve 20.05 G.T.İ.P.'de yer alan zeytinlerin 5 kg'a kadar (5 kg dahil) (net ağırlık) ambalajlarda ihraç edilmeleri halinde ihracat iadesi miktarı 88 \$/ton, miktar barajı % 51, azami ödeme oranı % 20 olarak uygulanır.

20.01, 20.04 ve 20.05 G.T.İ.P.'de yer alan zeytinlerin 1 kg'a kadar (1 kg dahil) (net ağırlık) ambalajlarda "tescilli Türk Markaları" ve "Made in Turkey" ibaresi ile ihraç edilmeleri halinde ihracat iadesi miktarı 108 \$/ton, miktar barajı % 51, azami ödeme oranı % 20 olarak uygulanır.

Madde 16 - Bu Tebliğ'in 4 üncü maddesinin 9 uncu sıra numarasında yer alan zeytinyağı azami net ağırlığı 5 kg'a kadar (5 kg dahil) ambalajlarda ihraç edilmesi halinde mahsup hesabına dahil edilecektir.

Bu Tebliğ'in 4 üncü maddesinin 9 uncu sıra numarasında yer alan zeytinyağının ihracatının 1 kg.'a kadar (1 kg. dahil) (net ağırlık) ambalajlarda, "tescilli Türk Markaları" ve "Made in Turkey" ibaresi ile gerçekleştirilmesi halinde ihracat iadesi miktarı 300 \$/ton, miktar barajı %100, azami ödeme oranı %15 olarak uygulanır.

BİLGİ NOTU 9- TÜRKİYE'DE DÖKME ZEYTİNYAĞI

Kısa vadede üreticinin lehine gibi görünen **dökme ihracat serbestinin** orta ve uzun vadede üretici aleyhine olduğunu bilinmektedir. Eğer bu konuda olumlu yaklaşımlar söz konusu ise **kutulu zeytinyağına teşvik Türkiye zeytinyağı sektörünün geleceğine yatırım olacaktır.** Türk sanayicisi ve ihracatçısı kutulu üretime teşvik primi verilmesi halinde, üretimdeki istikrarsızlığa ve kutulu ihracat için yüksek bir yatırım maliyeti gerektirmesine karşın kutulu ihracat yapmayı tercih edecektir. Çünkü dökme olarak yapıldığında ihracat, miktar olarak artmakta fakat katma değer kaybına neden olduğu için elde edilen gelir düşük olmaktadır. Bunun yanı sıra ithalatın kolaylaştırılmasını isteyen ve ithalat baskısı ile üreticiye istediği fiyatı kabul ettirmeye çalışan baskı gruplarının çabaları, kutulu ihracata prim verilerek önenebilecektir. Sonuçta hem üretici hem ihracatçı hem de Türkiye zeytinyağı sektörü kazanacaktır.

Diğer yandan zeytinyağı dış ticaretindeki ve özellikle ihracatındaki mevzuat değişiklikleri ise Avrupalı alıcılar karşısında Türk zeytinyağlarının var olan potansiyelinin kullanılmamasına neden olmakta ve pazarlık şansını yeterince iyi değerlendirememektedir. (Yıllar itibarıyla yapılan toplam ihracatımızın 1992/1993 - 2001/2002 yılları ortalaması olarak %21,52'si Ekstra Naturel, % 11,20'si İnce Naturel, %26,00'ü Riviera, %39,68'i ise Rafine %1,60'ı ise diğer zeytinyağlarıdır. Yine dökme zeytinyağı ihracatının serbest bırakıldığı yıldan itibaren 1994/1995 - 2001/2002 yılları ortalaması olarak zeytinyağı ihracatımızın % 65,92'si dökme, %18,13'ü varilli, %15,95'i kutulu olmuştur) 2002/2003 kampanya döneminde Türkiye zeytinyağı ihracatının %70'i dökme, %13'ü varilli, %17'si kutulu olarak yapılmıştır.

Türkiye'de 2004/2005 kampanya döneminde ambalajlı zeytinyağına verilen ihracat iadesinin arttırılması nedeniyle yukarıdaki oranlarda kutulu lehine gelişmeler beklenmektedir.

BİLGİ NOTU 10- TÜRKİYE'DE ZEYTİNYAĞINDA STANDART

Zeytinyağında halen TSE 341 Yemeklik Zeytinyağı standardı kullanılmaktadır. Revize için 2002/2003 kampanya döneminde Ege İhracatçı Birlikleri tarafından başvuru yapılmıştır. **Doğal olarak üretilen ve tüketilen tek bitkisel yağ olan zeytinyağı,** Avrupa Birliği ülkelerinde Ortak Tarım Politikası çerçevesinde – üretici, sanayici, ihracatçı ve tüketici – korunmaktadır. Türkiye'de ise **Zeytinyağı,** üretimden tüketime her aşamada ne **Tarım Politikası** içerisinde ne de **Ulusal Yağ Politikası** içerisinde değerlendirilme şansına sahiptir. Ancak devamlılığı ve kararlılığı olmayan fiyat ve dış ticaret mevzuatı ile her kampanya döneminde günün değişen kararlarına uyum sağlamakla mücadele etmektedir

TS 341 Zeytinyağı Standardı Revizyon Çalışmaları

Revize edilen TS 341 Yemeklik Zeytinyağı Standardı ve TS 342 Yemeklik Zeytinyağı – Muayene ve Deney Yöntemleri Standardının Dış Ticarete Zorunlu Uygulamaya Konulmasına İlişkin Tebliğ (Tebliğ No: 2004/30) 3 Haziran 2004 tarih ve 25481 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanmıştır.

BİLGİ NOTU 11- TÜRK GIDA KODEKSİ**(Yemeklik Zeytinyağı ve Yemeklik Pirina Yağı Hakkında Tebliğ)****Resmi Gazete 25 Nisan 1998 - Sayı: 23323****Tarım ve Köyişleri Bakanlığında****Tebliğ No : 98/****Amaç**

Madde 1 - Bu Tebliğin amacı ; gıda olarak tüketime uygun olan yemeklik zeytinyağı ve yemeklik prina yağlarının tekniğine uygun ve hijyenik şekilde üretim, hazırlama, işleme, muhafaza, depolama, taşıma ve pazarlanmasını sağlamak üzere özelliklerini belirlemektir.

Kapsam

Madde 2 - Bu Tebliğ gıda olarak tüketime uygun olan yemeklik zeytinyağları ve yemeklik prina yağlarını kapsar.

Hukuki Dayanak

Madde 3 - Bu Tebliğ, 24/6/1995 tarihli ve 560 sayılı Gıdaların Üretimi, Tüketimi ve Denetlenmesine Dair Kanun Hükmünde Kararnamenin 7 nci maddesine göre hazırlanmıştır.

Tanımlar

Madde 4 - Bu Tebliğde adı geçen ürünlerin tanımları aşağıda verilmiştir :

a) Zeytinyağı : Sadece zeytin ağacı (*Olea europaea sativa* Hoffm. et Link) meyvelerinden elde edilen yağlardır. Solvent kullanılarak ekstrakte edilen veya reesterifikasyon işlemi görmüş (naturel trigliserid yapısı değiştirilmiş) yağlar ve diğer cins yağlarla karışımı bu tanımın dışındadır.

b) Çeşnili Zeytinyağı : Naturel yemeklik zeytinyağlarına değişik baharatlar, meyve ve sebzeler veya bunların doğal aroma maddeleri katılarak çeşnilendirilmesi ile elde edilen , tat ve koku dışındaki diğer özellikleri naturel zeytinyağı için verilen özellikleri taşıyan yağlardır

c) Pirina Yağı : Prinanın (zeytin küspesi) solventlerle ekstraksiyonu sonucu elde edilen, reesterifikasyon işleminden geçmemiş, diğer yağlar ve karışımları ile karıştırılmamış yağlardır. Prina yağı hiçbir koşulda zeytinyağı olarak adlandırılmaz.

Ürün Özellikleri

Madde 5- Bu Tebliğ kapsamındaki ürünlerin özellikleri aşağıda verilmiştir:

a) Naturel Zeytinyağları : Zeytin ağacı meyvesinden doğal niteliklerinde değişikliğe neden olmayacak bir ısı ortamında, sadece yıkama, sızdırma, santrifüj ve filtrasyon işlemleri gibi mekanik veya fiziksel işlemler uygulanarak elde edilen, berrak, yeşilden sarıya değişebilen renkte, kendine özgü tat ve kokuda olan doğal halinde gıda olarak tüketilebilen yağlardır.

Ekstra Naturel Sızma Zeytinyağı : Serbest yağ asitliği oleik asit cinsinden her 100 gramda 1.0 gramdan fazla olmayan yağlardır.

Naturel Birinci Zeytinyağı : Serbest yağ asitliği oleik asit cinsinden her 100 gramda 2.0 gramdan fazla olmayan yağlardır.

Naturel İkinci Zeytinyağı : Serbest yağ asitliği oleik asit cinsinden her 100 gramda 3.3 gramdan fazla olmayan yağlardır.

b) Rafine Zeytinyağı : Zeytin ham yağının doğal trigliserid yapısında değişikliğe yol açmayan metodlarla rafine edilmeleri sonucu elde edilen, sarının değişik tonlarında rengi olan, kendine özgü tat ve kokuda bir yağdır. Serbest yağ asitliği oleik asit cinsinden her 100 gramda 0.3 gramdan fazla olmamalıdır.

c) Riviera Zeytinyağı : Rafine zeytinyağı ile gıda olarak doğrudan tüketilebilecek naturel zeytinyağları karışımından oluşan, yeşilden sarıya değişen renkte, kendine özgü tat ve kokuda bir yağdır. Serbest yağ asitliği oleik asit cinsinden her 100 gramda 1.5 gramdan fazla olmamalıdır.

d) Rafine Prina Yağı : Ham prina yağının doğal trigliserid yapısında değişikliğe yol açmayan metodlarla rafine edilmeleri sonucu elde edilen, rengi açık sarıdan kahverengi sarıya kadar değişebilen bir yağdır. Rafine prina yağı olduğu gibi veya naturel zeytinyağları ile karıştırılarak tüketime sunulabilir. Serbest yağ asitliği oleik asit cinsinden her 100 gramda 0.3 gramdan fazla olmamalıdır.

e) Karma Prina Yağı : Doğrudan gıda olarak tüketilebilecek naturel zeytinyağları ile yemeklik rafine prina yağı karışımından oluşan bir yağdır. Bu yağların duyuşal özellikleri karışımda kullanılan yağların duyuşal özellikleri arasında değişir. Serbest yağ asitliği oleik asit cinsinden her 100 gramda 1.5 gramdan fazla olmamalıdır.

f) Kalite ve Saflık Kriterleri : Yemeklik zeytinyağları ve yemeklik prina yağlarının kalite ve saflık kriterleri EK-1 'de verilmektedir.

Katkı Maddeleri

Madde 6 - Karma prina yağları da dahil olmak üzere diğer tüm zeytinyağlarında kullanılan katkı maddelerine ait değerler Türk Gıda Kodeksi Yönetmeliğinin "Katkı Maddeleri" Bölümünde rafine zeytinyağları için verilen değerlere uygun olmalıdır.

Naturel zeytinyağlarına hiç bir gıda katkı maddesi ilave edilemez.

Bulaşanlar

Madde 7 - Yemeklik zeytinyağları ve yemeklik prina yağlarında bulaşanların miktarı Türk Gıda Kodeksi Yönetmeliğinin “Bulaşanlar” Bölümünde belirtilen limitlere uygun olmalıdır.

Pestisit Kalıntıları

Madde 8 - Yemeklik zeytinyağları ve yemeklik prina yağları için pestisit kalıntı limitleri, Türk Gıda Kodeksi Yönetmeliğinin “Pestisit Kalıntıları” Bölümünde belirtilen limitlere uygun ol

Hijyen

Madde 9 - Yemeklik zeytinyağları ve yemeklik prina yağları Türk Gıda Kodeksi Yönetmeliğinin “Hijyen” Bölümünde yer alan genel kurallara uygun olarak işlenmelidir.

Ambalajlama, Etiketleme-İşaretleme

Madde 10 - Yemeklik zeytinyağları ve yemeklik prina yağlarının ambalajlanmasında Türk Gıda Kodeksi Yönetmeliği'nin “Ambalajlama, Etiketleme-İşaretleme” Bölümüne uygun ambalaj materyalleri kullanılmalı ve etiketleme işlemi bu bölüme uygun yapılmalıdır. Bu bölüme ilave olarak aşağıdaki işaretleme bilgileri de etiket üzerinde yer almalıdır:

Ürünün oleik asit cinsinden serbest yağ asitliği,

Çeşnili zeytinyağlarında bu amaçla kullanılan ürünün adı,

4 üncü maddede yer alan tanımlar ve 5 inci maddede belirtilen ürün özellikleri ile uyumlu ürün adı

Taşıma ve Depolama

Madde 11 - Yemeklik zeytinyağları ve yemeklik prina yağlarının taşınması ve depolanması sırasında Türk Gıda Kodeksi Yönetmeliğinin “Taşıma ve Depolama” Bölümünde belirtilen kurallara uyulmalıdır.

Numune Alma ve Analiz Yöntemleri

Madde 12 - Yemeklik zeytinyağları ve yemeklik prina yağlarından Türk Gıda Kodeksi Yönetmeliğinin “Numune Alma ve Analiz Yöntemleri” Bölümünde belirtilen kurallara uygun numune alınmalı ve uluslararası kabul görmüş analiz yöntemleri uygulanmalıdır.

Tescil ve Denetim

Madde 13 - Yemeklik zeytinyağları ve yemeklik prina yağlarını üreten ve satan işyerleri ; tescil ve izin, ithalat işlemleri, kontrol ve denetim sırasında bu Tebliğ hükümlerine uymak zorundadır. Bu hükümlere uymayan işyerleri hakkında 24/6/1995 tarihli ve 560 sayılı Gıdaların Üretimi, Tüketimi ve Denetlenmesine Dair Kanun Hükmünde Kararnamede değişiklik yapan 3/11/1995 tarihli ve 4128 sayılı Kanun hükümlerine göre yasal işlem yapılır.

Uygulama ve Denetim

Madde 14 - Bu Tebliğe ait hükümler ; 3/11/1995 tarihli ve 4128 Sayılı Kanun ve 24/6/1995 tarihli ve 560 sayılı Kanun Hükmünde Kararnameye göre Tarım ve Köyişleri Bakanlığı ve Sağlık Bakanlığınca uygulanır.

İhracatta alıcı ülke isteklerine göre işlem yapılır.

Yürürlükten Kaldırılan Mevzuat

Madde 15 - Bu Tebliğle ;

a) TS 341 Yemeklik Zeytinyağı,

b) TS 5269 Yemeklik Rafine Prina Yağı standartları mecburi uygulamadan kaldırılmıştır.

Geçici Madde 1 - Halen faaliyet gösteren, bu Tebliğ kapsamında yer alan ürünleri üreten ve satan işyerleri yayımı tarihinden itibaren 1 yıl içinde bu Tebliğ hükümlerine uymak zorundadır. Bu süre içinde gerekli düzenlemeleri yapmayan işyerleri ve satış yerlerinin faaliyetine izin verilmez. Bu işyerleri hakkında 24/6/1995 tarihli ve 560 sayılı Gıdaların Üretimi Tüketimi ve Denetlenmesine Dair Kanun Hükmünde Kararnamede değişiklik yapan 3/11/1995 tarihli ve 4128 sayılı Kanun hükümlerine göre yasal işlem yapılır.

Yürürlük

Madde 16 - Bu Tebliğ yayımı tarihinde yürürlüğe girer

Yürütme

Madde 17 - Bu Tebliği Tarım ve Köyişleri Bakanı ile Sağlık Bakanı yürütür.

Tarım ve Köyişleri Bakanlığı ve Sağlık Bakanlığından :

**BİLGİ NOTU 12- TÜRK GIDA KODEKSİ YEMEKLIK ZEYTİNYAĞI VE YEMEKLIK PİRİNA YAĞI
TEBLİĞİNDE DEĞİŞİKLİK YAPILMASI HAKKINDA TEBLİĞ**

(Tebliğ No:2000/45)

Madde 1 - 25 Nisan 1998 tarihli ve 23323 sayılı Resmi Gazete’de yayımlanan Türk Gıda Kodeksi – Yemeklik Zeytinyağı ve Yemeklik Prina Yağı Tebliğinin 4 üncü maddesinde yer alan “Çeşnili zeytinyağı” tanımı aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir:

“Çeşnili zeytinyağı: Naturel yemeklik zeytinyağlarına değişik baharat, meyve ve sebzeler veya bunların doğal aroma maddeleri katılarak çeşnilendirilmesi ile elde edilen, yağlardır.”

Madde 2- Aynı Tebliğin 5 inci maddesi a bendinde yer alan naturel zeytinyağlarının isimleri tebliğdeki sırası ile “Naturel Sızma Zeytinyağı”, “Naturel Birinci Zeytinyağı” ve “Naturel İkinci Zeytinyağı” olarak değiştirilmiştir.

Madde 3- Aynı Tebliğin 1 no’lu Ek’inde Rafine Zeytinyağı ve Riviera Zeytinyağı için yer alan Ultraviyole Işığında Özgül Soğurma değerleri aşağıdaki gibi değiştirilmiştir:

270nm.de delta E

Rafine Zeytinyağı	<=1.20	<=0.16
Riviera Zeytinyağı	<=1.10	<=0.15 ”

Madde 4-Tebliğin 1 no’lu Ek’inde yer alan Sterol Kompozisyonu bölümü aşağıdaki gibi değiştirilmiştir:

“ 2.7. Sterol Kompozisyonu

2.7.1. Sterol Toplamındaki % ler

Kolesterol	<=0.5
Brassikasterol	<=0.1**
Kampesterol	<=4.0
Stigmasterol	Yemeklik zeytinyağlarındaki kampesterolden Daha az
Delta - 7- stigmastenol	<=0.5***
Beta-sitosterol+)
delta-5-avenasterol+)
delta-5,23-stigmastadienol) >=93.0
+ klerosterol)
+ sitostanol +)
delta-5,24-stigmastadienol)

** Bu değer karma prina yağlarında <=0,2 olarak alınmalıdır.

*** Zeytin üretiminin kısıtlı ve belirli bölgelerde gerçekleştiği yıllarda bu değerle yaşanabilecek sapmalar Tarım ve Köyişleri Bakanlığı ile Sağlık Bakanlığınca mutabakat halinde değerlendirilir. ”

Madde 5- Tebliğin 1 no’lu Ek’inde Rafine Zeytinyağı ve Riviera Zeytinyağı için yer alan Toplam Sterol İçeriği değerleri aşağıdaki gibi değiştirilmiştir:

Minimum (mg/kg)

Rafine Zeytinyağı 900

Riviera Zeytinyağı 900 ”

Geçici Madde 1- Bu tebliğin 3 üncü ve 5 inci maddelerinde yer alan değerler, altı yıl içerisinde 25 Nisan 1998 tarihli ve 23323 sayılı Resmi Gazete’de yayımlanan Türk Gıda Kodeksi – Yemeklik Zeytinyağı ve Yemeklik Prina Yağı Tebliğinde yer alan değerlerle aynı olacak şekilde değiştirilecektir.

Geçici Madde 2- Halen faaliyet gösteren ve bu Tebliğ kapsamında yer alan ürünleri üreten ve satan işyerleri, bu Tebliğin yayımından itibaren 1 yıl içerisinde bu Tebliğ hükümlerine uymak zorundadırlar.

Yürürlük

Madde 3 - Bu Tebliğ yayımı tarihinde yürürlüğe girer.

Yürütme

Madde 4- Bu Tebliğ hükümlerini Tarım ve Köyişleri Bakanı ile Sağlık Bakanı yürütür.

BİLGİ NOTU 13- YEMEKLİK ZEYTİNYAĞLARI VE YEMEKLİK PİRİNA YAĞLARININ KALİTE VE SAFLIK KRİTERLERİ**EK: 1****1- Kalite Kriterleri:****1.1. Nem ve Uçucu Madde****Maksimum (%)**

Naturel Zeytinyağları	0.2
Rafine Zeytinyağı	0.1
Riviera Zeytinyağı	0.1
Rafine Prina Yağı	0.1
Karma Prina Yağı	0.1

1.2. Çözünmeyen Safsızlıklar**Maksimum (% m/m)**

Naturel Zeytinyağları	0.10
Rafine Zeytinyağı	0.05
Riviera Zeytinyağı	0.05
Rafine Prina Yağı	0.05
Karma Prina Yağı	0.05

1.3. Peroksit Değeri**Maksimum****(meq aktif oksijen / kg yağ)**

Naturel Zeytinyağları	20
Rafine Zeytinyağı	5
Riviera Zeytinyağı	15
Rafine Prina Yağı	5
Karma Prina Yağı	15

1.4. Ultraviyole Işığında Özgül Soğurma**270 nm.de****delta E**

Ekstra Naturel Sızma Zeytinyağı	<= 0,25	<= 0.01
Naturel Birinci Zeytinyağı	<= 0,25	<= 0.01
Naturel İkinci Zeytinyağı	<= 0,30*	<= 0.01
Rafine Zeytinyağı	<= 1.10	<= 0.16
Riviera Zeytinyağı	<= 0.90	<= 0.15
Rafine Prina Yağı	<= 2.00	<= 0.20
Karma Prina Yağı	<= 1.70	<= 0.18

* Aktif alüminyum oksitten geçirildikten sonra, örneğin 270 nm dalga boyunda ölçülen özgül soğurması 0.11'e eşit veya daha az olmalıdır.

1.5. Sabunlaşmayan Madde (Petrol Eteri)**Maksimum (g/kg)**

Naturel Zeytinyağları	15
Rafine Zeytinyağı	15
Riviera Zeytinyağı	15
Karma Prina Yağları	30

1.6. Mumsu Maddeler**(C40+C42+C44+C46)****mg/kg**

Naturel Zeytinyağları	<=250
Rafine Zeytinyağı	<=350
Riviera Zeytinyağı	<=350
Karma Prina Yağı	>350

1.7. Halojene Solventler

Her bir halojene solventin maksimum konsantrasyonu 0.1 mg/kg'ı,

Halojene solventlerin toplamının maksimum konsantrasyonu 0.2 mg/kg'ı geçmemelidir.

2. Saflık Kriterleri:**2.1. Yoğunluk**0.910- 0.916 (20°C/ 20°C_{su})**2.2. Kırılma İndisi**

Naturel Zeytinyağları	
Rafine Zeytinyağı	(1.4677- 1.4700 (nD 20°C))
Riviera Zeytinyağı	
Karma Prina Yağları	1.4680- 1.4707 (nD 20°C)

2.3. Sabunlaşma Sayısı

Naturel Zeytinyağları	
Rafine Zeytinyağı	184-196 mg KOH/kg.
Riviera Zeytinyağı	
Karma Prina Yağları	182-193 mg KOH/kg
<u>İyot Sayısı (Wijs)</u>	
Naturel Zeytinyağları	
Rafine Zeytinyağı	78-88
Riviera Zeytinyağı	
Karma Prina Yağları	75-92

2.5.Yemeklik Zeytinyağları ve Yemeklik Prina Yağlarının Gaz-Likit Kromatografide Belirlenen Yağ Asitleri Kompozisyonu (% m/m Metil Esterleri)

Miristik asit	<= 0.05
Palmitik asit	7.5-20
Palmitoleik asit	0.3-3.5
Heptadekanoik asit	<= 0.3
Heptadesenoik asit	<= 0.3
Stearik asit	0.5-5.0
Oleik asit	55.0-83.0
Linoleik asit	3.5-21.0
Linolenik asit	<= 0.9
Araşidik asit	<= 0.6
Gadoleik asit	<= 0.4
Behenik asit	<= 0.2*
Lignoserik asit	<= 0.2

* Karma prina yağlarında bu değer <= 0.3 olmalıdır.

2.6. Trigliseritlerin 2 - Pozisyonundaki Palmitik ve Stearik Asit Toplamı

	<u>Maksimum (%)</u>
Naturel Zeytinyağları	1.5
Rafine Zeytinyağı	1.8
Riviera Zeytinyağı	1.8
Rafine Prina Yağı	2.2
Karma Prina Yağı	2.2

2.7. Sterol Kompozisyonu2.7.1. Sterol Toplamındaki % ler

Kolesterol	<= 0.5
Brassikasterol	<= 0.1
Kampesterol	<= 4.0
Stigmasterol	Yemeklik zeytinyağlarındaki kampesterolden daha az
Delta-7-stigmastenol	<= 0.5
Beta-sitosterol +)
delta-5-avenasterol +)
delta-5,23-stigmastadienol) >= 93.0
+ klerosterol)
+ sitostanol +)
delta-5,24-stigmastadienol)

2.7.2. Toplam Sterol İçeriği2.7.3. Minimum (mg/kg)

Naturel Zeytinyağları	1000
Rafine Zeytinyağı	1000
Riviera Zeytinyağı	1000
Rafine Prina Yağı	1800
Karma Prina Yağı	1600

2.8. Eritrodiol ve Uvaol İçeriği

(Toplam Steroller İçinde) (%)

Naturel Zeytinyağları	<=4.5
Rafine Zeytinyağı	<=4.5
Riviera Zeytinyağı	<=4.5
Rafine Prina Yağı	>=12.0
Karma Prina Yağı	> 4.5

2.9. Trans Yağ Asitleri	C 18:1T	C 18:2 T C 18:3 T
	%	%
Naturel Zeytinyağları	<0.05	<0.05
Rafine Zeytinyağı	=<0.20	=<0.30
Riviera Zeytinyağı	=<0.20	=<0.30
Rafine Prina Yağı	=<0.40	=<0.35
Karma Prina Yağı	=<0.40	=<0.35

2.10. Tohum Yağlarının Tesbiti

Gerçek ve teorik ECN 42 trigliserid içeriği arasındaki maksimum fark :

Maksimum	Naturel Zeytinyağları	0.3
Rafine Zeytinyağı	0.4	
Riviera Zeytinyağı	0.3	
Rafine Prina Yağı	0.5	
Karma Prina Yağı	0.5	

2.11. Rafine Bitkisel Yağların Tesbiti

	Stigmastadienler	ppm	R1
Naturel Zeytinyağları	=<0.15		
Rafine Zeytinyağı	=<50	>=12	
Riviera Zeytinyağı	=<50	>=12	
Rafine Prina Yağı	=<120	>=10	
Karma Prina Yağı	=<120	>=10	

Stigmasta -3,5- dien

R1= ----- oranı stigmastadien içeriği 4 ppm'den fazla
Kampeste -3,5- dien olan yağlara uygulanır.

Kaynak: TKB-KKGM

Yukarıdaki sözkonusu tebliğ ile ilgili revizyon çalışmalarına başlanılmıştır. Ulusal Gıda Kodeksi Komisyonu altında Katı Sıvı Yağlar İhtisas Alt Komisyonu kurulmuş, bu komisyonun Zeytinyağı Çalışma grubu oluşturulmuş ve çalışmalar devam etmektedir..

BİLGİ NOTU 14- REVİZE EDİLEN TS 341 YEMEKLİK ZEYTİNYAĞI STANDARDI VE TS 342 YEMEKLİK ZEYTİNYAĞI-MUAYENE VE DENEY YÖNTEMLERİ STANDARDININ DIŞ TİCARETTE ZORUNLU UYGULAMAYA KONULMASINA İLİŞKİN TEBLİĞ

(Tebliğler 03.06.2004 Perşembe Sayı: 25481 (Asıl) Son Güncelleme: 03.06.2004)

(Tebliğ No: 2004/30) Dış Ticaret Müsteşarlığından:

MADDE 1- 9/3/2004 tarihli ve 25397 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanan Revize Edilen TS 341 Yemeklik Zeytinyağı Standardının Dış Ticarete Zorunlu

Uygulamaya Konulmasına İlişkin Tebliğ (Tebliğ No: 2004/21) ile dış ticarete zorunlu uygulamaya konulan TS 341 Yemeklik Zeytinyağı Standardı ve 11/4/1967 tarihli ve 12570 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanan 2/2/1967 tarihli ve 6/7658 sayılı Kararname ile zorunlu uygulamaya konulan TS 342 Yemeklik Zeytinyağı-Muayene ve Dene Yöntemleri Standardı Türk Standartları Enstitüsü tarafından revize edilmiştir. İlişkide yer alan revize edilen TS 341 Yemeklik Zeytinyağı Standardı ve TS 342 Yemeklik Zeytinyağı- Muayene ve Dene Yöntemleri Standardı dış ticarete zorunlu uygulamaya konulmuştur.

MADDE 2- 9/3/2004 tarihli ve 25397 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanan Revize Edilen TS 341 Yemeklik Zeytinyağı Standardının Dış Ticarete Zorunlu Uygulamaya Konulmasına İlişkin Tebliğ (Tebliğ No: 2004/21) yürürlükten kaldırılmıştır.

MADDE 3- Bu Tebliğ'in yürürlüğe girdiği tarihten itibaren, Yemeklik

Zeytinyağı Standardı kapsamı dışında kalan zeytinyağlar ile diğer bitkisel sıvı yağlar, ihracatları sırasında yemeklik zeytinyağı olup olmadıklarının tesbiti bakımından denetime tabi tutulacaktır.

MADDE 4- Bu Tebliğ 9/6/2004 tarihinde yürürlüğe girer.

MADDE 5- Bu Tebliğ hükümlerini Dış Ticaret Müsteşarlığı'nın bağlı olduğu Bakan yürütür.

ICS 67.200.10 TÜRK STANDARDI TS 341/Nisan 2004

Yemeklik zeytinyağı

0 Konu, tarif, kapsam

0.1 Konu

Bu standard, yemeklik zeytinyağının tarifine, sınıflandırma ve özelliklerine, numune alma, muayene ve deneyleriyle piyasaya arz şekline dairdir.

0.2 Tarifler

0.2.1 Zeytinyağı

Zeytin ağacı (Olea europaea sativa Hoffm. et Link) meyvelerinden TS 9591(1)'e uygun yerlerde üretilen yağ.

0.2.1.1 Naturel zeytinyağı

Zeytin ağacı meyvesinden doğal niteliklerinde değişikliğe neden olmayacak bir sıcaklıkta, çeşitli mekanik veya fiziksel işlemler uygulanarak üretilen vedoğal halde gıda olarak tüketilebilen yağ.

0.2.1.1.1 Naturel sızma zeytinyağı

Serbest yağ asitliği, oleik asit cinsinden her 100 gramda 1,0 gramdan fazla olmayan yağ.

0.2.1.1.2 Naturel birinci zeytinyağı

Serbest yağ asitliği, oleik asit cinsinden her 100 gramda 1,0 g'dan az, 2,0 g'dan fazla olmayan yağ.

0.2.1.1.3 Naturel ikinci zeytinyağı

Serbest yağ asitliği, oleik asit cinsinden her 100 gramda 2,0 g'dan az, 3,3 g'dan fazla olmayan yağ.

0.2.1.2 Rafine zeytinyağı

Naturel halinde gıda olarak tüketilemeyen ham zeytinyağının, doğal trigliserit yapısında değişikliğe yol açmayan yöntemlerle rafine edilmeleri sonucu elde edilen, rafinasyon artığı madde ihtiva etmeyen ve serbest yağ asitliği, oleik asit cinsinden her 100 g'da 0,3 g'dan fazla olmayan yağ.

0.2.1.3 Riviera zeytinyağı

Naturel zeytinyağı ile rafine zeytinyağı karışımından meydana gelen ve özellikleri naturel zeytinyağı ile rafine zeytinyağı arasında değişen ve serbest yağ asitliği, oleik asit cinsinden her 100 g'da 1,5 g'dan fazla olmayan yağ.

0.3 Kapsam

Bu standard, yemeklik zeytinyağını kapsar.

Not- Bu standard metninde bundan sonra "yemeklik zeytinyağı" terimi yerine "zeytinyağı" ifadesi kullanılmıştır.

1 Sınıflandırma ve özellikler

1.1 Sınıflandırma

1.1.1 Sınıflar

Zeytinyağı elde ediliş şekillerine ve üretimde uygulanan yöntemlere göre;

- Naturel zeytinyağı,

-Rafine zeytinyağı,

- Riviera zeytinyağı, olmak üzere üç sınıfa ayrılır.

(1) Bu standard metninde atıf yapılan standartların numaraları, yayım tarihleri, Türkçe ve İngilizce isimleri metnin başında verilmiştir.

1.1.2 Türler

1.1.2.1 Naturel zeytinyağı, ihtiva ettiği serbest yağ asitleri oranına ve duyuşal, fiziksel ve kimyasal özelliklerine göre:

- Naturel sızma zeytinyağı,

- Naturel birinci zeytinyağı,

- Naturel ikinci zeytinyağı olmak üzere üç türe ayrılır.

1.1.2.2 Rafine zeytinyağı bir türdür.

1.1.2.3 Riviera zeytinyağı bir türdür.

1.2 Özellikler

1.2.1 Duyusal Özellikler

1.2.1.1 Naturel zeytinyağının duyusal özellikleri

Naturel zeytinyağı, yeşilden sarıya değişebilen renklerde, kendine özgü tat ve kokuda olmalı, gözle görülebilir yabancı madde içermemelidir.

1.2.1.2 Rafine zeytinyağının duyusal özellikleri

Rafine zeytinyağı, berrak tortusuz; sarıdan, sarının en açık rengine kadar değişebilen tonda, şeffaf görünümde ve kendine özgü tat ve kokuda olmalı, gözle görülebilir yabancı madde içermemelidir.

2.1.3 Riviera zeytinyağının duyusal özellikleri

Riviera zeytinyağı, yeşilden sarıya değişebilen renklerde ve kendine özgü tat ve kokuda olmalı, gözle görülebilir yabancı madde içermemelidir.

1.2.2 Diğer fiziksel ve kimyasal özellikler

Zeytinyağının diğer fiziksel ve kimyasal özellikleri Çizelge 1'de verilen değerlere uygun olmalıdır.

3.1.2 Şişeler

Cam ve plastik ambalajlarına ait bilgiler Çizelge 4'te gösterilmiştir.

Şişeler doldurulmadan önce dikkatle temizlenmeli ve ağızları hava

sızdırmayacak ve kapak bozulmadan açılmayacak şekilde kapatılmış olmalıdır. Vidalı metal kapakların kullanılması durumunda yağ ile temas eden iç yüzeyimantar veya alüminyum folyo ile kaplanmış olmalıdır.

Ambalajın kontrolünde, TS 11359'daki temel ilkeler dikkate alınarak

aşağıdaki esaslara uyulmalıdır. Ambalajların içinde bulunan yağ miktarı kontrolü net kütle üzerinden yapılır. Bazı ambalajlarda noksanlık görülmesi halinde gelişigüzel ayrılan 10 adet ambalajın net kütlelerinin ortalamasına göre işlem yapılır.

Not: Bu standartta belirtilmeyen hususlarda Türk Gıda Kodeksi

Yönetmeliğinin ilgili hükümleri uygulanır.

Kaynak:TKB-KKGM: Uluslararası Zeytinyağı Konseyi ve Codex Alimentarius Komitesi tarafından kabul edilen muayene ve deney yöntemleri esas alınarak hazırlanmıştır.

Tablo 15- 2004/05 Ham Zeytin Ve Zeytinyağı Üretim Maliyeti (YTL)

UNSURLAR	TOPLAM(çekigücü+işgücü+materyal)
Budama ve artıklarının toplanması	2.20
Sürüm (pulluk)	7.48
Diskaro çekme	0.16
Ara çapa (kültivatör, kaz ayağı vb.)	2.34
Dip çapa ve temizliği	6.12
Gübreleme	13.29
İlaçlama	2.61
Hasat ve nakliye	41.17
a.Bakım masrafları toplamı	75.37
b. Diğer masraflar (koruma vb.)	1.51
c. Genel idare masrafları (a x %3)	2.26
d. Sermayenin faizi* ((a+b+c) x TEFE/3)	4.09
e. Yan ürün net geliri**	3.77
A- İŞLETME MASRAFLARI TOPLAMI (bu yıl), (a+b+c+d-e)	79.46
B- Önceki yıl işletme masrafları toplamı	132.70
C- Önceki yıl işletme masraflarının bu yılki değeri, ((B+(B x TEFE))	153.26
D- ORTALAMA İŞLETME MASRAFLARI, (A+C) / 2	116.36
a. Çıplak arazi değerinin %5 faiz karşılığı	65.00
b. Arazi vergisi, (Arazi Değeri x %0,1)	1.30
E- ARAZİ KİRASI (a+b)	66.30
F- TESİSİN YILLIK AMORTİSMAN PAYI	10.00
G- ORTALAMA ÜRETİM MASRAFLARI, (D+E+F)	192.66
a. Dane verimi-bu yıl, (Kg/da)	225.13
b. Dane verimi-önceki yıl, (Kg/da)	73.32
H. ORTALAMA DANE VERİMİ (Kg/da), (a+b) / 2	149.23
J - ORT. HAM DANE KG ÜRETİM MALİYETİ (TL/kg), (G/H)	1.29
ORT. HAM DANE KG ÜRETİM MALİYETİ (TL/kg), (G-E)/H (Arazi kirası hariç)	0.85
Zeytinyağı Üretim Maliyeti	
K- BU YIL HAM DANE ÜRETİM MASRAFLARI (Dane verimi-bu yıl x J)	290.66
Zeytinyağına İşleme Masrafları	
a. Dane ve yağ nakli vd.	0.11
b. Zeytinin yağa işleme masrafı	9.01
c. Sermayenin faizi, ((a+b) x (TEFE/12))	0.12
L- ZEYTİNYAĞINA İŞLEME MASRAFLARI, (a+b+c)	9.24
M- ZEYTİNYAĞI ÜRETİM MASRAFLARI (TL/da), (K+L)	299.90
N-ZEYTİNYAĞI VERİMİ (Kg/da)	44.15
P- ZEYTİNYAĞI KG ÜRETİM MALİYETİ (TL/kg), (M/N)	6.79
ZEYTİNYAĞI KG ÜRETİM MALİYETİ (TL/kg), (Arazi Kirası hariç)	4.53
a. Zeytinyağı verimi (Kg/da), (=N)	44.15
b. Zeytinyağı ort. satış fiyatı, (TL/Kg)	3.20
R- BRÜT GELİR (TL/da), (a x b))	141.27
S- ÜRETİM MASRAFLARI (TL/da), (=M)	299.90
T- NET GELİR (TL/da), (R-S)	-158.63
V- NET KARLILIK ORANI %, (T/ S x 100)	-52.89
NET KARLILIK ORANI %, (Arazi Kirası hariç)	-29.32

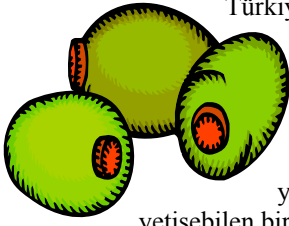
Not: 17 ağaç/da, kır, kır-taban arazi ve kuru şartlarda Verilerin, belli bir arazinin kıymet takdirinde doğrudan kullanılması bilimsel açıdan uygun değildir

(*) TEFE = 0,155 önceki yılın ekim ayına göre değişim

(**) Budama artığı ve/veya sofralık satışından elde edilen net gelir

Kaynak:ZAE,İzmir

TÜRKİYE'DE SOFRALIK ZEYTİN

Türkiye'de siyah sofralık olarak değerlendirilen başlıca sofralık zeytin çeşitleri; Gemlik, Uslu, Edincik-Su, Kan, Halhalı, Tavşan Yüreği ve Çelebi'dir. Domat ve Yamalak Sarısı çeşitleri; yeşil ve genellikle kostikli, dolgulu olarak değerlendirilen çeşitlerdir. Ayvalık (Edremit) ve Memecik çeşitleri ise yeşil, pembe çizik, siyah ve yağlık olarak değerlendirilebilen en önemli karma çeşitlerimizdendir. Fakat tüm bilinenlerin aksine çok özel bir sofralık zeytin çeşidi **Hurma Zeytin** vardır ki; dalından koparılıp yenilen bir çeşittir. Hurma zeytin Türkiye'de özel alanlarda (mikro iklimlerde) yetişebilen bir çeşittir.

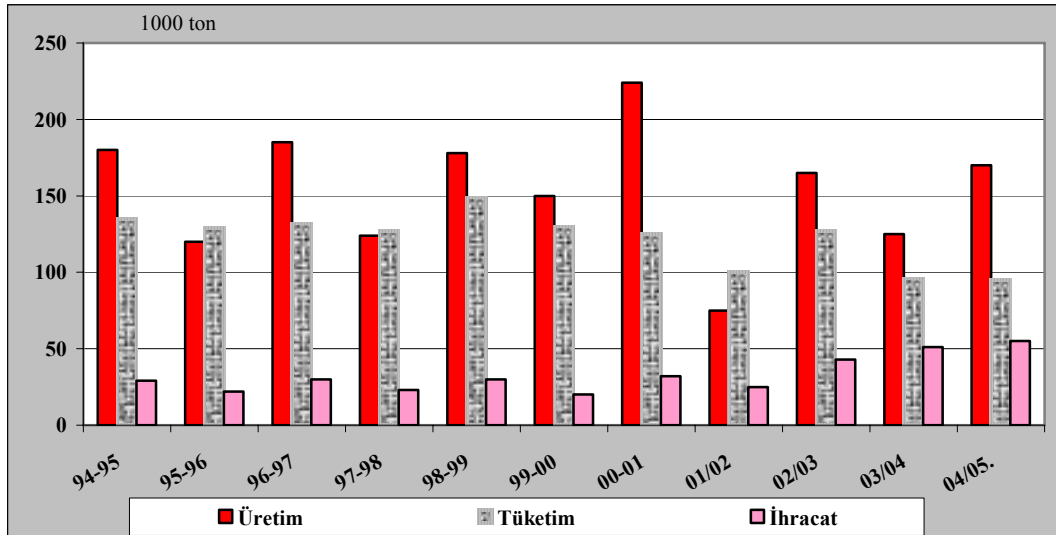
Türkiye'nin sofralık zeytin üretiminde Marmara Bölgesi'nin ayrıcalıklı bir yeri vardır. Çünkü bu bölgede üretilen zeytinin %80'ninden fazlası siyah sofralık olarak işlenmekte ve çeşit olarak da Gemlik çeşidi ilk sırayı almaktadır.

Türkiye'de var-yok yılları ortalamasına göre **-zeytinde bir yıl var, bir yıl yok yıldır-** üretilen toplam zeytinin yaklaşık %30'u sofralık işlenmek üzere ayrılmaktadır. Dolayısı ile sofralığa ayrılan miktar o yılın dane üretimi ile doğrudan ilişkilidir. Türkiye'de üretilen sofralık zeytinin %85'i siyah, %15'i yeşil ve rengi dönük olarak işlenmektedir.

Türkiye'de -var yok yılları ortalaması olarak- 150 bin ton sofralık zeytin üretilmektedir. Bu miktar yok yıllarında 75 bin tona düşebildiği gibi, var yıllarında 225 bin tona da çıkabilmektedir. Tüketimin de üretimdeki bu dalgalanmaya bağlı olarak değiştiği fakat ihracatın üretimdeki değişmeden etkilenmediği görülmektedir.

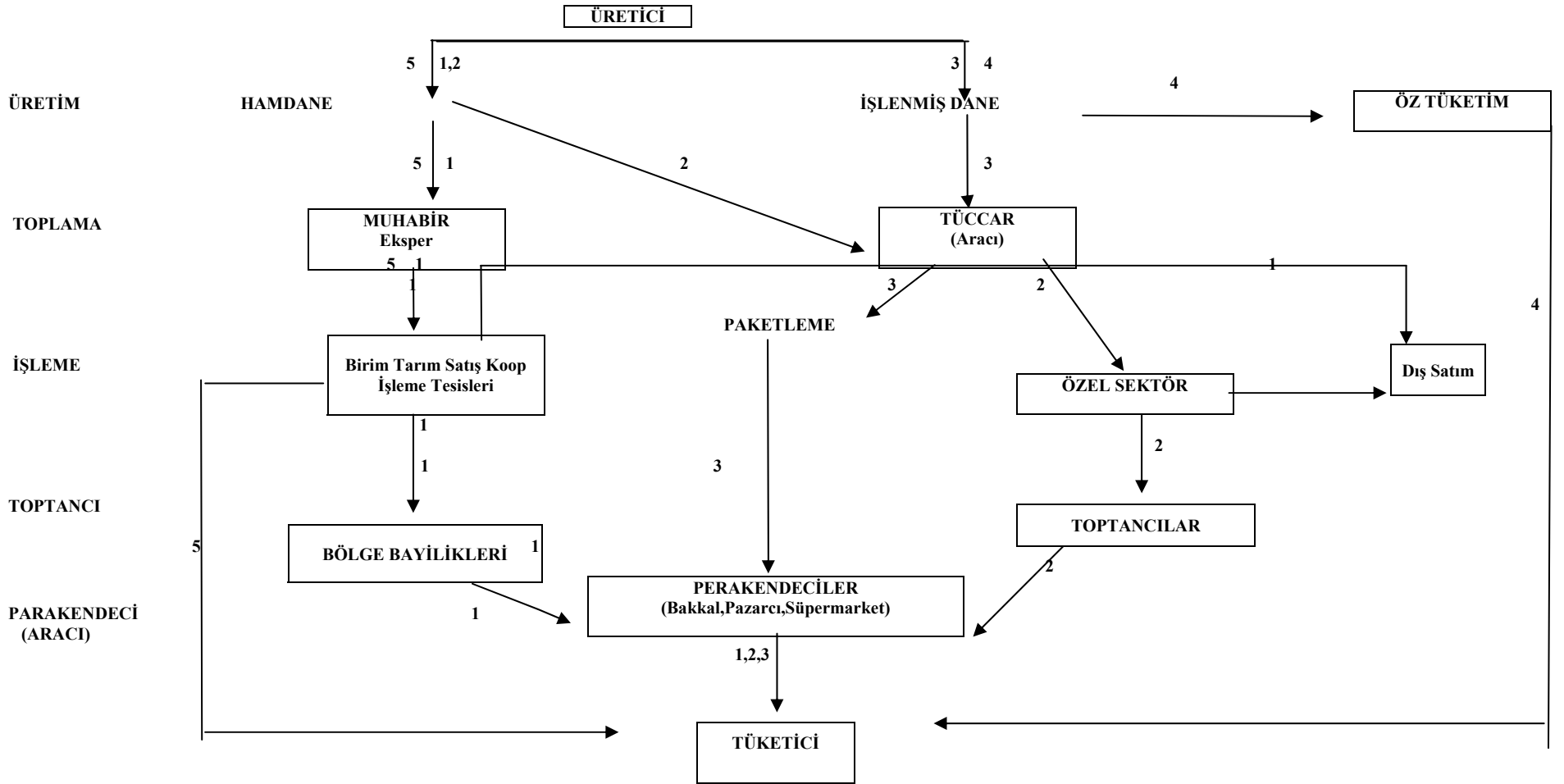
Türkiye, üretiminin büyük bir miktarını tüketime yönlendirmekte, işleme tekniğindeki farklılıktan dolayı ihracatta aynı başarıyı gösterememektedir. Genellikle yüksek tuz konsantrasyonu içeren işleme tekniği ile başta AB ülkelerinin büyük tüketici ve ithalatçısı konumunda bulunan İtalya ve İspanya'nın da içerisinde yer aldığı birçok tüketici ülkenin damak zevkine hitap edilememektedir. Adı geçen ülke insanların damak zevkine uygun üretilmediği veya Türk damak zevkine alıştırılmadıkları sürece, Türkiye'nin sofralık zeytin ihracatının artması mümkün olmayacaktır. Bu nedenle Türkiye siyah sofralık ağırlıklı olmak üzere yılda 25 ile 35 bin ton olan ihracatını, genellikle Romanya, Bulgaristan, Rusya, Almanya vb. ülkelere yapmaktadır.

Grafik 19- Türkiye'de Sofralık Zeytin Üretim, Tüketim ve İhracatı

Kaynak :Uluslararası Zeytinyağı Konseyi (UZK)

Şekil 3- Türkiye’de Sofralık Zeytin Pazarlama Organizasyonu

Kaynak: : Renan TUNALIOĞLU,(1995) “ Önemli Zeytin Üreticisi Ülkelerin Zeytinciliği ile Türkiye Zeytinciliğinin Bazı Yönlerden Karşılaştırılması” ,Basılmış Doktora Tezi, TC Başbakanlık.DTM-EİBGS Yayın No-1

TÜRKİYE'DE SOFRALIK ZEYTİN DURUM-TAHMİN-ÖNGÖRÜ

Tablo 16- Türkiye Sofralık Zeytin Arzı ve Kullanımı (2000/2001 - 2004/2005)

	2001/02	2002/03	2003/04	2004/05	
	Durum	Durum	Tahmin	Öngörü	
ARZ	Bin ton (1000 ton)				SUPPLY
Başlangıç Stokları (1 Ekim)	87,0	37,0	32,0	10,0	Beginning Stocks (October 1)
Üretim	75,0	165,0	125,0	170,0	Production
İthalat	0,0	0,0	0,0	0,0	Import
Toplam Arz	162,0	202,0	157,0	180,0	Total Supply
KULLANIM	Bin ton (1000 ton)				DISAPPEARANCE
Tüketim	100,0	127,0	96,0	95,0	Consumption
İhracat	25,0	43,0	51,0	55,0	Export
Bitiş Stokları (30 Eylül)	37,0	32,0	10,0	30,0	Ending Stocks (September 30)
Toplam Kullanım	162,0	202,0	157,0	180,0	Total Disappearance
Stok/Kullanım Oranı (%)	22,8	15,8	6,3	16,6	Stocks/Total Disappearance

Kaynak :Uluslararası Zeytinyağı Konseyi (UZK)

TÜRKİYE'DE DURUM :2001/2002

Üretim ve Stoklar Azaldı

Sofralık zeytinde 2001/2002 kampanya döneminde üretim, bir önceki kampanya dönemine göre ortalama %198 oranında azalmıştır. 224 bin tondan 75 bin tona düşen üretim yok yılı ve toplam zeytin üretiminden sofralık zeytine ayrılan oranla açıklanabilir. Bunun yanında bu kampanyaya özel olarak; zeytinyağı üretimindeki düşüşü tolere etmek ve ihracat bağlantılarını gerçekleştirmek üzere salamura havuzlarındaki sofralık zeytinler çıkarılarak yağa dönüştürülmek üzere işlenmişlerdir. Kampanyaya 87 bin ton olan bir stok miktarı ile başlanması da bu oluşumu hızlandırmıştır denilebilir. Başlangıç stokunun 87 bin ton olmasına karşın bitiş stokları %57,5 oranında azalarak dönem 37 bin ton stokla kapatılmıştır.

Tüketim ve İhracatta da Azalma Olmuştur

Tüketimin %20 azalarak, 125 bin tondan 100 bin tona, ihracatın ise %21,8 azalarak 32 bin tondan 25 bin tona düştüğü görülmektedir. Tüketimdeki düşüşte üretimdeki azalmanın etkisinin olduğu ifade edilebilir.

Fiyatlar

2001/2002 kampanya döneminde Marmarabirlik tarafından 1 kg sofralık zeytin için ortalama 1.148 bin TL alım fiyatı belirlendiği, genel üretim düşüşüne paralel son dört yıl içerisinde en az bu kampanya alım yapıldığı belirtilmiştir.

TÜRKİYE'DE DURUM: 2002/2003

Üretim, Tüketim ve İhracat Artacak

2002/2003 kampanya döneminde başlangıç stoklarının bir önceki var yılına göre %85 oranında artarak 37 bin ton olacağı tahmin edilmektedir. Bu kampanya üretiminin geçen yıl üretiminden %54,5 oranında fazla olacağı fakat bir önceki var yılına göre %26 oranında düşük olacağı tahmin edilmektedir. Bu kampanya döneminde Ege Zeytin ve Zeytinyağı İhracatçı Birlikleri, yüksek fonlar nedeniyle zeytinyağı ihracatı yapılamayan AB ülkelerine sofralık zeytin ihracatı yapılması konusunda girişimlerde bulunmuştur. Ege Zeytin ve Zeytinyağı İhracatçı Birlikleri; "Avrupalı firmaların hammaddecisi konumuna düşmeden, AB'ye ihracatımızda sofralık zeytinden fon istenilmemesi avantajını kullanarak, ilk işlemenin Türkiye'de yapılması koşulu ile katma değer kaybı olmadan ihracata yönelmeliyiz ve bu kampanya döneminde sofralık zeytin üretiminin fazla olması nedeniyle geleneksel ihraç pazarlarındaki potansiyeli arttırmanın yanı sıra, AB ile ABD vb. pazarlara girmeye çalışmalıyız" mesajını vermiştir.

Bu kampanya döneminde tüketimde ve ihracatta bir önceki var yılına göre azalış olacağı tahmin edilmektedir. Sofralık zeytin üretimi, danelerin iriliği ve söz konusu yılda yağlığa ayrılma miktarı ile ilgili olduğu için kampanya dönemlerindeki iklim koşulları üretim miktarını doğrudan etkilemektedir.

Fiyatlar

2002/2003 kampanya döneminde resmi olarak ilk sofralık zeytin alımları Marmarabirlik tarafından 4-24 Kasım arasında başlamıştır. Gemlik tipi zeytin için 2.000.000 TL/kg tavan, 850.000 TL/kg taban fiyat uygulanmıştır. Tavan fiyat, Edincik-Su tipinde 1.400.000 TL/kg, kayısı tipinde 1.175.000 TL/kg, kızıl zeytinde 1.200.000 TL/kg olarak uygulanmıştır.

TÜRKİYE'DE TAHMİN: 2003/2004**Üretimin Artması Öngörülüyor**

Bu kampanya dönemi yok yılı olmasına rağmen sofralık zeytinde normal yok yılı ortalamasının üzerinde üretim beklenmektedir. Bir önceki yok yılında 75 bin ton olarak gerçekleşen üretimin bu kampanya döneminde %40 oranında artarak 125 bin ton olması öngörülmektedir.

Tüketim ve İhracatta da Artış Öngörülüyor

Bir önceki var yılına göre üretime bağlı olarak ihracat artmış, tüketim düşmüştür. Yok yılı olmasına rağmen tüketim ve ihracatın artması öngörülmektedir. Tüketimin bir önceki yok yılına göre %4 azalarak 96 bin ton, ihracatın, 51 bin tona ulaşması öngörülmektedir.

Fiyatlar

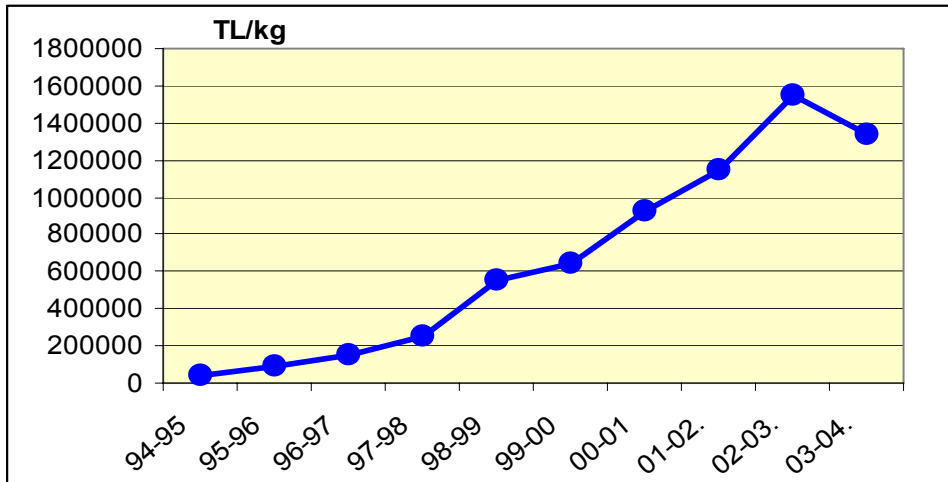
Bu kampanyada Marmarabirlik Gemlik tipi sofralık zeytin için avans barem fiyatını 2.300.000 TL olarak belirlemiştir. Avans ödeme olarak yapılan fiyat açıklaması bir yandan Marmarabirlik tarafından üstlenilen bir risk ve ortaklara karşı bir taahhüt olmakta, bir yandan da piyasadaki fiyat oluşumunu düzenlemekte rol oynayıcı olmaktadır.

TÜRKİYE'DE ÖNGÖRÜ 2004/2005**Üretim ve İhracatın Artması, Tüketimin Düşmesi Öngörülüyor**

Bu kampanya dönemi üretimin ve ihracatın bir önceki var yılına göre artacağı fakat tüketimin azalacağı öngörülmektedir. Üretimin 175 bin tona ihracatın ise 55 bin tona ulaşması beklenir iken, tüketimin bir önceki var yılına göre % 25 azalarak 95 bin tona düşeceği tahmin edilmektedir.

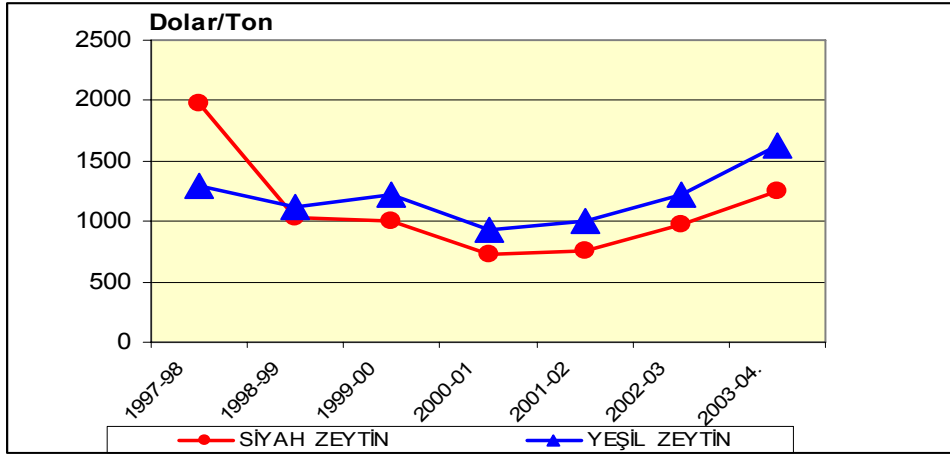
Fiyatlar

Bu kampanyada Marmarabirlik Gemlik tipi sofralık zeytin için üreticiye avans barem fiyatı olarak kalite farkına göre 1.450.000 TL/kg ile 3.650.000 TL/kg ödemiştir. Her zaman olduğu gibi Marmarabirlik tarafından üstlenilen avans barem fiyat uygulaması, bir yandan bir risk ve ortaklara karşı bir taahhüt olmakta, bir yandan da piyasadaki fiyat oluşumunu düzenlemekte rol oynayıcı olmaktadır.

Grafik 20- Türkiye'de Sofralık Zeytinde Üretici Eline Geçen Fiyatlar (Marmarabirlik)

Kaynak: MARMARABİRLİK, Bursa

Grafik 21- Türkiye Siyah ve Yeşil Sofralık Zeytin İhracat Fiyatları –(\$/Ton)

Kaynak: EİB Kayıtları, İzmir

Tablo 17- Türkiye’de İller Bazında Sofralık Zeytin İşletmeleri (1995)

İller	İşletme (Adet)	%	Toplam Kapasite (Ton)	Yeşil Zeytin Üretimi (Ton)	Siyah Zeytin Üretimi (Ton)	Toplam Üretim (Ton)	Kapasite Kullanımı (%)
Antalya	115	24,95	2.802	0	442	442	16
Aydın	68	14,75	76.969	14.125	52.284	66.409	86
İzmir	58	12,58	15.462	6.031	6.691	12.722	82
Çanakkale	57	12,36	1.380	0	560	560	41
Balıkesir	48	10,41	17.256	0	0	0	0
Manisa	43	9,33	15.436	7.460	7.916	15.376	100
Bursa	24	5,21	8.449	1.891	5.893	7.784	92
Muğla	24	5,21	1.129	10	498	508	45
Denizli	13	2,82	332	42	44	86	26
İçel	11	2,39	4.004	396	975	1.371	34
Toplam	461	100,00	143.219	29.955	75.303	105.258	73

Kaynak : Zeytincilik Araştırma Enstitüsü, Bornova-İzmir.

BİLGİ NOTU 15- TÜRKİYE'DE SOFRALIK ZEYTİNDE İHRACAT VE FİYAT

Sofralık zeytin pazar hacmi son yıllarda istikrarlı olarak büyümektedir. Bu artış, üretici birlikleri ve özel sektörün katkılarıyla daha da güçlenmektedir. Türkiye'de ürünün kalite ve standardı (Sofralık zeytinde TSE 771 Sofralık Zeytin Standardı kullanılmaktadır. Fakat bu standart gerek iç tüketimde gerekse ihracatta ihtiyaca cevap verememektedir), imalat sanayinin durumu vb nedenlerle gerek yeşil gerekse siyah zeytin işlenerek ihraç edildiği gibi hasattan hemen sonra ham olarak da ihraç edilmektedir. Aynen dökme zeytinyağında olduğu gibi sofralık zeytinde de bu durum katma değer kayıplarına neden olmaktadır. Türkiye geçmiş yıllardan bu yana sofralık zeytini özellikle siyah sofralık olarak işlemektedir. Siyah sofralık zeytin de tuzlu olarak işlendiği için ihracat ancak etnik pazarlara yapılabilmektedir. Bu tip zeytin tüketen ve damak tatları buna uygun ülkeler; Rusya, Bulgaristan, Romanya, AB ülkeleri – Türklerin yoğun yaşadığı ülkeler olması sebebiyle Almanya, Hollanda– ve son yıllarda ABD, Danimarka, Avustralya ile Kıbrıs olarak sınırlı kalmaktadır. AB genişleme sürecindeki ülkelerin Gümrük Birliği ile OTP uygulamasına geçeceği düşünülürse bu ülkelere yapılan ihracatta daha sonraki yıllar problemler yaşanabilecektir. Bu ülkelerle olan Ticari Anlaşmaların gözden geçirilmesinde ve Türkiye aleyhine olabilecek gelişmeler için tedbir düşünülmesinde yarar olacaktır. Sofralık zeytinde üreticiye herhangi bir prim ödemesi yapılmamakta ya da destekleme alımı uygulanmadığı için sofralık zeytinde üretici eline geçen fiyatlarda Marmara Birliğin ve TARİŞ'in üreticiye verdiği fiyatlar esas alınmakta ve piyasa bu fiyatlara göre oluşmaktadır. Türkiye'de sofralık zeytin fiyatlarının belirlenmesinde oluşturulan politika ile 1991 yılından itibaren sofralık zeytinin Marmara Birlik aracılığı ile devlet adına üreticiden satın alınmasına karar verilmiş ve Marmarabirlik görevlendirilmiştir. Bu nedenle özellikle ham sofralık dane zeytin piyasasında Marmara Birlik düzenleyici rol oynamaktadır. Böylece daha önce Marmara Bölgesindeki fiyatlarda etkili olan Marmara Birlik etkisini ülkesel boyuta taşımıştır. Üreticinin garantiye alınması, ihracatçıların da dış piyasalarda rekabet edebilmesi için 2002/2003 kampanya döneminde sofralık zeytinde 1 kg için 10 cent prim ödenmesi önerilmiş fakat uygulamaya geçirilememiştir. Marmarabirlik 2003/2004 kampanyasında Gemlik tipi sofralık zeytine 2 300 000 TL avans barem fiyatı uygulamıştır. Marmarabirlik 2004/2005 kampanyasında Gemlik tipi sofralık zeytine 1450 000 ile 3 650 000 olmak üzere ;ortalama 2 4200 000 TL avans barem fiyatı uygulamıştır.

BİLGİ NOTU 16- TÜRKİYE'DE SOFRALIK ZEYTİNDE STANDART

Sofralık Zeytin ile ilgili olarak da 10 Aralık 2004-İzmir "Zeytincilik Zirvesi"n sonuç raporunda yer alan "Sofralık Zeytin Tebliğinin hazırlanması kararı Ulusal Gıda Kodeks Komisyonuna götürülmüş, İşlenmiş Meyve Sebze İhtisas Altı Komisyonu altında oluşturulacak olan bir çalışma grubu ile hazırlıklarına başlayacaktır.

Tablo 18- Sofralık Ham Zeytin Üretim Maliyeti 2004/05 (Milyon YTL)

UNSURLAR	TOPLAM(çekigücü +işgücü+materyal)
Budama ve artıklarının toplanması	19,80
Sürüm (pulluk)	25,70
Diskaro çekme	3,56
Ara çapa (kültivatör, kaz ayağı vb.)	10,49
Dip çapa ve temizliği	14,73
Gübreleme	30,03
Sulama	21,45
İlaçlama	33,05
Hasat ve nakliye	61,82
Boylama	4,11
a.Bakım masrafları toplamı	224,75
b. Diğer masraflar (koruma vb.)	4,49
c. Genel idare masrafları (a x %3)	6,74
d. Sermayenin faizi* ((a+b+c) x TEFE/2)	18,29
e. Yan ürün net geliri**	11,24
A- İŞLETME MASRAFLARI TOPLAMI (bu yıl), (a+b+c+d-e)	243,04
B- Önceki yıl işletme masrafları toplamı	263,05
C- Önceki yıl işletme masraflarının bu yılki değeri, (B+(B xTEFE))	303,82
D- ORTALAMA İŞLETME MASRAFLARI, (A+C) / 2	273,43
a. Çıplak arazi değerinin %5 faiz karşılığı	112,50
b. Arazi vergisi, (Arazi Değeri x %0,1)	2,25
E- ARAZİ KİRASI (a+b)	114,75
F- TESİSİN YILLIK AMORTİSMAN PAYI	40,00
G- ORTALAMA ÜRETİM MASRAFLARI, (D+E+F)	428,18
Ortalama Verim	
a. Dane verimi-bu yıl, (Kg/da)	446,00
b. Dane verimi-önceki yıl, (Kg/da)	350,00
H. ORTALAMA DANE VERİMİ (Kg/da), (a+b) / 2	398,00
J - ORT. HAM DANE KG ÜRETİM MALİYETİ (TL/kg), (G/H)	1,08
ORT. HAM DANE KG ÜRETİM MALİYETİ (TL/kg), (G-E)/H (Arazi kirası hariç)	0,79

Ham Dane Üretim Masrafları

K- BU YIL HAM DANE ÜRETİM MASRAFLARI (Dane verimi-bu yıl x J)	480
--	-----

Masraf-Gelir Tablosu

a. Ham dane verimi (Kg/da)	446,0
b.Ortalama satış fiyatı, (TL/Kg)	1,320
L- BRÜT GELİR (TL/da), (a x b))	589
M- ÜRETİM MASRAFLARI (TL/da), (=K)	480
N- NET GELİR (TL/da), (L - M))	109
P- NET KARLILIK ORANI %, (N/M x 100)	22,7
NET KARLILIK ORANI %, (Arazi Kirası hariç)	67,6

(*) TEFE = 0,115 önceki yılın ekim ayına göre değişim

(**) Budama artığı ve/veya yağlık satışından elde edilen net gelir.

Not: 20 ağaç/da, kır-taban ve taban arazi, sulanabilir şartlarda

Verilerin, belli bir arazinin kıymet takdirinde doğrudan kullanılması bilimsel açıdan uygun değildir.

Kaynak: Zeytincilik Araştırma Enstitüsü

TÜRKİYE'DE PİRİNA YAĞI

Türkiye'de yıllara göre değişmekle birlikte üretilen zeytinyağının 1/9'u kadar pirina yağı üretilmektedir. Bu oran diğer gelişmiş ülkelerden farklılık göstermemekle birlikte asıl olan üretilen yağın kalitesindeki sorunlardır. Halen Türkiye'de pirina yağı iki farklı fabrika sisteminde üretilmektedir. Bu sistemlerden Klasik Sistemde (Kaffesi Bach=Patlamalı), Modern Sisteme (Kontinü) göre yağlı pirina açıkta alevde kurutulmuş yağ elde edildiğinden, üretilen pirina yağın is kokusunu bünyesine çekmektedir. Sonuçta yemeklik vasıfta üretilebilme ancak %1-1,5 oranında olabilmek, bu miktar ise resmi istatistiklere yansımamaktadır. Halen Türkiye'de kapasiteleri ortalamasının üzerinde olmasına rağmen var olan 18 pirina fabrikasının sadece dört tanesi Modern Sistemle çalışmaktadır (Tablo 2). Bu nedenle de üretilen endüstriyel pirina yağı daha çok sabun bir miktarda diğer sanayi dallarında kullanılmaktadır.

Tablo 19- Türkiye'de Mevcut Pirina Yağ Fabrikaları

İller	İlçe	Fabrika Sayısı	Modern(M) Klasik(K)	Kapasite (Ton/Gün)
Antakya	Merkez	1	K	70
Aydın	Köşk	1	K	120
Aydın	Söke	1	K	90
Balıkesir	Ayvalık	1	M	200
Balıkesir	Gömeç	1	M	150
Balıkesir	Havran	1	K	100
Balıkesir	Edremit	1	K	300
Gaziantep	Nizip	1	K	70
Gaziantep	Nizip	1	K	30
Gaziantep	Nizip	1	K	70
Gaziantep	Nizip	1	K	70
Hatay	Merkez	1	K	70
İzmir	Tire	1	M	140
İzmir	Merkez	1	M	150
İzmir	Ödemiş	1	K	200
İzmir	Bergama	1	K	300
Muğla	Milas	1	K	60
Muğla	Milas	1	K	60

Kaynak: Zeytincilik Araştırma Enstitüsü (1999)

Türkiye'de pirina yağının yemeklik olarak üretilmesi için dikkate alınması gereken birkaç konu vardır:

1. Pirina yağının yemeklik olarak üretilmesini dolayısı ile tüketilmesini sağlamak amacı ile pirinanın taze olarak işlenmesi, buna imkan yok ise, daha zeytinyağı fabrikasında iken kurutulması amacı ile zeytinyağı fabrikalarına yeterli ve modern kurutma tesislerinin eklenmesi,
2. Pirina fabrikaları ile zeytinyağı fabrikalarının karşılıklı anlaşmaya giderek, pirinanın günlük olarak işleme olanaklarının sağlanması böylece pirina fabrikalarında, pirinanın işleninceye kadar geçireceği bekleme döneminin en aza indirilmesi
3. Pirina fabrikalarında mevcut kurutma sistemlerinin de tekniğine uygun şekilde iyileştirilmesi.
4. Pirina fabrikalarının çalışma sistemlerinin modernize edilerek sürekli sisteme dönüştürülmesi ve faaliyetlerini tam kapasite kullanım ile devamlarının sağlanması.

Türkiye artan nüfusu ile bitkisel yağ açığının karşılamak üzere her yıl yaklaşık 700 bin ton bitkisel yağ ithal etmektedir. Pirina yağı da bitkisel kökenli bir yağdır ve ithal edilen diğer bitkisel yağlardan teknolojik açıdan farkı yoktur. Türkiye pirina yağını üretebilecek potansiyele ve dahası bilgi düzeyine sahiptir. Sorun sadece bu konuda gerekli yatırımların yapılmamasından kaynaklanmaktadır. Üstelik son yıllarda Türkiye'de pirina yağı sektörüne hammadde sağlayan zeytinyağı sektörü de oldukça gelişmiştir ve pirina sanayine bu yönlü fazla bir sorun taşınmamaktadır. Türkiye'nin şimdiki hali ile pirina yağının yemeklik vasıfta üretimi hiçbir zaman zeytinyağı tüketimini olumsuz etkilemeyecektir. **Nitekim Türkiye'de yemeklik pirina yağının yüksek oranlarda üretiminde rakibi zeytinyağı (naturel olarak üretilen tek bitkisel yağ) değil diğer bitkisel yağlar olacaktır.** Oysa günümüz Türkiye'sinde ancak endüstriyel vasıfta üretilebilen pirina yağı, en çok kullanıldığı sabun sanayinde oldukça ciddi rekabet yaşamaktadır.

TÜRKİYE'DE PİRİNA YAĞI DURUM-TAHMİN-ÖNGÖRÜ

Tablo 20- Türkiye'de PirinaYağı Arzı Ve Kullanımı (Endüstriyel+Yemeklik) (2001/2002 - 2004/ 2005)

	2001/2002	2002/03	2003/04	2004/2005	
	Durum	Durum	Tahmin	Öngörü	
ARZ		Bin Ton (1000 tons)			DISAPPEARANCE
Başlangıç Stokları (1Ekim)	5,0	0,0	1,0	0,0	Beginning Stocks (October 1)
Üretim	6,0	17,5	5,0	12,0	Production
İthalat	0,0	2,0	0,0	0,0	Import
Toplam Arz	11,0	19,5	6,0	12,0	Total Supply
KULLANIM		Bin Ton (1000 tons)			DISAPPEARANCE
Tüketim	10,0	16,0	5,0	12,0	Consumption
İhracat	1,0	2,0	1,0	0,0	Export
Bitiş Stokları (30 Eylül)	0,0	1,0	0,0	0,0	Ending Stocks (September 30)
Toplam Kullanım	11,0	19,5	6,0	12,0	Total Disappearance
Stok/Kullanım Oranı(%)	-	5,7	-	-	

Kaynak: Uluslararası Zeytinyağı Konseyi verilerinden yararlanılmıştır.

TÜRKİYE'DE ÖNGÖRÜ: 2004/2005

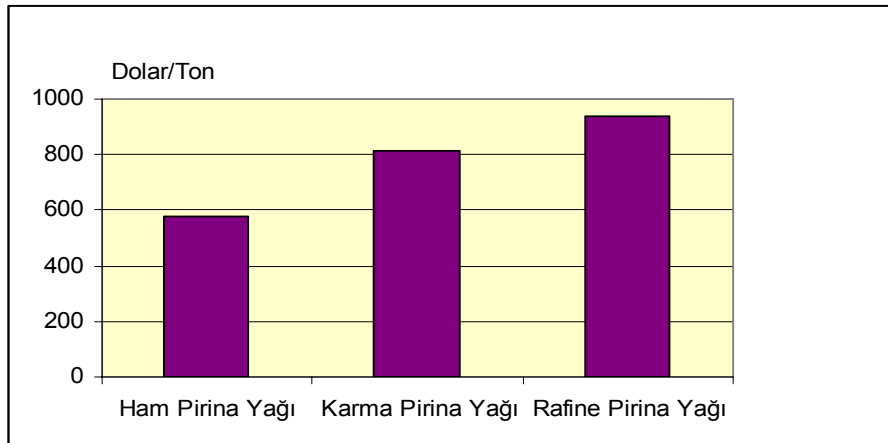
Üretimin Azalması Öngörülüyor

Türkiye'de pirina yağına bu kampanya döneminde bir önceki kampanya dönemine göre başlangıç stokları olmaksızın başlanılacağı, beklenen üretim ve tüketimin 12 bin ton olacağı, ithalat ve ihracatın olmayacağı öngörülmektedir. Bu kampanya var yılı olmasına karşın pirina yağında Türkiye üretiminin oldukça düşük olma beklentisi söz konusudur.

BİLGİ NOTU 17- TS 5269 RAFİNE YEMEKLİK PİRİNA YAĞI STANDARDI REVİZYON ÇALIŞMALARI

2004/2005 kampanya dönemi itibari ile Ege Zeytin ve Zeytinyağı İhracatçıları Birliği girişimleri ile Türk Standartları Enstitüsü'nce gündeme alınan ve hazırlanan TS 5269 Rafine Yemeklik Pirina Yağı Standardı revizyon tasarısı Zeytinyağı Kimyası Alt Komitesi'nce incelenmiş ve yapılması gereken değişiklikler ilgili kuruluşa arz edilmiştir.

Grafik 22- Türkiye Pirina Yağı İhracat Fiyatları (2000/2001) -\$/Ton

Kaynak: EIB Kayıtları, İzmir

EK TABLOLAR

Tarımsal Ekonomi Araştırma Enstitüsü tarafından yayınlanan Zeytinyağı – Sofralık Zeytin ve Pirina yağı Durum ve Tahmin 2004/2005 raporu yoğun bir çalışma sonucu hazırlanmıştır. Rapor ile ilgili bizlere yn verebilecek fikirlerinizi iletmenizi bekliyoruz.

Proje Ekibi

Ek Tablo 1- Dünya Zeytinyağı Arz Kullanım ve Ticareti (1000 ton) 2004/05
Appendix Table 1- World Olive Oil Supply and Use (1000 tons) 2004/05

	Arz Supply			Kullanım Use				
	Başlangıç Stokları Beginning Stocks	Üretim Production	İthalat Import	Toplam Arz Total Supply	Yurtiçi Domestic Toplam Total	İhracat Exports	Bitiş Stokları Ending stocks	
Cezayir	10	40	0	50	49,5	0	0,5	Algeria
Arjantin	2,5	7	2	11,5	5	5,5	1	Argentina
Kıbrıs	1	0	0	1	0	0	1	Cyprus
AB/15	892	2154,5	208	3254,5	1984,5	372	898	EC/15
Hırvatistan	0	5	1	6	6	0	0	Croatia
İran	0,5	3	0	3,5	3,5	0	0	Iran
İsrail	0	9	7,5	16,5	16	0	0,5	Israel
Ürdün	0	26	0	26	24,5	1	0,5	Jordan
Lübnan	0,5	6	0	6,5	6	0,5	0	Lebanon
Fas	13	50	0	63	50	3	10	Morocco
Filistin	20,5	10	0	30,5	13	0	17,5	Palestine
Suriye	35	177	0	212	140	40	32	Syria
Tunus	17	110	0	127	40	82	5	Tunisia
Türkiye	10	145	0	155	60	70	25	Turkey
Ara Toplam	902	2742,5	218,5	3863	2398,0	574	891	S/Total
Avustralya	1	5	31	37	35,5	0,5	1	Australia
Brezilya	0	0	24	24	24	0	0	Brazil
Şili	0	0	0	0	0	0	0	Chile
Mısır	0	2,5	0,5	3	3	0	0	Egypt
ABD	5	0,5	225	230,5	217,5	8	5	USA
Libya	0	5,5	3	8,5	8,5	0	0	Libya
Meksika	0,5	2,5	10	13	12	0,5	0,5	Mexico
Sırbistan	0	0,5	0	0,5	0,5	0	0	Serbia
Diğerleri	0	7,0	7	14	13,5	0,5	0	Others
Ara Toplam	6	23,5	300,5	330	314,5	9,5	6	S/Total
S. Arabistan	0	0	8	8	8	0	0	Saudi Arabia
Kanada	0	0	26	26	26	0	0	Canada
Japonya	0	0	33	33	33	0	0	Japan
Rusya	0	0	8	8	8	0	0	Russia
İsviçre	0	0	11	11	11	0	0	Switzerland
Tayvan	0	0	4,5	4,5	4,5	0	0	Taiwan
Diğerleri	0,5	0	33,5	34	33,5	0	0,5	Others
Ara Toplam	0,5	0	124	124,5	124	0	0,5	S/Total
TOPLAM	1008	2766	643	4417	2836,5	583,5	997	TOTAL

Kaynak: Uluslararası Zeytin Konseyi-Aralık 2004

Source: International Olive Oil Council-December 2004

Ek Tablo 2- Dünya Zeytinyağı Arz Kullanım ve Ticareti (1000 ton) 2003/04
Appendix Table 2- World Olive Oil Supply and Use (1000 tons) 2003/04

	Arz Supply			Kullanım Use			Bitiş Stokları Ending stocks	
	Başlangıç Stokları Beginning Stocks	Üretim Production	İthalat Import	Toplam Arz Total Supply	Yurtiçi Domestic Toplam Total	İhracat Exports		
Cezayir	0,5	69,5	0,0	70	60,0	0,0	10	Algeria
Arjantin	0	13,5	0,0	13,5	5,0	6,0	2,5	Argentina
Kıbrıs	1	0,0	0,0	1	0,0	0,0	1	Cyprus
AB/15	564,5	2.448,0	209,5	3222	1.982,0	348,0	892	EC/15
Hırvatistan	0,5	3,0	0,5	4	4,0	0,0	0	Croatia
İran	0	4,0	0,0	4	3,5	0,0	0,5	Iran
İsrail	0	3,0	10,5	13,5	13,5	0,0	0	Israel
Ürdün	5	20,0	0,0	25	24,0	1,0	0	Jordan
Lübnan	0	7,5	0,0	7,5	5,0	2,0	0,5	Lebanon
Fas	8	100,0	0,0	108	70,0	25,0	13	Morocco
Filistin	27,5	5,0	0,0	32,5	12,0	0,0	20,5	Palestine
Suriye	80	110,0	0,0	190	120,0	35,0	35	Syria
Tunus	2	280,0	0,0	282	55,0	210,0	17	Tunusia
Türkiye	27	79,0	0,0	106	50,0	46,0	10	Turkey
Ara Toplam	716	3142,5	120,5	3979	2404,0	673,0	902	S/Total
Avustralya	2	2,5	31,0	35,5	34,0	0,5	1	Australia
Brezilya	0	0,0	23,5	23,5	23,5	0,0	0	Brazil
Şili	0	0,0	0,0	0	0,0	0,0	0	Chile
Mısır	0	2,0	0,5	2,5	2,5	0,0	0	Egypt
ABD	3,5	1,0	221,0	225,5	213,0	7,5	5	USA
Libya	0	6,5	2,0	8,5	8,5	0,0	0	Libya
Meksika	0,5	2,5	10,0	13	12,0	0,5	0,5	Mexico
Srbistan	0	0,5	0,0	0,5	0,5	0,0	0	Serbia
Diğerleri	0	7,0	7,0	14	13,5	0,5	0	Others
Ara Toplam	5,5	22,0	295,0	322,5	307,5	9,0	6	S/Total
S. Arabistan	0	0,0	7,5	7,5	7,5	0,0	0	Saudi Arabia
Kanada	0	0,0	26,0	26	26,0	0,0	0	Canada
Japonya	0	0,0	33,0	33	33,0	0,0	0	Japan
Rusya	0	0,0	7,0	7	7,0	0,0	0	Russia
İsviçre	0	0,0	11,0	11	11,0	0,0	0	Switzerland
Tayvan	0	0,0	4,5	4,5	4,5	0,0	0	Taiwan
Diğerleri	0,5	0,0	31,0	31,5	31,0	0,0	0,5	Others
Ara Toplam	0,5	0,0	120,0	120,5	120,0	0,0	0,5	S/Total
TOPLAM	721,5	3164,5	635,5	4521,5	2.831,5	682,0	1008	TOTAL

Kaynak: Uluslararası Zeytin Konseyi-Aralık 2004

Source: International Olive Oil Council-December 2004

Ek Tablo 3- Dünya Zeytinyağı Arz Kullanım ve Ticareti (1000 ton) 2002/03
Appendix Table 3 - World Olive Oil Supply and Use (1000 tons) 2002/03

	Arz Supply			Kullanım Use				
	Başlangıç Stokları Beginning Stocks	Üretim Production	İthalat Import	Toplam Arz Total Supply	Yurtiçi Domestic Toplam Total	İhracat Exports	Bitiş Stokları Ending stocks	
Cezayir	6,5	15,0	0,0	21,5	21,0	0,0	0,5	Algeria
Arjantin	0	11,0	0,0	11,0	5,5	5,5	0	Argentina
Kıbrıs	1	7,0	0,0	8,0	6,0	1,0	1	Cyprus
AB	760,5	1.942,5	93,5	2.796,5	1.918,5	313,5	564,5	EC
Hırvatistan	0	7,0	0,5	7,5	6,5	0,5	0,5	Croatia
İran	0,5	1,5	0,0	2,0	2,0	0,0	0	Iran
İsrail	0	9,0	6,0	15,0	15,0	0,0	0	Israel
Ürdün	3,5	28,0	0,0	31,5	25,0	1,5	5	Jordan
Lübnan	0	6,0	0,0	6,0	4,5	1,5	0	Lebanon
Fas	15,5	45,0	10,5	71,0	60,0	3,0	8	Morocco
Filistin	18	21,5	0,0	39,5	12,0	0,0	27,5	Palestine
Suriye	74	165,0	0,0	239,0	128,5	30,5	80	Syria
Tunus	0	70,0	0,0	70,0	29,5	38,5	2	Tunisia
Türkiye	7	140,0	0,0	147,0	50,0	70,0	27	Turkey
Ara Toplam	886,5	2.468,5	110,5	3.465,5	2.284,0	465,5	716	S/Total
Avustralya	0	2,0	31,5	33,5	31,5	0,0	2	Australia
Brezilya	0	0,0	21,0	21,0	21,0	0,0	0	Brazil
Şili	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0	Chile
Mısır	0	5,0	0,5	5,5	3,5	2,0	0	Egypt
ABD	4,5	1,0	191,5	197,0	184,0	9,5	3,5	USA
Libya	0	6,5	2,0	8,5	8,5	0,0	0	Libya
Meksika	0	2,5	10,0	12,5	12,0	0,0	0,5	Mexico
Srbistan	0	0,5	0,0	0,5	0,5	0,0	0	Yugoslavia
Diğerleri	0	7,5	7,5	15,0	14,5	0,5	0	Others
Ara Toplam	4	25,0	264,0	293,0	275,5	12,0	5,5	S/Total
S. Arabistan	0	0,0	7,0	7,0	7,0	0,0	0	Saudi Arabia
Kanada	0	0,0	25,0	25,0	25,0	0,0	0	Canada
Japonya	0	0,0	30,5	30,5	30,5	0,0	0	Japan
Rusya	0	0,0	6,0	6,0	6,0	0,0	0	Russia
İsviçre	0	0,0	10,0	10,0	10,0	0,0	0	Switzerland
Tayvan	0	0,0	5,5	5,5	5,5	0,0	0	Taiwan
Diğerleri	0,50	0,0	34,0	34,5	34,0	0,0	0,5	Others
Ara Toplam	0,5	0,0	118,0	118,5	118,0	0,0	0,5	S/Total
TOPLAM	890,5	2.493,5	492,5	3.876,5	2.677,5	477,5	721,5	TOTAL

Kaynak: Uluslararası Zeytin Konseyi-Aralık 2004

Source: International Olive Oil Council-December 2004

Ek Tablo 4- Dünya Zeytinyağı Arz Kullanım ve Ticareti (1000 ton) 2001/02
Appendix Table 4- World Olive Oil Supply and Use (1000 tons) 2001/02

	Arz Supply			Kullanım Use			Bitiş Stokları Ending Stocks	
	Başlangıç Stokları Beginning Stocks	Üretim Production	İthalat Import	Toplam Arz Total Supply	Yurtiçi Domestic Toplam Total	İhracat Exports		
Cezayir	5,0	25,5	1,0	31,5	25,0	0,0	6,5	Algeria
Arjantin	0,0	10,0	0,5	10,5	5,5	5,0	0	Argentina
Kıbrıs	1,0	6,5	0,0	7,5	5,5	1,0	1	Cyprus
AB	473,5	2.463,5	42,5	2979,5	1.894,5	324,5	760,5	EC
Hırvatistan	0,5	5,0	1,5	7	5,0	2,0	0	Croatia
İran	0,0	2,5	0,0	2,5	2,0	0,0	0,5	Iran
İsrail	0,5	3,5	10,5	14,5	14,5	0,0	0	Israel
Ürdün	10,0	14,0	0,0	24	20,0	0,5	3,5	Jordan
Lübnan	0,0	5,0	2,0	7	7,0	0,0	0	Lebanon
Fas	11,0	60,0	5,0	76	60,0	0,5	15,5	Morocco
Filistin	10,0	18,0	0,0	28	10,0	0,0	18	Palestine
Suriye	73,5	92,0	0,0	165,5	86,0	5,5	74	Syria
Tunus	15,0	35,0	0,0	50	28,0	22,0	0	Tunusia
Türkiye	25,0	65,0	0,0	90	55,0	28,0	7	Turkey
Ara Toplam	625,0	2.805,5	63,0	3493,5	2.218,0	389,0	886,5	S/Total
Avustralya	0,0	1,0	26,5	27,5	27,5	0,0	0	Australia
Brezilya	0,0	0,0	22,5	22,5	22,5	0,0	0	Brazil
Şili	0	0,0	0,0	0	0,0	0,0	0,00	Chile
Mısır	0,0	1,5	0,5	2	1,5	0,5	0	Egypt
ABD	4,5	0,5	193,0	198	188,5	5,0	4,5	USA
Libya	0,0	7,0	1,0	8	8,0	0,0	0	Libya
Meksika	0,0	2,0	6,0	8	8,0	0,0	0	Mexico
Yugoslavya	0,0	0,5	0,0	0,5	0,5	0,0	0	Yugoslavia
Diğerleri	0,0	7,5	6,5	14	14,0	0,0	0	Others
Ara Toplam	4,0	20,00	256,0	280	270,5	5,5	4	S/Total
S. Arabistan	0,0	0,0	5,0	5	5,0	0,0	0	Saudi Arabia
Kanada	0,0	0,0	24,0	24	24,0	0,0	0	Canada
Japonya	0,0	0,0	31,5	31,5	31,5	0,0	0	Japan
Rusya	0,0	0,0	4,0	4	4,0	0,0	0	Russia
İsviçre	0,0	0,0	9,0	9	9,0	0,0	0	Switzerland
Tayvan	0,0	0,0	6,5	6,5	6,5	0,0	0	Taiwan
Diğerleri	0,5	0,0	38,0	38,5	38,0	0,0	0,50	Others
Ara Toplam	0,5	0,0	118,0	118,5	118,0	0,0	0,5	S/Total
TOPLAM	629,0	2.825,5	437,0	3891,5	2.606,5	394,5	890,5	TOTAL

Kaynak: Uluslararası Zeytin Konseyi-Aralık 2004

Source: International Olive Oil Council-December 2004

Ek Tablo 5-Dünya Sofralık Zeytin Arz Kullanım ve Ticareti (1000 ton) 2004/05
Appendix Table 5-World Table Olive Supply and Use (1000 tons) 2004/05

	Arz Supply			Kullanım Use				
	Başlangıç Stokları Beginning Stocks	Üretim Production	İthalat Import	Toplam Arz Total Supply	Yurtiçi Domestic Toplam Total	İhracat Exports	Bitiş Stokları Ending stocks	
Cezayir	14	45,0	0,0	59	58,0	0,0	1	Algeria
Arjantin	22,5	35,0	0,0	57,5	15,0	30,0	12,5	Argentina
Kıbrıs	1,5	0,0	0,0	1,5	0,0	0,0	1,5	Cyprus
AB/15	256	646,0	84,0	986	553,5	231,5	201	EC/15
Hırvatistan	0	1,0	0,0	1	1,0	0,0	0	Croatia
İsrail	0,5	9,0	7,5	17	16,0	0,0	1	Israel
Ürdün	2	25,0	0,5	27,5	24,0	1,5	2	Jordan
Lübnan	0,5	6,0	0,5	7	5,5	1,0	0,5	Lebanon
Fas	10	90,0	0,0	100	35,0	60,0	5	Morocco
Filistin	0	7,0	0,0	7	7,0	0,0	0	Palestine
Suriye	2	145,0	0,0	147	119,0	25,0	3	Syria
Tunus	2	13,0	0,0	15	14,0	0,5	0,5	Tunisia
Türkiye	13	220,0	0,0	233	140,0	55,0	38	Turkey
Ara Toplam	317	1242,0	92,5	1651,5	988,0	404,5	259	S/Total
Avustralya	0	5,0	14,5	19,5	19,5	0,0	0	Australia
Brezilya	1	0,5	50,0	51,5	51,0	0,0	0,5	Brazil
Şili	0	9,0	0,5	9,5	9,0	0,5	0	Chile
Mısır	88,5	95,0	0,5	184	104,0	2,0	78	Egypt
ABD	89	68,0	105,0	262	205,0	4,0	53	USA
Libya	0	3,5	6,0	9,5	9,5	0,0	0	Libya
Meksika	2	8,0	4,0	14	9,0	3,0	2	Meksika
Peru	3,5	10,0	0,0	13,5	10,0	0,0	3,5	Peru
Yugoslavya	0	0,5	0,0	0,5	0,5	0,0	0	Yugoslavia
Diğerleri	2	25,0	10,0	37	35,0	0,0	2	Others
Ara Toplam	186	224,5	190,5	601	452,5	9,5	139	S/Total
S. Arabistan	0,0	0,0	17,0	17	17,0	0,0	0	Saudi Arabia
Bulgaristan	0,0	0,0	6,5	6,5	6,5	0,0	0	Bulgaria
Kanada	0,0	0,0	23,5	23,5	23,5	0,0	0	Canada
Japonya	0,0	0,0	2,5	2,5	2,5	0,0	0	Japan
Romanya	0,0	0,0	17,0	17	17,0	0,0	0	Romania
Rusya	0,0	0,0	4,5	4,5	37,0	0,0	0	Russia
İsviçre	0,0	0,0	37,0	37	4,5	0,0	0	Switzerland
Venezuela	0,0	0,0	2,5	2,5	2,5	0,0	0	Venezuela
Diğerleri	0,0	0,0	37,5	37,5	37,5	0,0	0	Others
Ara Toplam	0,0	0,0	148,0	148	148,0	0,0	0	S/Total
TOPLAM	503	1466,5	431,0	2400,5	1588,5	414,0	398	TOTAL

Kaynak: Uluslararası Zeytin Konseyi-Aralık 2004

Source: International Olive Oil Council-December 2004

Ek Tablo 6- Dünya Sofralık Zeytin Arz Kullanım ve Ticareti (1000 ton) 2003/04
Appendix Table 6- World Table Olive Supply and Use (1000 tons) 2003/04

	Arz Supply			Kullanım Use				
	Başlangıç Stokları Beginning Stocks	Üretim Production	İthalat Import	Toplam Arz Total Supply	Yurtiçi Domestic Toplam Total	İhracat Exports	Bitiş Stokları Ending stocks	
Cezayir	15	59,0	0,0	74	60,0	0,0	14	Algeria
Arjantin	12,5	70,0	0,0	82,5	20,0	40,0	22,5	Argentina
Kıbrıs	1,5	0,0	0,0	1,5	0,0	0,0	1,5	Cyprus
AB/15	151,5	767,5	84,0	1003	533,0	214,0	256	EC/15
Hırvatistan	0	1,0	0,0	1	1,0	0,0	0	Croatia
İsrail	4	7,0	10,5	21,5	21,0	0,0	0,5	Israel
Ürdün	2	30,0	0,5	32,5	23,5	7,0	2	Jordan
Lübnan	0,5	7,0	0,5	8	6,5	1,0	0,5	Lebanon
Fas	0	120,0	0,0	120	45,0	65,0	10	Morocco
Filistin	2,5	5,0	1,5	9	9,0	0,0	0	Palestine
Suriye	32	120,0	0,0	152	134,5	15,5	2	Syria
Tunus	0,5	25,0	0,0	25,5	23,0	0,5	2	Tunisia
Türkiye	35	93,0	0,0	128	64,0	51,0	13	Turkey
Ara Toplam	250,5	1304,5	97,0	1652	940,5	394,5	317	S/Total
Avustralya	0	4,5	14,5	19	19,0	0,0	0	Australia
Brezilya	0	0,5	51,0	51,5	50,5	0,0	1	Brazil
Şili	0,5	6,5	0,5	7,5	7,5	0,0	0	Chile
Mısır	176	95,0	0,5	271,5	138,0	45,0	88,5	Egypt
ABD	85,5	100,0	117,5	303	210,0	4,0	89	USA
Libya	0	3,5	6,0	9,5	9,5	0,0	0	Libya
Meksika	3	10,0	3,0	16	10,0	4,0	2	Meksika
Peru	4	31,0	0,0	35	24,0	7,5	3,5	Peru
Yugoslavya	0	0,5	0,0	0,5	0,5	0,0	0	Yugoslavia
Diğerleri	2	25,0	15,0	42	40,0	0,0	2	Others
Ara Toplam	271	276,5	208,0	755,5	509,0	60,5	186	S/Total
S. Arabistan	0	0,0	20,0	20	20,0	0,0	0	Saudi Arabia
Bulgaristan	0	0,0	6,5	6,5	6,5	0,0	0	Bulgaria
Kanada	0	0,0	23,5	23,5	23,5	0,0	0	Canada
Japonya	0	0,0	2,5	2,5	2,5	0,0	0	Japan
Romanya	0	0,0	17,0	17	17,0	0,0	0	Romania
Rusya	0	0,0	4,5	4,5	4,5	0,0	0	Russia
İsviçre	0	0,0	40,0	40	40,0	0,0	0	Switzerland
Venezuela	0	0,0	2,5	2,5	2,5	0,0	0	Venezuela
Diğerleri	0	0,0	37,5	37,5	37,5	0,0	0	Others
Ara Toplam	0	0,0	154,0	154	154,0	0,0	0	S/Total
TOPLAM	521,5	1581,0	459,0	2561,5	1603,5	455,0	503	TOTAL

Kaynak: Uluslararası Zeytin Konseyi-Aralık 2004

Source: International Olive Oil Council-December 2004

Ek Tablo 7- Dünya Sofralık Zeytin Arz Kullanım ve Ticareti (1000 ton) 2002/03
Appendix Table 7- World Table Olive Supply and Use (1000 tons) 2002/03

	Arz Supply			Kullanım Use				
	Başlangıç Stokları Beginning Stocks	Üretim Production	İthalat Import	Toplam Arz Total Supply	Yurtiçi Domestic Toplam Total	İhracat Exports	Bitiş Stokları Ending stocks	
Cezayir	12	63,5	0,0	75,5	60,5	0,0	15	Algeria
Arjantin	0	50,0	0,0	50	13,5	24,0	12,5	Argentina
Kıbrıs	1,5	10,0	0,0	11,5	10,0	0,0	1,5	Cyprus
AB/15	186,5	644,5	73,0	904	538,5	214,0	151,5	EC/15
Hırvatistan	0	0,5	0,0	0,5	0,5	0,0	0	Croatia
İsrail	0	24,5	4,5	29	23,5	1,5	4	Israel
Ürdün	1,5	28,0	0,5	30	26,5	1,5	2	Jordan
Lübnan	0	6,0	0,0	6	5,5	0,0	0,5	Lebanon
Fas	12	80,0	0,0	92	31,0	61,0	0	Morocco
Filistin	2	8,5	1,0	11,5	9,0	0,0	2,5	Palestine
Suriye	34,5	170,0	0,0	204,5	156,5	16,0	32	Syria
Tunus	0,5	6,5	0,0	7	6,5	0,0	0,5	Tunisia
Türkiye	40	165,0	0,0	205	114,0	56,0	35	Turkey
Ara Toplam	284	1.257,0	79,0	1620	995,5	374,0	250,5	S/Total
Avustralya	0	4,0	13,0	17	17,0	0,0	0	Australia
Brezilya	0,5	0,5	46,0	47	47,0	0,0	0	Brazil
Şili	0	11,0	2,5	13,5	12,5	0,5	0,5	Chile
Mısır	50,5	340,0	0,5	391	190,0	25,0	176	Egypt
ABD	98,5	81,0	115,0	294,5	205,0	4,0	85,5	USA
Libya	0	3,0	4,0	7	7,0	0,0	0	Libya
Meksika	9,5	14,0	5,0	28,5	13,5	12,0	3	Meksika
Peru	3	37,5	0,0	40,5	30,5	6,0	4	Peru
Yugoslavya	0	0,5	0,5	1	1,0	0,0	0	Yugoslavia
Diğerleri	2	25,0	15,5	42,5	40,5	0,0	2	Others
Ara Toplam	164	516,5	202,0	882,5	564,0	47,5	271	S/Total
S. Arabistan	0	0,0	20,0	20	20,0	0,0	0	Saudi Arabia
Bulgaristan	0	0,0	6,0	6	6,0	0,0	0	Bulgaria
Kanada	0	0,0	23,5	23,5	23,5	0,0	0	Canada
Japonya	0	0,0	2,0	2	2,0	0,0	0	Japan
Romanya	0	0,0	17,0	17	17,0	0,0	0	Romania
Rusya	0	0,0	4,0	4	40,0	0,0	0	Russia
İsviçre	0	0,0	40,0	40	4,0	0,0	0	Switzerland
Venezuela	0	0,0	2,5	2,5	2,5	0,0	0	Venezuela
Diğerleri	0	0,0	53,5	53,5	53,5	0,0	0	Others
Ara Toplam	0	0,0	168,5	168,5	168,5	0,0	0	S/Total
TOPLAM	448	1.773,5	449,5	2671	1.728,0	421,5	521,5	TOTAL

Kaynak: Uluslararası Zeytin Konseyi-Aralık 2004

Source: International Olive Oil Council-December 2004

Ek Tablo 8- Dünya Sofralık Zeytin Arz Kullanım ve Ticareti (1000 ton) 2001/02
Appendix Table 8- World Table Olive Supply and Use (1000 tons) 2001/02

	Arz Supply			Kullanım Use				
	Başlangıç Stokları Beginning Stocks	Üretim Production	İthalat Import	Toplam Arz Total Supply	Yurtiçi Domestic Toplam Total	İhracat Exports	Bitiş Stokları Ending stocks	
Cezayir	11,0	48,0	0,0	59	47,0	0,0	12	Algeria
Arjantin	4,0	38,0	0,0	40,5	13,0	29,0	0	Argentina
Kıbrıs	1,0	9,5	0,5	11	9,5	0,0	1,5	Cyprus
AB/15	94,0	764,5	58,0	916,5	525,0	205,0	186,5	EC/15
Hırvatistan	0,0	0,5	0,5	1	1,0	0,0	0	Croatia
İsrail	4,0	12,0	7,5	23,5	21,5	2,0	0	Israel
Ürdün	0,0	13,0	0,5	13,5	11,5	0,5	1,5	Jordan
Lübnan	0,0	5,5	3,5	9	9,0	0,0	0	Lebanon
Fas	6,5	90,0	0,0	96,5	22,0	62,5	12	Morocco
Filistin	2,0	7,0	1,5	10,5	8,0	0,5	2	Palestine
Suriye	36,5	80,0	0,0	116,5	74,0	8,0	34,5	Syria
Tunus	0,5	6,5	0,0	7	6,0	0,5	0,5	Tunisia
Türkiye	87,0	85,0	0,0	172	100,0	32,0	40	Turkey
Ara Toplam	240,5	1.159,5	72,0	1472	847,5	340,5	284	S/Total
Avustralya	0,0	3,5	12,5	16	16,0	0,0	0	Australia
Brezilya	0,5	0,5	50,0	51	50,5	0,0	0,5	Brazil
Şili	0,5	8,0	0,5	9	8,0	1,0	0	Chile
Mısır	2,5	135,0	0,0	137,5	75,0	12,0	50,5	Egypt
ABD	74,5	120,0	113,0	307,5	205,0	4,0	98,5	USA
Libya	0,0	2,5	4,0	6,5	6,5	0,0	0	Libya
Meksika	0,5	16,0	4,5	21	9,0	2,5	9,5	Mexico
Peru	0,0	16,0	0,0	16	9,0	4,0	3	Peru
Yugoslavya	0,0	0,5	0,0	0,5	0,5	0,0	0	Yugoslavia
Diğerleri	2,0	12,0	6,5	20,5	18,5	0,0	2	Others
Ara Toplam	80,5	314,0	191,0	585,5	398,0	23,5	164	S/Total
S. Arabistan	0,0	0,0	18,0	18	18,0	0,0	0	Saudi Arabia
Bulgaristan	0,0	0,0	5,0	5	5,0	0,0	0	Bulgaria
Kanada	0,0	0,0	22,0	22	22,0	0,0	0	Canada
Japonya	0,0	0,0	2,0	2	2,0	0,0	0	Japan
Romanya	0,0	0,0	17,0	17	17,0	0,0	0	Romania
Rusya	0,0	0,0	4,0	4	4,0	0,0	0	Russia
İsviçre	0,0	0,0	30,0	30	30,0	0,0	0	Switzerland
Venezuela	0,0	0,0	2,5	2,5	2,5	0,0	0	Venezuela
Diğerleri	0,0	0,0	36,5	36,5	36,5	0,0	0	Others
Ara Toplam	0,0	0,0	137,0	137	137,0	0,0	0	S/Total
TOPLAM	321,0	1.473,5	400,0	2194,5	1.382,5	364,0	448	TOTAL

Kaynak: Uluslararası Zeytin Konseyi-Aralık 2004

Source: International Olive Oil Council-December 2004

Ek Tablo 9- Avrupa Birliği Zeytinyağı ve Sofralık Zeytin Üretim, Kullanım ve Ticareti (1000 ton)
Appendix Table 9- European Union Olive Oil and Table Oil Production, Use and Trade (1000 tons)

	Zeytinyağı		Sofralık Zeytin		
	2003-04	2004-05	2003-04	2004-05	
Üretim					Production
Fransa	2,9	2,0	5,0	2,0	France
İspanya	1412,0	579,4	932,5	450,0	Spain
İtalya	685,0	65,0	760,0	70,0	Italy
Portekiz	0,0	11,0	0,0	10,5	Portugal
Yunanistan	308,0	101,0	420,0	104,0	Greece
Kıbrıs	0,0	9,0	0,0	9,5	Cyprus
	2441,1	767,4	2147,5	646,0	
Tüketim					Use
Almanya	40,3	37,4	41,5	38,0	Germany
Avusturya	5,3	3,7	5,4	3,7	Austria
Belçika	12,7	8,6	12,4	8,2	Belgium
Danimarka	3,2	3,6	3,2	3,6	Denmark
Finlandiya	1,3	1,9	1,3	1,9	Finland
Fransa	98,0	71,5	99,0	71,5	France
Hollanda	11,5	5,0	12,0	5,3	Netherlands
İngiltere	67,9	19,9	68,0	20,7	United King.
İrlanda	2,2	0,3	2,2	0,3	Ireland
İspanya	610,0	155,6	600,0	170,0	Spain
İsveç	5,3	7,8	5,3	7,8	Sweden
İtalya	775,0	150,0	785,0	152,0	Italy
Lüksemburg	0,7	0,5	0,7	0,5	Luxembourg
Portekiz	64,3	13,0	64,0	13,4	Portugal
Yunanistan	270,0	30,0	270,0	32,0	Greece
Kıbrıs	0,0	9,9	0,0	10,0	Cyprus
Estonya	0,0	0,2	0,0	0,3	Estonia
Macaristan	0,0	0,8	0,0	0,9	Hungary
Letonya	0,0	0,4	0,0	0,5	Latvia
Litvanya	0,0	0,2	0,0	0,2	Lithuania
Malta	0,0	0,8	0,0	0,8	Malta
Polanya	0,0	7,9	0,0	7,9	Poland
Çek Cum.	0,0	2,5	0,0	2,5	Czech. Rep.
Slovakya	0,0	1,0	0,0	1,0	Slovakia
Slovenya	0,0	0,5	0,0	0,5	Slovenia
	1967,7	533,0	1970,0	553,5	
İhracat					Export
Almanya	0,2	0,6	0,2	0,5	Germany
Danimarka	0,0	0,0	0,0	0,0	Denmark
Belçika	0,1	0,2	0,0	0,1	Belgium
Finlandiya	0,1	0,8	0,1	0,8	Finland
Fransa	1,5	2,0	1,5	2,2	France
Hollanda	1,0	0,3	0,1	0,3	Netherlands
İngiltere	0,6	0,0	0,6	0,0	United King.
İspanya	107,5	168,3	110,0	183,0	Spain
İsveç	0,2	0,1	0,2	0,1	Sweden
İtalya	211,0	2,0	245,0	3,0	Italy
Portekiz	19,0	5,1	4,2	4,8	Portugal
Yunanistan	7,5	33,3	10,0	33,0	Greece
Estonya	0,0	0,8	0,0	3,7	Estonia
	348,7	213,5	371,9	231,5	
İthalat					Import
Almanya	0,2	13,0	0,5	13,0	Germany
Avusturya	0,1	0,7	0,1	0,7	Austria
Belçika	0,0	5,9	0,0	6,0	Belgium
Danimarka	0,0	0,3	0,0	0,3	Denmark
İspanya	55,0	2,0	25,0	2,0	Spain
Finlandiya	0,0	0,0	0,0	0,0	Finland
Fransa	0,4	42,0	0,4	42,1	France
İtalya	152,0	10,0	180,0	9,0	Italy
Hollanda	0,1	3,2	0,1	3,2	Netherlands
İngiltere	0,0	3,6	0,0	4,0	United King.
İsveç	0,0	0,6	0,0	0,6	Sweden
Portekiz	1,7	0,1	2,0	0,1	Portugal
Yunanistan	0,0	3,0	0,0	3,0	Greece
	209,5	84,4	208,1	84,0	

Kaynak: Uluslararası Zeytin Konseyi-Aralık 2004

Source: International Olive Oil Council-December 2004

Ek Tablo 10- Avrupa Birliği Zeytinyağı ve Sofralık Zeytin Üretim, Kullanım ve Ticareti (1000 ton)
Appendix Table 10- European Union Olive Oil and Table Oil Production, Use and Trade (1000 tons)

	Zeytinyağı Sofralık Zeytin		Zeytinyağı Sofralık Zeytin		
	2001-02		2002-03		
Üretim					Production
Fransa	3,6	2,0	4,7	2,0	France
İspanya	1411,4	575,4	861,1	448,3	Spain
İtalya	656,7	60,0	634,0	66,0	Italy
Portekiz	33,7	12,0	28,9	11,0	Portugal
Yunanistan	358,3	115,0	414,0	117,0	Greece
	2463,7	764,4	1942,7	644,3	
Tüketim					Use
Almanya	38,6	36,5	40,0	37,4	Germany
Avusturya	3,9	2,8	4,6	3,2	Austria
Belçika	12,7	7,4	11,8	8,6	Belgium
Danimarka	2,7	2,5	3,1	3,6	Denmark
Finlandiya	0,9	2,4	1,2	2,2	Finland
Fransa	95,1	39,0	97,0	62,0	France
Hollanda	9,1	44,7	9,3	5,9	Netherlands
İngiltere	25,5	13,0	47,0	18,1	United King.
İrlanda	2,2	0,4	2,4	0,3	Ireland
İspanya	631,2	215,6	591,3	192,7	Spain
İsveç	5,3	6,7	5,3	7,1	Sweden
İtalya	735,0	150,0	770,0	150,0	Italy
Lüksemburg	0,7	0,3	0,7	0,4	Luxembourg
Portekiz	61,5	14,1	64,9	13,8	Portugal
Yunanistan	270,0	29,5	270,0	33,0	Greece
	1894,4	564,9	1918,6	538,3	
İhracat					Export
Almanya	0,2	0,6	0,2	0,4	Germany
Danimarka	0,0	0,1	0,0	0,0	Denmark
Belçika	0,0	0,2	0,1	0,0	Belgium
Finlandiya	0,0	0,1	0,1	0,7	Finland
Fransa	1,0	1,5	1,3	2,3	France
Hollanda	0,0	0,3	0,0	0,4	Netherlands
İngiltere	1,5	0,0	0,5	0,0	United King.
İspanya	112,5	172,0	107,0	188,8	Spain
İsveç	0,0	0,1	0,2	0,1	Sweden
İtalya	182,9	2,0	176,1	1,9	Italy
Portekiz	16,2	3,1	13,1	4,1	Portugal
Yunanistan	10,0	34,0	15,0	30,0	Greece
	324,3	214,0	313,6	228,8	
İthalat					Import
Almanya	0,0	13,3	0,1	12,3	Germany
Avusturya	0,0	0,3	0,0	0,4	Austria
Belçika	0,0	5,6	0,0	0,0	Belgium
Danimarka	0,0	0,3	0,0	0,3	Denmark
İspanya	1,6	1,0	18,2	2,1	Spain
Finlandiya	0,0	0,1	0,0	0,1	Finland
Fransa	0,1	23,4	0,4	34,8	France
İtalya	40,7	5,9	74,3	5,6	Italy
Hollanda	0,0	2,3	0,1	3,5	Netherlands
İngiltere	0,0	3,7	0,0	4,6	United King.
İsveç	0,0	0,4	0,0	0,7	Sweden
Portekiz	0,0	0,0	0,2	0,0	Portugal
Yunanistan	0,0	1,5	0,0	2,0	Greece
	42,4	57,8	93,3	72,9	

Kaynak: Uluslararası Zeytin Konseyi-Aralık 2004

Source: International Olive Oil Council-December 2004

Ek Tablo 11- Türkiye’de Zeytin Ağaç Sayıları, Dikim Alanı ve Üretim (2003)
Appendix Table 11- Number of Olive Trees, Plant Area and Production in Türkiye (2003)

		Toplam Ağaç Sayısı (Adet)	Meyve Veren Yaşta (Adet)	Meyve Vermeyen Yaşta (Adet)	Dikim Alanı (Ha)	Üretim (ton)
Adana	Zeytin	847.940	397.890	450.050	4.826	13.129
	Zeytin (sofralık)	329.441	179.790	149.651	2.202	5.236
	Zeytin (yağlık)	518.499	218.100	300.399	2.624	7.893
Adıyaman	Zeytin (sofralık)	183.090	23.895	159.195	472	217
Antalya	Zeytin	2.193.012	1.869.435	323.577	9.531	30.657
	Zeytin (sofralık)	660.692	520.569	140.123	2.774	8.913
	Zeytin (yağlık)	1.532.320	1.348.866	183.454	6.757	21.744
Artvin	Zeytin	164.220	143.380	20.840	368	1.431
	Zeytin (sofralık)	163.300	142.600	20.700	364	1.426
	Zeytin (yağlık)	920	780	140	4	5
Aydın	Zeytin	21.954.943	20.540.192	1.414.751	149.251	41.206
	Zeytin (sofralık)	5.538.278	5.051.242	487.036	32.722	13.689
	Zeytin (yağlık)	16.416.665	15.488.950	927.715	116.529	27.517
Balıkesir	Zeytin	10.503.575	10.182.580	320.995	78.149	122.859
	Zeytin (sofralık)	2.250.124	2.085.639	164.485	11.777	24.067
	Zeytin (yağlık)	8.253.451	8.096.941	156.510	66.372	98.792
Bilecik	Zeytin (sofralık)	320.584	210.018	110.566	1.006	967
Burdur	Zeytin	60.999	43.544	17.455	66	192
	Zeytin (sofralık)	50.844	37.164	13.680	45	164
	Zeytin (yağlık)	10.155	6.380	3.775	21	28
Bursa	Zeytin (sofralık)	9.439.950	8.697.750	742.200	37.600	105.991
Çanakkale	Zeytin	4.035.417	3.718.844	316.573	26.710	49.894
	Zeytin (sofralık)	322.931	248.587	74.344	1.328	3.277
	Zeytin (yağlık)	3.712.486	3.470.257	242.229	25.382	46.617
Denizli	Zeytin	640.151	371.872	268.279	1.989	7.757
	Zeytin (sofralık)	427.743	238.389	189.354	1.292	4.562
	Zeytin (yağlık)	212.408	133.483	78.925	697	3.195
Eskişehir	Zeytin (sofralık)	42.910	12.760	30.150	80	213
Gaziantep	Zeytin	2.818.066	2.370.278	447.788	23.697	53.590
	zeytin (sofralık)	334.934	292.328	42.606	2.799	5.969
	zeytin (yağlık)	2.483.132	2.077.950	405.182	20.898	47.621
Giresun	zeytin (sofralık)	12	12	0	0	0
Hatay	zeytin	6.706.932	5.200.540	1.506.392	37.381	82.277
	zeytin (sofralık)	1.078.820	675.240	403.580	5.124	15.426
	zeytin (yağlık)	5.628.112	4.525.300	1.102.812	32.257	66.851
Isparta	zeytin	19.445	16.300	3.145	29	220
	zeytin (sofralık)	15.745	13.050	2.695	25	172
	zeytin (yağlık)	3.700	3.250	450	4	48
İçel	zeytin	2.815.988	2.173.442	642.546	7.288	72.758
	zeytin (sofralık)	1.755.471	1.342.132	413.339	4.388	43.633
	zeytin (yağlık)	1.060.517	831.310	229.207	2.900	29.125
İstanbul	zeytin (sofralık)	115	85	30	0	2
İzmir	zeytin	12.960.200	12.302.020	658.180	81.936	41.199
	zeytin (sofralık)	985.690	866.860	118.830	7.025	4.402
	zeytin (yağlık)	11.974.510	11.435.160	539.350	74.911	36.797
K.maraş	zeytin	737.060	471.660	265.400	3.887	3.537
	zeytin (sofralık)	264.880	67.980	196.900	1.092	583
	zeytin (yağlık)	472.180	403.680	68.500	2.795	2.954
Karaman	zeytin (sofralık)	131.620	120.480	11.140	693	5.286
Kastamonu	zeytin	11.855	8.865	2.990	21	94
	zeytin (sofralık)	11.855	8.865	2.990	21	94
Kilis	zeytin (yağlık)	1.650.000	1.436.000	214.000	12.000	25.793
Kocaeli	zeytin	50.755	47.050	3.705	176	942
	zeytin (sofralık)	46.695	44.140	2.555	159	897
	zeytin (yağlık)	4.060	2.910	1.150	17	45
Manisa	zeytin	9.130.145	7.590.120	1.540.025	55.369	117.229
	zeytin (sofralık)	6.696.853	5.638.645	1.058.208	37.825	81.980
	zeytin (yağlık)	2.433.292	1.951.475	481.817	17.544	35.249
Mardin	zeytin (sofralık)	158.253	121.290	36.963	780	2.337
Muğla	zeytin	12.975.066	12.498.608	476.458	83.338	47.188
	zeytin (sofralık)	406.829	352.150	54.679	2.302	2.581
	zeytin (yağlık)	12.568.237	12.146.458	421.779	81.036	44.607
Ordu	zeytin (sofralık)	2.160	1.150	1.010	0	5
Osmaniye	zeytin	638.774	220.816	417.958	2.963	6.592
	zeytin (sofralık)	304.645	114.503	190.142	1.277	3.343
	zeytin (yağlık)	334.129	106.313	227.816	1.686	3.249
Rize	zeytin (sofralık)	235	125	110	0	1

Ek Tablo 11- Türkiye’de Zeytin Ağaç Sayıları, Dikim Alanı ve Üretim (2003) - Devam.						
Appendix Table 11- Number of Olive Trees, Plant Area and Production in Türkiye (2003) - Con’ed						
Sakarya	zeytin	70.650	63.000	7.650	195	3.115
	zeytin (sofralık)	52.450	49.600	2.850	135	2.780
	zeytin (yağlık)	18.200	13.400	4.800	60	335
Samsun	zeytin (sofralık)	29.785	23.870	5.915	27	122
Sinop	zeytin (sofralık)	56.400	45.150	11.250	120	291
Şanlıurfa	zeytin	67.209	48.855	18.354	326	651
	zeytin (sofralık)	45.309	30.105	15.204	221	192
	zeytin (yağlık)	21.900	18.750	3.150	105	459
Tekirdağ	zeytin	354.995	322.715	32.280	1.502	3.708
	zeytin (sofralık)	284.275	258.235	26.040	1.202	2.966
	zeytin (yağlık)	70.720	64.480	6.240	300	742
Trabzon	zeytin (sofralık)	83.635	64.795	18.840	70	1.240
Yalova	zeytin	891.124	888.664	2.460	3.152	7.306
	zeytin (sofralık)	870.717	868.857	1.860	3.051	6.972
	zeytin (yağlık)	20.407	19.807	600	101	334
Zonguldak	zeytin (sofralık)	2.730	1.950	780	2	4
Türkiye	Zeytin	102.750.000	92.250.000	10.500.000	625.000	850.000

Kaynak:DİE

Source:SIS

Ek Tablo 12- Türkiye’de Zeytin Ağaç Sayıları, Dikim Alanı ve Üretim (2002)
Appendix Table12- Number of Olive Trees, Plant Area and Production in Türkiye (2002)

	Toplam (Ağaç Sayısı)	Meyve Veren Yaşta (Adet)	Meyve Vermeyen Yaşta (Adet)	Üretim (ton)
Adana	681.130	389.590	291.540	11.784
Adıyaman	182.820	23.295	159.525	198
Antalya	2.092.622	1.852.845	239.777	38.726
Artvin	160.802	140.452	20.350	1.407
Aydın	21.781.824	20.399.944	1.381.880	451.536
Balıkesir	10.735.270	10.382.515	352.755	191.885
Bilecik	188.720	136.550	52.170	1.193
Burdur	31.159	43.159	18.000	193
Bursa	9.742.650	8.501.300	1.241.350	84.345
Çanakkale	4.384.177	4.086.517	297.660	120.503
Denizli	573.651	303.477	270.174	6.884
Eskişehir	431.60	12.310	30.850	208
Gaziantep	2.832.016	2.369.538	462.478	49.205
hatay	6.409.622	5.028.974	1.380.648	606.841
Isparta	12.780	9.600	3.180	220
İstanbul	115	80	35	2
İçel	2.776.328	2.108.202	668.126	74.727
İzmir	12.821.920	12.318.510	503.410	312.780
K.maraş	659.110	446.230	212.880	1.749
Karaman	131.210	118.500	12.710	3.781
Kastamonu	13.086	10.514	2.572	62
Kilis	1.650.000	1.436.000	214.000	24.750
Kocaeli	65.780	62.600	3.180	1.395
Manisa	8.617.985	7.385.480	1.232.505	133.786
Mardin	156.213	120.930	35.283	721
Muğla	12.802.769	12.355.712	447.057	152.776
Ordu	2.160	1.150	1.010	5
Osmaniye	460.364	196.241	264.123	5.672
Rize	200	100	100	1
Sakarya	70.650	65.500	5.150	2.405
Samsun	30.690	25.240	5.450	151
Sinop	56.050	44.500	11.550	297
Şanlıurfa	60.506	48.251	12.285	267
Tekirdağ	354.400	321.950	32.450	4.829
Trabzon	83.775	63.395	20.380	1.028
Yalova	901.169	888.689	12.480	6.084
Zonguldak	3.075	2.160	915	4
Türkiye	101.600.000	91.700.000	9.900.000	1.800.000

Kaynak:DİE

Source:SIS

Ek Tablo 13- Türkiye'nin Ülkelere Göre Ekstra Naturel Zeytinyağı İhracatı (kg)*
Appendix Table 13- Turkey's Extra Virgin Olive Oil Exports by Countries (kg)*

	1995	1996	1997	1998	1999	2000	2001	2002	2003	2004**	
A.B.D.	596.075	327.414	2.221.432	2.687.993	3.326.756	1.195.883	5.479.622	2.030.817	3.850.202	1.798.655	U.S.A
AB	1.362.401	36.070	345.604	1.411.540	14.822.879	678.598	19.612.305	457.261	1.278.936	1.248.323	EU
Ahl.S.B	0	0	0	0	0	185	0	0	0	6.677	Antalya FR
Arjantin	0	0	53	15.386	36.273	557.976	404.926	0	443.560	364.620	Argentina
Avustralya	0	0	51.105	31.332	187.654	35.979	189.130	92.859	289.359	239.481	Australia
Azerbaycan	0	0	0	233	0	1.960	1.922	14.843	3.158	2.553	Azerbaijan
B.A.E.	2.000	225.436	485.192	533.938	429.660	473.388	691.680	487.620	440.958	186.038	U.A.E
Barbados	0	0	0	0	0	0	0	0	6.345	0	Barbados
Beyaz Rusya	0	0	0	0	0	1.456	0	0	0	0	Belarus
Bona-Hersek	0	0	0	0	1.674	0	0	0	0	836	Bosnia & Her
Brezilya	0	0	0	5.598	14.992	20.743	0	0	0	11.493	Brasil
Bulgaristan	0	0	0	0	250	13.168	5.972	12.354	5.642	18.421	Bulgaria
Bursa SB	0	0	0	0	0	0	0	0	15.727	0	Bursa FR
Çin	0	0	0	0	0	0	16.627	1.769	4.961	19.394	China
Ege Ser Böl	0	0	15.200	0	260.113	0	91	2.065	1.007	96	Aegean FR
Fas	0	0	0	0	0	0	109.600	0	116.100	0	Morocco
Filipinler	0	0	0	0	0	0	10.546	6.497	16.516	55.044	Philippines
G.Afrika	20.229	0	22.814	21.464	13.212	20	80.093	87.231	70.589	108.620	S.Africa
G.Kore	0	0	0	0	1.092	25.989	87.637	82.660	206.717	390.042	S. Korea
Gürcistan	0	0	0	0	0	182	0	0	0	0	Georgia
Hırvatistan	0	0	0	29.640	0	0	0	0	0	3.040	Croatia
Hindistan	0	0	0	2.000	0	0	0	0	1.147	546	India
Hong Kong	0	0	1.911	0	18.127	6.402	15.391	22.750	27.846	37.676	Hong Kong
İran	0	0	16.507	866	0	13.104	0	9.907	0	6.006	Iran
İsrail	0	0	49.216	348.922	975.957	520.357	1.498.835	175.698	8.000	34.316	Israel
İsviçre	0	0	46.117	46.000	901.317	326.220	998.804	273	7.378	2.934	Switzerland
Japonya	0	0	17.657	7.641	9.070	8.905	136.048	129.330	190.105	88.580	Japan
K.K.T.C	1.801	1.092	1.382	33.411	41.230	12.243	9.669	19.547	19.786	15.674	T.R.N.C
K.Kore	0	0	0	0	0	19.200	2.457	0	0	0	N.Korea
Kanada	546	1.080	66.491	188.296	289.569	147.891	439.665	318.878	1.348.618	1.763.037	Canada
Katar	0	27.076	42.591	51.461	51.644	120.293	75.881	72.678	57.170	31.574	Qatar
Kazakistan	0	1.710	1.457	0	0	17	29	0	293	23	Kazakhstan
Kes ve Bil	0	0	0	0	906	8.000	33.253	50.000	0	0	Undefined C.
Kolombiya	0	0	0	0	0	0	45.600	0	0	0	Colombia
Kostarika	0	0	0	0	0	0	0	0	0	24.226	Costarica
Kuveyt	3.500	161.015	174.703	341.403	238.534	192.650	496.116	210.188	325.051	84.669	Kuwait
Libya	180	0	3.000	980	0	0	20	0	0	0	Libya
Lübnan	0	7.000	33.200	418.164	12.350	0	46.800	0	0	0	Lebanon
Maldivler	0	0	0	0	0	0	0	0	0	6.985	Maldivs
Malezya	0	0	0	0	0	6.251	12.057	4.393	1.769	2.447	Malaysia
Malta	0	0	0	0	5.460	3.003	0	0	0	0	Malta
Maritus	0	0	0	0	0	0	218	0	0	0	Mauritius
Meksika	0	0	0	0	0	32	0	0	36.116	0	Mexico
Mısır	0	0	0	36.923	0	1.223	0	0	0	0	Egypt
Moldova	490	0	0	0	0	0	0	0	0	0	Moldavia
Norveç	17.264	917	58.309	41.775	2.665	19.333	77.434	97.660	14.189	55.382	Norway
Özbekistan	0	120	321	100	0	0	1.923	2.602	0	1.729	Uzbekistan
Pakistan	0	0	0	0	0	0	14.610	2.490	0	23.820	Pakistan
Paraguay	0	0	9.961	0	0	0	0	4.750	5.214	0	Paraguay
Peru	0	0	0	0	0	0	0	0	0	7.237	Peru
Romanya	0	0	0	14.147	4.681	1.490	16.323	6.165	2.565	23.204	Romania
Ruanda	0	0	0	0	0	19.200	0	0	0	0	Rwanda
Rusya	16.997	846	340	4.595	1.596	5.617	0	73.221	90.229	68.402	Russia
S.Arabistan	109.150	339.741	859.976	1.446.590	942.601	642.739	1.157.163	269.737	204.861	101.479	Saudi Arabia
Singapur	0	0	0	0	0	243	163	3.527	202	2.477	Singapore
Suriye	0	20.640	99.840	54.186	0	0	0	0	0	0	Syria
Tayland	0	0	0	0	0	0	0	0	0	30.400	Thailand
Tayvan	0	0	0	0	0	0	15.200	44	8.285	25.035	Taiwan
Trinidad & T	0	0	0	0	0	0	0	3.254	0	0	Trinidad & T
Tunus	0	0	0	79.140	0	23	0	0	0	0	Tunisia
Türkmenistan	500	350	427	0	1.000	0	0	0	0	0	Turkmenistan
Ukrayna	0	0	0	0	0	0	0	0	0	819	Ukrania
Uruguay	0	0	0	0	0	0	0	0	0	40.260	Uruguai
Ürdün	0	0	36.100	1.806.308	24.000	0	144.162	0	0	0	Jordan
Y.Zelanda	6.064	0	253	455	2.366	1.033	9.711	0	19.984	4.650	New Zealand
Yemen	0	17.204	7.511	0	0	0	0	0	0	0	Yemen
Yugoslavya	0	0	0	0	0	500	0	31	0	721	Yugoslavia
Zimbabve	0	0	15.074	0	12.012	0	7.862	15.724	0	0	Zimbabwe
Toplam	2.137.197	1.167.711	4.683.744	9.660.487	22.629.640	5.081.496	31.945.545	4.768.823	9.118.585	6.937.641	Total

* Serbest Yağ Asit % ≤1.0 ve ≤1.5** 2004 Verileri 10 Aylıktır

Kaynak:Devlet İstatistik Enstitüsü Dış Ticaret İstatistikleri Source:State Institute of Statistic,Foreign Trade Statistics

Ek Tablo14- Türkiye'nin Ülkelere Göre Ekstra Naturel Zeytinyağı İhracatı (\$)*)
Appendix Table 14- Turkey's Extra Virgin Olive Oil Exports by Countries (\$)*

	1995	1996	1997	1998	1999	2000	2001	2002	2003	2004**	
A.B.D.	1.492.446	1.162.366	5.361.995	4.753.618	6.528.306	2.685.899	8.339.644	1.471.511	8.705.324	4.972.719	U.S.A
AB	3.199.044	167.321	726.961	2.370.024	26.771.611	1.140.975	28.195.493	834.243	3.415.622	3.258.293	EU
Ahl.SB	0	0	0	0	0	621	0	0	0	8.610	Antalya FR
Arjantin	0	0	150	35.553	99.974	1.092.868	651.187	0	1.191.161	1.026.602	Argentina
Avustralya	0	0	104.947	64.284	409.529	76.017	306.326	114.542	690.325	716.814	Australia
Azerbaycan	0	0	0	511	0	5.029	3.020	9.297	8.848	7.930	Azerbaijan
B.A.E.	3.710	673.337	999.233	804.576	802.188	880.121	1.001.031	489.303	866.685	477.119	U.A.E
Barbados	0	0	0	0	0	0	0	0	19.199	0	Barbados
Beyaz Rusya	0	0	0	0	0	4.445	0	0	0	0	Belarus
Bona-Hersek	0	0	0	0	4.068	0	0	0	0	3.146	Bosnia & Her
Brezilya	0	0	0	17.455	30.283	33.275	0	0	0	37.923	Brasil
Bulgaristan	0	0	0	0	313	26.843	13.302	29.618	15.482	58.772	Bulgaria
Bursa SB	0	0	0	0	0	0	0	0	54.615	0	Bursa FR
Çin	0	0	0	0	0	0	27.308	0	16.916	63.959	China
Ege SB	0	0	27.360	0	494.006	0	167	13.988	3.296	463	Aegean FR
Fas	0	0	0	0	0	0	143.987	0	216.050	0	Morocco
Filipinler	0	0	0	0	0	0	26.212	20.544	53.538	190.407	Philippines
G.Afrika	68.048	0	70.656	52.378	29.871	50	130.254	65.851	228.392	397.882	S.Africa
G.Kore	0	0	0	0	3.120	54.795	230.823	118.337	611.956	1.296.619	S. Korea
Gürcistan	0	0	0	0	0	570	0	0	0	0	Georgia
Hırvatistan	0	0	0	59.872	0	0	0	0	0	8.939	Croatia
Hindistan	0	0	0	3.400	0	0	0	0	2.881	1.913	India
Hong Kong	0	0	5.262	0	47.776	13.296	31.767	20.645	60.029	108.704	Hong Kong
İran	0	0	38.000	3.952	0	10.983	0	29.466	0	24.263	Iran
İsrail	0	0	113.874	563.087	1.765.687	814.700	1.915.600	267.639	14.450	111.689	Israel
İsviçre	0	0	108.063	92.000	1.407.931	531.671	1.471.004	624	41.523	15.642	Switzerland
Japonya	0	0	39.552	19.200	25.367	20.620	312.460	95.421	450.933	276.576	Japan
K.K.T.C	6.834	5.289	2.392	71.237	99.650	36.017	19.744	34.116	52.681	59.416	T.R.N.C
K.Kore	0	0	0	0	0	38.400	5.436	0	0	0	N.Korea
Kanada	1.962	6.366	193.236	424.890	545.863	336.252	699.842	455.864	3.119.237	5.029.676	Canada
Katar	0	79.302	94.542	87.469	94.556	235.543	121.511	74.933	114.976	84.374	Qatar
Kazakistan	0	7.865	3.354	0	0	37	43	0	2.778	130	Kazakhstan
Kes ve Bil	0	0	0	0	1.857	13.016	64.429	114.926	0	0	Undefined C.
Kolombiya	0	0	0	0	0	0	67.698	0	0	0	Colombia
Kostarika	0	0	0	0	0	0	0	0	0	78.283	Costarica
Kuveyt	12.375	465.710	351.934	485.946	460.703	341.944	658.118	99.946	675.641	196.269	Kuwait
Libya	755	0	7.720	2.468	0	0	78	0	0	0	Libya
Lübnan	0	18.750	67.165	553.267	16.055	0	65.520	0	0	0	Lebanon
Maldivler	0	0	0	0	0	0	0	0	0	25.139	Maldivs
Malezya	0	0	0	0	0	16.678	33.282	0	4.296	10.304	Malaysia
Malta	0	0	0	0	11.388	8.051	0	0	0	0	Malta
Maritus	0	0	0	0	0	0	480	0	0	0	Mauritius
Meksika	0	0	0	0	0	36	0	0	83.952	0	Mexico
Mısır	0	0	0	117.168	0	3.017	0	0	0	0	Egypt
Moldova	1.810	0	0	0	0	0	0	0	0	0	Moldavia
Norveç	54.112	5.844	152.110	100.728	7.195	49.546	165.392	207.110	44.484	213.330	Norway
Özbekistan	0	505	1.000	332	0	0	6.658	5.240	0	7.470	Uzbekistan
Pakistan	0	0	0	0	0	0	27.798	5.167	0	66.379	Pakistan
Paraguay	0	0	23.569	0	0	0	0	0	10.735	0	Paraguay
Peru	0	0	0	0	0	0	0	0	0	27.873	Peru
Romanya	0	0	0	42.708	9.667	4.651	36.715	15.501	12.216	78.788	Romania
Ruanda	0	0	0	0	0	33.600	0	0	0	0	Rwanda
Rusya	49.205	2.611	1.780	16.830	4.456	18.433	48.375	101.262	263.308	231.255	Russia
S.Arabistan	268.040	955.550	1.715.962	2.172.830	1.769.847	1.094.099	1.754.531	260.423	443.871	234.288	Saudi Arabia
Singapur	0	0	0	0	190	569	316	0	720	7.573	Singapore
Suriye	0	54.825	191.608	83.013	0	0	0	0	0	0	Syria
Tayland	0	0	0	0	0	0	0	0	0	91.262	Thailand
Tayvan	0	0	0	0	0	0	28.672	102	21.536	83.867	Taiwan
Trinidad & T	0	0	0	0	0	0	0	6.931	0	0	Trinidad & T
Tunus	0	0	0	142.500	0	19	0	0	0	0	Tunisia
Türkmenistan	1.000	1.970	984	0	1.980	0	0	0	0	0	Turkmenistan
Ukrayna	0	0	0	0	0	0	0	0	0	3.000	Ukrania
Uruguay	0	0	0	0	0	0	0	0	0	117.257	Uruguai
Ürdün	0	0	67.237	2.835.087	51.000	0	214.602	0	0	0	Jordan
Y.Zelanda	20.102	0	804	960	3.978	2.816	18.785	0	57.855	16.534	New Zealand
Yemen	0	55.950	17.290	0	0	0	0	0	0	0	Yemen
Yugoslavya	0	0	0	0	0	1.026	0	0	0	2.849	Yugoslavia
Zimbabve	0	0	34.701	0	29.670	0	14.688	0	0	0	Zimbabwe
Toplam	5.179.443	3.663.561	10.523.441	15.977.343	41.528.085	9.626.528	46.852.298	4.962.550	21.575.511	19.730.300	Total

* Serbest Yağ Asit % ≤ 1.0 ve ≤ 1.5** 2004 Verileri 10 Aylıktır

Kaynak:Devlet İstatistik Enstitüsü Dış Ticaret İstatistikleri

Source:State Institute of Statistic,Foreign Trade Statistics

Ek Tablo 15- Türkiye'nin AB Ülkelerine Ekstra Naturel Zeytinyağı İhracatı (kg)*
Appendix Table 15- Turkey's Extra Virgin Olive Oil Exports to the EU (kg) *

	1995	1996	1997	1998	1999	2000	2001	2002	2003	2004**	
Almanya	0	1.980	45	6.130	2.751	1.678	14.328	3.800	23.748	23.644	Germany
Avusturya	0	0	0	1.800	0	982	0	0	6.594	910	Austria
Belçika-Lux	10.865	1.092	0	300	4.968	0	0	0	4.032	1.333	Belgium-Lux
Çek Cum	0	0	0	2	98	0	0	13.256	4.368	0	Czech Rep
Danimarka	0	0	1.365	0	0	0	4.918	0	10.993	0	Denmark
Fransa	0	0	0	40	291.820	0	0	0	390	1.929	France
Hollanda	0	436	2.620	0	66.880	2.216	2.620	1.718	0	3.315	Netherlands
İngiltere	1.400	0	7.298	180	4.576	0	20.492	13.093	18.315	7.004	G.Britain
İspanya	176.904	19.656	60.687	637.860	5.391.670	137.940	3.985.790	0	100.000	0	Spain
İsveç	47.491	2.871	0	2.347	0	3.458	7.960	2.854	0	0	Sweden
İtalya	1.094.861	0	250.000	742.560	8.336.922	505.568	15.226.277	394.043	1.074.350	1.197.805	Italy
Letonya	0	0	0	0	0	4.519	0	0	0	0	Latvia
Litvanya	0	0	0	0	0	455	0	0	0	2.850	Lithuania
Macaristan	0	0	0	0	0	0	2.805	7.140	14.349	0	Hungary
Polonya	0	0	0	0	0	0	23.127	0	3.505	9.533	Poland
Portekiz	0	0	0	0	691.700	0	21.911	0	0	0	Portugal
Slovakya	0	0	2.744	0	0	0	0	0	0	0	Slovakia
Slovenya	30.880	10.035	20.845	20.321	31.494	21.782	22.677	21.357	18.292	0	Slovenia
Yunanistan	0	0	0	0	0	0	279.400	0	0	0	Greece
Toplam	1.362.401	36.070	345.604	1.411.540	14.822.879	678.598	19.612.305	457.261	1.278.936	1.248.323	Total

* Serbest Yağ Asit % ≤1.0 ve ≤1.5

** 2004 Verileri 10 Aylıktır.

Kaynak:Devlet İstatistik Enstitüsü Dış Ticaret İstatistikleri

Source:State Institute of Statistic,Foreign Trade Statistics

Ek Tablo 16- Türkiye'nin AB Ülkelerine Ekstra Naturel Zeytinyağı İhracatı (\$) * 1995/2004

Appendix Table 16- Turkey's Extra Virgin Olive Oil Exports to the EU (\$) * 1995/2004

	1995	1996	1997	1998	1999	2000	2001	2002	2003	2004**	
Almanya	0	11.958	106	13.892	10.345	5.290	31.407	9.522	101.486	99.421	Germany
Avustur	0	0	0	4.837	0	3.267	0	0	20.799	1.183	Austria
Belçika-	23.636	6.334	0	688	12.078	0	0	0	16.114	7.215	Belgium-Lux
Çek	0	0	0	6	0	0	0	55.880	16.153	0	Czech Rep
Danimar	0	0	4.842	0	0	0	9.659	0	35.087	0	Denmark
Fransa	0	0	0	100	675.056	0	0	0	2.166	15.815	France
Hollanda	0	2.484	8.513	0	137.594	6.230	5.344	4.742	0	12.293	Netherlands
İngiltere	1.957	0	27.259	442	8.285	0	32.213	22.118	66.015	32.325	G.Britain
İspanya	466.730	68.006	108.858	1.032.820	10.097.322	231.143	5.736.090	0	186.600	0	Spain
İsveç	137.081	14.577	0	6.045	0	7.556	9.309	5.741	0	0	Sweden
İtalya	2.445.445	0	490.125	1.262.352	14.368.465	796.396	21.880.260	672.935	2.863.224	3.047.372	Italy
Letonya	0	0	0	0	0	11.295	0	0	0	0	Latvia
Litvanya	0	0	0	0	0	1.060	0	0	0	9.405	Lithuania
Macarist	0	0	0	0	0	0	5.866	10.913	44.749	0	Hungary
Polonya	0	0	0	0	0	0	43.092	0	11.185	33.264	Poland
Portekiz	0	0	0	0	1.347.640	0	0	0	0	0	Portugal
Slovakya	0	0	9.063	0	0	0	0	0	0	0	Slovakia
Slovenya	124.195	63.962	78.195	48.842	114.826	78.738	64.404	52.392	52.044	0	Slovenia
Yunanist	0	0	0	0	0	0	377.849	0	0	0	Greece
Toplam	3.199.044	167.321	726.961	2.370.024	26.771.611	1.140.975	28.195.493	834.243	3.415.622	3.258.293	Total

* Serbest Yağ Asit % ≤1.0 ve ≤1.5

** 2004 Verileri 10 Aylıktır.

Kaynak:Devlet İstatistik Enstitüsü Dış Ticaret İstatistikleri

Source:State Institute of Statistic,Foreign Trade Statistics

Ek Tablo 17- Türkiye'nin İnce Naturel Zeytinyağında Ülkelere Göre İhracatı (kg)*

Appendix Table-17- Turkey's Semi- Fine Virgin Olive Oil Export by Countries (kg)*

	1995	1996	1997	1998	1999	2000	2001	2002	2003	2004**	
A.B.D.	587.488	729.651	1.610.521	1.808.914	1.321.584	72.578	916.700	213.200	1.285.824	981.608	U.S.A
AB	479.088	299.178	186.822	54.073	5.594.865	20.462	13.939.215	470.150	1.970.800	1.896	EU
AHL SB	0	0	0	0	0	0	0	0	30	0	AHL FR
Arjantin	31.594	0	0	39.212	0	103.500	0	0	0	41.060	Argentina
Arnavutluk	0	76.500	100.000	910	0	0	0	0	0	0	Albania
Avustralya	0	0	50.864	15.200	32.558	12.230	2.350	0	52.052	215.468	Australia
Azerbeycan	363.998	180	0	0	0	0	0	0	0	0	Azerbaijan
B.A.E.	0	111.132	127.859	129.531	217.062	209.990	236.860	233.212	245.925	317.312	U.A.E
Bahreyn	0	0	0	0	0	0	0	19.204	0	0	Bahrain
Bulgaristan	0	0	0	0	0	0	0	0	0	4.004	Bulgaria
Ege S B	0	0	0	0	21.621	0	0	0	60	0	Aegean F R
Fas	0	0	0	0	0	0	712.720	0	497.750	0	Morocco
Güney Afrika	0	0	0	15.200	0	0	0	0	0	24.461	S.Africa
Güney Kore	0	0	11.182	36.764	13.850	3.276	0	0	0	0	S.Korea
Hong Kong	0	0	0	0	0	0	0	0	1.365	157	Hong Kong
Hindistan	0	0	0	5.130	0	0	0	0	0	0	India
İran	0	0	0	0	0	0	0	0	149.906	0	Iran
İsrail	51.000	0	45.600	815.159	429.211	0	454.080	29.250	0	10.483	Israel
İsviçre	62.245	0	346.546	0	3.161.980	0	1.335.950	0	0	546	Switzerland
Japonya	0	0	0	910	5.077	0	0	0	7.426	8.432	Japon
K.K.T.C.	0	0	118.127	12.005	14.941	0	950	1.820	0	0	T.R.N.C
Kanada	23.826	0	0	20.900	0	0	3	0	7.600	0	Canada
Katar	12.100	0	0	24.150	0	1.911	0	0	7.626	24.758	Qatar
Kazakistan	0	0	0	0	0	0	0	0	0	470	Kazakhstan
Kes ve Bil.	0	0	0	0	0	0	294	13.130	0	0	Undefined C
Kuveyt	128.584	6.700	153.945	59.847	158.464	102.261	118.238	81.335	74.024	120.965	Kuwait
Libya	0	216	2.784	1.016	0	0	0	0	0	0	Libya
Lübnan	75.040	0	0	0	0	0	0	0	0	0	Lebanon
Malta	0	0	1.000.000	0	0	0	0	0	0	0	Malta
Meksika	0	0	0	0	0	9	0	0	0	0	Meksiko
Mersin SB	0	0	0	0	0	0	0	0	2.189	0	Mersin FR
Mısır	0	0	0	0	0	0	0	0	0	30	Egypt
Norveç	0	0	1.171	0	0	0	0	0	437	0	Norway
Özbekistan	0	0	0	0	0	19.049	0	0	0	0	Uzbekistan
Romanya	0	14.000	0	917	0	0	0	0	0	0	Romania
Singapur	0	0	0	0	122	0	0	0	0	0	Singapore
Suriye	74.040	0	0	21.621	0	0	94.333	46.256	0	0	Syria
Suudi Ara.	447.984	64.855	605.890	449.852	841.307	942.923	1.542.132	1.352.293	2.061.811	1.668.338	Saudi Arabia
Tacikistan	0	0	0	0	0	0	0	0	0	200	Tajikistan
Tayland	0	0	0	0	0	0	0	0	0	15.200	Thailand
Tunus	0	0	0	110.000	0	0	0	0	0	0	Tunisia
Türkmenistan	0	0	786	0	0	0	0	0	0	0	Türkmenistan
Ukrayna	0	0	0	0	0	0	0	0	0	915	Ukraine
Ürdün	0	0	0	131.185	0	0	116.398	0	0	0	Jordan
Venezuela	0	0	0	2.911	0	0	0	0	0	0	Venezuela
Yemen	0	0	0	0	2.999	0	0	0	2.038	16.562	Yemen
Yeni Zelanda	0	0	0	0	3.822	0	0	0	17.472	34.944	New Zealand
Toplam	2.336.987	1.302.412	4.362.097	3.755.407	11.819.463	1.488.189	19.470.223	2.459.850	6.384.335	3.487.809	Total

*Serbest yağ asiti ≤3,3

** 2004 Verileri 10 Aylıktır.

Kaynak:Devlet İstatistik Enstitüsü Dış Ticaret İstatistikleri

Source:State Institute of Statistic,Foreign Trade Statistics

Ek Tablo 18- Türkiye'nin İnce Naturel Zeytinyağında Ülkelere Göre İhracatı (\$)*)
Appendix Table18- Turkey's Semi- Fine Virgin Olive Oil Export by Countries (\$)*)

	1995	1996	1997	1998	1999	2000	2001	2002	2003	2004**	
A.B.D.	1.248.548	2.578.579	3.301.888	2.940.627	2.180.765	160.418	1.213.810	93.163	2.694.068	2.536.607	U.S.A
AB	1.100.264	934.988	449.629	120.013	7.728.321	40.722	17.841.564	675.084	4.424.106	10.306	EU
AHL SB	0	0	0	0	0	0	0	0	156	0	AHL FR
Arjantin	61.950	0	0	95.490	0	265.995	0	0	0	114.952	Argentina
Arnavutluk	0	290.540	290.000	1.753	0	0	0	0	0	0	Albania
Avustralya	0	0	119.039	31.907	60.669	24.460	3.898	0	127.598	669.125	Australia
Azerbeycan	0	900	0	0	0	0	0	0	0	0	Azerbaijan
B.A.E.	720.516	341.045	220.938	171.494	342.705	323.486	303.492	286.930	457.487	788.702	U.A.E
Bahreyn	0	0	0	0	0	0	0	31.454	0	0	Bahrain
Bulgaristan	0	0	0	0	0	0	0	0	0	14.210	Bulgaria
Ege S B	0	0	0	0	4	0	0	0	0	0	Aegean F R
Fas	0	0	0	0	34.597	0	0	0	178	0	Morocco
Güney Afrika	0	0	0	0	0	0	914.174	0	1.111.530	0	S.Africa
Güney Kore	0	0	0	28.424	0	0	0	0	0	81.536	S.Korea
Hong Kong	0	0	24.487	75.240	24.759	6.596	0	0	0	0	Hong Kong
Hindistan	0	0	0	0	0	0	0	0	3.000	842	India
İran	0	0	0	7.527	0	0	0	0	0	0	Iran
İsrail	0	0	0	0	0	0	0	0	305.589	0	Israel
İsviçre	95.600	0	91.200	1.193.719	539.203	0	535.993	0	0	32.256	Switzerland
Japonya	143.161	0	892.865	0	3.332.426	0	1.656.578	0	0	1.901	Japon
K.K.T.C.	0	0	0	2.210	18.985	0	0	0	17.726	25.097	T.R.N.C
Kanada	0	0	277.081	26.486	27.188	0	2.360	3.520	0	0	Canada
Katar	39.632	0	0	36.438	0	0	5	0	18.104	0	Qatar
Kazakistan	22.960	0	0	32.602	0	2.679	0	0	14.125	57.770	Kazakhstan
Kes ve Bil.	0	0	0	0	0	0	0	0	0	2.285	Undefined C
Kuveyt	0	0	0	0	0	0	633	37.328	0	0	Kuwait
Libya	240.752	21.600	321.351	102.113	299.624	174.985	136.089	114.054	145.332	303.303	Libya
Lübnan	0	1.177	7.518	2.259	0	0	0	0	0	0	Lebanon
Malta	120.064	0	0	0	0	0	0	0	0	0	Malta
Meksika	0	0	1.640.000	0	0	0	0	0	0	0	Meksiko
Mersin SB	0	0	0	0	0	18	0	0	0	0	Mersin FR
Mısır	0	0	0	0	0	0	0	0	4.255	0	Egypt
Norveç	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	Norway
Özbekistan	0	0	2.605	0	0	0	0	0	3.747	0	Uzbekistan
Romanya	0	0	0	0	0	64.446	0	0	0	0	Romania
Singapur	0	37.500	0	1.923	0	0	0	0	0	0	Singapore
Suriye	0	0	0	0	326	0	0	0	0	0	Syria
Saudi Ara.	119.415	0	0	33.264	0	0	107.450	0	0	0	Saudi Arabia
Tacikistan	808.925	194.002	1.156.685	696.105	1.641.266	1.594.659	2.098.530	1.187.743	4.192.315	4.209.148	Tajikistan
Tayland	0	0	0	0	0	0	0	0	0	916	Thailand
Tunus	0	0	0	0	0	0	0	0	0	40.631	Tunusia
Türkmenistan	0	0	0	154.000	0	0	0	0	0	0	Türkmenistan
Ukrayna	0	0	1.848	0	0	0	0	0	0	0	Ukraine
Ürdün	0	0	0	0	0	0	0	0	0	3.816	Jordan
Venezuela	0	0	0	206.225	0	0	170.772	0	0	0	Venezuela
Yemen	0	0	0	5.823	0	0	0	0	0	0	Yemen
Yeni Zelanda	0	0	0	0	4.499	0	0	0	3.669	37.528	New Zealand
Toplam	4.721.787	4.400.331	8.797.134	5.965.642	16.235.337	2.658.464	24.985.348	2.429.276	13.522.985	8.930.931	Total

*Serbest yağ asiti ≤3,3

** 2004 Verileri 10 Aylıktır.

Kaynak:Devlet İstatistik Enstitüsü Dış Ticaret İstatistikleri

Source:State Institute of Statistic,Foreign Trade Statistics

Ek Tablo 19- Türkiye'nin AB Ülkelerine İnce Naturel Zeytinyağı İhracatı (kg)*

Appendix Table 19- Turkey's Semi- Fine Virgin Oil Export to the European Countries (kg)*

	1995	1996	1997	1998	1999	2000	2001	2002	2003	2004**	
Almanya	0	0	0	229	5.687	0	435	0	0	910	Germany
Avusturya	0	0	0	0	0	982	0	0	0	0	Austria
Belçika-Lük	0	0	0	3.630	0	0	0	0	0	0	Belgium-Lux
Hollanda	0	7.640	0	5.130	0	0	0	0	0	0	Netherlands
Fransa	0	0	0	0	0	0	0	0	0	194	France
İngiltere	0	0	1.801	1.119	0	0	0	0	0	0	Great Britain
İrlanda	0	0	0	1.778	0	0	0	0	0	0	Ireland
İspanya	125.200	291.538	90.137	0	2.966.378	19.480	4.084.660	0	817.500	792	Spain
İsveç		0	6.757	2.347	0	0	0	0	0	0	Sweden
İtalya	353.888	0	46.000	39.840	2.622.800	0	9.809.400	470.150	1.153.300	0	Italy
Polonya	0	0	18.127	0	0	0	0	0	0	0	Poland
Yunanistan	0	0	24.000	0	0	0	44.720	0	0	0	Greece
Toplam	479.088	299.178	186.822	54.073	5.594.865	20.462	13.939.215	470.150	1.970.800	1.896	Total

* Serbest yağ asiti %≤3,3

** 2004 Verileri 10 Aylıktır.

Kaynak:Devlet İstatistik Enstitüsü Dış Ticaret İstatistikleri

Source:State Institute of Statistic,Foreign Trade Statistics

Ek Tablo 20- Türkiye'nin AB Ülkelerine İnce Naturel Zeytinyağı İhracatı (\$)*

Appendix Table 20- Turkey's Semi- Fine Virgin Oil Export to the European Countries (\$)*

	1995	1996	1997	1998	1999	2000	2001	2002	2003	2004**	
Almanya	0	0	0	555	18.634	0	587	0	0	1.456	Germany
Avusturya	0	0	0	0	0	3.126	0	0	0	0	Austria
Belçika-Lük	0	0	0	10.905	0	0	0	0	0	0	Belgium-Lux
Hollanda	0	24.985	0	17.231	0	0	0	0	0	0	Netherlands
Fransa	0	0	0	0	0	0	0	0	0	1.319	France
İngiltere	0	0	4.976	2.831	0	0	0	0	0	0	Great Britain
İrlanda	0	0	0	3.912	0	0	0	0	0	0	Ireland
İspanya	330.810	910.003	203.949	0	4.058.483	37.596	5.219.830	0	1.890.586	7.531	Spain
İsveç	0	0	21.584	6.304	0	0	0	0	0	0	Sweden
İtalya	769.454	0	98.800	78.275	3.651.204	0	12.555.647	675.084	2.533.520	0	Italy
Polonya	0	0	56.720	0	0	0	0	0	0	0	Poland
Yunanistan	0	0	63.600	0	0	0	65.500	0	0	0	Greece
Toplam	1.100.264	934.988	449.629	120.013	7.728.321	40.722	17.841.564	675.084	4.424.106	10.306	Total

* Serbest yağ asiti %≤3,3

** 2004 Verileri 10 Aylıktır.

Kaynak:Devlet İstatistik Enstitüsü Dış Ticaret İstatistikleri

Source:State Institute of Statistic,Foreign Trade Statistics

Ek Tablo 21- Türkiye'nin Riviera Zeytinyağında Ülkelere Göre İhracatı (kg)*
Appendix Table 21- Turkey's Riviera Olive Oil Export by Countries (kg)*

	1995	1996	1997	1998	1999	2000	2001	2002	2003	2004**	
A.B.D.	4.387.445	1.586.424	4.941.306	4.890.897	4.514.234	2.938.469	4.663.319	2.723.859	4.848.621	3.713.278	U.S.A
AB	2.268.883	211.268	597.330	10.323.443	27.564.911	1.990.329	11.388.914	151.960	19.022.783	4.324.716	EU
Afganistan	0	14.022	8.208	0	0	0	0	0	0	0	Afganistan
Amerikan Samoa	0	0	0	0	0	0	0	0	15.200	15.200	American Samoa
Ahl Ser Böl	0	0	0	0	0	152	0	0	0	0	Antalya FR
Angola	0	0	18.200	0	0	0	0	0	0	0	Angola
Arjantin	0	0	0	17.908	48.460	254.549	34.629	0	0	0	Argentina
Arnavutluk	0	0	0	0	0	0	216	0	0	0	Albania
Avustralya	1.747	0	85.887	140.690	351.620	58.931	361.866	57.837	305.106	388.478	Australia
Azerbaycan	17.046	5.307	2.766	251	15.403	13.893	8.038	3.236	30.209	2.112	Azerbaycan
Barbados	0	0	0	0	0	0	0	0	1.310	0	Barbados
B.A.E.	0	16.000	21.208	0	28.721	8.030	34.168	0	19.193	18.928	U.A.E
Beyaz Rusya	0	0	0	0	0	1.456	0	0	0	0	Belarus
Bosna Hersek	0	0	0	0	1.986	0	0	1.500	2.500	6.340	Bosnia & Her
Brezilya	0	106.400	0	0	0	0	0	0	0	0	Brazil
Bulgaristan	0	0	0	14.880	45.832	67.689	66.566	34.731	26.939	40.661	Bulgaria
Cezayir	0	0	0	0	17.000	0	0	0	0	0	Algeria
Çin	0	10.450	0	0	0	0	10	3.997	23.095	0	China
Ege Serbest Böl	0	0	0	0	5.925	474	2.830	14.893	15.000	108	Aegean FR
Ekvator	0	15.200	0	0	15.200	0	0	0	0	0	Ecuador
Fas	0	15.200	15.200	0	15.200	0	494.480	191.940	39.900	0	Morocco
Fildişi Kıyısı	0	0	60.800	182.400	760.000	45.600	1.124.800	288.900	0	1.444.000	Ivory Coast
Filipinler	0	0	0	0	0	0	0	0	71.453	43.298	Philippines
Gana	0	15.200	167.200	562.400	212.600	0	0	0	0	15.200	Ghana
Güney afrika	0	6.828	21.640	0	0	0	1.820	0	0	0	S.Africa
Güney Kore	28.210	33.124	27.664	13.195	81.026	113.985	221.386	177.376	358.253	325.638	S.Korea
Gürcistan	0	0	0	4.558	0	91	0	5.460	0	3.112	Georgia
Hindistan	16.347	8.208	25.780	24.624	24.624	27.018	32.838	33.242	26.854	41.082	India
Hong Kong	0	0	3.370	0	2.184	2.184	10.706	0	4.419	0	Hong Kong
İngiliz Virgin	0	33.654	0	0	0	0	0	0	0	0	Virgin Isl (Bri)
Irak	0	0	0	0	0	0	0	0	60.653	102.183	Iraq
İran	0	14.022	0	9.739	1.975	72.964	36.472	0	0	19.984	Iran
İsrail	0	0	0	0	61.470	66.107	218.574	50.240	0	11.193	Israel
İsviçre	0	0	3.822	45.600	132	3.684	0	437	2.700	2.250	Switzerland
Japonya	0	0	1.934	15.926	10.786	70.988	157.705	240.944	354.223	396.581	Japan
K.K.T.C	22.367	27.471	30.922	49.370	93.301	27.997	26.064	4.400	500	9.053	T.R.N.C
Kanada	43.786	10.810	55.798	784.136	509.674	175.764	548.042	927.174	689.998	782.211	Canada
Katar	0	0	0	0	0	1.911	9.738	12.605	14.115	0	Qatar
Kazakistan	3.090	21.717	0	306	0	9	0	0	2.843	0	Kazakhstan
Kenya	0	0	0	0	0	900	0	0	0	0	Kenya
Kes ve Bil	0	0	2.184	10.920	0	3.030	1.170	9.792	44.325	18.240	Undefined C.
Kolombiya	0	30.400	0	0	121.600	0	167.200	91.200	729.600	76.000	Colombia
Kuveyt	0	0	6.825	0	0	0	8.517	20.566	9.770	0	Kuwait
Kuzey kore	0	0	0	0	16.707	0	21.294	0	0	0	N.Korea
Küba	0	0	0	50	0	0	0	0	0	0	Cuba
Libya	0	3.300	2.625	0	3.375	0	0	0	0	0	Libya
Lübnan	0	0	13.920	84.240	20.493	0	0	0	0	0	Lebanon
Maldivler	0	0	0	0	0	0	0	0	0	9.224	Maldives
Malezya	0	0	0	0	0	7.948	1.041	2.512	0	0	Malaysia
Malta	0	18.054	0	0	0	5.678	0	0	0	0	Malta
Menemen D S	0	0	0	0	280	0	0	0	0	0	Menemen
Mersin Ser	0	0	17.414	0	0	0	0	0	0	0	Mersin FR
Mısır	0	0	0	0	0	2.273	0	0	0	0	Egypt
Moldova	0	0	3	7.100	0	0	0	0	0	0	Moldova
Nepal	0	0	9	0	0	5.639	0	0	0	0	Nepal
Norveç	43.896	21.222	118.300	11.630	162.451	8.008	198.790	214.298	289.113	143.337	Norway
Özbekistan	2.384	0	240	4.557	0	5.884	963	800	392	0	Uzbekistan
Pakistan	15.891	0	0	5.657	0	0	0	3.833	0	0	Pakistan
Peru	0	0	0	0	15.200	0	0	0	0	5.190	Peru
Romanya	0	0	12.159	13.212	2.500	13.540	32.504	17.320	8.655	3.533	Romania
Rusya	97.912	3.491	1.692	10.316	6.843	26.209	22.736	49.068	51.328	51.970	Russia
Samoa	0	0	0	0	0	0	0	15.200	0	76.000	Samoa
Senegal	0	211.662	121.600	228.000	106.400	30.400	106.400	0	0	0	Senegal
Singapur	214	0	15.740	45.560	56.880	79.714	31.164	30.400	45.600	48.186	Singapore
Srilanka	0	0	0	0	0	0	0	2.504	0	2.477	Srilanka
Suudi Arabistan	0	28.013	19.191	22.353	24.427	11.284	18.152	38.220	17.388	0	Saudi Arabia
Şeyseller	0	0	91.200	334.400	1.265.459	0	991.180	0	248.480	0	Seychelles
Şili	0	0	0	15.200	17.071	0	0	0	0	0	Chile
Tayland	0	30.400	15.200	0	15.200	15.200	88.540	10.070	19.380	4.560	Thailand
Tayvan	0	26.557	98.537	30.400	72.812	60.093	16.642	0	69.297	14.843	Taiwan
Trinidad ve tob	0	0	0	0	0	8.368	0	14.654	0	0	Tri & Tob
Türkmenistan	818	100	0	0	0	144	182	491	0	0	Turkmenistan
Uganda	0	0	0	91.200	0	0	0	0	0	0	Uganda
Ukrayna	0	0	0	1.501	0	0	1.237	0	7.556	1.092	Ukraine
Ürdün	0	0	0	67.992	0	21.285	0	0	0	0	Jordan
Yemen	0	0	0	13.877	0	0	0	0	0	0	Yemen
Yeni Zelanda	12.644	0	9.938	17.253	546	0	21.280	0	0	1.283	N.Zealand
Yugoslavya	0	0	0	0	0	1.965	0	0	1.200	1.820	Yugoslavia
Toplam	6.962.680	2.524.569	6.635.812	18.095.741	36.290.508	6.249.937	21.172.222	5.445.759	27.478.041	12.163.361	Total

*Serbest Yağ Asitü ≤1,5 (Naturel+Rafine Zeytinyağı) **2004 Verileri 10 Aylıktır.

Kaynak:Devlet İstatistik Enstitüsü Dış Ticaret İstatistikleri Source:State Institute of Statistic,Foreign Trade Statistics

Ek Tablo 22- Türkiye'nin Riviera Zeytinyağında Ülkelere Göre İhracatı (\$)*

Appendix Table 22- Turkey's Riviera Olive Oil Export by Countries (\$)*

	1995	1996	1997	1998	1999	2000	2001	2002	2003	2004**	
A.B.D.	10.084.028	5.739.680	10.991.832	8.404.063	8.546.850	6.213.592	7.277.580	1.936.248	10.219.560	10.026.554	U.S.A
AB	5.180.628	893.037	1.126.399	14.599.838	47.697.966	3.851.281	15.175.000	336.685	41.962.565	11.826.622	EU
Afganistan	0	70.725	31.405	0	0	0	0	0	0	0	Afganistan
Amerikan Sam	0	0	0	0	0	291	0	0	116	0	Amerikan Sam
Ahl Ser Böl	0	0	0	0	0	0	0	0	38.517	38.076	Antalya FR
Angola	0	0	40.500	0	0	0	0	0	0	0	Angola
Arjantin	0	0	0	39.081	107.849	610.472	77.493	0	0	0	Argentina
Arnavutluk	0	0	0	0	0	0	254	0	0	0	Albenia
Avustralya	3.545	0	200.325	233.640	610.722	128.236	544.073	6.853	0	1.055.088	Australia
Azerbaycan	35.965	21.082	4.972	620	38.958	38.785	16.264	5.075	89.700	6.252	Azerbajjan
Barbados	0	0	0	0	0	0	0	0	3.709	0	Barbados
B.A.E.	0	51.750	51.457	0	54.642	14.191	60.938	0	32.807	48.140	U.A.E
Beyaz Rusya	0	0	0	0	0	3.872	0	0	0	0	Belarus
Bosna Hersek	0	0	0	0	3.842	0	0	0	9.855	19.452	Bosnia & Her
Brezilya	0	403.894	0	0	0	0	0	0	0	0	Brazil
Bulgaristan	0	0	0	27.595	85.732	166.260	126.751	72.740	70.461	123.682	Bulgaria
Cezayir	0	0	0	0	30.522	0	0	0	0	0	Algeria
Çin	0	40.239	0	0	0	0	10	0	51.842	0	China
Ege Serbest Böl	0	0	0	0	9.433	1.147	5.903	4.674	25.500	353	Aegean FR
Ekvator	0	57.760	0	0	30.000	0	0	0	0	0	Ecuador
Fas	0	54.722	25.978	0	29.640	0	697.862	0	88.351	0	Morocco
Fildişi Kıyısı	0	0	120.674	289.989	1.163.647	72.277	1.722.824	174	0	4.085.247	Ivory Coast
Filipinler	0	0	0	0	0	0	0	0	154.709	137.160	Philippines
Gana	0	53.504	394.988	928.902	449.300	0	0	0	0	41.773	Ghana
Güney Afrika	0	29.415	72.838	0	0	0	2.700	0	0	0	S.Africa
Güney Kore	64.565	143.496	73.714	25.990	181.934	253.751	456.514	208.117	874.868	1.007.048	S.Korea
Gürcistan	0	0	0	8.272	0	240	0	0	0	13.376	Georgia
Hindistan	67.047	40.316	97.365	69.319	83.078	78.428	82.764	23.776	68.969	139.951	India
Hong Kong	0	0	7.848	0	5.235	4.277	20.716	0	10.839	0	Hong Kong
İngiliz Virgin	0	125.665	0	0	0	0	0	0	0	0	Virgin Isl (Bri)
Irak	0	0	0	0	0	0	0	0	192.271	396.695	Iraq
İran	0	70.725	0	18.781	3.294	213.875	77.898	0	0	50.780	Iran
İsrail	0	0	0	0	74.200	79.846	293.589	0	0	34.476	Israel
İsviçre	0	0	9.026	72.677	389	6.987	0	0	7.600	7.404	Switzerland
Japonya	0	0	5.291	33.232	26.359	181.432	382.515	228.758	766.732	1.048.378	Japan
K.K.T.C	49.257	101.746	83.312	97.619	173.162	73.759	33.884	0	1.563	29.014	T.R.N.C
Kanada	99.966	48.510	138.826	1.353.672	894.618	388.464	902.980	429.662	1.547.048	2.225.970	Canada
Katar	0	0	0	0	0	4.083	18.672	7.137	27.251	0	Qatar
Kazakistan	13.570	37.700	0	634	0	18	0	0	13.428	0	Kazakhstan
Kenya	0	0	0	0	0	2.006	0	0	0	0	Kenya
Kes ve Bil	0	0	7.745	27.600	0	9.304	2.585	2.925	116.253	46.464	Undefined C.
Kırgızistan	0	320	0	0	0	198	69	0	0	0	Kyrgyzstan
Kolombiya	0	123.056	0	0	225.391	0	273.456	0	1.414.503	185.274	Colombia
Kuveyt	0	0	21.600	0	0	0	14.688	38.584	26.645	0	Kuwait
Kuzey Kore	0	0	0	0	35.521	0	39.528	0	0	0	N.Korea
Libya	0	11.731	6.114	0	5.758	0	0	0	0	0	Libya
Lübnan	0	0	31.900	126.360	28.690	0	0	0	0	0	Lebanon
Maldivler	0	0	0	0	0	0	0	0	0	27.852	Maldives
Malezya	0	0	0	0	0	18.036	1.023	180	0	0	Malaysia
Malta	0	23.735	0	0	0	14.531	0	0	0	0	Malta
Menemen D SB	0	0	0	0	495	0	0	0	0	0	Menemen
Mersin Ser	0	0	42.050	0	0	0	0	0	0	0	Mersin L FR
Mısır	0	0	0	0	0	5.236	0	0	0	0	Egypt
Moldova	0	0	8	14.205	0	0	0	0	0	0	Moldova
Nepal	0	0	20	0	0	14.901	0	0	0	0	Nepal
Norveç	123.628	94.584	343.453	27.646	452.376	21.216	368.181	300.862	1.752.295	430.487	Norway
Özbekistan	15.216	0	785	10.900	0	19.194	2.317	1.650	894	0	Uzbekistan
Pakistan	67.710	0	0	13.096	0	0	0	7.198	0	0	Pakistan
Peru	0	0	0	0	23.408	0	0	0	0	17.808	Peru
Romanya	0	0	43.314	23.122	7.213	30.947	67.078	38.844	25.243	11.923	Romania
Rusya	210.563	8.097	4.014	18.341	16.914	70.123	54.697	80.636	134.697	152.647	Russia
Samoa	0	0	0	0	0	0	0	0	0	236.852	Samoa
Senegal	0	776.083	233.139	348.726	162.805	52.741	144.896	0	0	0	Senegal
Singapur	1.156	0	32.057	74.824	111.579	154.242	47.720	0	103.017	139.528	Singapore
Srilanka	0	0	0	0	0	0	0	0	0	8.077	Srilanka
Suudi Ara	0	81.946	38.577	31.692	47.708	22.576	34.205	63.585	51.971	0	Saudi Arabia
Şeyşeller	0	0	177.840	555.854	2.422.721	0	1.553.709	0	777.530	0	Seychelles
Şili	0	0	0	24.548	31.216	0	0	0	0	0	Chile
Tayland	0	125.873	29.171	0	24.000	28.484	159.330	0	49.537	13.561	Thailand
Tayvan	0	108.551	263.325	47.400	167.950	139.812	31.881	0	152.336	43.260	Taiwan
Trinidad ve tob	0	0	0	0	0	19.191	0	29.660	0	0	Tri & Tob
Türkmenistan	1.859	222	0	0	0	514	280	0	0	0	Turkmenistan
Üganda	0	0	0	149.568	0	0	0	0	0	0	Uganda
Ukrayna	0	0	0	3.061	0	0	2.375	0	19.518	3.660	Ukraine
Ürdün	0	0	0	97.838	0	63.318	0	0	0	0	Jordan
Yemen	0	0	0	16.888	0	0	0	0	0	0	Yemen
Yeni Zelanda	31.937	0	22.807	30.099	975	0	34.771	0	0	4.707	N.Zealand
Yugoslavya	0	0	0	0	0	5.313	0	0	4.690	6.977	Yugoslavia
Toplam	16.050.640	9.338.164	14.774.669	27.845.332	64.066.092	13.077.447	30.809.973	3.824.023	60.887.390	33.690.568	Total

*Serbest Yağ Asiti ≤1,5 (Naturel+Rafine Zeytinyağı) **2004 Verileri 10 Aylıktır.

Kaynak:Devlet İstatistik Enstitüsü Dış Ticaret İstatistikleri Source:State Institute of Statistic,Foreign Trade Statistcs

Ek Tablo 23- Türkiye'nin Avrupa Birliği Ülkelerine Riviera Zeytinyağı İhracatı (kg)*
Appendix Table 23- Turkey's Riviera Olive Oil Export to the European Countries (kg)*

	1995	1996	1997	1998	1999	2000	2001	2002	2003	2004**	
Almanya	8.309	51.087	28.672	55.386	95.189	148.297	118.884	98.159	176.713	84.073	Germany
Avusturya	0	0	0	0	0	1.964	0	0	0	0	Austria
Belçika-Lük	68.817	0	7.200	91.200	0	0	0	0	3.385	6.268	Belgium-Lux
Çek Cum	0	0	0	0	0	0	0	15.201	9.042	0	Czech Rep
Danimarka	3.685	0	1.365	0	0	0	0	0	5.108	6.056	Denmark
Fransa	0	0	20	0	1.267.920	0	0	0	0	68	France
Hollanda	27.120	3.600	0	76.000	182.200	1.746	1.638	0	0	9.391	Netherlands
İngiltere	207.384	0	1.365	49.467	0	4.095	5.928	15.713	7.604	12.811	Great Britain
İrlanda	0	0	0	0	0	3.364	0	0	0	0	Ireland
İspanya	1.000.000	0	0	7.389.784	11.892.675	1.514.700	6.684.030	0	10.482.530	303.963	Spain
İsveç	19.656	1.820	0	3.767	0	0	9.849	542	0	0	Sweden
İtalya	908.578	142.640	558.708	2.657.839	14.101.567	309.776	4.527.200	0	8.314.300	3.900.120	Italy
Letonya	0	0	0	0	0	6.278	0	0	0	0	Letonia
Litvanya	0	0	0	0	0	109	0	0	0	0	Lithuania
Macaristan	0	0	0	0	0	0	2.948	22.345	21.447	0	Hungary
Polonya	25.334	12.121	0	0	0	0	38.437	0	2.654	1.966	Poland
Yunanistan	0	0	0	0	25.360	0	0	0	0	0	Greece
Toplam	2.268.883	211.268	597.330	10.323.443	27.564.911	1.990.329	11.388.914	151.960	19.022.783	4.324.716	Total

*Serbest Yağ Asiti ≤1,5 (Naturel+Rafine Zeytinyağı)

**2004 Verileri 10 Aylıktır.

Kaynak:Devlet İstatistik Enstitüsü Dış Ticaret İstatistikleri

Ek Tablo 24- Türkiye'nin Avrupa Birliği Ülkelerine Riviera Zeytinyağı İhracatı (\$) *
Appendix Table 24- Turkey's Riviera Olive Oil Export to the European Countries (\$) *

	1995	1996	1997	1998	1999	2000	2001	2002	2003	2004**	
Almanya	32.656	227.663	107.338	135.062	227.108	429.716	264.801	256.435	524.823	333.588	Germany
Avusturya	0	0	0	0	0	8.372	0	0	662.514	0	Austria
Belçika-Lük	170.444	0	20.589	144.900	0	0	0	0	12.547	27.290	Belgium-Lux
Çek Cum	0	0	0	0	0	0	0	26.856	31.932	0	Czech Rep
Danimarka	10.304	0	3.856	0	0	0	0	0	18.787	25.794	Denmark
Fransa	0	0	45	0	2.651.214	0	0	0	0	138	France
Hollanda	93.944	21.059	0	121.805	338.627	4.144	3.227	0	0	41.692	Netherlands
İngiltere	476.253	0	4.159	138.165	0	12.886	15.103	25.847	24.352	48.780	Great Britain
İrlanda	0	0	0	0	0	5.915	0	0	0	0	Ireland
İspanya	2.358.000	0	0	10.376.433	20.245.706	2.719.467	9.057.613	0	22.198.293	783.177	Spain
İsveç	44.283	8.115	0	8.629	0	0	16.416	1.066	0	0	Sweden
İtalya	1.922.360	589.580	990.412	3.674.844	24.184.591	660.207	5.738.266	0	18.419.230	10.559.006	Italy
Letonya	0	0	0	0	0	10.327	0	0	0	0	Letonia
Litvanya	0	0	0	0	0	247	0	0	0	0	Lithuania
Macaristan	0	0	0	0	0	0	5.697	26.481	62.076	0	Hungary
Polonya	72.384	46.620	0	0	0	0	73.877	0	8.011	7.157	Poland
Yunanistan	0	0	0	0	50.720	0	0	0	0	0	Greece
Toplam	5.180.628	893.037	1.126.399	14.599.838	47.697.966	3.851.281	15.175.000	336.685	41.962.565	11.826.622	Total

*Serbest Yağ Asiti ≤1,5 (Naturel+Rafine Zeytinyağı)

**2004 Verileri 10 Aylıktır.

Kaynak:Devlet İstatistik Enstitüsü Dış Ticaret İstatistikleri

Ek Tablo 25- Türkiye'nin Rafine Zeytinyağında Ülkelere Göre İhracatı (kg)*

Appendix Table 25- Turkey's Refined Olive Oil Export by Countries (kg)*

	1995	1996	1997	1998	1999	2000	2001	2002	2003	2004**	
A.B.D.	6.542.844	2.917.970	2.518.150	1.784.195	2.394.303	729.664	1.381.659	581.400	3.841.370	7.584.638	U.S.A
AB	32.165.370	11.323.125	19.794.404	11.285.211	23.350.224	778.356	19.076.780	10.298.997	23.980.027	48.719.766	EU
Arjantin	0	0	0	0	0	274.890	389.220	162.000	587.590	1.388.546	Argentina
Avustralya	2.092	55	35.045	0	22.614	0	0	0	376	1.671	Australia
Azerbeycan	30.531	0	0	0	1.557	500	2.382	244	0	0	Azerbaijan
B.A.E	0	0	1.261	0	0	0	4	0	0	0	U.A.E
Bosna Hersek	0	0	0	0	1.636	0	0	2.500	0	0	Bosnia & Her
Brezilya	0	0	0	0	0	0	62.162	0	0	0	Brasil
Bulgaristan	18.100	0	0	0	0	0	3.319	2.867	0	0	Bulgaria
Çin	0	0	0	0	1.820	0	0	0	547	1.432	China
Ekvator	0	0	0	15.200	30.400	0	0	0	0	0	Ecuador
Endonezya	18.382	0	0	0	2.184	0	0	0	0	0	Endonesia
Fas	0	0	0	0	0	0	290.020	272.800	927.120	1.655.318	Morocco
Fildişi Kıyısı	0	0	121.600	471.200	0	0	79.520	0	0	0	Ivory Coast
Filipinler	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	Philippines
Gana	0	0	0	0	0	0	0	0	216	0	Ghana
Güney Kore	0	0	16.744	1.520	0	0	0	0	66.500	173.038	S.Korea
Gürcistan	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	Georgia
Hindistan	0	0	0	0	0	0	15.200	0	0	0	India
Irak	1.200	10.122	0	0	0	0	0	0	0	0	Iraq
İran	0	0	0	0	0	0	0	0	59.850	133.865	Iran
İsrail	11.400	0	0	28.336	35.910	15.200	30.800	0	0	0	Israel
İsviçre	0	0	700.218	955	1.474	2.402	72.990	3.438	0	0	Switzerland
İzlanda	0	0	1.740	0	0	0	0	0	0	0	Iceland
Japonya	30.400	1	14.181	9.424	653	0	78.761	937	0	0	Japan
K.K.T.C	10.283	13.067	18.053	14.320	2.403	0	0	0	0	0	R.T.N.C
Kanada	0	1.310	0	38.260	0	0	2	0	0	0	Canada
Kazakistan	497	0	1.260	1.078	0	3	0	290	1.004	3.383	Kazakhstan
Kes ve Bil	0	0	10.920	0	246.000	36.002	36.972	55.557	0	0	Undefined
Kırgızistan	352	3.973	0	300	1.080	0	2.401	0	0	0	Kyrgyzstan
Kolombiya	0	45.600	212.295	0	0	0	0	45.600	0	0	Colombia
Kostarika	0	0	2.280	0	0	0	0	0	0	0	Costa Rica
Libya	1.766	1.148	1.443	3.514	0	0	0	0	0	0	Libya
Lübnan	0	0	0	7.800	0	0	0	0	0	0	Lebanon
Madagaskar	0	0	45.600	0	0	0	0	0	0	0	Madagascar
Makedonya	0	0	0	0	0	0	1.490	0	0	0	Macedonia
Malezya	0	0	0	0	0	0	15.010	0	0	0	Malaysia
Maritus	0	0	15.200	0	0	0	0	0	0	0	Mauritius
Meksika	0	0	0	0	0	12	0	0	0	0	Mexico
Menemen D.S	0	0	0	0	0	1.525	58	0	0	0	MenemenF R
Moldova	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	Moldova
Moritanya	0	0	0	0	0	0	300	0	0	0	Moritania
Norveç	9.964	8.724	7.850	18.876	7.935	0	0	0	0	0	Norway
Özbekistan	4.429	0	504	594	2.933	0	782	1.638	91	207	Uzbekistan
Pakistan	0	0	0	252	0	18	0	1.802	0	0	Pakistan
Romanya	0	0	200	16.773	11.000	0	5.847	3.021	0	0	Romania
Rusya	1.118.543	6.718	8.608	162.980	18	273	0	0	120	271	Russia
Senegal	0	0	167.200	60.800	15.200	0	0	0	0	0	Senegal
Singapur	0	7	0	950	0	0	0	0	0	0	Singapore
Suriye	23.600	12.270	21.458	5.077	0	0	0	0	0	0	Syria
Suudi Ara.	0	0	0	0	0	0	97.710	0	0	0	Saudi Arabia
Şeyseller	0	0	212.800	81.600	0	0	0	0	0	0	Seychelles
Tacikistan	0	0	0	0	0	0	0	0	0	200	Tajikistan
Tayland	44.460	120.000	0	0	0	0	0	15.200	0	0	Tailand
Tayvan	11.182	11.182	25.290	21.936	11.182	0	11.182	0	11.182	25.805	Taiwan
Tunus	0	106.400	0	628.320	0	3	0	0	0	0	Tunisia
Türkmenistan	587	950	10.476	533	285	1.824	0	1.034	5.700	18.973	Turkmenistan
Uganda	0	0	0	91.200	0	0	0	0	0	0	Uganda
Ukrayna	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	Ukrania
Ürdün	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	Jordan
Venezuelle	0	0	15.200	0	0	0	0	0	0	0	Venezuela
Yeni Zelanda	0	0	0	0	1.000	0	76.820	0	0	0	New Zealand
Yugoslavya	0	0	0	0	2.147	2.947	0	0	0	0	Yugoslavia
Zambia	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	Zambia
Toplam	40.045.982	14.582.622	23.979.980	14.751.204	26.143.958	1.843.619	21.731.391	11.449.325	29.481.693	59.707.113	Total

* Serbest Yağ Asiti ≤0,3

** 2004 Verileri 10 Aylıktır.

Kaynak:Devlet İstatistik Enstitüsü Dış Ticaret İstatistikleri
Source:State Institute of Statistic,Foreign Trade Statistics

Ek Tablo 26- Türkiye'nin Rafine Zeytinyağında Ülkelere Göre İhracatı (\$) *
Appendix Table 26- Turkey's Refined Olive Oil Export by Countries (\$) *

	1995	1996	1997	1998	1999	2000	2001	2002	2003	2004**	
A.B.D.	15.068.831	10.534.241	5.553.510	2.723.775	2.394.303	1.473.079	1.973.195	52.156	7.584.638	2.077.992	U.S.A
AB	71.911.890	41.896.408	38.713.609	16.735.577	39.007.086	1.580.221	25.960.985	7.062.812	48.721.255	31.427.071	EU
Arjantin	0	0	0	0	0	511.878	537.870	177.358	1.388.546	108.026	Argentina
Avustralya	5.585	365	79.087	0	39.846	0	0	0	1.671	41.980	Australia
Azerbeycan	68.182	0	0	0	3.898	1.648	8.488	831	0	0	Azerbaijan
B.A.E	0	0	2.620	0	0	0	5	0	0	0	U.A.E
Bosna Hersek	0	0	0	0	2.381	0	0	10.360	0	0	Bosnia & Her
Brezilya	0	0	0	0	0	0	88.027	0	0	0	Brasil
Bulgaristan	30.227	0	0	0	0	0	6.251	3.246	0	0	Bulgaria
Çin	0	0	0	0	4.321	0	0	0	1.432	0	China
Ekvator	0	0	0	0	0	0	0	0	0	1.941	Ecuador
Endonezya	0	0	0	27.011	65.101	0	0	0	0	0	Endonesia
Fas	41.233	0	0	0	5.172	0	0	0	0	0	Morocco
Fildişi Kıyısı	0	0	0	0	0	0	464.867	0	1.655.318	0	Ivory Coast
Filipinler	0	0	239.312	823.236	0	0	122.174	0	0	0	Philippines
Gana	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	Ghana
Güney Kore	0	0	0	0	0	0	0	0	436	0	S.Korea
Gürcistan	0	0	43.056	3.040	0	0	0	0	173.038	448.807	Georgia
Hindistan	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	India
Irak	0	0	0	0	0	0	25.654	0	0	0	Iraq
İran	5.000	37.000	0	0	0	0	0	0	0	260	Iran
İsrail	0	0	0	0	0	0	0	0	133.865	0	Israel
İsviçre	22.059	0	0	53.012	82.460	34.914	38.400	0	0	59.904	Switzerland
İzlanda	0	0	1.139.862	2.365	4.154	6.531	95.282	9.125	0	0	Iceland
Japonya	0	0	3.671	0	0	0	0	0	0	0	Japan
K.K.T.C	82.080	6	45.612	31.808	2.580	0	182.977	1.159	0	0	R.T.N.C
Kanada	23.490	58.895	48.303	31.617	6.498	0	0	0	0	0	Canada
Kazakistan	0	4.924	0	65.649	0	0	4	0	0	10.191	Kazakhstan
Kes ve Bil	2.496	0	3.220	2.383	0	8	0	0	3.383	22.154	Undefined
Kırgızistan	0	0	42.000	0	509.220	120.342	77.757	58.727	0	0	Kyrgyzstan
Kolombiya	660	19.486	0	992	1.793	0	5.338	0	0	0	Colombia
Kostarika	0	148.971	533.794	0	0	0	0	0	0	0	Costa Rica
Libya	0	0	5.271	0	0	0	0	0	0	0	Libya
Lübnan	2.695	7.874	3.229	10.300	0	0	0	0	0	0	Lebanon
Madagaskar	0	0	0	11.973	0	0	0	0	0	0	Madagascar
Makedonya	0	0	101.192	0	0	0	0	0	0	0	Macedonia
Malezya	0	0	0	0	0	0	3.133	0	0	0	Malaysia
Maritus	0	0	0	0	0	0	16.661	0	0	0	Mauritius
Meksika	0	0	32.543	0	0	0	0	0	0	0	Mexico
Menemen D.S	0	0	0	0	0	18	0	0	0	0	MenemenF R
Moldova	0	0	0	0	0	3.925	175	0	0	0	Moldova
Moritanya	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	Moritania
Norveç	0	0	0	0	0	0	840	0	0	0	Norway
Özbekistan	27.333	41.289	22.314	35.581	16.278	0	0	0	0	0	Uzbekistan
Pakistan	18.125	0	1.230	1.100	10.322	0	1.434	0	207	0	Pakistan
Romanya	0	0	0	695	0	42	0	3.174	0	0	Romania
Rusya	0	0	250	29.296	27.300	0	5.708	7.150	0	0	Russia
Senegal	1.709.692	29.409	21.266	300.813	31	850	0	0	271	4.315	Senegal
Singapur	0	0	358.151	100.429	22.040	0	0	0	0	0	Singapore
Suriye	0	30	0	1.540	0	0	0	0	0	0	Syria
Suudi Ara	59.427	48.124	43.885	7.415	0	0	0	0	0	0	Saudi Arabia
Şeyseller	0	0	0	0	0	0	232.681	0	0	0	Seychelles
Tacikistan	0	0	424.017	131.846	0	0	0	0	0	0	Tajikistan
Tayland	0	0	0	0	0	0	0	0	0	1.054	Tailand
Tayvan	80.917	492.992	0	0	0	0	0	25.274	0	40.706	Taiwan
Tunus	16.840	50.380	81.081	50.268	27.648	0	22.118	0	25.805	0	Tunisia
Türkmenistan	0	385.700	0	1.080.000	0	4	0	0	0	0	Turkmenistan
Üganda	3.165	4.773	19.510	997	769	5.009	0	0	18.973	0	Uganda
Ukrayna	0	0	0	157.110	0	0	0	0	0	0	Ukrania
Ürdün	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	Jordan
Venezuelle	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	Venezuela
Yeni Zelanda	0	0	30.622	0	0	0	0	0	0	0	New Zealand
Yugoslavya	0	0	0	0	1.884	0	117.230	0	0	0	Yugoslavia
Zambia	0	0	0	0	5.361	8.892	0	0	0	0	Zambia
Toplam	89.179.927	53.760.867	47.592.217	22.419.828	42.240.446	3.747.361	29.987.254	7.411.372	59.708.838	34.244.401	Total

* Serbest Yağ Asiti ≤0,3

** 2004 Verileri 10 Aylıktır.

Kaynak:Devlet İstatistik Enstitüsü Dış Ticaret İstatistikleri
Source:State Institute of Statistic,Foreign Trade Statistics

Ek Tablo 27- Türkiye'nin Avrupa Birliği Ülkelerine Rafine Zeytinyağı İhracatı (kg)*
Appendix Table 27- Turkey's Refined Olive Oil Export to the European Countries (kg)*

	1995	1996	1997	1998	1999	2000	2001	2002	2003	2004**	
Almanya	37.873	28.819	145.733	37.502	8.398	10.580	5.118	1.638	4.368	15.145	Germany
Avusturya	1.303	900	0	0	0	910	0	0	0	0	Austria
Beçika-Lux	0	9.062	4.351	202.514	5.696	4.600	8.192	6.519	0	0	Belgium-Lux
Danimarka	0	4.368	0	0	0	0	0	0	0	0	Denmark
Hollanda	8.759	40.592	13.008	1.747	0	0	0	0	3.439	10.283	Netherlands
İngiltere	103.960	393	6.558	507	240	16	0	0	0	0	Great Britain
İrlanda	339.280	0	0	0	0	0	0	0	0	0	Ireland
İspanya	17.545.800	5.165.540	7.569.454	3.364.800	9.278.220	639.620	2.592.050	20.040	2.201.520	4.008.576	Spain
İsveç	17.939	7.964	9.558	3.767	0	0	0	0	0	0	Sweden
Litvanya	0	0	12.112	0	0	0	0	0	0	0	Lithuania
Macaristan	0	0	0	0	0	0	14.400	0	0	0	Hungary
Polonya	0	0	0	22.494	0	0	0	0	0	0	Poland
Portekiz	644.582	0	0	76.000	0	0	0	0	152.000	317.833	Portugal
Slovenya	0	0	0	0	11.970	0	0	0	0	0	Slovenia
Yunanistan	72.000	0	0	0	0	0	0	0	0	0	Greece
İtalya	13.393.874	6.065.487	12.033.630	7.575.880	14.045.700	122.630	16.457.020	10.270.800	21.618.700	44.367.929	Italy
Toplam	32.165.370	11.323.125	19.794.404	11.285.211	23.350.224	778.356	19.076.780	10.298.997	23.980.027	48.719.766	Total

* Serbest Yağ Asiti ≤0,3

** 2004 Verileri 10 Aylıktır.

Kaynak:Devlet İstatistik Enstitüsü Dış Ticaret İstatistikleri

Source:State Institute of Statistic, Foreign Trade Statistics

Ek Tablo 28- Türkiye'nin Avrupa Birliği Ülkelerine Rafine Zeytinyağı İhracatı (\$)*
Appendix Table 28- Turkey's Refined Olive Oil Export to the European Countries (\$)*

	1995	1996	1997	1998	1999	2000	2001	2002	2003	2004**	
Almanya	119.894	63.352	421.360	88.176	20.549	37.070	11.431	6.442	15.145	84.741	Germany
Avusturya	4.187	3.410	0	0	0	2.797	0	0	0	0	Austria
Beçika-Lux	0	47.197	15.895	366.540	11.884	12.699	20.410	0	0	0	Belgium-Lux
Danimarka	0	20.735	0	0	0	0	0	0	0	0	Denmark
Hollanda	25.717	150.997	43.487	4.982	0	0	0	0	10.283	0	Netherlands
İngiltere	218.494	1.641	14.620	1.325	644	59	0	0	1.489	0	Great Britain
İrlanda	525.571	0	0	0	0	0	0	0	0	0	Ireland
İspanya	40.051.815	18.673.146	14.354.961	4.967.790	17.096.409	1.232.445	3.507.079	0	4.008.576	0	Spain
İsveç	38.098	19.127	27.760	8.629	0	0	0	0	0	0	Sweden
Litvanya	0	0	35.298	0	0	0	0	0	0	0	Lithuania
Macaristan	0	0	0	0	0	0	23.244	0	0	0	Hungary
Polonya	0	0	0	53.560	0	0	0	0	0	0	Poland
Portekiz	1.659.474	0	0	126.567	0	0	0	0	317.833	0	Portugal
Slovenya	0	0	0	0	22.144	0	0	0	0	0	Slovenia
Yunanistan	149.120	0	0	0	0	0	0	0	0	0	Greece
İtalya	29.119.520	22.916.803	23.800.228	11.118.008	21.855.456	295.151	22.398.821	7.056.370	44.367.929	31.342.330	Italy
Toplam	71.911.890	41.896.408	38.713.609	16.735.577	39.007.086	1.580.221	25.960.985	7.062.812	48.721.255	31.427.071	Total

* Serbest Yağ Asiti ≤0,3

** 2004 Verileri 10 Aylıktır.

Kaynak:Devlet İstatistik Enstitüsü Dış Ticaret İstatistikleri

Source:State Institute of Statistic,Foreign Trade Statistics

Ek Tablo 29- Türkiye'nin Diğer Zeytinyağlarında Ülkelere Göre İhracatı (kg)

Appendix Table 29- Turkey's Other Olive Oil Export by European Countries (kg)

	1995	1996	1997	1998	1999	2000	2001	2002	2003	2004*	
A.B.D.	1.183	1.300	0	79.376	315.046	9.309	503.466	73.513	697.872	484.954	U.S.A
AB	8.638	95.112	16.707	8.385	154.165	42	451.236	12.774	808.759	692.578	EU
Afganistan	0	0	0	0	0	0	0	0	390	0	Afganistan
Arjantin	0	0	0	0	0	41.140	61.180	0	0	0	Argentina
Avustralya	71	0	0	0	0	0	6.093	33.153	39.290	11.051	Australia
Azerbaycan	442	8.700	4.801	5.794	5.100	15.160	5.415	0	0	124	Azerbaijan
Bahreyn	0	0	0	0	0	0	540	0	0	0	Bahrain
B.A.E.	700	0	0	10	0	14.366	540	0	0	0	U.A.E
Benin	0	0	0	0	0	0	0	0	0	40	Benin
Beyaz Rusya	0	3.492	0	0	0	0	0	0	0	0	Belarus
Bosna-Hersek	0	0	0	7.200	6.033	0	0	3.669	2.000	0	Bosnia& Her
Brezilya	0	0	0	0	0	0	103.120	41.200	0	0	Brazil
Bulgaristan	0	0	0	0	0	0	21.294	18.482	106.227	99.029	Bulgaria
Çin	0	0	0	0	0	0	0	0	35.981	30.374	China
Ege SB	0	0	0	0	0	0	0	0	0	3.145	Aegean FR
El Salvador	0	0	0	0	0	61.740	0	0	0	0	El Salvador
Fas	0	0	0	0	0	0	148.100	0	0	0	Morocco
Fildişi Kıyısı	0	0	0	0	0	0	0	0	996.300	107.680	Ivory Coast
Filipinler	0	0	0	0	0	0	0	0	55.488	85.156	Philippines
Gana	0	0	0	0	0	0	0	0	45.600	0	Ghana
Güney Kore	0	0	0	0	0	0	16.077	0	0	35.411	S Kore
Gürcistan	450	0	41.160	459	0	2.275	0	0	0	0	Georgia
Irak	0	0	0	0	0	0	0	0	3.210	104.158	Iraq
İran	0	0	18.570	0	0	0	982	36	0	7.753	Iran
İsrail	11.828	75.000	86	23.600	0	0	0	0	46.914	0	Israel
İsviçre	0	165.730	0	0	0	0	600	1.692	980	0	Switzerland
Japonya	0	0	0	0	0	0	0	0	75.508	32.091	Japan
K.K.T.C	84	1.490	32.511	14.217	18.612	44.142	4.902	9.233	30.343	12.342	T.R.N.C
Kanada	138	98	0	0	0	0	29.483	8.586	523.644	182.033	Canada
Katar	0	0	0	0	0	0	0	0	0	6.006	Qatar
Kazakistan	0	0	1.858	770	9.027	120.021	0	0	600	8.137	Kazakhstan
Kes ve Bil	0	0	57.644	0	0	25.132	24.980	522	0	0	Undefined C.
Kırgızistan	1.820	33	6.534	0	0	3.300	0	780	1.600	1.816	Kyrgyzstan
Kolombiya	0	0	0	0	0	0	0	0	76.000	205.230	Colombia
Kuveyt	0	0	9.762	0	0	0	0	0	0	0	Kuwait
Libya	1.000	0	0	0	0	0	0	0	0	0	Libya
Lübnan	27.000	0	23.328	9.360	0	0	0	0	0	0	Lebanon
Makedonya	6.000	0	0	0	0	0	950	8.332	1.499	0	Macedonia
Mardin SB	0	0	0	0	0	0	0	3.822	0	928	Mardin FR
Melezya	0	0	1.704	0	0	0	0	0	0	0	Malaysia
Moldova	0	0	0	0	0	0	0	0	17.450	0	Moldovia
Norveç	0	0	0	4.094	0	0	25.082	0	0	72.370	Norway
Özbekistan	0	2.140	2.119	5.489	17.857	33.915	0	0	2.335	418	Uzbekistan
Pakistan	0	0	0	0	0	0	0	0	0	28.501	Pakistan
Romanya	138.591	0	2	0	50	0	1.680	0	0	3.105	Romania
Rusya	23.465	12.012	19	4.295	0	0	0	0	0	0	Russia
Samoa	0	0	0	0	0	0	0	0	0	15.200	Samoa
Senegal	0	0	0	0	0	0	0	0	38.000	0	Senegal
Sudan	0	0	0	0	0	0	0	0	218	0	Sudan
Suriye	0	0	90.220	587.394	374.680	0	0	0	0	0	Syria
Suudi Ara	3.000	0	3.262	0	5.460	0	0	27	660	273	Saudi Arabia
Şeyseller	0	0	0	0	0	0	0	0	124.280	0	Seychelles
Tayvan	0	0	0	0	0	0	0	0	18.292	143.176	Taiwan
Türkmenistan	0	0	1.842	11.987	0	5.102	218	2.402	3.811	5.007	Turkmenista
Ukrayna	146	86	0	0	0	0	0	0	0	746	Ukraine
Yeni Zelanda	0	0	3.650	2.275	0	0	0	0	19.223	71.009	New Zealand
Yugoslavya	0	0	0	0	5.460	0	0	0	0	0	Yugoslavia
Toplam	225.558	365.205	315.779	764.705	911.490	375.684	1.406.075	218.727	3.772.474	2.449.841	Total

*2004 Verileri 10 Aylıktır.

Kaynak:Devlet İstatistik Enstitüsü Dış Ticaret İstatistikleri Source:State Institute of Statistic,Foreign Trade Statistics

Ek Tablo 30- Türkiye'nin Diğer Zeytinyağlarında Ülkelere Göre İhracatı (\$)
 Appendix Table 30- Turkey's Other Olive Oil Export by European Countries (\$)

	1995	1996	1997	1998	1999	2000	2001	2002	2003	2004*	
A.B.D.	2.321	5.605	0	88.928	352.068	12.952	455.746	80.008	1.194.148	845.663	U.S.A
AB	20.526	74.445	43.274	20.369	184.238	47	237.069	7.900	1.925.221	1.793.794	EU
Afganistan	0	0	0	0	0	0	0	0	1.766	0	Afghanistan
Arjantin	0	0	0	0	0	72.669	40.026	0	0	0	Argentina
Avustralya	199	0	0	0	0	0	7.767	40.109	55.946	20.818	Australia
Azerbaycan	342	39.900	10.805	13.050	10.200	40.852	15.436	0	0	328	Azerbaijan
Bahreyn	0	0	0	0	0	0	1.264	0	0	0	Bahrain
B.A.E.	1.200	0	0	7	0	5.652	0	0	0	0	U.A.E
Benin	0	0	0	0	0	0	0	0	0	350	Benin
Beyaz Rusya	0	17.430	0	0	0	0	0	0	0	0	Belarus
Bosna-Hersek	0	0	0	12.378	11.242	0	0	6.501	9.044	0	Bosnia& Her
Brezilya	0	0	0	0	0	0	111.859	46.504	0	0	Brazil
Bulgaristan	0	0	0	63	0	0	27.203	10.091	159.754	202.552	Bulgaria
Çin	0	0	0	0	0	0	0	0	63.925	84.404	China
Ege SB	0	0	0	0	0	0	0	0	0	12.261	Aegean FR
El Salvador	0	0	0	0	0	103.531	0	0	0	0	El Salvador
Fas	0	0	0	0	0	0	85.062	0	0	0	Morocco
Fildişi Kıyısı	0	0	0	0	0	0	0	0	2.336.617	314.509	Ivory Coast
Filipinler	0	0	0	0	0	0	0	0	70.702	176.058	Philippines
Gana	0	0	0	0	0	0	0	0	91.017	0	Ghana
Güney Kore	0	0	0	0	0	0	20.223	0	0	76.122	S Kore
Gürcistan	900	0	35.672	1.520	0	1.650	0	0	0	0	Georgia
Irak	0	0	0	0	0	0	0	0	10.512	73.215	Iraq
İran	0	0	44.521	0	0	0	1.944	0	0	27.767	Iran
İsrail	18.244	26.250	41	41.373	0	0	0	0	60.657	0	Israel
İsviçre	0	679.493	0	0	0	0	1.266	0	3.710	0	Switzerland
Japonya	0	0	0	0	0	0	0	0	118.418	76.488	Japan
K.K.T.C	289	7.892	49.035	38.977	43.676	80.784	12.617	9.886	78.591	44.172	T.R.N.C
Kanada	447	578	0	0	0	0	30.726	9.828	957.189	533.270	Canada
Katar	0	0	0	0	0	0	0	0	0	14.108	Qatar
Kazakistan	0	0	5.610	1.235	18.819	134.592	0	0	2.764	33.092	Kazakhstan
Kes ve Bil	0	0	66.196	0	0	17.689	53.078	1.790	0	0	Undefined C.
Kırgızistan	1.840	198	4.633	0	0	1.257	0	0	8.089	8.747	Kyrgyzstan
Kolombiya	0	0	0	0	0	0	0	0	134.758	552.101	Colombia
Kuveyt	0	0	8.345	0	0	0	0	0	0	0	Kuwait
Libya	3.145	0	0	0	0	0	0	0	0	0	Libya
Lübnan	22.950	0	28.508	10.296	0	0	0	0	0	0	Lebanon
Makedonya	8.954	0	0	0	0	0	1.354	384	4.120	0	Macedonia
Mardin SB	0	0	0	0	0	0	0	11.574	0	3.704	Mardin FR
Melezya	0	0	6.813	0	0	0	0	0	0	0	Malaysia
Moldova	0	0	0	0	0	0	0	0	18.530	0	Moldovia
Norveç	0	0	0	9.711	0	0	24.242	0	0	248.595	Norway
Özbekistan	0	9.794	8.783	4.760	24.194	18.820	0	0	5.004	1.757	Uzbekistan
Pakistan	0	0	0	0	0	0	0	0	0	36.812	Pakistan
Romanya	66.097	0	3	0	164	0	3.080	10.213	0	7.208	Romania
Rusya	72.356	21.437	82	4.982	0	0	0	0	0	0	Russia
Samoa	0	0	0	0	0	0	0	0	0	45.166	Samoa
Senegal	0	0	0	0	0	0	0	0	89.560	0	Senegal
Sudan	0	0	0	0	0	0	0	0	433	0	Sudan
Suriye	0	0	36.088	493.647	208.470	0	0	0	0	0	Syria
Suudi Ara	4.000	0	6.540	0	11.469	0	0	100	682	1.222	Saudi Arabia
Şeyseller	0	0	0	0	0	0	0	0	387.141	0	Seychelles
Tayvan	0	0	0	0	0	0	0	0	27.234	266.252	Taiwan
Türkmenistan	0	0	6.265	13.569	0	3.765	414	6.101	10.334	16.845	Turkmenista
Ukrayna	268	102	0	0	0	0	0	0	0	1.845	Ukraine
Yeni Zelanda	0	0	8.040	5.275	0	0	0	0	23.021	99.178	New Zealand
Yugoslavya	0	0	0	0	7.800	0	0	0	0	0	Yugoslavia
Toplam	224.078	883.124	369.254	760.140	872.340	494.260	1.130.37	240.989	7.848.887	5.618.403	Total

*2004 Verileri 10 Aylıktır.

Kaynak:Devlet İstatistik Enstitüsü Dış Ticaret İstatistikleri
 Source:State Institute of Statistic,Foreign Trade Statistics

Ek Tablo 31- Türkiye'nin Avrupa Birliği Ülkelerine Diğer Zeytinyağları İhracatı (kg)
Appendix Table 31- Turkey's Other Olive Oil Export to the European Countries (kg)

	1995	1996	1997	1998	1999	2000	2001	2002	2003	2004*	
Almanya	6.962	0	6.198	8.385	1.485	0	0	10.374	44.588	26.073	Germany
Avusturya	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	Austria
Belçika-Lüks	0	13.924	3.276	0	0	0	0	0	1.776	4.823	Belgium-Lux
Çek Cum	0	0	0	0	0	0	0	0	0	82	Czech Rep
Danimarka	480	2.184	0	0	0	0	7.808	0	0	0	Denmark
Fransa	0	0	0	0	0	0	5	0	80.040	90	France
Hollanda	432	0	1.317	0	0	42	0	0	3.276	4.368	Netherlands
İngiltere	764	75.000	0	0	0	0	3.549	2.184	6.519	5.460	Great Britain
İspanya	0	0	0	0	76.000	0	0	0	652.560	0	Spain
İsveç	0	4.004	0	0	0	0	0	0	0	0	Sweden
İtalya	0	0	0	0	76.680	0	439.816	0	20.000	640.980	Italy
Macaristan	0	0	0	0	0	0	0	0	0	10702	Hungary
Malta	0	0	0	0	0	0	58	0	0	0	Malta
Polonya	0	0	5.916	0	0	0	0	0	0	0	Poland
Yunanistan	0	0	0	0	0	0	0	216	0	0	Greece
Toplam	8.638	95.112	16.707	8.385	154.165	42	451.236	12.774	808.759	692.578	Total

*2004 Verileri 10 Aylıktır.

Kaynak:Devlet İstatistik Enstitüsü Dış Ticaret İstatistikleri

Source:State Institute of Statistic,Foreign Trade Statistics

Ek Tablo 32- Türkiye'nin Avrupa Birliği Ülkelerine Diğer Zeytinyağları İhracatı (\$)
Appendix Table 32- Turkey's Other Olive Oil Export to the European Countries (\$)

	1995	1996	1997	1998	1999	2000	2001	2002	2003	2004*	
Almanya	16.205	0	18.516	20.369	1.608	0	0	6.470	150.845	108.850	Germany
Avusturya	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	Austria
Belçika-Lüks	0	16.820	9.863	0	0	0	0	0	7.772	19.096	Belgium-Lux
Çek Cum	0	0	0	0	0	0	0	0	0	432	Czech Rep
Danimarka	1.548	13.055	0	0	0	0	9.187	0	0	0	Denmark
Fransa	0	0	0	0	0	0	12	0	207.456	140	France
Hollanda	763	0	4.361	0	0	47	0	0	9.205	16.980	Netherlands
İngiltere	2.010	26.250	0	0	0	0	3.512	1.224	7.775	7.281	Great Britain
İspanya	0	0	0	0	105.695	0	0	0	1.502.290	0	Spain
İsveç	0	18.320	0	0	0	0	0	0	0	0	Sweden
İtalya	0	0	0	0	76.935	0	224.358	0	39.878	1.608.593	Italy
Macaristan	0	0	0	0	0	0	0	0	0	32.422	Hungary
Malta	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	Malta
Polonya	0	0	10.534	0	0	0	0	0	0	0	Poland
Yunanistan	0	0	0	0	0	0	0	206	0	0	Greece
Toplam	20.526	74.445	43.274	20.369	184.238	47	237.069	7.900	1.925.221	1.793.794	Total

*2004 Verileri 10 Aylıktır.

Kaynak:Devlet İstatistik Enstitüsü Dış Ticaret İstatistikleri

Source:State Institute of Statistic,Foreign Trade Statistics

Ek Tablo 33- Türkiye'nin Ülkelere Göre Pirina Yağı ve Sabun Hammaddeleri İhracatı (kg)

Appendix Table 33- Turkey's Olive Pomace Oil and Soap Raw Materials Exports to the Countries (kg)

	1996	1997	1998	1999	2000	2001	2002	2003*	2004**	
Prina Yağı										Pomace Oil
ABD	291.476	1.238.938	267.310	675.376	318.201	52.810	0	132.022	0	U.S.A
Avustralya	0	0	0	0	0	2.067	0	18.301	0	Australia
B.A.E.	0	16.087	0	15.200	0	0	0	0	0	U.A.E
Brezilya	0	0	0	0	134.600	123.800	0	0	0	Brasil
Bulgaristan	0	0	0	0	0	0	0	10.647	0	Bulgaria
Çin	0	0	0	0	0	0	0	4.346	0	China
Endonezya	18.382	77.884	0	0	0	0	0	0	0	Endonasia
Filipinler	0	0	0	0	0	0	0	5.460	0	Philippines
G.Kore	0	0	0	0	0	10.592	0	0	0	S. Korea
İngiltere	0	0	0	0	0	0	0	2.730	0	Great Britain
İspanya	0	210.000	0	0	100.000	1.705.120	0	0	0	Spain
İsrail	0	0	0	0	0	0	0	28.774	20.780	Israel
İtalya	630.000	1.456.300	0	3.478.640	0	920.800	0	0	139.950	Italy
Kes ve Bil	0	0	0	0	133.980	52.190	0	0	0	Undefined C
Kuveyt	0	43.771	0	0	0	0	0	0	0	Kuwait
Lübnan	0	0	0	0	121.250	0	0	0	0	Lebanon
Norveç	0	0	0	0	36.149	0	0	0	0	Norway
Romanya	0	0	0	0	0	0	4.302	0	0	Romania
Suriye	2.702.280	5.292.984	984.925	1.093.240	663.080	0	0	0	0	Syria
Şili	0	0	0	33.632	0	0	0	0	0	Chile
Y.Zelanda	0	0	0	1.033	37.412	17.156	0	0	4.609	N.Zealand
Toplam	3.642.138	8.335.964	1.252.235	5.297.121	1.544.672	2.884.535	4.302	202.280	165.339	Total
Sabun Ham Maddeleri										Soap Raw M
Arnavutluk	0	0	0	200	0	25	0	0	0	Albenia
İngiltere	0	0	0	0	0	0	0	1.782	9.942	G. Britain
Belçika	0	0	0	0	0	0	0	400	600	Belgium
Gürcistan	0	0	0	0	80	250	500	84.757	11.700	Georgia
Almanya	0	0	0	0	0	0	0	0	288	Germany
Bursa SB	0	0	0	0	0	0	0	0	320	Bursa FR
Irak	0	0	0	0	0	0	0	122.710	2.250	Iraq
İran	0	6.276	0	0	0	0	0	900	0	Iran
Kuveyt	0	0	0	0	0	0	250	0	0	Kuwait
Özbekistan	0	14.580	0	0	4.500	0	0	0	0	Uzbekistan
Romanya	0	0	0	40687	0	0	0	0	0	Romania
Rusya	785	0	0	0	0	0	0	1.740	3.516	Russia
Suriye	76	0	0	0	0	0	0	0	0	Syria
Yugoslavya	0	38.000	0	0	0	0	0	0	0	Yugoslavia
Toplam	861	58856	0	40887	4580	275	750	0	0	Toplam

*2004 verileri 10 aylıktır.

Kaynak:Devlet İstatistik Enstitüsü Dış Ticaret İstatistikleri-Ege İhracatçı Birlikleri

Source:State Institute of Statistic,Foreign Trade Statistcs- Aegean Exporters Union

Ek Tablo 34- Lampant Zeytinyağının Ülkelere göre İhracatı (kg)

Appendix Table 34- Lampant Olive Oil Exports By Countries (kg)

	1996	1997	1998	1999	2000	2001	2002	2003	2004*	
A.B.D.	45.480	15.160	497.560	0	0	0	5.897	0	0	U.S.A
Azerbeycan	4.368	0	494	0	0	0	0	0	0	Azerbaijan
B.A.E.	0	3.640	0	0	0	0	0	0	0	U.A.E
Etyopya	0	0	0	0	0	25	0	0	0	Ethiopia
Filipinler	0	0	965	0	0	0	0	0	0	Philippines
Irak	4.732	0	0	0	0	0	0	0	0	Iraq
İsrail	0	0	192.280	0	0	0	0	786	0	Israel
İsviçre	0	0	33.684	0	0	0	0	0	0	Switzerland
K.K.T.C	0	0	6.808	60	0	0	0	0	0	T.R.N.C
Kazakistan	0	508	162	180	0	306	0	120	105	Kazakhstan
Libya	0	0	0	600	601	0	0	0	0	Libya
Lübnan	0	0	3.866	0	0	0	0	0	0	Lebanon
Suudi Arabistan	0	7.600	0	0	0	0	0	0	0	Saudi Arabia
Türkmenistan	0	0	0	0	360	0	0	0	0	Turkmenistan
Toplam	54.580	26.908	735.819	840	964	331	5.897	906	105	Total

*2004 verileri 10 aylıktır

Kaynak:Devlet İstatistik Enstitüsü Dış Ticaret İstatistikleri

Source:State Institute of Statistic,Foreign Trade Statistcs

Ek Tablo 35- Türkiye'nin Kalite sınıflarına Göre Zeytinyağı İhracatı (1994-2003)

Appendix Table 35- Different Quality Olive Oil Export in Turkey (1994-2003)

	1995	1996	1997	1998	1999	2000	2001	2002	2003	2004	Ortalama
EKSTRA NATUREL											
Değer (\$)	5.179.443	3.663.561	10.523.441	15.977.343	41.528.085	9.626.528	46.852.298	4.962.550	21.575.511	19.730.300	17.961.906
Miktar (kg)	2.137.197	1.167.711	4.683.744	9.660.487	22.629.640	5.081.496	31.945.545	4.768.823	9.118.585	6.937.641	9.813.087
Birim Fiyatı (\$/kg)	2,423	3,137	2,247	1,654	1,835	1,894	1,467	1,041	2,366	2,844	2,091
Top.Z Yağ İhracatındaki Oranı \$ (%)	4,49	5,09	12,82	21,90	25,18	32,52	35,03	26,30	13,19	19,30	19,58
Top.Z Yağ İhracatındaki Oranı kg (%)	4,13	5,86	11,72	20,54	23,14	33,79	33,37	19,59	11,96	8,19	17,23
İNCE NATUREL											
Değer (\$)	4.721.787	4.400.331	8.797.134	5.965.642	16.235.337	2.658.464	24.985.348	2.429.276	13.522.985	8.930.931	9.264.724
Miktar (kg)	2.336.987	1.302.412	4.362.097	3.755.407	11.819.463	1.488.189	19.470.223	2.459.850	6.384.335	3.487.809	5.686.677
Birim Fiyatı (\$/kg)	2,020	3,379	2,017	1,589	1,374	1,786	1,283	0,988	2,118	2,561	1,911
Top.Z Yağ İhracatındaki Oranı \$ (%)	4,09	6,11	10,72	8,18	9,84	8,98	18,68	12,87	8,27	8,74	9,65
Top.Z Yağ İhracatındaki Oranı kg (%)	4,52	6,53	10,91	7,99	12,09	9,90	20,34	10,11	8,37	4,12	9,49
RİVİERA ZEYTİNYAĞI											
Değer (\$)	16.050.640	9.338.164	14.774.669	27.845.332	64.066.092	13.077.447	30.809.973	3.824.023	60.887.390	33.690.568	27.436.430
Miktar (kg)	6.962.680	2.524.569	6.635.812	18.095.741	36.290.508	6.249.937	21.172.222	5.445.759	27.478.041	12.163.361	14.301.863
Birim Fiyatı (\$/kg)	2,305	3,699	2,227	1,539	1,765	2,092	1,455	0,702	2,216	2,770	2,077
Top.Z Yağ İhracatındaki Oranı \$ (%)	13,91	12,96	18,01	38,16	38,84	44,17	23,03	20,27	37,23	32,96	27,95
Top.Z Yağ İhracatındaki Oranı kg (%)	13,47	12,66	16,60	38,48	37,11	41,56	22,12	22,37	36,04	14,35	25,48
RAFİNE ZEYTİNYAĞI											
Değer (\$)	89.179.927	53.760.867	47.592.217	22.419.828	42.240.446	3.747.361	29.987.254	7.411.372	59.708.838	34.244.401	39.029.251
Miktar (kg)	40.045.982	14.582.622	23.979.980	14.751.204	26.143.958	1.843.619	21.731.391	11.449.325	29.481.693	59.707.113	24.371.689
Birim Fiyatı (\$/kg)	2,227	3,687	1,985	1,520	1,616	2,033	1,380	0,647	2,025	0,574	1,77
Top.Z Yağ İhracatındaki Oranı \$ (%)	77,31	74,62	58,00	30,73	25,61	12,66	22,42	39,28	36,51	33,50	41,06
Top.Z Yağ İhracatındaki Oranı kg (%)	77,45	73,12	59,98	31,37	26,73	12,26	22,70	47,03	38,67	70,45	45,98
DİĞER ZEYTİNYAĞLARI											
Değer (\$)	224.078	883.124	369.254	760.140	872.340	494.260	1.130.376	240.989	7.848.887	5.618.403	1.844.185
Miktar (kg)	225.558	365.205	315.779	764.705	911.490	375.684	1.406.075	218.727	3.772.474	2.449.841	1.080.554
Birim Fiyatı (\$/kg)	0,993	2,418	1,169	0,994	0,957	1,316	0,804	1,102	2,081	2,293	1,41
Top.Z Yağ İhracatındaki Oranı \$ (%)	0,19	1,23	0,45	1,04	0,53	1,67	0,85	1,28	4,80	5,50	1,75
Top.Z Yağ İhracatındaki Oranı kg (%)	0,44	1,83	0,79	1,63	0,93	2,50	1,47	0,90	4,95	2,89	1,83
Toplam Z Yağı İhracat Değeri (\$)	115.355.875	72.046.047	82.056.715	72.968.285	164.942.300	29.604.060	133.765.249	18.868.210	163.543.611	102.214.603	95.536.496
Toplam Z Yağı İhracat Miktarı (kg)	51.708.404,00	19.942.519,00	39.977.412,00	47.027.544,00	97.795.059,00	15.038.925,00	95.725.456,00	24.342.484,00	76.235.128,00	84.745.765,00	55.253.870

Kaynak:DİE
Source: SIS

Ek Tablo 36- Türkiye'nin Kalitelerine Göre Zeytinyağı İhracatı
Appendix Table 36- Turkey's Olive Oil Export for Quality

SEZON	TİP	Miktar (kg)	Değer (\$)	\$/kg	Miktar payı %
2000/2001	Sızma	33.319.060	48.474.541	1,455	36,55
	Naturel 1.	17.639.423	23.314.131	1,322	19,35
	Naturel 2.	307.200	436.576	1,421	0,34
	Rafine	22.839.231	31.066.091	1,360	25,05
	Riviera	17.051.726	25.455.571	1,493	18,71
	TOPLAM	91.156.640	128.746.910	1,412	100,00
2001/2002	Sızma	6.215.236	11.467.961	1,845	24,70
	Naturel 1.	3.545.138	5.943.506	1,677	14,09
	Naturel 2.	11.830	23.260	1,966	0,05
	Rafine	9.933.024	18.046.434	1,862	39,47
	Riviera	5.461.322	10.293.106	1,885	21,7
	TOPLAM	25.166.550	45.774.267	9,235	100,00
2002/2003	Sızma	7.712.582	18.355.357	2,38	10,9
	Naturel 1.	6.261.820	13.338.043	2,13	6,0
	Naturel 2.	431.618	923.506	2,14	0,5
	Rafine	28.253.290	56.108.101	1,99	44,6
	Riviera	31.596.196	68.602.013	2,17	37,9
	TOPLAM	74.255.506	157.327.020	2,12	100,00
2003/2004	Sızma	8.645.330	25.304.104	2,93	18,78
	Naturel 1.	4.175.129	10.846.289	2,60	9,07
	Naturel 2.	167.530	380.132	2,27	0,36
	Rafine	17.921.350	46.323.638	2,58	38,93
	Riviera	15.125.073	42.793.666	2,83	32,86
	TOPLAM	46.034.412	125.647.829	2,73	100,00
2004/2005(*)	Sızma	10.476.082	31.153.935	2,97	25,24
	Naturel 1.	5.336.942	14.760.403	2,77	12,86
	Naturel 2.	209.000	568.940	2,72	0,50
	Rafine	12.125.565	33.373.477	2,75	29,22
	Riviera	13.344.268	39.289.728	2,94	32,18
	TOPLAM	41.491.857	120.985.137	2,91	100,00

Kaynak: Ege İhracatçı Birlikleri Genel Sekreterliği
Source: Aegean Export Union General Secretaria

Ek Tablo 37- Türkiye'nin Tiplerine Göre Zeytinyağı İhracatı (kg)
Appendix Table 37- Turkey's Olive Oil Export for Types (kg)

Sezon	Dökme	%	Varilli	%	Ambalajlı	%	Toplam
1994/95	32.089	58,07	11.126	20,13	12.043	21,79	55.258
1995/96	11.226	58,96	5.148	27,04	2.665	14,00	19.039
1996/97	23.029	56,73	11.054	27,23	6.508	38,062	40.591
1997/98	24.416	54,86	11.217	25,20	8.877	19,94	44.510
1998/99	82.768	77,84	13.442	12,64	10.124	19,238	106.334
1999/00	7.109	42,89	3.568	21,53	5.898	35,58	16.575
2000/01	69.177	75,89	10.901	11,96	11.078	12,15	91.156
2001/02	12.392	49,24	6.007	23,87	6.767	26,89	25.166
2002/03	52.227	70,33	9.672	13,03	12.357	16,64	74.256
2003/04	26.294	57,12	5.588	12,14	14.152	30,74	46.034
2004/05	24.953	60,14	3.381	8,15	13.157	31,71	41.491

Kaynak: Ege İhracatçı Birlikleri Genel Sekreterliği
Source: Aegean Export Union General Secretaria

Ek Tablo 38- Türkiye'nin Ülkelere Göre Farklı Kalitelerde Zeytinyağı İthalatı (kg)
Appendix Table 38- Turkey's Different Quality Olive Oil Exports to the Countries (kg)

	1996	1997	1998	1999	2000	2001	2002	2003	2004*	
Ekstra Naturel										Extra Naturel Olive Oil
Almanya	0	10	18	0	0	0	0	0	0	Germany
Fransa	0	21	61	0	21.867	0	0	0	0	France
Güney	0	0	0	0	0	0	0	0	6.238	South Korea
İspanya	0	0	0	0	22.867	0	0	0	0	Spain
İtalya	5970	6.098	2.970	1.515	515	0	0	0	0	Italy
Kanada	0	0	0	58.695	0	0	0	0	0	Canada
Katar	0	0	0	8.372	0	0	2.400	0	0	Qatar
Kes ve Bil	0	12.883	704	0	0	1729	3.367	0	0	Undefined C
Kuveyt	0	0	0	0	0	0	13.577	0	0	Kuwait
Mısır	0	0	11.111	0	0	0	0	0	0	Egypt
Suudi	0	0	55.409	62.685	7.505	0	21.567	13.745	0	Saudi Arabia
Tunus	0	0	0	0	0	0	0	0	0	Tunisia
Yunanistan	0	0	0	0	26.000	0	0	0	0	Greece
Toplam	5.970	19.012	70.273	131.267	78.754	1.729	40.911	13.745	6.238	Total
İnce Naturel										Light Natural Olive
A. B. D	0	0	0	0	3.037	0	0	0	0	U. S. A
Kes ve Bil	0	0	0	0	0	25.274	21.000	0	0	Undefined C
Suudi	0	0	9.682	28.173	8.736	0	15.110	0	20.703	Saudi Arabia
Toplam	0	0	9.682	28.173	11.773	25.274	36.110	0	20.703	Total
Lampant										Lampant Olive Oil
Antalya SB	106.640	0	0	0	0	0	0	0	0	Antalya FR
İspanya	0	0	0	0	0	0	1.679.740	989.620	0	Spain
İsviçre	0	0	0	0	0	0	0	0	0	Switzerland
K. K. T. C	0	0	0	0	0	0	17.605	90.075	0	T. R. N. C
Suriye	0	0	0	0	0	0	298.770	0	0	Syria
Tunus	0	0	0	0	748.800	0	0	0	0	Tunisia
Toplam	106.640	0	0	0	748.800	0	1.996.115	1.079.695	0	Total
Rafine Zeytinyağı										Rafine Olive Oil
Almanya	1	10	0	0	0	0	0	0	0	Germany
İtalya	0	0	0	0	0	0	0	0	0	Italy
Litvanya	0	0	0	7.546	0	0	0	0	0	Lithuania
Riviera Zeytinyağı										Riviera Olive Oil
Almanya	1	0	5	0	0	0	0	0	0	Germany
B. A. E.	32.000	0	0	0	0	0	0	0	0	U. A. E
İspanya	14	0	0	0	0	0	0	0	0	Spain
İtalya	0	0	1.000	41.780	0	0	0	3.961	0	Italy
Japonya	0	0	0	0	0	0	0	8.943	0	Japon
Kes ve Bil	0	0	0	20.250	0	1911	0	0	0	Undefined C
Toplam	32.015	0	1005	62.030	0	1911	0	0	0	Total
Diğer Zeytinyağları										Other Olive Oil
A. B. D.	50	0	10	0	0	509	100	0	0	U. S. A
Almanya	462	40	205	126	0	0	3.040	0	0	Germany
Hollanda	0	0	0	0	20.000	160.650	90.000	0	0	Netherlands
İngiltere	0	50	0	50	0	0	0	0	0	Great Britain
İspanya	0	0	0	0	600.000	0	0	0	0	Spain
İsveç	0	0	0	0	0	78.000	60.000	0	0	Sweden
İsviçre	0	0	0	0	0	5.510	0	0	0	Switzerland
İtalya	90	0	6.190	0	0	20	198.740	0	0	Italy
Malezya	60.000	0	0	0	0	0	0	0	0	Malaysia
Yunanistan	10	0	0	0	0	0	0	0	0	Greece
Toplam	60.612	90	6.405	176	620.000	244.690	351.880	0	0	Total
Genel	205.238	19.112	97.047	257.365	1.471.100	298.878	2.461.126	1.106.344	47.644	Total

*2004 verileri 10 aylıktır

Kaynak:DiE Source:SIS

Ek Tablo 39- Türkiye'nin Ülkelere Göre Siyah Zeytin İhracatı (kg)

Appendix Table 39- Turkey's Black Table Olive Export to the Countries (kg)

	1995	1996	1997	1998	1999	2000	2001	2002	2003	2004*	
A.B.D.	309.586	360.637	1.349.722	730.314	803.405	543.313	1.831.292	1.878.487	2.226.456	2.571.028	U.S.A
AB	8.208.636	6.283.306	7.731.455	6.471.224	7.197.139	6.984.842	11.366.798	8.756.291	12.016.851	10.573.934	EU
Afganistan	0	0	0	0	0	0	0	0	2.226.456	16.722	Afghanistan
AHL SB	0	0	810	100	0	0	0	0	0	0	AHL FR
Arjantin	720		300	844	2.264	1.024	1.803	0	0	0	Argentina
Arnavutluk		20		210	5.497	0	0	0	70	0	Albania
Avustralya	42.111	63.097	146.145	152.536	137.004	104.947	165.615	191.453	320.742	800.248	Australia
Azerbaycan	1.075	3.454	7.675	35.873	10.033	8.532	7.406	7.264	11.113	4.538	Azerbaijan
B.A.E.	17.070	21.300	6.968	38.900	39.635	21.738	60.713	22.265	36.390	13.784	U.A.E
Bahreyn	0	0	0	0	0	0	9.000	0	0	428	Bahrain
Bangladeş	0	0	0	0	18.900	0	0	0	0	0	Bangladesh
Beyaz Rusya	1.700	0	0	2.640	14.430	0	17.880	0	0	132	Belarus
Bosna Hersek	0	1.830	4.520	5.503	7.107	1.500	0	0	0	1.202	Bosnia Herz
Brezilya	12.600	47.940	0	0	24.840	137.556	90.627	16.800	0	0	Brazil
Bulgaristan	1.994.800	983.454	1.356.687	648.606	725.538	361.936	1.274.584	2.007.202	3.180.409	3.680.064	Bulgaria
Bursa SB	0	0	0	0	0	0	0	0	34.838	128.573	Bursa FR
Cezayir	0	0	0	0	0	0	0	0	540	0	Algeria
Ege S B	0	18.000	0	0	303.770	1.920	35.356	24.847	15.960	29.948	Aegean F R
Filipinler	0	0	0	1.300	0	0	1.960	840	1.755	0	Philippines
G.Afrika	12.300	12.922	8.912	79.287	25.401	19.691	31.087	5.903	0	0	S Africa
Gürcistan		7.920	32.505	50.322	52.434	38.570	40.226	0	400	19.431	Georgia
Hırvatistan	13.500	9.200	39.900	7.000	14.300		12.580	0	0	11.880	Croatia
Irak	4.000	0	0	0	0	0	0	0	400	750.069	Iraq
İran	399.648	347.955	351.300	145.800	229.830	74.700	64.800	32.547	7.776	14.937	Iran
İsrail	22.955	0	15.942	0	11	8.380	193.232	254.819	108.138	93.529	Israel
İst Der S B	0	0	0	0	0	0	960	0	0	0	İstanbul FR
İsviçre	76.676	39.189	36.409	47.596	88.090	103.262	48.424	146.784	151.560	97.303	Switzerland
İzlanda	19.200	0	0	0	0	0	0	0	0	0	Iceland
Jamaika	0	0	0	0	0	0	0	112	130	0	Jamaica
Japonya	0	0	0	240	0	106	4.498	3.118	5.153	5.736	Japan
K.K.T.C	269.461	148.337	370.915	436.662	414.046	221.952	251.819	275.857	272.635	309.886	T.R.N.C
Kanada	6.105	14.871	204.780	97.902	98.393	31.900	146.165	264.460	289.177	427.235	Canada
Katar	0	1.394	0	4.662	1.400	2.400	500	0	0	0	Qatar
Kazakistan	37.654	7.760	67.832	17.382	23.274	27.169	33.549	38.499	79.311	78.778	Kazakhstan
Kenya	0	0	0	0	0	0	0	0	0	200	
Kes ve Bil	22.755	0	4.067	2.557	19.754	6.521	16.880	97.931	11.430	0	Undefined C.
Kırgızistan	270	1.030	2.248	2.564	1.628	6.966	6.231	7.080	37.042	11.632	Kyrgyzstan
Kuveyt	164.400	1.000		15.740	28.200	0	12.150	0	19.128	46.672	Kuwait
Libya	15.590	31.177	34.844	14.397	8.121	5.367	12.514	54.223	0	0	Libya
Makedonya	29.524	17.562	25.693	140.540	17.340	18.005	216.177	353.381	164.173	142.797	Macedonia
Malavi	0	0	0	0	0	0	302	0	0	0	Malawi
Malezya	0	360	176	0	0	0	0	0	0	0	Malaysia
Mardin Ser B	0	0	0	0	50	240	0	0	0	0	Mardin F R
Meksika	0	0	0	13.395	13.395	13.337	0	0	0	0	Mexico
Menemen D.S	0	0	0	0	0	0	320	548	0	0	Menemen F R
Mersin S B	0	0	0	0	475	3.685	4.608	12.614	0	0	Mersin FR
Mısır	25.920	0	0	0	0	0	0	0	0	0	Egypt
Moğolistan	0	0	0	0	0	0	0	0	0	750	Mongolia
Moldova	3.700	47	2.994	100	48	0	52.976	0	3.455	0	Moldova
Namibya	0	0	0	0	16.416	0	0	0	0	0	Namibia
Norveç	29.659	16.736	20.622	21.136	14.274	12.534	19.177	17.884	39.549	16.024	Norway
Özbekistan	8.586	43.228	8.417	2.170	6.622	29.614	8.026	11.083	12.852	9.614	Uzbekistan
Panama	0	4.235	0	0	0	0	1.367	81	0	0	Panama
Romanya	10.859.906	8.616.329	9.254.404	10.951.581	10.860.234	12.651.975	15.179.276	14.511.825	14.381.883	16.987.664	Romania
Rusya	117.722	86.550	80.081	56.731	47.854	62.365	195.443	288.069	285.057	286.949	Russia
Samsun S B	0	0	0	0	0	0	300	0	0	0	Samsun FR
Senegal	200	318	252	0	2.250	0	0	0	0	0	Senegal
Singapur	0	0	0	0	2.625	0	1.435	212	0	0	Singapore
Sudan	0	0	0	0	0	0	0	0	6.500	1.300	Sudan
Suudi Ara.	110.088	53.754	96.844	115.549	67.459	56.728	98.554	38.962	115.659	70.766	Saudi Arabia
Tacikistan	0	0	0	0	0	0	15	0	700	3.500	Tajikistan
Tanzanya	0	0	0	345	0	0	0	0	0	0	Tanzania
Trabzon S B	0	4.570	0	0	0	0	0	0	0	0	Trabzon FR
Türkmenistan	20.393	42.575	147.594	21.887	19.662	24.447	16.878	32.632	42.912	14.620	Turkmenistan
Ukrayna	33.553	326.667	62.681	23.241	2.065	0	350	0	2.122	660	Ukraine
Ürdün	0	0	0	0	4.080	30.370	20.244	19.250	41.790	0	Jordan
Venezuela	0	0	1.200	0	11.500	0	14.688	0	0	0	Venezuela
Yemen	0	0	2.400	0	1.000	0	0	0	0	0	Yemen
Yeni Zelanda	5.862	2.926	11.003	2.692	4.215	4.515	2.294	702	7.038	7.348	New Zealand
Yugoslavya		9.600	36.647	5.278	16.795	59.454	121.662	17.542	97.310	177.541	Yugoslavia
Toplam	22.897.925	17.631.250	21.525.018	20.364.806	21.402.803	21.681.796	31.692.781	29.391.567	36.254.944	37.407.482	Total

* 2004 Verileri 10 Aylıktır.

Kaynak:Devlet İstatistik Enstitüsü Dış Ticaret İstatistikleri Source:State Institute of Statistic,Foreign Trade Statistics

Ek Tablo 40- Türkiye'nin Ülkelere Göre Siyah Zeytin İhracatı (\$)
Appendix Table 40- Turkey's Black Table Olive Export to the Countries (\$)

	1995	1996	1997	1998	1999	2000	2001	2002	2003	2004*	
A.B.D.	406.320	511.368	1.924.481	1.068.369	982.566	613.645	1.431.059	1.572.455	3.041.068	4.244.480	U.S.A
AB	20.065.781	15.613.984	14.127.273	11.493.027	12.346.435	10.521.534	11.673.496	5.884.195	19.636.553	20.784.122	EU
Afganistan	0	0	0	0	0	0	0	0	6.294	22.075	Afganistan
AHL SB	0	0	1.700	285	0	0	0	0	0	0	AHL FR
Arjantin	1.890	0	960	1.689	7.960	2.555	3.544	0	0	0	Argentina
Arnavutluk	0	20	0	900	3.909	0	0	0	572	0	Albania
Avustralya	123.121	188.971	356.768	343.654	275.674	148.494	115.484	119.141	0	1.487.510	Australia
Azerbaycan	2.472	7.736	13.599	60.124	22.218	16.630	11.463	4.576	17.221	12.422	Azerbaijan
B.A.E.	12.180	37.600	8.671	53.730	51.118	24.394	69.655	7.900	44.580	49.472	U.A.E
Bahreyn	0	0	0	0	0	0	7.875	0	0	661	Bahrain
Bangladeş	0	0	0	0	12.852	0	0	0	0	0	Bangladesh
Benin	0	0	0	0	0	0	0	0	0	775	Benin
Beyaz Rusya	3.791	0	0	7.260	10.175	0	15.893	0	0	124	Belarus
Bosna Hersek	0	3.629	10.671	12.356	19.218	3.400	0	0	0	3.023	Bosnia Herz
Brezilya	18.144	69.426	0	0	24.342	119.057	58.205	8.990	0	0	Brazil
Bulgaristan	1.282.037	690.093	1.034.973	498.213	445.422	288.067	627.250	498.893	1.788.641	2.177.828	Bulgaria
Bursa SB	0	0	0	0	0	0	0	0	59.994	318.146	Bursa FR
Cezayir	0	0	0	0	0	0	0	0	480	0	Algeria
Ege Ser Böl	0	19.800	0	0	429.711	1.482	29.623	11.630	34.670	62.775	Aegean F R
Filipinler	0	0	0	2.406	0	0	1.923	1.383	3.647	0	Philippines
G.Afrika	25.430	15.337	19.081	111.527	51.105	13.052	14.259	6.191	0	0	S Africa
Gana	0	0	0	0	0	0	0	0	143	0	Ghana
Gürcistan	0	15.592	56.256	71.516	55.898	33.323	21.147	0	1.250	36.583	Georgia
Hırvatistan	15.235	11.166	44.496	7.568	15.596	0	8.932	0	0	15.057	Croatia
Irak	4.800	0	0	0	0	0	0	0	527.655	1.082.210	Iran
İran	362.356	232.548	335.584	121.011	204.389	51.500	42.070	0	4.278	4.927	Iran
İsrail	16.826	0	19.567	0	8	9.808	148.259	232.781	132.620	139.919	Israel
İst Der S B	0	0	0	0	0	0	1.603	0	0	0	İstanbul FR
İsviçre	150.328	85.570	79.802	98.502	130.695	185.348	72.178	114.803	292.151	251.558	Switzerland
İzlanda	17.268	0	0	0	0	0	0	0	0	0	Iceland
Japonya	0	0	0	948	0	297	5.296	417	11.713	16.505	Japan
K.K.T.C	252.217	173.376	445.553	453.501	402.471	201.438	195.812	124.616	400.308	493.288	T.R.N.C
Kanada	13.097	40.456	290.435	144.228	117.413	50.760	140.638	190.655	452.320	742.116	Canada
Katar	0	1.299	0	4.785	1.000	1.200	350	0	0	0	Qatar
Kazakistan	203.523	20.202	133.405	37.224	34.179	63.503	42.622	22.874	122.018	160.549	Kazakhstan
Kenya	0	0	0	0	0	0	0	0	0	160	Kenya
Kes ve Bil	15.344	0	4.928	4.500	23.086	14.166	9.195	14.259	16.305	0	Undefined C.
Kırgızistan	720	2.385	3.276	3.446	3.808	8.941	7.232	4.651	52.120	23.668	Kyrgyzstan
Kuveyt	272.627	3.200	0	19.192	28.949	0	10.692	0	16.713	47.196	Kuwait
Libya	38.799	95.236	92.585	45.390	20.081	15.118	10.536	55.690	0	0	Libya
Makedonya	33.592	15.910	24.668	169.092	23.394	18.671	140.912	112.009	200.193	220.861	Macedonia
Malezya	0	1.224	223	0	0	0	0	0	0	0	Malaysia
Mardin Ser B	0	0	0	0	50	214	0	0	0	0	Mardin F R
Meksika	0	0	0	10.887	9.415	6.219	0	0	0	0	Mexico
Menemen D.S	0	0	0	0	0	0	269	816	0	0	Menemen F R
Mersin S B	0	0	0	0	850	9.862	7.910	17.579	0	0	Mersin FR
Mısır	25.272	0	0	0	0	0	0	0	0	0	Egypt
Moğolistan	0	0	0	0	0	0	0	0	0	2.420	Mongolia
Moldova	3.945	100	3.811	252	103	0	30.014	0	6.527	0	Moldova
Namibya	0	0	0	0	26.357	0	0	0	0	0	Namibia
Norveç	59.102	35.701	42.693	57.686	28.746	27.598	22.800	21.560	66.000	37.934	Norway
Özbekistan	19.874	96.070	13.573	4.367	12.287	57.447	8.414	5.163	20.324	29.021	Uzbekistan
Panama	0	8.125	0	0	0	0	2.131	276	0	0	Panama
Romanya	6.813.570	5.885.921	7.537.227	7.102.292	6.866.116	7.688.796	6.847.842	3.912.809	11.376.250	11.318.101	Romania
Rusya	250.500	185.264	113.231	66.921	57.356	79.189	168.189	185.144	316.401	404.685	Russia
Samsun S B	0	0	0	0	0	0	421	0	0	0	Samsun FR
Senegal	590	566	730	0	1.938	0	0	0	0	0	Senegal
Singapur	0	0	0	0	2.629	0	1.818	416	0	0	Singapore
Sudan	0	0	0	0	0	0	0	0	13.324	2.145	Sudan
Suudi Arabistan	99.721	76.442	155.383	162.904	61.750	50.776	80.015	12.165	175.772	143.653	Saudi Arabia
Tacikistan	0	0	0	0	0	0	18	0	1.989	10.310	Tajikistan
Tanzanya	0	9.402	0	203	0	0	0	0	0	0	Tanzania
Trabzon S B	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	Trabzon FR
Türkmenistan	37.607	87.435	148.531	41.664	32.470	44.398	25.311	14.743	69.524	37.451	Turkmenistan
Ukrayna	97.259	767.937	141.599	29.798	680	0	255	0	3.137	2.925	Ukraine
Ürdün	0	0	0	0	5.956	32.435	20.207	0	48.405	0	Jordan
Venezuela	0	0	2.265	0	7.590	0	14.222	0	0	0	Venezuela
Yemen	0	0	3.000	0	1.000	0	0	0	0	0	Yemen
Yeni Zelanda	9.478	8.764	23.843	6.048	6.697	9.613	2.706	0	14.090	15.010	New Zealand
Yugoslavya	0	11.674	37.945	6.375	17.879	59.137	94.344	12.396	123.863	213.361	Yugoslavia
Toplam	30.754.816	25.029.529	27.252.786	22.323.840	22.883.541	20.472.067	22.244.494	13.171.277	39.099.759	44.615.026	Total

* 2004 Verileri 10 Aylıktır.

Kaynak:Devlet İstatistik Enstitüsü Dış Ticaret İstatistikleri
Source:State Institute of Statistic,Foreign Trade Statistics

Ek Tablo 41- Türkiye'nin Avrupa Birliği Ülkelerine Siyah Zeytin İhracatı (kg)
Appendix Table 41- Turkey's Black Olive Exports to the European Countries (kg)

	1995	1996	1997	1998	1999	2000	2001	2002	2003	2004*	
Almanya	3.133.362	3.276.509	4.858.080	4.159.152	5.044.775	4.728.411	7.713.614	5.489.790	7.725.434	6.317.518	Germany
Avusturya	103.956	112.406	220.034	238.518	316.398	230.568	269.652	268.009	372.066	258.277	Austria
Belçika-Lük	160.858	123.033	203.235	150.483	192.575	191.109	176.899	98.301	203.368	105.240	Belgium-Lux
Çek Cum	0	0	0	1.793	0	0	0	13.440	25.959	1.343	Czech R
Danimarka	100.293	46.582	76.572	88.726	118.110	121.698	433.143	204.864	272.651	159.803	Denmark
Finlandiya	0	0	250	0	0	0	0	0	0	0	Finland
Fransa	338.191	146.863	111.878	51.431	90.853	45.203	241.500	77.000	309.033	253.320	France
Hollanda	579.700	513.975	591.693	603.023	763.569	549.731	790.180	1.180.504	1.229.494	629.956	Netherlands
İngiltere	172.222	162.055	238.211	318.314	246.294	583.770	374.415	533.582	752.429	555.136	Great Britain
İrlanda	0	0	0	12.125	0	0	0	0	0	0	Ireland
İspanya	2.548.595	1.403.720	252.000	148.491	115.014	146.640	130.830	36.800	112.690	90.430	Spain
İsveç	67.195	62.131	66.953	40.204	116.947	145.984	161.622	81.347	84.832	144.939	Sweden
İtalya	436.962	212.150	476.050	33.600	101.700	189.790	1.049.541	557.850	674.495	1.213.837	Italy
Letonya	0	0	0	0	0	0	0	10.204	0	0	Lethonia
Macaristan	0	55.500	0	604	16.324	19.000	4.532	6.870	8.020	7.398	Hungary
Polonya	0	612	5.004	0	0	0	0	2.100	20.762	6.467	Poland
Portekiz	0	13.300	320.065	576.080	0	14.318	0	0	0	0	Portugal
Slovakya	0	0	0	0	0	18.620	0	0	20.500	0	Slovakia
Yunanistan	567.302	154.470	311.430	48.680	74.580	0	20.870	195.630	205.118	830.270	Greece
Toplam	8.208.636	6.283.306	7.731.455	6.471.224	7.197.139	6.984.842	11.366.798	8.756.291	12.016.851	10.573.934	Total

*2004 Verileri 10 Aylıktır.

Kaynak:Devlet İstatistik Enstitüsü Dış Ticaret İstatistikleri

Source:State Institute of Statistic,Foreign Trade Statistics

Ek Tablo 42- Türkiye'nin Avrupa Birliği Ülkelerine Siyah Zeytin İhracatı (\$)
Appendix Table 42- Turkey's Black Olive Exports to the European Countries (\$)

	1995	1996	1997	1998	1999	2000	2001	2002	2003	2004*	
Almanya	6.494.649	6.406.557	8.920.116	7.679.647	8.464.739	7.589.095	8.338.892	3.974.015	12.190.991	13.348.300	Germany
Avusturya	209.295	270.577	459.295	487.346	528.188	453.141	373.636	198.825	1.344.822	678.238	Austria
Belçika-Lük	267.544	273.749	401.936	342.369	403.280	231.829	217.937	52.513	383.638	234.988	Belgium-Lux
Çek Cum	0	0	0	2.190	0	0	0	0	28.404	2.479	Czech R
Danimarka	197.775	87.572	143.713	144.380	167.081	148.818	315.379	126.525	412.805	323.973	Denmark
Finlandiya	0	0	382	0	0	0	0	0	0	0	Finland
Fransa	529.368	294.878	221.027	110.273	178.279	82.811	261.966	60.785	546.876	611.210	France
Hollanda	1.243.131	1.074.609	1.247.274	1.144.599	1.285.710	717.299	884.862	686.073	1.811.662	1.249.515	Netherlands
İngiltere	396.106	392.556	548.836	727.236	532.028	824.811	545.793	451.917	1.346.352	1.436.255	Great Britain
İrlanda	0	0	0	21.610	380.613	0	0	0	0	0	Ireland
İspanya	9.735.135	6.207.341	897.149	120.905	102.073	114.827	104.150	7.202	139.563	96.491	Spain
İsveç	145.765	148.442	137.349	72.192	161.910	160.619	104.155	11.379	154.319	274.842	Sweden
İtalya	438.610	252.230	505.475	35.159	83.609	139.946	508.718	199.091	940.398	1.475.251	Italy
Letonya	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	Lethonia
Macaristan	0	44.083	0	1.370	13.637	12.920	5.669	6.029	13.140	13.633	Hungary
Polonya	0	1.522	4.653	0	0	0	0	0	32.678	15.455	Poland
Portekiz	0	14.364	326.204	559.862	0	34.619	0	0	0	0	Portugal
Slovakya	0	0	0	0	0	10.799	0	0	10.763	0	Slovakia
Yunanistan	408.403	145.504	313.864	43.889	45.288	0	12.339	109.841	280.142	1.023.492	Greece
Toplam	20.065.781	15.613.984	14.127.273	11.493.027	12.346.435	10.521.534	11.673.496	5.884.195	19.636.553	20.784.122	Total

*2004 Verileri 10 Aylıktır.

Kaynak:Devlet İstatistik Enstitüsü Dış Ticaret İstatistikleri

Source:State Institute of Statistic,Foreign Trade Statistics

Ek Tablo 43- Türkiye'nin Ülkelere Göre Yeşil Zeytin İhracatı (kg)
Appendix Table 43- Turkey's Green Table Olive Export to the Countries (kg)

	1995	1996	1997	1998	1999	2000	2001	2002	2003	2004**	
A.B.D.	416.965	395.170	664.128	470.814	990.114	836.013	1.230.281	883.473	1.574.210	797.858	U.S.A
AB	3.541.388	3.171.786	3.815.112	1.994.517	3.644.190	3.143.140	5.172.745	1.605.958	5.496.434	3.156.959	EU
Afganistan	0	0	0	0	0	0	0	0	429	1.343	Afganistan
Ahl Ser Böl	0	0	1.502	0	0	0	0	0	0	0	Ahl FR
Antalya SB	0	7.680	0	0	0	0	0	0	0	0	Antalya FR
Arjantin	0	0	1.897	0	0	1.600	0	0	0	0	Argentina
Arnavutluk	0	4.532	13.000	8.330	5.880	12.000	4.200	0	0	0	Albania
Avustralya	7.331	28.594	5.691	4.015	21.676	6540	12.153	24.073	59.439	56.014	Australia
Azerbaycan	972	123	0	2338	405	480	3.896	174	6.435	0	Azerbaijan
B.A.E.	336.382	201.396	418.088	315.375	181.409	354.240	335.604	76.633	191.986	101.797	U.A.E
Bahreyn	0	0	0	0	0	164	7.200	164	1.092	841	Bahrain
Benin	0	0	0	0	0	0	0	0	0	16.694	Benin
Beyaz Rusya	814	0	550	4.807	1.080	2.500	0	0	0	102	Belarus
Bosna-Hersek	0	0	0	0	0	0	0	0	0	12.571	Bonia&Her
Brezilya	348.700	12.400	11.400	0	40.000	96.000	1.794.121	135.684	0	0	Brasil
Bulgaristan	41.173	29.161	73.287	26.714	3826	11.010	32.460	11.421	37.306	73.275	Bulgaria
Bursa SB	0	0	0	0	0	0	0	0	181.815	127.314	Bursa FR
Cezayir	0	0	3.360	0	0	0	0	0	1.848	0	Algeria
Ege SB	0	4.370	0	0	1.728	1.164	4.512	17.661	51.156	1.474	Aegean FR
Fildişi Kıyısı	0	500	500	1.000	600	250	0	0	0	0	Ivory Coast
Filipinler	0	0	0	1.182	0	0	900	0	0	0	Philippines
Güney Afrika	50.314	48.328	46.526	56.252	18.000	21.528	12.240	868	9.504	0	S Africa
Gürcistan	0	0	0	0	4.200	0	0	0	0	1.654	Georgia
Hırvatistan	0	6.000	19.800	7.320	0	0	0	0	0	0	Croatia
Hong Kong	0	0	1.248	0	3	0	0	0	0	0	Hong Kong
Irak	0	0	0	0	0	0	0	0	21.709	32.417	Iraq
İran	0	15.480	0	0	0	0	42	0	49.882	19.422	Iran
İsrail	176.805	27.714	12.890	33.008	313.614	268.029	1.344.879	568.806	770.305	243.888	Israel
İsviçre	11.054	7.349	4.090	7.321	14.564	39.503	6.156	34.704	18.122	38.807	Switzerland
Japonya	30	0	0	4	0	16	2535	9.533	2.429	992	Japan
K.K.T.C	7.118	48.352	17.235	71.947	83.366	19.262	46.144	16.587	64.894	23.102	T.R.N.C
Kamerun	0	0	0	0	0	0	0	0	0	252	Camerun
Kanada	10.644	18.537	33.160	1.700	40.100	0	107.446	91.097	13.463	24.681	Canada
Katar	15.150	50.639	16.713	41.205	46.870	20.266	7.350	17.574	8.800	0	Qatar
Kazakistan	698	1238	25.878	4.540	7.116	2.750	9453	6.136	5.940	26.239	Kazakhstan
Kenya	0	0	0	0	0	150	0	0	100	0	Kenya
Kes ve Bil	0	0	0	0	973	165	3.856	1.241	240	0	Undefined C.
Kırgızistan	0	865	700	0	240	2.276	1.591	2.546	2.782	4.453	Kyrgyzstan
Kuveyt	164.021	223.660	126.296	181.777	12.150	94.852	32.450	117.542	13.767	17.200	Kuwait
Libya	20.832	8.452	4.723	2.754	300	495	5.832	173.447	0	0	Libya
Lübnan	38.750	0	0	0	0	0	0	0	0	0	Lebanon
Makedonya	1.111	12.500	3.836	0	69.765	1011	23.548	71.570	58.864	45.923	Macedonia
Mardin SB	0	0	0	0	55	0	0	0	0	0	Mardin F. R
Menemen D SB	0	0	0	0	220	4.280	0	0	0	0	Menemen D.F.R
Mersin SB	0	0	0	0	0	878	720	163	0	0	Mersin F.R
Mısır	0	0	2.159	0	0	0	0	0	0	0	Egypt
Moldova	0	180	1.420	200	0	0	0	0	0	0	Moldova
Norveç	9.045	40.144	10.903	7.344	16.222	7.063	7.131	15.405	69.318	33.578	Norway
Özbekistan	14.696	2.631	2753	1.870	0	0	2.281	3.718	5.917	1.759	Uzbekistan
Pakistan	0	0	0	48	0	0	0	0	0	0	Pakistan
Romanya	232.042	362.654	511.494	376.875	134.728	174.250	426.220	474.644	550.502	716.570	Romania
Rusya	75.546	30.298	9.675	1241	0	22.904	6.141	26.562	21.546	23.231	Russia
Senegal	1.050	1.291	5.681	1.300	600	2.890	1.140	0	2.760	1.560	Senegal
Singapur	1.343	0	0	0	0	0	418	215	0	0	Singapore
Sudan	0	0	11.160	0	0	0	0	1.200	4.604	13.265	Sudan
Suudi Ara.	310.589	245.416	252.944	354.211	222.828	345.381	164.184	422.500	259.686	182.513	Saudi Arabia
Tacikistan	0	0	0	0	0	0	0	0	60	208	Tajikistan
Trabzon SB	0	928	0	0	0	0	0	0	0	0	Trabzon F.R
Türkmenistan	731	2064	2562	1882	3243	1364	4.154	7.396	17.965	8.196	Turkmenistan
Ukrayna	1.492	524	4.978	900	0	0	1.592	0	8.358	660	Ukraine
Uruguay	3.000	0	0	0	0	0	0	0	0	0	Uruguay
Ürdün	0	0	0	0	0	0	3.422	1.860	0	0	Jordan
Venezuela	0	0	2.400	12.189	0	16.380	0	0	0	0	Venezuela
Yemen	0	7.020	480	0	1.750	0	0	0	0	1.215	Yemen
Yeni Zelanda	1.180	922	0	0	1440	0	2.920	1.108	5.872	2.831	New Zealand
Yugoslavya	0	4.800	34.243	33.565	27.211	10.271	67.681	5.862	35.463	110.499	Yugoslavia
Zimbabve	0	1.555	0	0	0	0	0	0	0	0	Zimbabwe
Toplam	5.840.966	5.025.253	6.174.620	4.028.545	5.910.466	5.521.065	10.890.148	4.827.525	9.625.102	5.921.357	Total

* 2004 Verileri 10 Aylıktır.

Kaynak:Devlet İstatistik Enstitüsü Dış Ticaret İstatistikleri
Source:State Institute of Statistic,Foreign Trade Statistcs

Ek Tablo 44- Türkiye'nin Ülkelere Göre Yeşil Zeytin İhracatı (\$)
 Appendix Table 44- Turkey's Green Table Olive Export to the Countries (\$)

	1995	1996	1997	1998	1999	2000	2001	2002	2003	2004*	
A.B.D.	516.986	577.857	979.259	538.025	1.052.604	791.052	1.136.124	452.899	1.562.931	1.377.014	U.S.A
AB	6.215.194	5.516.374	6.136.166	3.366.200	5.411.258	4.243.555	5.911.334	2.498.358	8.269.460	6.430.588	EU
Afganistan	0	0	0	0	0	0	0	0	946	1.745	Afghanistan
Ahl SB	0	0	2.540	0	0	0	0	0	0	0	Ahl FR
Antalya SB	0	22.400	0	0	0	0	0	0	0	0	Antalya FR
Arjantin	0	0	6.719	0	0	1.668	0	0	0	0	Argentina
Arnavutluk	0	12.176	29.378	28.960	8.774	23.018	6.964	0	0	0	Albania
Avustralya	19.247	31.297	38.637	6.931	32.931	11.960	14.066	29.936	83.156	117.516	Australia
Azerbaycan	1.739	262	0	5.806	1.100	952	6.322	296	12.394	16.232	Azerbaijan
B.A.E.	197.464	209.742	381.803	271.033	68.055	142.309	147.948	25.654	95.001	53.762	U.A.E
Bahreyn	0	0	0	0	0	316	9.300	276	1412	1.561	Bahrain
Benin	0	0	0	0	0	0	0	0	0	28.438	Benin
Beyaz Rusya	1.294	0	0	0	0	0	0	0	0	232	Belarus
Bosna-Hersek	0	0	1.011	12.857	2.828	6.712	0	0	0	30.403	Bonia&Her
Brezilya	443.777	12.400	23.284	0	51.285	68.440	1.007.920	49.919	0	0	Brazil
Bulgaristan	63.833	20.222	84.611	40.380	4.006	18.533	34.329	10.488	30.576	52.181	Bulgaria
Bursa SB	0	0	0	0	0	0	0	0	362.665	265.802	Bursa FR
Cezayir	0	0	7.980	0	0	0	0	0	4.942	0	Algeria
Ege SB	0	4.705	0	0	1.149	1.942	4.282	12.958	8.806	3.200	Aegean F R
Fildişi Kıyısı	0	375	449	865	525	160	0	0	0	0	Ivory Coast
Filipinler	0	0	0	4.294	0	0	1.335	0	0	0	Philippines
Güney Afrika	88.755	101.200	65.462	77.331	27.597	27.413	10.268	131	17.484	0	S Africa
Gürcistan	0	0	0	0	3.441	0	0	0	0	4708	Georgia
Hırvatistan	0	7.873	23.018	8.522	0	0	0	0	0	0	Croatia
Hong Kong	0	0	3.503	0	3	0	0	0	0	0	Hong Kong
Irak	0	0	0	0	0	0	0	0	36949	55.669	Iraq
İran	0	21.918	0	0	0	0	70	0	51.683	49.161	Iran
İsrail	233.984	60.601	13.360	30.144	158.736	207.024	515.561	164.464	571.564	249.851	Israel
İst Der SB	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	Ist Der FR
İsviçre	24.276	18.966	8.800	15.022	27.477	42.002	10.633	15.459	39.785	81.417	Switzerland
Japonya	149	0	0	6	0	8	2.393	6.618	3.687	3.007	Japan
K.K.T.C	18.424	67.613	31.472	113.905	123.348	27.899	46.849	13.818	92.676	47.846	T.R.N.C
Kamerun	0	0	0	0	0	0	0	0	0	1046	Camerun
Kanada	13.962	39.266	55.528	4.369	72.234	0	102.496	86.911	33.110	50.441	Canada
Katar	6.775	46.804	11.915	23.517	18.565	8.461	3.400	2.035	6524	0	Qatar
Kazakistan	2.177	4.306	61.494	8.627	10.224	7.060	16.554	8.489	14.259	44.714	Kazakhstan
Kenya	0	0	0	0	0	300	0	0	250	0	Kenya
Kes ve Bil	0	0	0	0	1.351	323	5.231	1.000	530	0	Undefined C.
Kırgızistan	0	1.739	0	0	1.584	4.385	2.704	4.869	3949	8089	Kyrgyzstan
Kuveyt	136.557	239.238	110.953	139.752	7.533	34.562	16.520	0	24.850	18.209	Kuwait
Lübya	61.184	28.331	12.445	9.476	140	917	4.505	165.102	0	0	Libya
Lübnan	33.750	0	0	0	0	0	0	0	0	0	Lebanon
Makedonya	1.152	33.797	3.791	0	16.618	2.285	32.186	45.143	74.753	63.438	Macedonia
Malezya	0	0	223	0	0	0	0	0	0	0	Malaysia
Mardin SB	0	0	0	0	73	0	0	0	0	0	Mardin F. R
Menemen D SB	0	0	0	0	627	2.036	0	0	0	0	Menemen D. FR
Mersin SB	0	0	0	0	0	1.300	1.624	455	0	0	Mersin F.R
Mısır	0	0	2.412	0	0	0	0	0	0	0	Egypt
Moldova	0	252	3.444	655	0	0	0	0	0	0	Moldova
Norveç	21.376	91.581	23.643	9.791	37.526	11.313	9.413	27.975	137.306	74.235	Norway
Özbekistan	31.966	6.983	5.340	3.995	0	0	2.790	2.204	12.666	2828	Uzbekistan
Pakistan	0	0	0	137	0	0	0	0	0	0	Pakistan
Romanya	166.268	350.755	581.025	498.910	112.252	144.374	269.289	155.983	574.189	687.300	Romania
Rusya	83.968	54.849	20.564	2.642	0	32.430	6.441	5.102	15.062	32.736	Russia
Samsun SB	0	0	0	0	0	0	76	0	0	0	Samsun F.R
Senegal	1.645	3.619	10.424	1.250	923	3.810	1.290	0	5719	3468	Senegal
Singapur	3.204	0	0	0	0	0	584	538	0	0	Singapore
Sudan	0	0	20.317	0	0	0	0	1.103	12101	19.648	Sudan
Suudi Arabia	277.131	231.309	241.541	325.116	162.847	206.093	100.784	124.439	268.238	260.229	Saudi Arabia
Tacikistan	0	0	0	0	0	0	0	0	161	483	Tajikistan
Trabzon SB	0	2.736	0	0	0	0	0	0	0	0	Trabzon F.R
Türkmenistan	2.102	3.435	4.552	3.549	6.467	2.069	4.608	10.858	38.467	17596	Turkmenistan
Ukrayna	3.665	1.280	13.996	2.160	0	0	1.605	0	8.435	2.925	Ukraine
Uruguay	4.050	0	0	0	0	0	0	0	0	0	Uruguay
Ürdün	0	0	0	0	0	0	6.672	0	0	0	Jordan
Venezuela	0	0	4.673	10.710	0	5.265	0	0	0	0	Venezuela
Yemen	0	5.460	1.200	0	1.400	0	0	0	0	1215	Yemen
Yeni Zelanda	2.876	4.118	0	0	3.808	0	6.996	0	10.318	5.018	New Zealand
Yugoslavya	0	7.328	33.110	24.104	27.249	12.856	71.464	5.772	45.820	149.616	Yugoslavia
Zimbabve	0	3.607	0	0	0	0	0	0	0	0	Zimbabwe
Toplam	8.678.930	7.846.774	9.060.042	5.589.041	7.456.538	6.094.802	9.532.930	3.929.252	12.532.959	10.313.567	Total

* 2004 Verileri 10 Aylıktır.

Kaynak:Devlet İstatistik Enstitüsü Dış Ticaret İstatistikleri
Source:State Institute of Statistic,Foreign Trade Statistics

Ek Tablo 45- Türkiye'nin Avrupa Birliği Ülkelerine Yeşil Zeytin İhracatı (kg)
Appendix Table 45- Turkey's Green Table Olive Export to the European Countries (kg)

	1995	1996	1997	1998	1999	2000	2001	2002	2003	2004*	
Almanya	1.687.974	1.404.265	2.121.447	1.157.619	1.988.051	1.548.809	2.405.825	1.159.754	2.769.567	1.903.626	Germany
Avusturya	41.328	21.767	15.851	14.742	61.369	45.618	68.141	28.068	66.347	45.145	Austria
Beçika-Lüx	190.226	196.573	148.374	50.177	170.674	109.006	94.385	16.077	255.924	169.295	Belçika-Lüx
Çek Cum	0	0	0	1.288	477	0	0	0	1.612	796	Czech Rep
Danimarka	24.751	27.813	43.631	35.715	20.741	12111	42.352	25.416	47.338	32.003	Denmark
Estonya	0	0	480	2.151	0	0	0	0	0	0	Estonia
Finlandiya	0	0	1.498	0	0	0	0	0	0	0	Finland
Fransa	394.585	251.469	280.358	72.372	306.481	64.079	383.342	27.074	273.654	134.715	France
Hollanda	502.454	147.954	205.906	127.309	194.849	148.444	264.790	184.101	339.502	278.938	Netherlands
İngiltere	52.539	32.811	80.090	46.380	73.196	92.464	117.744	108.150	439.171	250.780	Great Britain
İspanya	264.945	444.000	269.685	342.400	694.260	503.855	647.006	0	0	4101	Spain
İsveç	20.288	3.214	33.857	18.110	27.662	30.988	14.285	2.713	24.696	18.352	Sweden
İtalya	129.600	626.920	410.026	83.699	78810	545.153	881.234	29.709	1.210.292	300.306	Italy
Letonya	0	0	0	0	0	0	0	12.847	13.767	0	Letonia
Macaristan	0	0	20	155	0	0	2.064	2.367	2.980	2.933	Hungary
Polonya	0	0	584	0	0	0	0	0	8135	7.124	Poland
Portekiz	0	0	0	37.600	12.000	2.993	0	0	0	0	Portugal
Yunanistan	232.698	15.000	203.305	4.800	15.620	39.620	251.577	9.682	43.449	8.845	Greece
Toplam	3.541.388	3.171.786	3.815.112	1.994.517	3.644.190	3.143.140	5.172.745	1.605.958	5.496.434	3.156.959	Total

* 2004 Verileri 10 Aylıktır.

Kaynak:Devlet İstatistik Enstitüsü Dış Ticaret İstatistikleri

Source:State Institute of Statistic,Foreign Trade Statistics

Ek Tablo 46- Türkiye'nin Avrupa Birliği Ülkelerine Yeşil Zeytin İhracatı (\$)
Appendix Table 46- Turkey's Green Table Olive Export to the European Countries (\$)

	1995	1996	1997	1998	1999	2000	2001	2002	2003	2004*	
Almanya	3.489.806	2.810.253	3.676.931	2.051.498	3.054.530	2.440.517	3.219.646	1.847.109	4.926.508	4.116.613	Germany
Avusturya	93.356	54.680	31.120	32.020	135.771	112.414	118.661	57.267	132.269	105.421	Austria
Beçika-Lüx	336.760	441.152	269.550	101.344	240.171	129.289	115.130	33.339	399.944	249.129	Belçika-Lüx
Çek Cum	0	0	0	4.364	552	0	0	0	1.944	2192	Czech Rep
Danimarka	53.276	62.639	75.219	42.654	28.272	13.131	49.024	32.881	69.559	53.809	Denmark
Estonya	0	0	582	2.526	0	0	0	0	0	0	Estonia
Finlandiya	0	0	2.243	0	0	0	0	0	0	0	Finland
Fransa	566.298	452.292	420.970	102.997	401.566	91.215	345.499	48.959	359.865	194.132	France
Hollanda	781.506	325.774	359.132	271.545	357.393	270.102	365.966	229.511	631.458	600.816	Netherlands
İngiltere	106.296	44.867	139.389	108.931	140.111	193.970	144.463	187.187	611.014	495.922	Great Britain
İspanya	391.082	602.613	312.989	380.476	801.603	540.980	615.191	0	0	8.686	Spain
İsveç	43.927	7.291	56.224	23.231	40.846	32.759	13.102	2.891	44.760	42.235	Sweden
İtalya	144.454	693.824	532.794	207.495	173.306	380.402	711.428	47.189	1.015.410	518.486	Italy
Letonya	0	0	0	0	0	0	0	0	17.494	0	Letonia
Macaristan	0	0	26	378	0	0	2.676	2.251	5951	6210	Hungary
Polonya	0	0	1.315	0	0	0	0	0	14.061	17.396	Poland
Portekiz	0	0	0	29.061	15.478	3.378	0	0	0	0	Portugal
Yunanistan	208.433	20.989	257.682	7.680	21.659	35.398	210.548	9.774	39.223	19.541	Greece
Toplam	6.215.194	5.516.374	6.136.166	3.366.200	5.411.258	4.243.555	5.911.334	2.498.358	8.269.460	6.430.588	Total

* 2004 Verileri 10 Aylıktır.

Kaynak:Devlet İstatistik Enstitüsü Dış Ticaret İstatistikleri

Source:State Institute of Statistic,Foreign Trade Statistics

Ek Tablo 47- Türkiye'nin Diğer İşlenmiş Sofralık Zeytin İhracatı (kg)

Appendix Table 47- Turkey's Other Different Processed Table Olive Export to the Countries (kg)

	1995	1996	1997	1998	1999	2000	2001	2002	2003	2004*	
A.B.D.	0	145.473	27.120	2.355	10.357	450	6.562	15.072	2.844	1.075	U.S.A
AB	520.700	1.265.099	348.518	127.499	46.928	390.332	625.489	199.620	25.461	39.838	EU
Afganistan	0	0	0	0	0	0	0	0	0	3.915	Afganistan
Ahl Ser Böl	0	0	0	0	339	0	0	0	0	0	Ahl FR
Arjantin	0		610	0	2.010	0	0	0	0	0	Argentina
Arnavutluk	0	7.798	20	20	1.805	0	2.264	0	0	0	Albania
Avustralya	0	3.366	18.086	2.746	1.336	3.295	6.530	2.850	864	0	Australia
Azerbeycan	1.963	2.349	8.517	255		1.198	325	0	0	0	Azerbaijan
Bahreyn	0	0	0	0	0	0	0	170	0	0	Bahrain
B.A.E.	0	0	7.500	0	0	0	0	1.000	0	2.000	U.A.E
Bosna-Hersek	0	2.500	1.420	0	240	10.904	0	2.200	0	0	Bonia & Her
Bulgaristan	5.010	0	9.141	44.629	0	0	0	0	0	0	Bulgaria
Bursa SB	0	0	0	0	0	0	0	0	150	0	Bursa FR
Cezayir	0	0	0	0	0	0	0	0	0	5.800	Algeria
Ege SB	0	0	0	0	0	0	0	0	0	3.600	Aegean FR
Güney Afrika	0	785	750	3.000	0	5	0	0	0	0	S Africa
Gürcistan	0	4.794	5.709	2.448	0	2.100	0	0	0	500	Georgia
Irak	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	Iraq
İran	0	31.200	0	0	0	0	0	0	0	0	Iran
İsrail	37.273		1.658	0	0	0	0	0	0	0	Israel
İsviçre	0	1.258	136	0	24	5.978	24.442	3.546	272	0	Switzerland
Japonya	0	0	0	1.072		1.110	260	0	0	0	Japan
K.K.T.C	0	4.282	31.364	34.566	13.486	22.280	5.488	0	210	0	T.R.N.C
Kanada	0	333	588	615	0	0	0	408	0	0	Canada
Kazakistan	336	3.212	750	1.760	0	505	0	0	358	190	Kazakhstan
Kes.ve Bil	0	0	2		2.584	12.360	99.958	176	0	0	Undefined C.
Kırgızistan	219	46	0	175	0	0	0	0	0	0	Kyrgyzstan
Libya	2.000	0	0	0	0	960	0	0	0	0	Libya
Moğolistan	0	0	0	0	0	0	0	548	0	0	Mongolia
Makedonya	0	0		0	9.049	0	0	1.335	0	0	Macedonia
Malezya	0	0	167	0	0	0	0	0	0	0	Malaysia
Malta	0	0	0	0	0	0	60	0	0	0	Malta
Maritus	0	0	0	0	0	0	15.856	0	0	0	Mauritius
Mersin SB	0	0	0	0	0	0	0	0	0	15.408	Mersin FR
Mısır	0	0	0	0	0	0	0	0	0	93	Egypt
Moldova	0	0	0	400	0	0	0	354	1.278	0	Moldova
Nepal	0	0	0	0	0	30	0	0	0	0	Nepal
Norveç	0	3.126	1.522	100	0	0	0	0	0	2.940	Norway
Özbekistan	0	0	450	4.675	5.028	0	0	15.050	0	150	Uzbekistan
Pakistan	0	0	0	990	0	3	0	0	0	0	Pakistan
Romanya	214.060	313.188	299.308	23.517	31.044	0	39.800	20.500	11.362	0	Romania
Rusya	9.712	34.234	32.514	10.055	10.068	9.700	200	0	12.627	12.050	Russia
Senegal	0	43	0	0	0	0	0	0	0	0	Senegal
Singapur	42	57		0	0	0	0	0	0	0	Singapore
Suudi Arabia	0	0	1.648	0	7	0	0	0	0	0	Saudi Arabia
Tacikistan	0	0		29	0	0	0	212	425	150	Tajikistan
Tayland	0	0	0	0	0	0	0	0	0	80	Thailand
Türkmenistan	0	2.900	3.148	0	360	3.120	1.350	2.004	2.700	11.235	Turkmenistan
Ukrayna	0	1.000	7.057	33.937	0	0	0	0	0	30	Ukraine
Ürdün	0	0	0	0	0	19	0	0	0	0	jordan
Yeni Zelanda	0	0	0	4.590	0	0	0	0	0	0	New Zealand
Yugoslavia	0	0	5.012	0	0	0	0	0	0	3.035	Yugoslavia
Zimbabve	0	6.735	0	0	0	0	0	0	0	0	Zimbabwe
Toplam	791.315	1.833.778	812.715	299.433	134.665	464.349	828.584	265.045	58.551	102.089	Total

*2004 Verileri 10 Aylıktır.

Kaynak:Devlet İstatistik Enstitüsü Dış Ticaret İstatistikleri

Source:State Institute of Statistic,Foreign Trade Statistics

Ek Tablo 48- Türkiye'nin Diğer İşlenmiş Sofralık Zeytin İhracatı (\$)

Appendix Table 48- Turkey's Other Different Processed Table Olive Export to the Countries (\$)

	1995	1996	1997	1998	1999	2000	2001	2002	2003	2004*	
A.B.D.	0	241.930	29.980	6.053	18.891	540	8.235	8.124	6.644	1.890	U.S.A
AB	299.519	777.521	575.723	171.475	93.883	221.341	336.794	159.547	36.661	100.649	EU
Afganistan	0	0	0	0	0	0	0	0	0	9.524	Afghanistan
Ahl Ser Böl	0	0	0	0	875	0	0	0	0	0	Ahl FR
Arjantin	0	0	960	0	1.920	0	0	0	0	0	Argentina
Arnavutluk	0	22.176	10	10	2.503	0	1.512	0	0	0	Albania
Avustralya	0	12.176	56.158	8.277	2.182	9.223	5.418	0	994	0	Australia
Azerbeycan	1.479	4.641	16.354	675	0	2.084	317	0	0	0	Azerbaijan
Bahreyn	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	Bahrain
B.A.E.	0	0	12.960	0	0	0	0	1.400	0	3.250	U.A.E
Bosna-Hersek	0	5.536	2.573	0	399	14.263	0	0	0	0	Bonia & Her
Bulgaristan	2.805	0	9.814	38.356	0	0	0	0	0	0	Bulgaria
Bursa SB	0	0	0	0	0	0	0	0	329	0	Bursa FR
Cezayir	0	0	0	0	0	0	0	0	0	9.362	Algeria
Ege SB	0	0	0	0	0	0	0	0	0	5.246	Aegean FR
Güney Afrika	0	2.200	1.518	6.810	0	5	0	0	0	0	S Africa
Gürcistan	0	9.281	11.144	3.004	0	3.612	0	0	0	1.575	Georgia
Irak	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	Iraq
İran	0	28.938	0	0	0	0	0	0	0	0	Iran
İsrail	35.153	0	4.685	0	0	0	0	0	0	0	Israel
İsviçre	0	4.146	421	0	61	13.001	50.500	0	141	0	Switzerland
Japonya	0	0	0	1.908	0	3.367	361	0	0	0	Japan
K.K.T.C	0	11125	61.176	31.105	15.756	23.665	4.304	0	693	0	T.R.N.C
Kanada	0	1.005	1.418	1.840	0	0	0	930	0	0	Canada
Kazakistan	120	8.663	1.295	2.668	0	1.279	0	0	827	197	Kazakhstan
Kes.ve Bil	0	0	7	0	4.860	6.160	45.718	0	0	0	Undefined C.
Kırgızistan	165	89	0	207	0	0	0	0	0	0	Kyrgyzstan
Libya	3.830	0	0	0	0	2.880	0	0	0	0	Libya
Moğolistan	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	Mongolia
Makedonya	0	0	0	0	3.516	0	0	0	0	0	Macedonia
Malezya	0	0	475	0	0	0	0	0	0	0	Malaysia
Malta	0	0	0	0	0	0	84	0	0	0	Malta
Maritus	0	0	0	0	0	0	13.760	0	0	0	Mauritius
Mersin SB	0	0	0	0	0	0	0	0	0	21.377	Mersin FR
Mısır	0	0	0	0	0	0	0	0	0	178	Egypt
Moldova	0	0	0	1.140	0	0	0	0	2.400	0	Moldova
Nepal	0	0	0	0	0	91	0	0	0	0	Nepal
Norveç	0	7.456	4.185	412	0	0	0	0	0	7.324	Norway
Özbekistan	0	0	624	6.697	7.366	0	0	10.632	0	459	Uzbekistan
Pakistan	0	0	0	4.435	0	5	0	0	0	0	Pakistan
Romanya	206.914	229.633	269.805	24.263	19.658	0	20.010	0	13.410	0	Romania
Rusya	31.708	42.089	39.353	16.311	13.460	7.510	160	0	25.998	17.036	Russia
Senegal	0	112	0	0	0	0	0	0	0	0	Senegal
Singapur	108	212	0	0	0	0	0	0	0	0	Singapore
Suudi Ara.	0	0	2.645	0	5	0	0	0	0	0	Saudi Arabia
Tacikistan	0	0	0	99	0	0	0	233	1.071	571	Tajikistan
Tayland	0	0	0	0	0	0	0	0	0	287	Thailand
Türkmenistan	0	4.314	9.726	0	551	4.428	2.025	0	5.526	11.235	Turkmenistan
Ukrayna	0	312	18.970	33.937	0	0	0	0	0	120	Ukraine
Ürdün	0	0	0	0	0	24	0	0	0	0	Jordan
Yeni Zelanda	0	0	0	11.848	0	0	0	0	0	0	New Zealand
Yugoslavia	0	0	7.486	0	0	0	0	0	0	4.279	Yugoslavia
Zimbabve	0	10.500	0	0	0	0	0	0	0	0	Zimbabwe
Toplam	581.801	1.424.055	1.139.465	371.530	185.886	313.478	489.198	180.866	94.694	194.559	Total

*2004 Verileri 10 Aylıktır.

Kaynak:Devlet İstatistik Enstitüsü Dış Ticaret İstatistikleri

Source:State Institute of Statistic,Foreign Trade Statistics

Ek Tablo 49- Türkiye'nin Avrupa Birliği Ülkelerine Diğer İşlenmiş Sofralık Zeytin İhracatı (kg)
Appendix Table 49- Turkey's Other Different Processed Table Olive Export to the European Countries (kg)

	1995	1996	1997	1998	1999	2000	2001	2002	2003	2004*	
Almanya	30.721	202.793	122.584	36.607	27.413	4.384	50.038	0	9.487	21.838	Germany
Avusturya	8.939	1.600	13.374	4.620	11.380	0	0	0	0	0	Austria
Belçika-Lük	0	7.060	8.924	547	0	0	5.286	1.440	82	0	Belgium-Lux
Danimarka	0	0	2.352	522	0	0	0	0	0	0	Denmark
Fransa	22.050	42.913	51.780	343	4.280	200	23.085	0	83	0	France
Hollanda	0	38.478	17.695	427	3.732	7.576	1.080	0	4.440	7.600	Holland
İngiltere	0	4.849	1.998	4952	123	10.220	0	0	0	0	G Britain
İspanya	0	0	0	0	0	359.200	545.600	13.320	11.040	10.400	Spain
İsveç	0	0	2.516	0	0	0	0	0	329	0	Sweden
İtalya	285.450	505.354	23.356	55.481	0	0	400	154.500	0	0	Italy
Macaristan	0	0	139	0	0	2.272	0	0	0	0	Hungary
Portekiz	0	424.052	79.800	0	0	0	0	0	0	0	Portugal
Slovakya	0	0	12.000	0	0	0	0	0	0	0	Slovakia
Yunanistan	173.540	38.000	12.000	24.000	0	6.480	0	30.360	0	0	Greece
Toplam	520.700	1.265.099	348.518	127.499	46.928	390.332	625.489	199.620	25.461	39.838	Total

*2004 Verileri 10 Aylıktır.

Kaynak:Devlet İstatistik Enstitüsü Dış Ticaret İstatistikleri

Source:State Institute of Statistic,Foreign Trade Statistics

Ek Tablo 50- Türkiye'nin Avrupa Birliği Ülkelerine Diğer İşlenmiş Sofralık Zeytin İhracatı (\$) 1995/2004
Appendix Table 50- Turkey's Other Different Processed Table Olive Export to the European Countries (\$) 1995/2004

	1995	1996	1997	1998	1999	2000	2001	2002	2003	2004*	
Almanya	32.830	204.940	227.025	89.908	54.947	9.479	41.577	0	14.433	60.855	Germany
Avusturya	24.490	3.604	33.789	10.743	22.238	0	0	0	0	0	Austria
Belçika-Lük	0	5.685	19.395	1.912	0	0	7.077	2.429	387	0	Belgium-Lux
Danimarka	0	0	4.089	607	0	0	0	0	0	0	Denmark
Fransa	16.480	56.675	105.057	1.094	5.772	460	15.636	0	147	0	France
Hollanda	0	54.444	37.735	722	10.534	12.959	944	0	9.467	22.905	Holland
İngiltere	0	9.450	4.311	9.996	392	17.782	0	0	0	0	G Britain
İspanya	0	0	0	0	0	176.610	271.510	9.934	11.845	16.889	Spain
İsveç	0	0	3.337	0	0	0	0	0	382	0	Sweden
İtalya	225.719	0	30.373	56.493	0	0	50	147.184	0	0	Italy
Macaristan	0	0	189	0	0	4.051	0	0	0	0	Hungary
Portekiz	0	442.723	88.645	0	0	0	0	0	0	0	Portugal
Slovakya	0	0	21.778	0	0	0	0	0	0	0	Slovakia
Yunanistan	126.127	34.333	9.360	18.720	0	19.482	0	19.089	0	0	Greece
Toplam	299.519	777.521	575.723	171.475	93.883	221.341	336.794	159.547	36.661	100.649	Total

*2004 Verileri 10 Aylıktır.

Kaynak:Devlet İstatistik Enstitüsü Dış Ticaret İstatistikleri

Source:State Institute of Statistic,Foreign Trade Statistics

Ek Tablo 51- Türkiye'nin Sofralık Zeytin İhracatı (kg/\$)
Appendix Table 51- Turkey's Table Oil Export (kg/\$)

	1995	1996	1997	1998	1999	2000	2001	2002	2003*	2004	Ortalama
SİYAH ZEYTİN											
Değer (\$)	30.754.816	25.029.529	27.252.786	22.323.840	22.883.541	20.472.067	22.244.494	13.171.277	39.099.759	44.615.026	26.784.714
Miktar (kg)	22.897.925	17.631.250	21.525.018	20.364.806	21.402.803	21.681.796	31.692.781	29.391.567	36.254.944	37.407.482	26.025.037
Birim Fiyatı (\$/kg)	1,34	1,42	1,27	1,10	1,07	0,94	0,70	0,45	1,08	1,19	1,06
Top.Sofralık Z İhracattındaki Oranı \$ (%)	76,86	72,97	72,77	78,93	74,96	76,16	68,94	76,22	75,59	80,94	75,43
Top.Sofralık Z İhracattındaki Oranı kg (%)	77,54	71,99	75,49	82,47	77,98	78,37	73,01	85,23	78,92	86,13	78,71
YEŞİL ZEYTİN											
Değer (\$)	8.678.930	7.846.774	9.060.042	5.589.041	7.456.538	6.094.802	9.532.930	3.929.252	12.532.959	10.313.567	8.103.483,50
Miktar (kg)	5.840.966	5.025.253	6.174.620	4.028.545	5.910.466	5.521.065	10.890.148	4.827.525	9.625.102	5.921.357	6.376.504,70
Birim Fiyatı (\$/kg)	1,49	1,56	1,47	1,39	1,26	1,10	0,88	0,81	1,30	1,74	1,30
Top.Sofralık Z İhracattındaki Oranı \$ (%)	21,69	22,88	24,19	19,76	24,43	22,67	29,54	22,74	24,23	18,71	23,08
Top.Sofralık Z İhracattındaki Oranı kg (%)	19,78	20,52	21,66	16,31	21,53	19,96	25,09	14,00	20,95	13,63	19,34
DİĞER İŞLENMİŞ ZEYTİNLER											
Değer (\$)	581.801	1.424.055	1.139.465	371.530	185.886	313.478	489.198	180.866	94.694	194.559	497.553,20
Miktar (kg)	791.315	1.833.778	812.715	299.433	134.665	464.349	828.584	265.045	58.551	102.089	559.052,40
Birim Fiyatı (\$/kg)	0,74	0,78	1,40	1,24	1,38	0,68	0,59	0,68	1,62	1,91	1,10
Top.Sofralık Z İhracattındaki Oranı \$ (%)	1,45	4,15	3,04	1,31	0,61	1,17	1,52	1,05	0,18	0,35	1,48
Top.Sofralık Z İhracattındaki Oranı kg (%)	2,68	7,49	2,85	1,21	0,49	1,68	1,91	0,77	0,13	0,24	1,94
Toplam Sofralık Z İhracat Miktarı (kg)	29.530.206	24.490.281	28.512.353	24.692.784	27.447.934	27.667.210	43.411.513	34.484.137	45.938.597	43.430.928	32.960.594,30
Toplam Sofralık Z İhracat Değeri (\$)	40.015.547	34.300.358	37.452.293	28.284.411	30.525.965	26.880.347	32.266.622	17.281.395	51.727.412	55.123.152	35.385.750,20

*2004 verileri 10 aylıktır

Kaynak:Devlet İstatistik Enstitüsü Dış Ticaret İstatistikleri

Source:State Institute of Statistic,Foreign Trade Statistes

Ek Tablo 52- Türkiye'nin Ülkelere Göre Siyah ve Yeşil Sofralık Zeytin İthalatı (TL/kg)
Appendix Table 52- Turkey's Black and Green Table Olive Import by Countries (TL/kg)

	1995	1996	1997	1998	1999	2000	2001	2002	2003	2004*	
Yeşil Zeytin											Green Table Olive
Fransa	0	0	0	0	0	0	0	0	22.176	0	Spain
Benin	0	0	0	0	0	0	0	0	0	16.694	Benin
Yunanistan	112.000	134.400	0	15.000	0	0	0	0	0	0	Greece
Avusturya	0	3.742	0	0	0	0	0	0	0	0	Austria
Almanya	0	32.274	0	146.264	6.180	2.421	40.105	2.250	8.244	0	Germany
Kuveyt	0	25.839	0	0	0	0	0	0	0	0	Kuwait
Kes ve Bil	0	0	15.746	4.401	0	981	3.844	0	0	0	Undefined C
Romanya	0	0	9.201	0	0	0	0	0	0	0	Romania
Bulgaristan	0	0	0	10.350	0	0	0	0	0	0	Bulgaria
S Arabistan	0	0	0	22.400	632	0	0	2.800	0	0	S.Arabistan
İtalya	0	0	0	10.520	0	0	0	0	0	0	Italy
A.B.D.	0	0	0	0	7.889	0	0	2.202	0	0	U.S.A
Hollanda	0	0	0	0	10.312	0	0	0	0	0	Netherland
Beçika-Lük	0	0	0	0	0	2.100	0	0	0	0	Belgium-Lux
Ukrayna	0	0	0	0	0	0	0	0	0	2.991	Ukraine
Fas	0	0	0	0	0	10.400	0	0	0	0	Morocco
Siyah Zeytin											Black Olive
Fas	0	0	0	19.500	0	0	0	0	0	0	Morocco
Yunanistan	0	0	0	0	0	0	0	0	0	30.800	Greece
Almanya	0	73.820	28518	672.385	39420	0	8258	900	47.345	9.839	Germany
Suudi Arabistan	0	912	0	0	0	0	0	0	1.200	3.600	Saudi Arabia
Yemen	0	3.164	0	0	0	0	0	0	0	0	Yemen
Kes ve Bil	0	0	57713	17.139		7.068	14721	0	0	0	Undefined C
Hollanda	0	0	0	21.854	28446	17.572	0	0	0	0	Netherlands
Romanya	0	0	0	15.600	0	0	19.000	0	0	69.557	Romania
Türkmenistan	0	0	0	5700	0	0	0	0	0	0	Turkmenistan
İsveç	0	0	0	5.123	0	0	0	0	0	12.275	Sweden
Avustralya	0	0	0	12.000	0	0	0	0	0	0	Australia
Rusya	0	0	0	30	0	0	0	0	0	0	Russia
Kanada	0	0	0	0	0	0	0	0	0	16.800	Canada
Avusturya	0	0	0	0	13.000	0	0	0	0	0	Austria
K.K.T.C	0	0	0	0	185	0	0	0	0	0	T.R.N.C
Suriye	0	0	0	0	0	20	0	0	0	0	Syria
A.B.D.	0	0	0	0	0	0	6.537	0	51.548	00	U.S.A
İtalya	0	0	0	0	0	0	0	150	0	0	Italy
Ukrayna	0	0	0	0	0	0	0	0	1.722	5.367	
Moldava	0	0	0	0	0	0	0	18.500	0	0	Moldova
Diğerleri											Others
Azerbeycan	36.200	363095	0	0	0	0	0	0	0	0	Azerbaijan
A.B.D.	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	U.S.A
İran	0	7.000	0	0	0	0	0	0	0	0	Iran
K.K.T.C	0	0	0	1.544	0	0	0	0	0	0	T.R.N.C
Bosna Hersek	0	0	0	0	0	4.994	0	0	0	0	B-Herzegovina
İsviçre	0	0	0	0	0	0	1.000	0	0	0	Switzerland

*2004 verileri 10 aylıktır

Kaynak:Devlet İstatistik Enstitüsü Dış Ticaret İstatistikleri

Source:State Institute of Statistic,Foreign Trade Statistics

Ek Tablo 53- Türkiye'de İllere Göre Çiftçi Eline Geçen Yağlık Zeytin Fiyatları (TL/kg)
Appendix Table 53- Turkey's Olive for Olive Oil Producer Prices by Province (TL/kg)

	Oca Jan	Şub Feb	Mar Mar	Nis Apr	May May	Haz Jun	Tem Jul	Ağu Aug	Eyl Sep	Eki Oct	Kas Nov	Ara Dec	Ort Ave
Aydın													
1996	29.056	31.400	40.500	60.000	60.000	80.000	50.000	0	0	36.250	40.000	38.750	46.595
1997	59.375	64.000	70.000	70.000	68.333	70.000	75.000	75.000	75.000	75.000	71.667	67.727	70.091
1998	64.500	71.667	94.000	110.000	110.000	106.667	106.667	106.667	106.667	104.286	103.333	88.636	97.757
1999	55.889	171.875	157.182	164.000	155.000	100.000	115.000	190.700	0	181.250	187.500	181.250	150.877
2000	168.750	150.000	0	0	0	0	0	0	0	200.000	220.000	0	184.688
2001	252.592	255.748	258.860	0	0	0	0	596.647	0	596.647	596.647	401.368	422.644
2002	675.456	651.184	0	0	0	651.184	0	0	1.196.350	774.153	632.040	690.622	753.000
2003	884.375	829.167	850.000	875.000	0	0	0	0	0	0	858.333	812.500	851.563
Bahkesir													
1996	52.500	55.000	55.000	60.000	60.000	0	0	0	0	50.000	48.000	46.000	53.312
1997	47.500	53.333	63.333	66.667	0	0	0	0	0	0	106.667	110.000	74.583
1998	105.000	100.000	100.000	150.000	0	0	0	0	0	0	147.500	126.000	121.416
1999	100.833	158.000	103.761	145.000	160.000	0	0	0	0	140.000	200.000	225.000	154.074
2000	250.000	250.000	0	0	0	250.000	0	0	0	300.000	283.333	430.000	293.889
2001	404.444	404.444	0	0	0	0	0	733.333	766.667	766.667	733.333	599.127	629.716
2002	866.666	883.333	1.044.444	1.033.333	0	0	0	1.116.667	1.116.667	1.208.333	1.117.778	1.022.222	1.045.494
2003	1.257.143	1.400.000	1.216.667	1.275.000	1.283.333	1.300.000	1.350.000	0	1.300.000	0	1.264.286	1.300.000	1.294.643
Bursa													
1996	57.838	66.500	66.500	76.400	76.400	0	70.800	0	0	23.350	33.810	43.150	57.194
1997	104.400	136.000	136.000	136.000	136.000	136.000	136.000	136.000	157.200	141.100	151.733	155.750	138.515
1998	311.000	336.000	336.000	336.000	336.000	336.000	336.000	286.000	336.000	314.000	310.333	259.750	319.423
1999	422.000	422.000	422.000	372.000	372.000	372.000	464.000	464.000	464.000	432.666	439.000	432.000	423.139
2000	595.000	708.000	644.000	644.000	644.000	672.000	672.000	508.000	508.000	508.000	570.667	755.333	619.083
2001	626.585	629.539	767.724	767.724	767.724	814.986	1.029.539	1.023.631	750.289	838.618	926.946	789.404	811.059
2002	1.398.785	1.550.158	1.550.158	1.450.157	1.450.157	1.550.157	0	0	1.350.157	0	896.761	928.194	1.321.816
2003	1.440.946	1.505.556	1.552.768	1.593.194	1.578.796	0	1.670.962	1.655.535	1.655.535	1.655.535	1.556.708	1.591.203	1.586.976
Çanakkale													
1996	34.980	43.773	43.773	47.073	86.500	86.500	86.500	0	0	37.000	50.025	56.800	57.292
1997	60.650	67.600	86.100	78.700	93.500	93.500	93.500	56.500	56.500	94.150	93.566	105.160	81.618
1998	117.105	142.600	187.000	218.500	180.500	174.000	174.000	174.000	174.000	146.866	217.350	159.633	172.129
1999	233.993	211.910	232.066	246.500	243.500	206.500	262.000	250.000	268.500	287.000	287.000	264.600	249.464
2000	371.400	371.400	371.400	335.000	372.000	446.000	446.000	446.000	342.400	520.000	268.670	291.610	381.823
2001	375.733	384.311	429.289	367.155	388.599	484.311	484.311	484.311	525.733	584.311	684.311	464.152	471.377
2002	700.000	675.000	833.333	0	0	0	966.666	966.666	0	962.222	853.333	880.555	854.722
2003	912.070	912.849	921.395	1.045.365	929.207	0	0	0	0	0	995.552	996.869	959.044
İzmir													
1996	25.833	25.000	35.000	35.000	0	0	50.000	50.000	43.333	33.333	30.000	33.500	36.099
1997	33.636	35.000	48.333	45.000	40.000	50.000	100.000	0	0	70.000	82.500	78.000	58.246
1998	97.500	113.750	126.667	65.000	0	100.000	0	0	0	157.500	136.000	117.500	114.239
1999	192.500	186.000	230.000	198.000	225.000	250.000	250.000	250.000	275.000	300.000	263.333	263.333	240.264
2001	500.000	500.000	525.284	725.284	999.052	1.099.621	1.099.621	1.099.526	1.016.572	1.016.572	1.016.572	841.509	869.968
2002	944.308	826.625	841.054	828.132	843.905	836.555	1.091.025	1.091.025	1.091.025	1.091.025	1.091.025	1.178.740	979.537
2003	1.033.500	1.044.444	1.042.857	1.087.500	1.050.000	1.050.000	1.000.000	1.100.000	1.180.000	1.116.667	1.133.333	1.187.500	1.085.483
Manisa													
1996	54.000	58.000	110.000	130.000	130.000	140.000	100.000	100.000	100.000	51.000	54.000	51.667	89.888
1997	41.667	43.000	45.000	50.000	55.000	60.000	70.000	200.000	200.000	200.000	182.000	175.000	110.138
1998	162.500	165.000	200.000	200.000	150.000	210.000	166.667	80.000	80.000	150.000	106.250	110.000	148.368
1999	198.571	185.000	175.000	175.000	175.000	0	0	0	0	150.000	183.333	175.000	177.113
2001	287.306	267.254	267.254	254.313	0	0	0	0	0	783.609	668.530	397.578	417.978
2002	608.333	640.000	640.000	675.000	0	1.000.000	0	0	750.000	833.333	833.333	1.000.000	775.556
2003	970.833	887.500	868.750	950.000	1.000.000	1.000.000	1.000.000	1.000.000	925.000	868.750	993.750	1.058.333	960.243
Muğla													
1996	56.667	0	80.000	0	0	0	0	0	0	0	47.500	56.250	60.104
1997	68.750	66.250	90.000	95.000	95.000	80.000	0	0	0	0	175.000	146.250	102.031
1998	126.667	200.000	100.000	150.000	150.000	150.000	0	0	200.000	150.000	178.333	196.667	160.166
1999	183.571	185.714	133.333	125.000	266.667	250.000	250.000	250.000	273.333	265.000	325.000	280.000	232.302
2001	0	0	0	0	0	0	0	0	850.000	950.000	1.000.000	933.333	933.333
2002	1.431.902	1.374.998	1.533.330	1.192.060	1.168.690	1.261.190	1.248.090	1.248.090	1.127.857	1.152.618	1.143.174	1.361.902	1.270.325
2003	1.333.333	1.300.000	1.250.000	1.375.000	1.550.000	0	1.400.000	0	1.250.000	1.250.000	1.500.000	0	1.356.481
TÜRKİYE													
1995	15.851	16.786	17.408	17.093	46.599	42.172	45.161	44.506	28.631	29.675	30.619	37.491	26.782
1996	47.202	44.560	59.985	65.451	81.952	104.994	68.102	69.412	67.161	43.497	46.312	48.931	57.785
1997	53.678	56.533	68.738	69.443	70.417	68.521	89.097	98.463	98.911	99.346	106.322	107.347	81.829
1998	110.421	120.492	125.817	139.672	148.844	131.643	137.611	121.083	138.883	141.409	142.949	126.709	130.911
1999	142.317	182.344	166.546	173.396	192.892	183.785	198.793	228.769	278.849	210.246	229.916	232.090	192.857
2000	304.015	316.004	370.634	376.986	392.646	411.519	538.673	470.144	406.776	350.939	317.706	352.852	323.062
2001	377.086	413.337	420.589	487.639	712.216	807.544	836.883	738.849	775.701	780.753	735.329	607.815	641.145
2002	906.327	813.781	1.009.063	1.030.690	1.114.446	1.076.212	1.077.734	1.057.511	1.077.272	1.012.528	949.845	969.381	994.484
2003	1.153.753	1.169.638	1.150.117	1.198.629	1.237.824	1.174.157	1.243.293	1.248.230	1.295.412	1.227.149	1.151.660	1.138.679	1.199.045

Kaynak: DİE

Source: State Institute of Statistic

Ek Tablo 54- Türkiye'de İllere Göre Çifçi Eline Geçen Sofralık Zeytin Fiyatları (TL/kg)
Appendix Table 54- Turkey's Table Olive Producer Prices by Province (TL/kg)

	Oca Jan	Şub Feb	Mar Mar	Nis Apr	May May	Haz Jun	Tem Jul	Ağu Aug	Eyl Sep	Eki Oct	Kas Nov	Ara Dec	Ort Ave
Aydın													
1996	52.846	60.200	90.000	95.000	104.167	119.000	106.667	110.000	90.000	65.000	76.250	77.500	87.219
1997	61.000	59.167	70.000	86.667	87.500	98.750	123.333	85.000	117.500	120.000	147.500	146.364	100.231
1998	152.778	158.571	192.500	210.000	218.000	184.000	211.667	220.000	231.429	194.667	174.643	137.500	190.479
1999	137.300	114.444	147.500	190.625	225.000	305.000	270.833	275.058	300.000	437.500	398.000	400.000	266.772
2000	371.818	385.000	350.000	360.000	450.000	433.333	450.000	475.000	461.111	443.750	490.000	562.500	436.043
2001	306.293	300.405	408.860	555.216	467.139	512.668	587.295	685.296	796.560	735.599	627.193	528.549	
2002	709.846	791.829	756.158	795.478	746.175	823.420	1.062.043	1.062.043	1.062.043	982.246	925.398	922.919	886.633
2003	1.109.690	1.213.325	1.210.179	1.503.732	1.310.454	1.307.386	1.463.863	1.021.591	1.314.772	1.190.841	964.870	1.117.920	1.227.385
Balıkesir													
1996	111.250	146.250	130.000	148.000	130.000	136.667	140.000	145.000	140.000	85.000	91.250	88.571	124.332
1997	108.571	163.750	181.250	202.857	193.333	261.667	290.000	200.000	200.000	182.500	273.333	304.286	213.462
1998	298.333	312.500	262.550	325.000	362.500	383.333	350.000	350.000	350.000	242.857	334.444	265.000	319.709
1999	271.250	321.250	341.667	410.000	500.000	300.000	350.000	0	0	340.000	352.500	500.000	368.667
2000	550.000	578.000	550.000	650.000	650.000	650.000	655.000	658.000	700.000	750.000	750.000	758.000	658.250
2001	517.020	592.683	1.067.787	0	0	0	945.192	837.317	856.133	1.033.979	1.321.339	853.179	884.959
2002	1.071.902	1.092.795	1.247.550	1.387.223	1.297.550	0	1.270.136	1.487.931	1.571.325	1.210.426	1.299.731	1.296.549	1.293.920
2003	1.347.165	1.467.044	1.495.032	1.557.556	1.654.795	1.728.631	2.019.198	1.878.631	2.183.209	1.925.201	1.795.751	1.708.138	1.730.929
Bursa													
1996	113.385	134.775	134.775	137.250	151.834	162.700	163.450	217.625	233.500	233.500	192.400	240.166	176.280
1997	235.933	246.533	264.733	272.000	281.000	272.000	347.300	325.700	364.800	371.600	399.200	421.360	316.864
1998	434.400	436.400	454.300	439.900	422.000	417.333	422.000	443.400	425.400	427.000	531.596	536.262	452.915
1999	595.000	569.250	591.467	667.733	667.733	671.333	715.200	751.000	787.000	808.200	775.200	693.000	691.010
2000	789.000	772.400	798.667	798.667	794.000	815.800	880.400	909.000	909.000	930.400	1.004.400	1.111.667	876.117
2001	877.969	861.960	953.098	975.181	1.023.704	1.012.873	1.233.970	1.233.970	1.233.970	1.214.878	1.332.100	1.062.610	1.084.690
2002	1.417.848	1.547.280	1.496.600	1.732.740	1.732.740	2.725.767	1.618.200	1.059.100	2.088.650	1.809.100	1.480.282	1.764.916	1.706.102
2003	1.974.274	1.980.497	2.082.752	1.955.233	1.891.960	1.907.157	1.803.431	1.935.333	2.140.500	2.153.282	2.232.093	2.398.760	2.037.939
Çanakkale													
1996	97.969	101.800	104.350	115.840	124.800	112.033	135.133	118.633	138.350	111.900	100.395	101.091	113.524
1997	144.400	148.100	137.000	114.800	125.900	144.400	131.500	162.900	148.100	167.266	209.700	223.533	154.799
1998	215.160	205.834	236.334	258.250	261.000	236.334	211.666	187.000	205.500	224.000	249.666	255.500	228.853
1999	281.834	191.934	298.000	323.334	274.000	348.000	360.334	409.666	409.666	375.750	368.400	437.000	339.827
2000	655.500	733.200	851.600	696.000	597.333	696.000	844.000	751.500	548.000	432.067	643.143	652.833	675.098
2001	810.007	841.173	863.474	849.321	879.343	880.058	880.058	862.903	902.932	0	0	857.928	862.720
2002	1.186.924	1.149.705	1.254.562	1.792.900	1.792.900	0	1.821.500	1.988.167	2.185.800	1.541.495	1.192.097	1.180.051	1.553.282
2003	1.645.664	1.648.316	1.681.368	1.681.945	1.674.180	1.719.729	0	1.941.333	1.916.253	1.777.580	1.761.565	1.763.690	1.746.511
İzmir													
1996	70.000	68.571	81.250	91.667	110.000	100.000	135.000	115.000	100.833	47.727	56.923	62.857	86.652
1997	71.500	80.714	120.000	117.500	155.000	200.000	200.000	250.000	245.000	230.000	203.333	220.000	174.420
1998	174.000	210.000	187.500	187.500	233.333	275.000	250.000	250.000	250.000	188.333	166.364	165.833	211.488
1999	188.750	241.667	250.000	220.000	304.000	387.500	387.500	412.500	412.500	441.667	460.000	460.000	347.174
2000	575.000	671.429	758.333	858.333	691.667	750.000	962.500	920.000	806.250	892.857	618.182	635.714	761.689
2001	544.781	521.751	500.853	650.948	681.038	951.584	975.406	1.200.000	1.200.691	1.500.000	1.500.000	891.902	926.580
2002	1.373.976	1.533.843	1.419.382	1.262.965	1.260.472	1.347.407	1.376.063	1.836.824	1.998.255	1.245.939	1.570.969	1.670.611	1.491.392
2003	1.595.141	1.601.326	1.668.284	1.689.630	1.939.772	2.211.363	1.818.636	2.051.704	2.051.704	1.821.780	1.898.376	1.612.244	1.829.997
Manisa													
1996	76.000	85.000	100.000	116.667	128.333	110.000	100.000	100.000	100.000	74.615	71.818	91.364	96.149
1997	81.667	88.571	73.333	130.000	145.000	145.000	145.000	180.000	200.000	157.500	164.286	148.571	138.244
1998	166.000	169.000	165.000	186.667	186.667	225.000	203.333	220.000	180.000	193.750	170.000	153.333	184.895
1999	162.500	207.143	216.667	150.000	250.000	350.000	350.000	350.000	350.000	250.000	316.667	316.667	272.470
2000	300.000	300.000	400.000	300.000	425.000	425.000	0	250.000	300.000	350.000	312.500	480.000	349.318
2001	391.813	519.968	551.078	551.078	0	0	0	0	0	975.641	1.131.811	641.836	680.461
2002	1.086.313	1.228.090	1.013.274	1.116.165	1.203.067	1.194.573	1.572.800	1.241.253	1.064.216	1.010.836	890.124	1.269.222	1.157.494
2003	1.304.646	1.348.977	1.384.519	1.466.272	1.466.272	1.455.491	1.569.988	1.715.136	1.538.395	1.527.776	1.389.348	1.553.242	1.476.672
Muğla													
1996	73.333	81.250	88.333	88.000	96.667	90.000	106.000	117.500	102.857	77.500	89.545	89.545	91.710
1997	130.000	130.000	176.000	181.429	187.500	178.333	197.143	216.667	225.000	214.444	199.375	205.625	186.793
1998	263.333	293.333	327.500	362.500	421.429	420.833	385.000	375.000	394.444	305.556	262.500	242.500	337.827
1999	242.143	237.500	312.500	350.000	475.000	516.000	571.429	578.571	516.667	462.500	411.111	421.429	424.571
2000	662.500	0	900.000	0	860.000	0	816.667	0	810.000	0	780.000	0	804.861
2001	689.165	640.267	681.662	780.951	979.037	966.219	967.829	1.086.679	1.086.679	1.244.403	1.104.306	907.044	927.853
2002	925.424	1.152.979	1.252.678	1.305.988	1.303.418	1.365.918	1.146.182	1.382.701	1.683.073	1.097.854	1.224.148	1.160.240	1.250.050
2003	1.375.247	1.393.718	1.509.727	1.730.681	1.603.522	1.793.181	2.043.181	0	1.734.545	1.468.854	1.430.803	1.814.772	1.627.112
TÜRKİYE													
1995	31.229	33.590	39.533	47.070	52.906	54.278	62.529	66.124	66.079	56.060	57.747	64.398	51.357
1996	81.484	93.155	100.600	110.261	118.948	116.137	125.995	123.903	115.114	85.795	87.161	95.312	101.714
1997	116.260	127.775	141.682	160.566	167.419	185.805	213.360	195.447	211.376	199.301	226.921	238.160	179.282
1998	242.214	257.361	259.647	284.452	299.017	297.076	289.215	299.808	295.024	260.927	280.322	262.603	274.868
1999	306.208	293.574	317.038	348.051	390.114	401.627	414.313	448.035	438.640	445.739	438.601	466.366	389.270
2000	601.218	622.895	676.990	681.048	690.781	742.299	874.194	775.071	765.462	739.896	738.598	781.797	707.232
2001	735.781	724.838	847.143	852.526	897.824	941.718	1.013.943	1.007.132	1.030.825	1.077.525	1.280.063	932.575	945.158
2002	1.241.961	1.278.258	1.290.434	1.387.812	1.388.074	1.655.582	1.491.197	1.424.242	1.607.293	1.275.408	1.247.651	1.329.943	1.399.016
2003	1.495.217	1.582.987	1.629.203	1.688.797	1.639.295	1.734.169	1.767.933	1.745.598	1.818.297	1.697.566	1.641.495	1.690.724	1.677.607

Kaynak:DİE

Source:State Institute of Statistic

Ek Tablo 55- Türkiye'de İllere Göre Riviera Zeytinyağı Perakende Fiyatları (TL/kg)
Appendix Table 55- Turkey's Riviera Olive Oil Consumer Prices by Province (TL/kg)

	Oca Jan	Şub Feb	Mar Mar	Nis Apr	May May	Haz Jun	Tem Jul	Ağu Aug	Eyl Sep	Eki Oct	Kas Nov	Ara Dec	Ort Ave
Adana													
1999	782.425	788.475	837.462	887.045	1.009.675	1.175.800	1.272.550	1.347.775	1.409.350	1.550.425	1.676.450	1.771.100	1.209.044
2000	1.913.475	2.073.775	2.116.625	2.211.825	2.271.325	2.378.575	2.404.950	2.431.950	2.431.950	2.441.825	2.451.450	2.451.950	2.298.306
2001	2.452.575	2.455.950	2.540.600	2.606.700	2.801.450	2.844.200	2.902.125	2.939.625	3.069.025	3.778.162	4.641.125	5.142.000	3.181.128
2002	5.453.000	5.496.000	5.496.000	5.466.725	5.647.700	5.817.700	6.023.075	6.164.075	6.299.450	6.343.450	6.362.200	6.404.700	5.453.000
2003	6.471.700	6.484.950	6.494.950	6.559.200	6.590.700	6.607.450	6.626.700	6.634.200	6.659.450	6.717.825	6.780.700	6.799.700	6.471.700
2004	6.897.075	6.915.075	6.929.325	6.961.700	7.009.700	7.207.512	7.297.825	7.368.700	7.449.575	7.518.325	7.580.950		
Ankara													
1999	812.689	816.468	866.420	907.275	975.429	1.121.244	1.258.662	1.342.084	1.392.992	1.520.146	1.668.126	1.815.352	1.208.074
2000	1.903.508	2.136.782	2.242.459	2.321.692	2.367.057	2.392.819	2.412.024	2.439.993	2.497.761	2.518.709	2.521.590	2.512.841	2.355.603
2001	2.465.166	2.471.590	2.558.988	2.710.247	2.907.126	3.003.731	3.053.188	3.085.246	3.265.796	4.056.059	5.223.678	5.595.589	3.366.367
2002	5.529.360	5.466.024	5.490.329	5.602.528	5.713.556	5.778.113	5.839.637	5.994.150	6.234.775	6.298.544	6.200.600	6.289.216	5.529.360
2003	6.312.016	6.398.638	6.534.937	6.645.934	6.732.013	6.709.620	6.746.956	6.727.820	6.839.302	6.882.963	6.943.812	7.064.269	6.312.016
2004	7.083.354	7.143.040	7.151.878	7.191.594	7.214.149	7.342.605	7.407.760	7.490.921	7.722.880	7.787.905	7.876.094		
Balıkesir													
1999	757.500	771.250	796.000	847.875	965.700	1.109.400	1.280.250	1.362.000	1.408.250	1.616.000	1.692.250	1.849.750	1.204.685
2000	1.986.000	2.138.000	2.217.000	2.333.250	2.409.500	2.436.750	2.454.000	2.459.000	2.467.500	2.469.750	2.471.000	2.429.000	2.355.896
2001	2.441.500	2.411.500	2.574.000	2.774.000	2.912.500	3.007.500	3.016.000	2.933.000	3.015.500	3.799.750	4.653.500	5.164.000	3.225.229
2002	5.273.000	5.324.000	5.291.250	5.418.500	5.521.250	5.715.000	5.867.500	5.985.000	6.094.500	6.108.750	6.125.900	6.113.800	5.273.000
2003	6.133.800	6.133.800	6.153.800	6.180.800	6.378.800	6.378.800	6.378.800	6.398.800	6.438.800	6.559.000	6.668.500	6.693.500	6.133.800
2004	6.709.000	6.805.500	6.879.750	6.921.500	6.979.000	7.136.500	7.439.250	7.480.500	7.592.000	7.592.000	7.597.000		
Bursa													
1999	780.585	791.659	815.924	843.438	932.177	1.151.477	1.296.420	1.349.469	1.374.619	1.552.299	1.652.133	1.750.542	1.190.895
2000	1.934.731	2.079.727	2.165.537	2.241.575	2.333.565	2.390.684	2.407.752	2.438.120	2.452.217	2.456.146	2.440.240	2.418.859	2.313.263
2001	2.440.676	2.388.387	2.575.984	2.769.018	2.852.148	2.887.055	2.895.365	2.900.589	3.038.666	3.491.886	4.845.876	5.339.893	3.202.129
2002	5.473.935	5.367.577	5.436.886	5.504.456	5.567.355	5.584.203	5.870.903	6.133.446	6.211.574	6.211.348	6.219.143	6.224.473	5.473.935
2003	6.214.526	6.256.065	6.259.915	6.363.911	6.460.763	6.469.194	6.490.040	6.504.295	6.452.792	6.566.765	6.618.569	6.712.173	6.214.526
2004	6.729.101	6.738.137	6.762.493	6.870.465	6.918.185	6.994.402	7.028.616	7.224.606	7.510.435	7.559.958	7.586.521		
Gaziantep													
1999	839.965	843.819	856.746	881.885	1.047.125	1.174.802	1.372.990	1.439.688	1.467.552	1.554.740	1.678.323	1.768.719	1.243.863
2000	1.880.688	2.063.365	2.197.958	2.259.135	2.313.167	2.390.250	2.409.500	2.412.313	2.435.219	2.423.010	2.415.573	2.437.833	2.303.168
2001	2.441.583	2.399.396	2.594.875	2.808.844	2.941.625	3.054.635	3.112.646	3.201.854	3.279.396	4.013.260	5.080.198	5.579.063	3.375.615
2002	5.750.813	5.896.094	5.911.896	5.687.688	5.844.521	5.986.729	6.136.333	6.269.896	6.395.271	6.425.760	6.429.042	6.487.708	5.750.813
2003	6.509.125	6.509.125	6.537.063	6.645.521	6.717.792	6.732.979	6.732.979	6.734.854	6.734.854	6.882.938	6.923.771	7.087.083	6.509.125
2004	7.096.646	7.125.521	7.145.271	7.177.750	7.170.250	7.360.063	7.392.021	7.424.083	7.490.500	7.583.875	7.631.406		
İstanbul													
1999	788.765	807.762	832.276	864.420	1.019.663	1.197.882	1.296.237	1.371.364	1.428.965	1.587.131	1.731.241	1.839.325	1.230.419
2000	1.975.470	2.130.302	2.268.588	2.370.341	2.426.030	2.477.484	2.477.836	2.490.409	2.503.059	2.524.392	2.535.305	2.520.026	2.391.604
2001	2.507.450	2.513.841	2.607.805	2.772.668	2.912.238	2.985.813	2.985.813	3.064.002	3.175.525	3.861.356	5.136.135	5.781.577	3.358.685
2002	5.812.665	5.717.497	5.732.475	5.811.892	5.952.277	5.991.154	6.083.971	6.212.292	6.349.844	6.322.950	6.344.873	6.258.415	5.812.665
2003	6.226.994	6.174.400	6.300.846	6.481.723	6.547.051	6.633.971	6.727.742	6.738.788	6.756.179	6.849.473	6.824.663	6.712.173	6.226.994
2004	6.729.101	6.738.137	6.762.493	6.870.465	6.918.185	6.994.402	7.028.616	7.224.606	7.510.435	7.559.958	7.586.521		
İzmir													
1999	751.438	782.461	793.378	806.578	854.564	1.034.143	1.193.428	1.242.877	1.297.743	1.433.728	1.566.945	1.699.250	1.121.378
2000	1.819.571	1.934.505	2.021.459	2.187.381	2.236.100	2.279.854	2.298.848	2.320.501	2.319.369	2.318.143	2.337.327	2.344.202	2.201.438
2001	2.361.081	2.332.402	2.398.484	2.489.992	2.756.377	2.808.415	2.877.663	2.889.220	2.946.183	3.456.363	4.422.584	4.766.600	3.042.114
2002	4.998.405	5.091.497	5.208.683	5.265.263	5.309.427	5.343.192	5.669.542	5.745.248	5.745.695	5.838.188	5.954.644	5.972.748	4.998.405
2003	6.004.037	6.006.171	6.287.959	6.451.694	6.379.502	6.508.740	6.508.846	6.482.452	6.478.087	6.452.875	6.493.848	6.555.492	6.004.037
2004	6.498.404	6.587.327	6.496.347	6.571.746	6.608.429	6.682.750	6.778.903	6.692.635	6.748.524	6.825.255	6.837.718		
Manisa													
1999	727.273	748.409	769.091	815.455	866.364	959.909	1.069.318	1.144.545	1.179.091	1.280.909	1.452.500	1.624.773	1.053.136
2000	1.753.182	1.827.159	1.919.886	1.999.773	2.061.818	2.132.500	2.168.636	2.217.500	2.265.909	2.299.318	2.326.591	2.322.045	2.107.860
2001	2.268.182	2.288.636	2.273.409	2.422.274	2.609.091	2.692.727	2.701.364	2.705.227	2.831.818	3.198.182	4.317.273	4.808.636	2.926.402
2002	5.125.000	5.084.318	5.047.955	5.017.955	5.216.364	5.278.182	5.296.364	5.542.045	5.633.636	5.768.636	5.857.500	5.947.273	5.125.000
2003	6.030.909	6.071.364	6.078.409	6.160.455	6.243.636	6.219.091	6.191.818	6.180.909	6.178.636	6.180.909	6.162.727	6.235.455	6.030.909
2004	6.299.773	6.289.545	6.278.864	6.339.545	6.369.091	6.486.591	6.602.955	6.722.273	6.899.545	7.215.455	7.285.909		
TÜRKİYE													
1998	685.749	716.855	730.013	740.731	749.239	753.516	755.334	762.741	768.248	771.384	774.830	781.779	749.202
1999	789.930	803.856	828.717	863.213	962.733	1.116.722	1.237.926	1.310.873	1.369.047	1.493.867	1.638.190	1.754.532	1.180.801
2000	1.883.105	2.034.622	2.148.986	2.246.032	2.320.237	2.364.517	2.395.625	2.416.056	2.438.153	2.449.981	2.459.557	2.453.587	2.300.872
2001	2.444.185	2.445.037	2.532.219	2.672.633	2.833.160	2.900.084	2.932.468	2.979.398	3.115.028	3.778.102	4.816.387	5.304.237	3.229.412
2002	5.443.944	5.438.938	5.433.807	5.463.834	5.552.633	5.629.674	5.760.054	5.886.905	6.013.913	6.054.755	6.085.119	5.443.944	5.438.938
2003	6.111.264	6.113.211	6.204.895	6.322.518	6.388.667	6.446.626	6.484.932	6.493.923	6.537.415	6.595.599	6.622.313	6.670.378	6.113.211
2004	6.697.474	6.761.095	6.765.000	6.834.648	6.922.099	7.108.702	7.144.540	7.246.208	7.371.341	7.492.959	7.546.089		

Kaynak:DİE

Source:State Institute of Statistic

Ek Tablo 56- Türkiye'de İllere Göre Siyah Zeytin Perakende Fiyatları (TL/kg)
Appendix Table 56- Turkey's Black Table Olive Consumer Prices by Province (TL/kg)

	Oca Jan	Şub Feb	Mar Mar	Nis Apr	May May	Haz Jun	Tem Jul	Ağu Aug	Eyl Sep	Eki Oct	Kas Nov	Ara Dec	Ort Ave
Adana													
1999	1.146.300	1.182.175	1.208.675	1.250.975	1.271.475	1.289.500	1.300.250	1.406.250	1.438.000	1.485.750	1.543.375	1.616.625	1.344.946
2000	1.688.150	1.722.900	1.800.375	1.893.500	1.922.000	1.974.750	1.995.125	2.024.750	2.088.250	2.141.250	2.224.375	2.278.950	1.979.531
2001	2.333.575	2.388.825	2.523.825	2.590.825	2.789.700	2.890.200	2.975.450	3.043.700	3.092.725	3.138.375	3.209.250	3.252.125	2.852.381
2002	3.331.125	3.426.750	3.533.250	3.641.125	3.706.250	3.721.250	3.821.200	3.868.700	3.941.950	4.156.575	4.222.575	4.323.950	3.331.125
2003	4.459.700	4.559.075	4.651.575	4.898.075	5.052.825	5.147.950	5.170.200	5.209.200	5.246.175	5.299.400	5.356.025	5.348.425	4.459.700
2004	5.253.700	5.315.450	5.500.075	5.652.325	5.682.075	5.718.200	5.914.450	6.121.700	6.294.950	6.355.975	6.281.750		
Ankara													
1999	1.385.291	1.426.743	1.461.027	1.499.442	1.528.820	1.563.593	1.605.882	1.662.217	1.726.263	1.755.212	1.797.189	1.909.061	1.610.062
2000	1.988.463	2.075.812	2.151.035	2.188.656	2.241.098	2.278.744	2.326.015	2.357.731	2.390.548	2.441.894	2.506.533	2.559.771	2.292.192
2001	2.564.028	2.652.158	2.707.533	2.742.304	2.833.839	2.921.155	2.955.317	3.101.732	3.102.101	3.152.441	3.267.464	3.377.600	2.948.139
2002	3.401.470	3.539.729	3.710.248	3.833.945	3.866.030	3.931.992	3.925.358	4.045.048	4.120.579	4.296.080	4.385.649	4.491.022	3.401.470
2003	4.726.590	4.818.645	4.941.342	5.091.724	5.159.883	5.224.059	5.215.185	5.204.209	5.255.189	5.278.368	5.289.110	5.368.314	4.726.590
2004	5.371.284	5.460.760	5.665.568	5.792.614	6.009.474	6.186.239	6.299.411	6.503.642	6.890.201	7.188.428	7.149.019		
Bahçeşehir													
1999	843.500	851.500	851.500	860.750	870.000	887.500	900.000	900.000	926.500	949.500	969.500	1.034.500	903.729
2000	1.113.250	1.283.500	1.289.000	1.399.000	1.494.000	1.534.500	1.549.500	1.574.500	1.599.500	1.643.500	1.656.000	1.668.500	1.483.729
2001	1.736.500	1.789.000	1.990.000	2.092.750	2.174.000	2.255.000	2.260.000	2.240.000	2.255.000	2.322.500	2.430.000	2.540.000	2.173.729
2002	2.630.000	2.743.750	2.813.500	2.818.500	2.983.750	3.229.000	3.241.500	3.317.000	3.395.000	3.510.000	3.570.000	3.570.000	2.630.000
2003	3.695.000	3.743.750	3.850.000	3.865.000	3.915.000	3.944.000	3.919.000	4.087.500	4.231.500	4.279.000	4.329.000	4.449.000	3.695.000
2004	4.612.500	4.745.000	4.887.500	4.907.500	4.955.000	5.117.500	5.238.750	5.401.500	5.800.250	5.929.000	6.099.000		
Bursa													
1999	1.092.143	1.118.655	1.121.408	1.131.373	1.174.474	1.259.004	1.281.362	1.291.808	1.364.056	1.427.692	1.488.926	1.605.173	1.279.673
2000	1.655.226	1.680.064	1.699.170	1.820.074	1.939.368	1.962.228	2.048.461	2.140.878	2.165.298	2.197.732	2.242.039	2.316.105	1.988.887
2001	2.351.896	2.296.557	2.380.254	2.457.510	2.533.843	2.589.749	2.610.680	2.678.930	2.733.108	2.733.108	2.789.908	3.011.748	2.597.274
2002	3.013.515	3.064.081	3.178.466	3.390.167	3.489.071	3.552.405	3.560.440	3.685.988	3.823.244	3.903.387	4.057.423	4.156.976	3.013.515
2003	4.431.780	4.593.635	4.651.893	4.696.498	4.682.793	4.687.376	4.705.495	4.758.020	4.861.319	4.931.536	5.000.333	5.059.976	4.431.780
2004	5.100.625	5.243.798	5.394.458	5.475.524	5.601.565	5.709.515	5.876.214	5.974.393	6.186.286	6.414.976	6.516.821		
Gaziantep													
1999	1.196.854	1.252.531	1.303.333	1.295.833	1.307.083	1.315.333	1.334.896	1.403.229	1.474.813	1.554.188	1.587.688	1.695.167	1.393.412
2000	1.746.958	1.802.271	1.844.167	1.894.458	1.929.917	1.943.042	1.961.896	2.040.896	2.158.396	2.177.146	2.242.708	2.274.000	2.001.321
2001	2.289.000	2.351.604	2.446.083	2.581.479	2.622.646	2.634.229	2.654.021	2.739.021	2.797.979	2.902.542	2.947.542	3.000.917	2.663.922
2002	3.029.000	3.107.313	3.229.594	3.397.135	3.415.979	3.657.938	3.676.688	3.843.729	3.957.813	4.107.000	4.191.167	4.272.083	3.029.000
2003	4.376.667	4.484.188	4.580.563	4.708.042	4.783.000	4.874.833	4.986.500	5.161.542	5.208.417	5.335.917	5.345.292	5.372.479	4.376.667
2004	5.434.729	5.596.792	5.473.771	5.487.833	5.694.292	5.889.125	5.853.479	6.154.333	6.413.667	6.540.750	6.753.208		
İstanbul													
1999	1.493.360	1.534.664	1.580.617	1.606.186	1.640.847	1.699.595	1.773.559	1.841.957	1.875.498	1.931.063	2.045.093	2.152.760	1.764.600
2000	2.261.032	2.317.402	2.367.245	2.434.299	2.468.273	2.519.478	2.597.126	2.627.674	2.682.436	2.721.102	2.733.889	2.773.967	2.541.994
2001	2.855.175	2.858.841	2.878.644	3.004.198	3.063.467	3.119.135	3.138.587	3.188.610	3.249.955	3.359.557	3.395.323	3.501.515	3.134.417
2002	3.682.808	3.896.021	4.037.062	4.172.836	4.196.667	4.268.985	4.317.406	4.299.806	4.588.180	4.838.833	5.030.908	5.138.550	3.682.808
2003	5.358.073	5.494.421	5.612.039	5.722.208	5.788.435	5.809.477	5.844.458	5.929.654	5.977.331	6.119.733	6.107.992	6.164.746	5.358.073
2004	6.158.265	6.230.558	6.416.575	6.619.342	6.743.902	6.740.217	6.987.335	7.016.587	7.498.366	7.743.873	7.820.933	6.158.265	
İzmir													
1999	1.169.307	1.191.402	1.193.373	1.205.042	1.226.746	1.240.353	1.313.571	1.330.108	1.324.042	1.423.235	1.506.260	1.527.900	1.304.278
2000	1.615.992	1.713.929	1.763.942	1.852.481	1.901.448	1.943.669	1.973.383	2.010.615	2.039.480	2.050.855	2.162.719	2.189.331	1.934.820
2001	2.251.295	2.217.138	2.334.028	2.418.475	2.524.064	2.694.040	2.721.575	2.725.854	2.773.575	2.906.844	2.951.315	2.989.565	2.625.647
2002	3.072.162	3.177.794	3.266.831	3.361.710	3.490.979	3.564.537	3.573.615	3.678.515	3.824.371	3.934.544	4.099.897	4.158.589	3.072.162
2003	4.241.863	4.325.433	4.468.692	4.607.765	4.655.000	4.706.904	4.721.416	4.681.217	4.712.540	4.761.942	4.809.769	4.859.154	4.241.863
2004	5.008.024	5.000.608	5.112.547	5.232.265	5.251.790	5.361.608	5.408.406	5.594.290	5.645.848	5.772.098	5.856.021	5.008.024	
Manisa													
1999	974.545	987.500	1.018.864	1.025.000	1.047.727	1.061.591	1.062.727	1.067.727	1.091.818	1.095.909	1.162.727	1.190.909	1.065.587
2000	1.231.818	1.294.318	1.333.182	1.395.909	1.466.136	1.475.455	1.679.136	1.829.364	1.908.091	1.952.955	1.980.455	2.039.545	1.632.197
2001	2.050.000	2.054.545	2.091.818	2.100.909	2.129.318	2.198.182	2.207.955	2.237.273	2.243.182	2.275.000	2.428.409	2.402.727	2.201.610
2002	2.503.864	2.510.909	2.582.500	2.688.182	2.790.455	2.851.364	2.865.909	2.904.545	3.165.909	3.245.455	3.495.455	3.640.909	2.503.864
2003	3.720.455	3.809.091	3.862.500	3.998.864	4.015.909	4.113.636	4.084.091	4.034.091	4.043.182	4.158.636	4.227.273	4.427.273	3.720.455
2004	4.450.000	4.502.273	4.406.818	4.543.182	4.558.636	4.524.545	4.395.000	4.549.091	4.819.091	5.167.273	5.196.818	4.450.000	
TÜRKİYE													
1999	1.236.469	1.270.238	1.300.842	1.322.816	1.355.762	1.396.337	1.447.445	1.498.239	1.539.021	1.591.001	1.661.407	1.751.352	1.447.577
2000	1.834.334	1.902.329	1.952.265	2.013.322	2.063.400	2.107.379	2.163.910	2.208.041	2.257.550	2.290.685	2.334.223	2.368.918	2.124.696
2001	2.418.597	2.450.324	2.509.279	2.596.156	2.677.883	2.743.589	2.777.470	2.833.537	2.876.346	2.956.909	3.033.976	3.118.398	2.749.372
2002	3.218.307	3.340.775	3.456.486	3.557.339	3.616.787	3.691.437	3.726.988	3.774.086	3.947.942	4.109.841	4.250.511	4.335.899	3.218.307
2003	4.488.318	4.599.078	4.709.197	4.813.992	4.882.281	4.924.461	4.961.385	5.010.536	5.074.318	5.148.229	5.169.336	5.225.987	4.488.318
2004	5.272.593	5.364.893	5.486.862	5.618.304	5.730.839	5.820.640	5.951.224	6.060.949	6.365.186	6.567.848	6.644.908	5.272.593	

Kaynak: DİE

Source: State Institute of Statistic

Ek Tablo 57- Türkiye'de İllere Göre Yeşil Zeytin Perakende Fiyatları (TL/kg)
Appendix Table 57- Turkey's Green Olive Consumer Prices by Province (TL/kg)

	Oca Jan	Şub Feb	Mar Mar	Nis Apr	May May	Haz Jun	Tem Jul	Ağu Aug	Eyl Sep	Eki Oct	Kas Nov	Ara Dec	Ort Ave
Adana													
1999	1.019.575	1.030.200	1.037.700	1.045.700	1.053.100	1.063.875	1.088.625	1.105.000	1.152.125	1.171.250	1.201.625	1.280.625	1.104.117
2000	1.318.875	1.389.875	1.431.150	1.503.300	1.544.175	1.607.625	1.664.250	1.698.250	1.746.625	1.802.250	1.862.250	1.898.000	1.622.219
2001	1.903.500	1.925.500	1.971.700	2.025.200	2.116.575	2.145.075	2.182.450	2.186.200	2.206.950	2.241.875	2.425.375	2.566.750	2.158.096
2002	2.735.250	2.952.725	3.082.950	3.273.200	3.349.200	3.456.450	3.531.075	3.670.700	3.855.325	3.961.950	4.029.450	4.059.200	2.735.250
2003	4.116.200	4.196.200	4.277.200	4.384.200	4.493.200	4.569.575	4.656.700	4.756.950	4.793.950	4.800.450	4.810.200	4.570.575	4.116.200
2004	4.417.450	4.538.950	4.758.575	4.801.700	4.944.700	4.928.950	4.965.700	4.902.200	4.899.075	4.972.200	5.092.325		
Ankara													
1999	1.148.434	1.191.271	1.175.393	1.163.077	1.147.911	1.127.961	1.124.043	1.141.270	1.187.657	1.190.654	1.257.561	1.380.184	1.186.285
2000	1.448.543	1.509.384	1.596.914	1.606.355	1.690.086	1.688.832	1.736.623	1.774.169	1.816.683	1.867.648	1.911.905	1.880.385	1.710.627
2001	1.899.045	1.902.282	1.941.355	2.029.216	2.047.334	2.062.575	2.051.759	2.066.925	2.109.776	2.296.774	2.524.311	2.740.936	2.139.357
2002	2.856.496	3.045.800	3.144.429	3.344.943	3.519.321	3.629.501	3.688.028	3.925.200	3.997.057	4.130.077	4.245.486	4.350.213	2.856.496
2003	4.433.768	4.425.625	4.439.477	4.423.304	4.502.588	4.532.411	4.519.382	4.531.698	4.489.254	4.499.432	4.256.596	4.333.750	4.433.768
2004	4.294.664	4.341.339	4.397.007	4.428.968	4.449.857	4.563.957	4.650.221	4.709.736	4.682.205	4.688.211	4.732.789		
Balıkesir													
1999	948.750	967.500	967.500	967.500	961.250	958.125	955.000	948.750	958.750	990.625	1.012.500	1.048.750	973.750
2000	1.061.250	1.117.813	1.137.500	1.302.500	1.371.875	1.622.813	1.653.750	1.680.000	1.703.125	1.703.125	1.686.141	1.622.283	1.471.848
2001	1.637.908	1.697.283	1.798.641	1.821.875	1.825.000	1.825.000	1.843.750	1.868.750	1.950.000	2.093.750	2.350.000	2.675.000	1.948.913
2002	2.748.750	3.062.500	3.156.250	3.212.500	3.396.875	3.498.750	3.612.813	3.733.125	3.811.250	4.039.375	4.070.625	4.308.125	2.748.750
2003	4.377.500	4.418.750	4.437.500	4.320.625	4.394.063	4.365.938	4.205.000	4.205.000	4.217.500	4.117.500	4.180.000	4.262.500	4.377.500
2004	4.335.938	4.335.938	4.335.938	4.335.938	4.335.938	4.335.938	4.335.938	4.335.938	4.335.938	4.335.938	4.335.938	4.335.938	
Bursa													
1999	1.003.290	1.011.542	1.028.415	1.039.970	1.052.652	1.050.114	1.057.625	1.057.625	1.094.412	1.114.379	1.223.742	1.270.783	1.083.712
2000	1.285.971	1.338.311	1.374.243	1.444.098	1.510.375	1.622.067	1.642.352	1.761.796	1.810.805	1.840.563	1.910.296	1.898.491	1.619.947
2001	1.912.423	1.878.371	1.907.655	1.935.621	1.996.621	2.008.080	2.032.182	2.006.321	2.024.655	2.134.844	2.306.666	2.536.567	2.056.667
2002	2.570.280	2.745.098	2.872.568	3.093.693	3.253.465	3.451.823	3.502.145	3.645.266	3.732.048	3.857.938	4.021.195	4.090.598	2.570.280
2003	4.283.962	4.312.098	4.361.875	4.401.424	4.429.644	4.484.227	4.516.811	4.529.415	4.609.519	4.661.489	4.638.580	4.641.231	4.283.962
2004	4.652.481	4.676.212	4.677.356	4.502.091	4.491.106	4.688.682	4.688.258	4.691.735	4.703.598	4.774.557	4.835.958		
Gaziantep													
1999	1.026.208	1.029.917	1.040.500	992.833	1.009.167	1.011.667	1.031.667	1.047.000	1.074.792	1.105.917	1.135.917	1.155.500	1.055.090
2000	1.175.083	1.211.125	1.223.833	1.262.167	1.330.667	1.340.000	1.367.333	1.495.333	1.548.667	1.550.917	1.581.333	1.573.833	1.388.358
2001	1.578.833	1.674.583	1.729.583	1.822.917	1.886.417	1.935.583	1.975.583	2.038.083	2.102.250	2.216.167	2.281.167	2.342.833	1.965.333
2002	2.409.500	2.671.167	2.861.000	3.110.750	3.254.083	3.444.833	3.454.833	3.507.167	3.591.167	3.905.667	3.979.417	4.019.367	2.409.500
2003	4.039.367	4.071.867	4.064.117	4.079.158	4.106.950	4.121.950	4.121.950	4.126.700	4.146.950	4.261.700	4.263.950	4.420.533	4.039.367
2004	4.677.250	4.658.625	4.571.167	4.617.833	4.746.292	4.787.417	4.858.417	4.405.167	4.379.083	4.294.417	4.383.917		
İstanbul													
1999	1.218.557	1.226.571	1.231.448	1.223.354	1.204.666	1.185.014	1.199.573	1.206.249	1.245.068	1.330.970	1.414.322	1.522.654	1.267.371
2000	1.607.605	1.643.647	1.674.710	1.750.160	1.808.417	1.857.905	1.873.978	1.969.508	2.066.831	2.104.475	2.145.528	2.174.886	1.889.804
2001	2.214.894	2.207.296	2.207.296	2.216.368	2.262.784	2.264.199	2.269.356	2.304.419	2.329.411	2.650.490	2.788.385	3.021.554	2.394.704
2002	3.263.781	3.545.656	3.650.921	3.970.600	4.015.488	4.100.905	4.197.733	4.252.813	4.430.294	4.534.706	4.697.746	4.788.462	3.263.781
2003	4.946.454	5.018.477	5.015.912	4.959.335	4.958.683	4.997.302	5.016.090	4.981.706	5.009.171	5.018.073	5.060.342	5.022.038	4.946.454
2004	5.041.923	5.082.027	5.104.604	5.108.935	5.257.296	5.344.883	5.367.842	5.426.265	5.481.588	5.648.950	5.648.317		
İzmir													
1999	984.385	996.404	1.007.367	1.009.616	1.017.010	1.024.337	1.029.140	1.035.050	1.043.035	1.081.634	1.184.977	1.206.022	1.051.581
2000	1.261.306	1.370.136	1.409.788	1.447.877	1.519.358	1.549.775	1.585.356	1.651.722	1.696.134	1.685.987	1.735.004	1.758.855	1.555.942
2001	1.843.918	1.864.303	1.918.023	2.003.296	2.043.040	2.153.204	2.180.084	2.192.576	2.240.967	2.344.921	2.529.569	2.617.890	2.160.983
2002	2.708.269	2.906.450	3.062.975	3.116.112	3.269.506	3.354.773	3.311.294	3.376.400	3.546.135	3.664.417	3.814.702	3.914.108	2.708.269
2003	3.954.281	4.012.731	4.168.140	4.170.060	4.186.625	4.175.756	4.211.602	4.297.092	4.232.954	4.250.485	4.353.446	4.566.581	3.954.281
2004	4.535.952	4.435.735	4.508.215	4.590.773	4.626.492	4.691.579	4.682.148	4.755.215	4.953.696	4.984.165	5.059.862		
Manisa													
1999	858.182	895.000	896.818	894.545	921.818	924.091	935.455	917.273	903.636	912.727	928.182	1.035.909	918.636
2000	1.102.955	1.243.636	1.328.864	1.454.091	1.439.091	1.507.273	1.560.682	1.706.364	1.733.182	1.774.318	1.815.000	1.796.818	1.538.523
2001	1.849.091	1.853.636	1.870.909	1.941.364	2.037.500	2.111.364	2.041.818	2.085.000	2.129.545	2.187.727	2.171.364	2.180.455	2.038.314
2002	2.205.682	2.431.818	2.517.273	2.624.545	2.750.909	2.776.818	2.795.000	2.929.091	3.179.545				2.690.076
2003	3.557.844	3.613.526	3.604.435	3.764.742	3.814.128	3.925.491	4.073.219	4.054.791	4.040.909	4.022.727	4.079.545	4.089.865	
2004	4.198.618	4.250.553	4.613.430	4.579.112	4.612.314	4.678.657	4.717.727	4.704.091	4.720.000	4.767.727	4.824.545		
TÜRKİYE													
1998	549.913	589.079	628.140	659.809	708.393	757.266	812.276	859.022	935.835	1.011.451	1.051.767	1.062.956	802.159
1999	1.083.534	1.102.991	1.108.670	1.115.372	1.114.411	1.111.731	1.125.934	1.140.081	1.168.567	1.214.310	1.276.296	1.359.950	1.160.154
2000	1.413.298	1.470.025	1.512.523	1.571.624	1.625.338	1.676.632	1.713.490	1.780.157	1.843.133	1.876.096	1.913.835	1.926.336	1.693.541
2001	1.963.253	1.981.489	2.018.679	2.075.864	2.126.403	2.157.250	2.172.540	2.198.983	2.234.170	2.400.014	2.544.932	2.707.848	2.215.119
2002	2.855.402	3.050.743	3.190.522	3.389.459	3.502.578	3.597.597	3.669.582	3.763.352	3.894.103				3.434.815
2003	4.333.968	4.385.382	4.433.623	4.433.314	4.464.817	4.487.966	4.511.924	4.519.957	4.540.577	4.552.574	4.567.478	4.577.288	
2004	4.595.603	4.637.856	4.673.407	4.693.548	4.760.443	4.827.646	4.879.314	4.930.149	5.012.372	5.096.748	5.155.309		

Kaynak: DİE

Source: State Institute of Statistics

Ek Tablo 58- Zeytin ve Zeytin Mamülleri İmalatı
Appendix Table 58- Olive and Olive Oil Processing Industries

	Birim	İşyeri sayısı Number of Establishment	Miktar Quantity (Ton)	Değer Value (TL)	Satış Miktarı	Satış Değeri (Milyon TL)
Saf Zeytinyağı ve Fraksiyonları						
1998	Ton	5	16.539	9.904.315	13.791	7.637.044
1999	Ton	3	837	758.242	613	685.562
2000	Ton	3	397	992.500	288	611.344
2001	Ton	4	16.648	3.8198.845	15.632	35.606.037
2002	Ton	3	1.494	5.577.719	1.618	6.087.888
2003	Ton	4	5.191	25.243.534	3.306	16.085.839
2004	Ton	4	2.713	13.421.883	2.576	13.299.945
Rafine Edilmiş Zeytinyağı ve Fraksiyonları						
1998	Ton	7	31.353	16.574.266	31.049	16.420.917
1999	Ton	7	33.384	25.889.948	43.657	33.325.738
2000	Ton	7	20.483	32.760.056	21.169	33.548.960
2001	Ton	11	36.919	73.872.598	38.430	77.752.958
2002	Ton	11	12.062	41.565.167	11.011	39.105.416
2003	Ton	13	40.003	151.560.553	38.033	144.020.535
2004	Ton	14	35.132	148.725.390	32.390	138.651.050
İşlenmiş Zeytin (Dondurulmamış)						
1998	Kgr.	5	11.335.833	4.615.516	15.480.949	6.217.492
1999	Kgr.	4	5.243.892	3.138.067	3.652.428	2.167.137
2000	Kgr.	4	6.871.749	6.490.898	5.913.299	5.475.404
2001	Kgr.	3	10.118.241	12.264.196	10.155.855	12.128.953
2002	Kgr.	3	6.440.270	11.957.016	6.617.382	12.258.897
2003	Kgr	5	39.507.896	113.192.166	35.336.795	100.293.705
2004	Kgr	6	24.669.752	86.042.937	22.715.036	79.442.960
Supstok						
1998	Ton	14	14.772	550.222	12.710	454.296
1999	Ton	15	28.810	1.217.120	22.196	834.699
2000	Ton	15	48.832	3.509.904	42.213	2.993.979
2001	Ton	14	28.062	3.461.325	21.562	2.542.301
2002	Ton	17	8.126	1.503.952	5.998	1.160.055
2003	Ton	14	20.369	5.033.669	17.747	5.341.657
2004	ton	11	11.852	4.374.139	9.540	3.291.001

Not: Bilgiler kamu kesimine ait tüm işyerleri ile 10 ve daha fazla kişi çalıştıran özel sektör imalat sanayi işyerlerinin

katma değerinin yaklaşık % 80 ini oluşturan büyük ölçekli imalat sanayi işyerlerine aittir.

3- 2002 Verileri geçici ve 6 aylıktır. Üretim ve satış değerlerinde KDV hariçtir.

TEAE YAYIN LİSTESİ

KİTAPLAR

- R.TUNALIOĞLU, P.KARAHOCAGİL, “**Türkiye I. Zeytinyağı ve Sofralık Zeytin Sempozyumu Bildirileri**”, Yayın No: 112, Aralık, 2003, Ankara
- T. Dölekoğlu, **Türkiye I. Yağlı Tohumlar, Bitkisel Yağlar ve Teknolojileri Sempozyumu Bildirileri**, Yayın No: 107, Ağustos, 2003, Ankara
- T. Özüdoğru, Y.E. Ertürk, 2003, **Türkiye VI. Pamuk ve Tekstil ve Konfeksiyon Sempozyumu Bildirileri**, Yayın No: 106, Ağustos, Ankara
- T.Özüdoğru, E. Ertürk, 2002, **Türkiye V. Pamuk, Tekstil ve Konfeksiyon Sempozyumu Bildiriler**, Yayın No: 87, Ekim, Ankara
- N.Akyıl, T.Özüdoğru, 2001,**Yeni Gelişmeler Işığında Pamuk Sektörü, IV. Türkiye Pamuk, Tekstil ve Konfeksiyon Sempozyumu Bildirileri**, Yayın No: 77, Aralık, Ankara.
- N.Akyıl, 2000, **Pamuk Endüstrisinde Pazar Merkezli Bilgi Akışı, Türkiye III. Pamuk, Tekstil ve Konfeksiyon Sempozyumu Bildiriler Tartışmalar**, Yayın No: 47, Ekim, Ankara.
- S. Tan, Y. E. Ertürk, 2000, **Türkiye'de Hayvancılık Sektörü: Üretici, Sanayici ve Politika Yapıcılar Açısından Sektörün Değerlendirilmesi, Türkiye I. Besi ve Süt Hayvancılığı Sempozyumu Bildirileri**, Yayın No: 46, Temmuz, Ankara.
- A. Bayaner, H. Bozkurt, 1999, **Türk Tarımında Bilim ve Araştırma Politikaları** (İngilizce), Yayın No: 30, Ekim, Ankara.
- N. Akyıl, A. Bayaner, 1999, **Pamukta Tarım ve Sanayi Entegrasyonu, Türkiye II. Pamuk, Tekstil ve Konfeksiyon Sempozyumu Bildirileri**, Yayın No: 27, Ağustos, Ankara.
- A. Bayaner, G. Nevruz, N. Akyıl, 1998, **I. Türkiye Pamuk, Tekstil ve Konfeksiyon Sempozyumu: Bildiriler, Tartışmalar**, Yayın No: 12, Ekim, Ankara.
- O. Aydoğuş, G. Nevruz, 1998, **I. Türkiye Buğday Sempozyumu: Bildiriler, Tartışmalar**, Yayın No: 11, Temmuz, Ankara.
- T. Yıldırım, A. Schmitz, W.H. Furtan, 1998, **Dünya Tarım Ticareti** (İngilizce), Westview Press, USA.

ÇALIŞMA RAPORLARI

- TEAE Personeli, 2004, “**TEAE Bakış 2003**”, Çalışma Raporu 2004-1, Yayın No: 117, Ocak, Ankara.
- S. Tan, İ. Dellal, 2003, **Avrupa Birliği'nde Ortak Tarım Politikasının İşleyişi ve Türk Tarımının Uyum Süreci**, Yayın No: 100, Mayıs Ankara.
- R.Yeni, C.Ö. Dölekoğlu, 2003, **Tarımsal Destekleme Politikasında Süreçler ve Üretici Transferleri**, Yayın No: 98, Nisan, Ankara.
- T. Binici, A. Koç, A. Bayaner, 2001, **Üretici Risk Davranışları ve Etkileyen Sosyo-ekonomik Faktörler: Adana Aşağı Seyhan Ovası Örneği** (İngilizce), Çalışma Raporu 2001-1, Yayın No:61, Nisan, Ankara.
- F. Fuller, A. Koç, H. Şengül and A. Bayaner, 2000, **Türkiye'de Çiftlik Düzeyinde Yem Talebi** (İngilizce), Çalışma Raporu 99WP226, CARD, Ekim, Iowa.
- S. Tan, B. Şener, S. Aytüre, 1999, **Feoga ve Türkiye'de Uygulanabilirliği**, Çalışma Raporu 1999-3, Yayın No: 38, Aralık, Ankara.
- A. Şener, A. Koç,1999, **Türkiye'de Kimyasal Gübre Talebi**, Çalışma Raporu 1999-2, Yayın No: 25, Ağustos, Ankara.
- A. Bayaner, V. Uzunlu, 1999, **Türk Baklagil Pazarlama Politikalarının Dünya Ticaretine Etkileri**, Çalışma Raporu 1999-1, Yayın No: 20, Nisan, Ankara.
- T. Yıldırım, W. H. Furtan, A. Güzel, 1998, **Türkiye Buğday Politikasının Teorik ve Uygulamalı Analizi**, Çalışma Raporu 1998-4, Mayıs, Ankara.
- E. H. Çakmak, H. Kasnaoğlu, T. Yıldırım, 1998, **Fark Ödeme Sisteminin Ekonomik Analizi**, Çalışma Raporu 1998-3, Nisan, Ankara.

- A. Bayaner, 1998, **Türkiye Makarnalık Buğday Sektörü ve Uluslararası Pazardaki Rekabet Gücü**, Çalışma Raporu 1998-2, Yayın No: 8, Nisan, Ankara.
- M. Fisunoğlu, M. Pınar ve O. Aydoğuş, 1998, **Türkiye'nin Orta ve Doğu Avrupa Ülkeleri ve Rusya Federasyonu ile Tarımsal Ticaret Olanakları**, Çalışma Raporu 1998-1, Mart, Ankara.

PROJE RAPORLARI

- **E. Güneş**, Tarım İşletmelerinde Kredi Taleplerinin Doğrusal Programlama Yöntemiyle Belirlenmesi “Kırşehir İli Merkez İlçesi Tarım İşletmeleri Araştırması”, **Yayın No: 121, Haziran 2004, Ankara.**
- **H. Özudoğru**, “Köy-Koop Kırklareli Birliğinin Ekonomik Analizi ve Yöneticilerin Kooperatif İşletmelerinin Başarısına Etkilerinin Değerlendirilmesi” **Yayın No: 120, Mayıs 2004, Ankara**
- **S. Şengül**, “Türkiye’de Yoksulluk Profili ve Gelir Gruplarına Göre Gıda Talebi”, **Yayın No: 119, Mart 2004, Ankara.**
- **Y. İçöz**, “Bursa İli Süt Sığırcılık İşletmelerinde Karlılık ve Verimlilik Analizi”, **Yayın No: 116, Mart 2004, Ankara.**
- **C. Atıcı**, “Türkiye’nin Dış Ticaretinde ve Transfer Politikalarında Değişimin Faktör Bazında Gelir Dağılımı Etkileri: Bir Sosyal Hesaplar Matrisi Denemesi”, **Yayın No: 114, Aralık 2003, Ankara.**
- **F. Yavuz, A. Birinci, K. Peker, T. Atsan**, “Türkiye Fındık Sektörü Ekonometrik Modelinin Oluşturulması ve Politik Analizlerde Kullanımı”, **Yayın No: 113, Aralık 2003. Ankara.**
- **C. (Özçiçek) Dölekoğlu, 2003**, Tüketicilerin İşlenmiş Gıda Ürünlerinde Kalite tercihleri, Sağlık Riskine Karşı Tutumları ve Besin Bileşimi Konusunda Bilgi Düzeyleri (Adana Örneği), **Yayın No: 105, Temmuz, Ankara**
- **Aysel (Özdeş) Akbay, 2003**, Türkiye’de Şeker Üretiminin Ekonomik ve sosyal Karlılığının Değerlendirilmesi, **Yayın No: 104, Temmuz, Ankara**
- **U. Özkan a. Erkuş, 2003**, Bayburt İlinde Sığır Yetiştiriciliğine Yer Veren tarım İşletmelerinin Ekonomik Analizi, **Yayın No: 103, Temmuz, Ankara**
- **S. Demirci, Şeker Kanunundaki Değişiklikle Olası Etkilerin Ekonomik Analizi**, Yayın No: 102, Haziran, Ankara.
- **T.Dizdaroğlu, B.Aksu, S.Dönmez. 2003**, Ege ve Güney Marmara Bölgelerinde Yağlık ve Sofralık Zeytin Yetiştiriciliğinin Ekonomik Analizi , **Yayın No: 101, Haziran, Ankara**
- **Karlı, B. 2003**, Gap Alanındaki Tarım Kooperatifleri ve Diğer Çiftçi Örgütlerinin Bölge Kalkınmasındaki Etkinliği, **Yayın No: 97, Mart, Ankara.**
- **A. Gül, A. Özdeş Akbay, C. Özçiçek Dölekoğlu, R.Özel, C.Akbay**, Adana İli Kentsel Alanda Ailelerin Ev Dışı Gıda Tüketimlerinin Belirlenmesi, **Yayın No:95, Ocak, Ankara.**
- **R. Tunalıoğlu, O. Gökçe, 2002**, Ege Bölgesinde Optimal Zeytin Yayılış Alanlarının Tespitine Yönelik Bir Araştırma, **Yayın No: 90, Aralık, Ankara.**
- **Karlı, B. 2002**, GAP Alanındaki Tarıma Dayalı Sanayi İşletmelerinin Gelişimi, Sorunları ve Çözüm Yolları , **Yayın No: 88, Eylül, Ankara.**
- **S. Tan, Y.E.Ertürk**, Türkiye’de Süt Tozu Üretimi ve Dünyadaki Rekabet Şansı, **Yayın No: 86, Ekim, Ankara.**
- **S. Tan, İ. Dellal. 2002**, **Kırmızı Et Üretim ve Tüketim Açığını Kapatmak İçin Alternatif Bir Yaklaşım: Hindi Üretimi ve Sözleşmeli Yetiştiricilik Modeli**, Proje Raporu 2002-3. Yayın No: 85, Temmuz, Ankara.
- **İ. Dellal, G. Keskin, G. Dellal. 2002**, **GAP Bölgesinde Küçükbaş Hayvan Yetiştiriciliğinin Ekonomik Analizi ve Hayvansal Ürünlerin Pazara Arzı**, Proje Raporu 2002-2. Yayın No: 83, Temmuz, Ankara.
- **G. Dellal, A. Eliçin, N. Tekel, İ. Dellal, 2002**, **GAP Bölgesinde Küçükbaş Hayvan Yetiştiriciliğinin Yapısal Özellikleri**, Proje Raporu 2002-1. Yayın No: 82, Temmuz, Ankara.
- **T.Özudoğru, H.Tatlıdil, 2001**, “**Bu Toprağın Sesi**” Televizyon Programının Polatlı İlçesinde Çiftçi Davranışlarına Etkileri Üzerine Bir Araştırma, Proje Raporu. Yayın No: 78, Aralık, Ankara.
- **P. Karahocagil, 2001**, **Yeter Gelirli İşletme Büyüklüğü: Literatür İncelemesi**, Proje Raporu 2001-24, Yayın No:76, Ekim, Ankara.

- S. Tan, 2001, **Türkiye’de Sütçülük Sektöründe Bölgeler Arası Yapısal Değişimin Spatial Denge Modeli İle Analizi**, Proje Raporu 2001-22, Yayın No: 72, Ağustos, Ankara.
- C. Abay, S. Sayan, B. Miran, A. Bayaner, 2001, **Türkiye’de Tarıma Yapılan Transferlerin Enflasyon Üzerine Etkileri: Bir Nedensellik Araştırması**, Proje Raporu 2001-21, Yayın No:71, Haziran, Ankara.
- M. Sarımeşeli, F. Tatlıdil, 2001, **Doğrudan Gelir Desteği ve Kayıt Sistemi Pilot Uygulaması ve Orman İçi Köyler Açısından Değerlendirilmesi**, Proje Raporu 2001-20, Yayın No:70, Nisan, Ankara
- B. Saraçoğlu, O. Aydoğuş, N. Köse, D. İşgören, 2001, **Türkiye’de Su Ürünleri Sektörü: Üretim, Talep ve Pazarlama**, Proje Raporu 2001- 19, Yayın No:69, Nisan, Ankara.
- E. Çakmak, H. Kasnakoğlu, 2001, **Tarım Sektöründe Türkiye ve Avrupa Birliği Etkileşimi**, Proje Raporu 2001-18 , Yayın No:68, Nisan, Ankara.
- S. Demirci, 2001, **Şeker Fabrikalarının Performans Analizi ve Toplam Faktör Verimliliklerinin Ölçümü: Dea ve Malmquist İndeks Yaklaşımı**, Proje Raporu 2001-17, Yayın No:67, Nisan, Ankara.
- O. Zaim, A. Bayaner, M.U. Kandemir, 2001, **Tarımda İller ve Bölgeler Düzeyinde Üretkenlik ve Etkinlik: Farklar ve Nedenler**, Proje Raporu 2001-16, Yayın No:66, Nisan, Ankara.
- TEAE personeli **Türkiye’de Bazı Bölgeler için Önemli Ürünlerde Girdi Kullanımı ve Üretim Maliyetleri**, 2001, Proje Raporu 2001-14, Yayın No:64, Nisan, Ankara.
- A. Koç, H. Tanrıvermiş, F. Budak, E. Gündoğmuş, H. İnan, A. Kubaş, B. Özkan, 2001, **Türkiye Tarımında Kimyasal İlaç Kullanımı: Etkinsizlik, Sorunlar ve Alternatif Düzenlemelerin Etkileri**, Proje Raporu 2001-13, Yayın No:63, Nisan, Ankara.
- E.İşıklı, A. Koç, B.Miran, N.Akyıl, C.Abay, S.Güler, C.Günden, 2001, **Türkiye’de Tütünde Arz Kontrolü ve Ekonomik Etkileri**, Proje Raporu 2001-12, Yayın No:62, Nisan, Ankara.
- Ş. Akdemir, T. Binici, H. Şengül, vd. 2001, **Bölge Bazlı Tarım Sigortasının Türkiye’de Seçilmiş Bölgeler İçin Potansiyel Sigorta Talebinin ve Talebinin Karşılabilirliğinin Belirlenmesi**, Proje Raporu 2001-11, Yayın No:60, Nisan, Ankara.
- S. Alpay, İ. Yalçın, T. Dölekoğlu, 2001, **Avrupa Birliği Kalite ve Sağlık Standartlarının Türk Gıda Sanayi Sektörü Rekabet Gücü Üzerine Etkisi**, Proje Raporu 2001-10, Yayın No:59, Nisan, Ankara
- A.Bayaner, A. Koç, H. Tanrıvermiş, E.Gündoğmuş, N. Ören, B.Özkan, 2001, **Doğrudan Gelir Desteği Pilot Uygulamasının İzleme ve Değerlendirilmesi**, Proje Raporu 2001-9, Yayın No:57, Mart, Ankara
- D. Ediz, A. Ş. İntişah, R. Özlü, 2001, **Doğrudan Gelir Desteği Pilot Uygulaması (Türkçe ve İngilizce)**, Proje Raporu 2001-8, Yayın No:56, Mart, Ankara.
- F. Yavuz, Ş.Aksoy, S. Tan, V. Dağdemir, A. Keskin, 2001, **Türkiye’de Süt Pazarlama Sisteminin İyileştirilmesi İçin Kurumsal Yapılanma İhtiyacı Üzerine Bir Araştırma**, Proje Raporu 2001-7, Yayın No:55, Mart, Ankara.
- A. Koç, V. Uzunlu A. Bayaner, 2001, **Türkiye Tarımsal Ürün Projeksiyonları 2000-2009**, Proje Raporu 2001-6, Yayın No:54, Şubat, Ankara.
- A.Koç, A. Bayaner, S. Tan, Y.E. Ertürk, F. Fuller, 2001, **Türkiye’de Destekleme Politikaları ve Programlarının Hayvancılık Sektörünün Gelişmesi Üzerine Etkisi (İngilizce)**, Proje Raporu 2001-5, Yayın No:53, Ocak, Ankara.
- Y.E. Ertürk, 2001, **Ankara İli Kızılcahamam İlçesinde Köy-Tür’e Bağlı Olarak Faaliyet Gösteren Broiler İşletmelerinin Ekonomik Analizi**, Proje Raporu 2001-4, Yayın No:52, Ocak, Ankara.
- S. Akgüngör, F. Barbaros, N. Kumral, 2001, **Türkiye’de Meyve ve Sebze İşleme Sanayinin Avrupa Birliği Piyasasında Sürdürülebilir Rekabet Gücü Açısından Değerlendirilmesi**, Proje Raporu 2001-3, Yayın No: 51, Ocak, Ankara.
- Y. Z. Özcan, 2001, **Türkiye’de Fındık, Çay, Şeker Pancarı ve Tütün Tarımında Hızlı Kırsal Değerlendirme (ingilizce)**, Proje Raporu 2001-2, Yayın No: 50, Ocak, Ankara.
- H. Şengül, A. Koç, N. Akyıl, A. Bayaner, F. Fuller, 2001, **Türkiye’de Pamuk Pazarı: Gelecekteki Talebi Etkileyen Faktörlerin Değerlendirilmesi**, Proje Raporu 2001-1, Yayın No: 49, Ocak, Ankara.
- M. Sarımeşeli, O. Aydoğuş, 2000, **Dünya Fındık Piyasasının Ekonomik Analizi ve Türkiye için Optimum Politikaların Saptanması**, Proje Raporu 2000-6, Yayın No: 45, Temmuz, Ankara.

- I. Dellal, 2000, **Antalya İlinde Kıl Keçisi Yetiştiriciliğine Yer Veren Tarım İşletmelerinin Ekonomik Analizi ve Planlanması**, Proje Raporu 2000-5, Yayın No: 43, Haziran, Ankara.
- H. Tanrıvermiş, E. Gündoğmuş, V. Ceyhan, H. Fidan, H. Özudoğru, 2000, **Türkiye'de Özelleştirme Uygulamalarının Tarım Kesimine Etkilerinin Değerlendirilmesi**, Proje Raporu 2000-3, Yayın No:41, Mayıs, Ankara.
- S. Demirci, 2000, **Doğrudan Gelir Sistemi ve Uygulamalar: Literatür İncelemesi**, Proje Raporu 2000-1, Yayın No: 40, Mayıs, Ankara.
- B. Saraçoğlu, N. Köse, 2000, **Bazı Gıda Sanayilerinin Uluslararası Rekabet Gücü: Makarna, Bisküvi ve Un Sanayi**, Proje Raporu 2000-2, Yayın No: 39 , Mayıs, Ankara.
- T. Kırıl, H. Kasnakoğlu, 1999, **Tarımsal Ürünler İçin Maliyet Hesaplama Metodolojisi ve Veri Tabanı Rehberi**, Proje Raporu 1999-13, Yayın No: 37, Aralık, Ankara.
- S. Demirci, 1999, **Destekleme Alımı ve Fark Ödeme Sisteminin Refah ve Dağılım Etkilerinin İncelenmesi**, Proje Raporu 1999-12, Yayın No: 36, Aralık, Ankara.
- J. Brooks, A. Tanyeri, 1999, **Tarımsal Politika Reformu: Sosyal Hesap Matriksi Yaklaşımı** (İngilizce), Proje Raporu 1999-11, Yayın No: 35, Aralık, Ankara.
- E. H. Çakmak, H. Akder, 1999, **Dünya Ticaret Örgütü-Tarım Anlaşması'nın Yeni Görüşme Dönemi ve Türkiye: Olanaklar, Kısıtlar ve Stratejiler**, Proje Raporu 1999-10, Yayın No:34, Aralık, Ankara.
- A. Özçelik, H. Tanrıvermiş, E. Gündoğmuş, A. Turan, 1999, **Türkiye'de Sulama İşletmeciliğinin Geliştirilmesi Yönünden Şebekelerin Birlik ve Kooperatiflere Devri ile Su Fiyatlandırma Yöntemlerinin İyileştirilmesi Olanakları**, Proje Raporu 1999-9, Yayın No: 32, Kasım, Ankara.
- A. Koç, J. Beghin, F. Fuller, Ş. Aksoy, T. Dölekoğlu, A. Şener, 1999, **Türkiye'de Yağlı Tohumlar Pazarı: Uluslararası Fiyatlar ve Alternatif Politikaların Arz, Talep ve İkame Ürünler Üzerine Etkileri** (Türkçe ve İngilizce), Proje Raporu 1999-8, Yayın No: 31, Eylül, Ankara.
- A. Bayaner, 1999, **Çorum İlinde Yumurta Tavukçuluğunun Ekonomik Analizi**, Proje Raporu 1999-7 Yayın No: 23, Haziran, Ankara.
- E. Çakmak, H. Kasnakoğlu, H. Akder, 1999, **Türk Tarımında Destekleme Alımları ve Pazar Girişi Etkileri: Tarımsal Sektör Modeli Analizi**, (İngilizce), Proje Raporu 1999-6 Yayın No: 22, Mayıs, Ankara.
- W. H. Furtan, A. Güzel, G. Karagiannis, A. Bayaner, 1999, **Türkiye'de Tarımsal Araştırmaların Getirisi ve Tarımsal Verimlilik** (İngilizce), Proje Raporu 1999-5, Yayın No: 21, Mayıs, Ankara.
- O. Yurdakul, v.d., 1999, **Türkiye'de Hayvansal Ürünler Arzı ve Yem Talebi: Mevcut Durumun Değerlendirilmesi ve Alternatif Politika Senaryoları** (Türkçe ve İngilizce), Proje Raporu 1999-4, Yayın No: 17, Mart, Ankara.
- S. Akgüngör, B. Miran, C. F. Abay, E. Olhan, N.K. Nergis, 1999, **İstanbul, Ankara, ve İzmir İllerinde Tüketicilerin Çevre Dostu Ürünler Yönelik Potansiyel Talebinin Tahminlenmesi**, Proje Raporu 1999-3, Yayın No: 15, Şubat, Ankara.
- A. Özçelik, A.Turan, H. Tanrıvermiş, 1999, **Türkiye'de Tarımın Pazara Entegrasyonunda Sözleşmeli Tarım ve Bu Modelin Sürdürülebilir Kaynak Kullanımı ile Üretici Geliri Üzerine Etkileri**, Proje Raporu 1999-2, Yayın No: 14, Şubat, Ankara.
- A. Schmitz, E. Çakmak, T. Schmitz and R. Gray, 1999, **Türk Tarımında Devlet Eliyle Ticaret** (Türkçe ve İngilizce), Proje Raporu 1999-1, Yayın No: 13 Şubat, Ankara.

DURUM VE TAHMİN RAPORLARI

- R. TUNALIOĞLU, P. KARAHOCAGİL, **"Zeytinyağı - Sofralık Zeytin ve Pirina Yağı Durum Tahmin: 2004/2005"**, Yayın No: 128, Mart 2005, Ankara.
- P.KARAHOCAGİL, R.TUNALIOĞLU,N. ÇAKARYILDIRIM, **"Turunçgiller Durum ve Tahmin 2004-2005"**, Yayın No: 127, Şubat 2005, Ankara
- C. (ÖZÇİÇEK) DÖLEKOĞLU, G.KESKİN, **Yemeklik Kuru Baklagil Durum ve Tahmin 2004-2005**,Yayın No:125, Aralık, 2004, Ankara

- G. Keskin, C. Özçiçek Dölekoğlu, **Domates ve Domates Salçası Durum ve Tahmin Raporu 2004-2005**
Yayın No: 123, Eylül 2004, Ankara
- R. TUNALIOĞLU, P. KARAHOCAGİL, “**Zeytinyağı ve Sofralık Zeytin Durum Tahmin: 2003/2004**”,
Yayın No: 118, Mart 2004, Ankara.
- T. ÖZÜDOĞRU, “**Pamuk Durum ve Tahmin: 2003/2004**”, Yayın No. 115, Ocak 2004, Ankara.
- P.KARAHOCAGİL, R.TUNALIOĞLU,B.TAŞKAYA; H.ANAÇ, “**Turunçgiller Durum ve Tahmin 2003-2004**”, Yayın No: 111, Kasım 2003, Ankara
- T. Dölekoğlu, **Yağlı Tohumlar ve Bitkisel Yağlar Durum ve Tahmin 2003-2004**, Yayın No: 110, Ağustos 2003, Ankara
- C. (Özçiçek) Dölekoğlu, F. Uysal, **Yemelik Kuru Baklagil Durum ve Tahmin 2003-2004**,Yayın No:109 Ağustos, 2003 Ankara
- G. Keskin, F. Pezikoğlu, U. Gül, **Sebze Durum Raporu 2002-Domates**, Yayın No: 108, Temmuz, 2003, Ankara
- İ. Dellal, U.Gül, H. Anaç. 2003. **Buğday Durum ve Tahmin: 2003/2004**, Durum ve Tahmin 2003-2, Yayın No: 99, Ankara.
- R. TUNALIOĞLU, P. KARAHOCAGİL ve M. TAN, **Zeytinyağı ve Sofralık Zeytin Durum ve Tahmin:2003**, Durum ve Tahmin:2003-1,Yayın No:96, Mart, Ankara.
- Y. E. Ertürk, S. Tan, **Et ve Et Mamülleri Durum ve Tahmin: 2003**, Durum ve Tahmin 2003-5, Yayın No: 94, Aralık, Ankara.
- S. Tan, Y. E. Ertürk, **Süt ve Süt Mamülleri Durum ve Tahmin: 2003**, Durum ve Tahmin 2003-4, Yayın No: 93, Aralık, Ankara.
- Y. E. Ertürk, S. Tan, **Kümes Hayvanları ve Yumurta Durum ve Tahmin: 2003**, Durum ve Tahmin 2003-1, Yayın No: 92, Aralık, Ankara.
- H. Ege, P. Karahocagil 2002, **Yemlik Tahıllar Durum ve Tahmin: 2002/2003**, Durum ve tahmin 2002-2, Yayın No: 91, Aralık, Ankara
- T. Özüdoğru, 2002, **Pamuk Durum ve Tahmin: 2002/2003**, Durum ve Tahmin 2002-1, Yayın No:89, Ekim, Ankara.
- İ. Dellal, R. Tunahoglu 2002, **Buğday Durum ve Tahmin: 2002/2003**, Durum ve Tahmin 2002-1, Yayın No: 84, Ankara.
- H.Ege, P.Karahocagil 2001, **Yemlik Tahıllar Durum ve Tahmin: 2001/2002**, Durum ve Tahmin 2001-7, Yayın No: 82, Aralık, Ankara.
- Y.E. Ertürk, S.Tan, **Kümes Hayvanları ve Yumurta Durum ve Tahmin: 2002**, Durum ve Tahmin 2001-6, Yayın No: 81, Kasım, Ankara.
- Y.E. Ertürk, S.Tan, **Et ve Et Mamülleri Durum ve Tahmin: 2002**, Durum ve Tahmin 2001-5, Yayın No: 80, Kasım, Ankara.
- Y.E. Ertürk, S.Tan, **Süt ve Süt Mamülleri Durum ve Tahmin: 2002**, Durum ve Tahmin 2001-4, Yayın No: 79, Kasım, Ankara.
- İ. Dellal, 2001, **Buğday Durum ve Tahmin: 2001/2002**, Durum ve Tahmin 2001-3, Yayın No: 74, Eylül, Ankara.
- T. Dölekoğlu, 2001, **Yağlı Tohumlar ve Bitkisel Yağlar Durum ve Tahmin: 2001/2002**, Durum ve Tahmin 2001-2, Yayın No:73, Ağustos, Ankara.
- T. Özüdoğru, N. Akyıl, 2001, **Pamuk Durum ve Tahmin: 2001/2002**, Durum ve Tahmin 2001-1, Yayın No:58, Eylül, Ankara.
- İ. Dellal, H. Ege, 2000, **Yemlik Tahıllar Durum ve Tahmin: 2000/2001**, Durum ve Tahmin 2000-2, Yayın No: 48, Aralık, Ankara.
- H. Ege, İ. Dellal, 2000, **Buğday Durum ve Tahmin: 2000/2001**, Durum ve Tahmin 2000-1, Yayın No: 44, Temmuz, Ankara.

- N. Akyıl, 1999, **Pamuk Durum ve Tahmin: 1999/2000**, Durum ve Tahmin 1999-8, Yayın No: 33, Aralık, Ankara.
- H. Ege, 1999, **Yemlik Tahıllar Durum ve Tahmin: 1999/2000**, Durum ve Tahmin 1999-7, Yayın No: 29, Eylül, Ankara.
- Y.E. Ertürk, S. Tan, 1999, **Et ve Et Mamülleri Durum ve Tahmin: 1999**, Durum ve Tahmin 1999-6, Yayın No: 28, Ağustos, Ankara.
- S. Tan, Y.E. Ertürk, 1999, **Süt ve Süt Mamülleri Durum ve Tahmin: 1999**, Durum ve Tahmin 1999-5, Yayın No: 26, Ağustos, Ankara.
- O. Aydoğuş, H. Ege, N. Köse, 1999, **Buğday Durum ve Tahmin: 1999/2000**, Durum ve Tahmin 1999-4, Yayın No: 24, Haziran, Ankara.
- H. Ege, Y.E. Ertürk, 1999, **Yemlik Tahıllar Tahmin: 1998/99**, Tahmin 1999-3, Yayın No: 19, Mart, Ankara.
- Ş. Aksoy, A. Şener, 1999, **Yağlı Tohumlar ve Bitkisel Yağlar Durum ve Tahmin: 1997/98**, Durum ve Tahmin 1999-2, Yayın No: 18, Mart, Ankara.
- N. Akyıl, 1999, **Pamuk Tahmin: 1998/99**, Tahmin 1999-1, Yayın No: 16, Mart, Ankara.
- O. Aydoğuş, H. Ege, Y. E. Ertürk, 1998, **Buğday Tahmin: 1998/99**, Tahmin 1998-5, Aralık, Ankara.
- N. Akyıl, Y.E. Ertürk, 1998, **Pamuk Durum ve Tahmin: 1998/99**, Durum ve Tahmin 1998-4, Eylül, Ankara.
- H. Ege, Y.E. Ertürk, 1998, **Yemlik Tahıllar Durum ve Tahmin: 1998/99**, Durum ve Tahmin 1998-3, Temmuz, Ankara.
- O. Aydoğuş, H. Ege, Y. E. Ertürk, 1998, **Buğday Tahmin: 1998/99**, Tahmin 1998-2, Temmuz, Ankara.
- M. Pınar, N. Akyıl, S. Er ve Y. E. Ertürk, 1998, **Pamuk Durum ve Tahmin: 1997/98**, Durum ve Tahmin 1998-1, Ocak, Ankara.
- O. Aydoğuş, H. Ege, Y. E. Ertürk ve N. P. Zög, 1997, **Buğday Durum ve Tahmin: 1997/98**, Durum ve Tahmin 1997-1, Aralık, Ankara.

MONOGRAF

- H. Tanrıvermiş, 2000, **Orta Sakarya Havzası'nda Domates Üretiminde Tarımsal İlaç Kullanımının Ekonomik Analizi**, Yayın No: 42, Mayıs, Ankara.